

Asuin ympäristön ominaisuuksien yhteys kuluttajien arvoihin

Asuin ympäristötutkimus Espoon Leppävaarassa

Keskifrantti, Susanne

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Asuin ympäristön ominaisuuksien yhteys kuluttajien arvoihin
Asuin ympäristötutkimus Espoon Leppävaarassa

Susanne Keskifrantti
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2010

Susanne Keskifrantti

**Asuin ympäristön ominaisuuksien yhteys kuluttajien arvoihin - Asuin ympäristötutkimus
Espoon Leppävaarassa**

Vuosi 2010 Sivumäärä 118+55

Mahdolliseen omaan asuntoon kohdistuu todella suuria odotuksia. Asunnonosto on yksi elämän suuria päätöksiä ja asunto kallis investointi sekä sen ostajalle että rakennuttajalle, etenkin pääkaupunkiseudulla. On molempien edun mukaista, että asuntoja ja niiden ympäristöjä rakennettaessa otetaan jo suunnitteluvaiheessa huomioon asiakaslähtöinen näkemys.

VOCUP-projekti (The Voice of Customers in the Construction and Development Process of Housing) käynnistettiin Ruotsissa vuonna 2007. Projektin tarkoituksena on nimenomaan pyrkiä tuomaan kuluttajälähtöistä näkökulmaa asuinalueiden rakentamiseen tulevaisuudessa. Tämä opinnäytetyö käsittelee suomalaisen tutkimuksen vuoden 2008 aikana Espoon Leppävaarassa tehtyä osatutkimusta, johon osallistui yhteensä 41 vastaajaa. Vastaajat olivat viimeisen vuoden sisällä ostaneet tai harkinneet ostavansa asunnon Leppävaarasta. Heidät rekrytoitiin puhelimitse ja asuntonäytöiltä.

Tutkimusmenetelmänä on käytetty means-end-teoriaan perustuvaa puolistrukturoitua laddering-haastattelumenetelmää. Tässä tutkimuksessa on ensimmäistä kertaa arvioitu asuin ympäristöä yhdistämällä laddering-menetelmään vastaajien kiertämä kävelyreitti, jonka varrelle sijoittui neljä eri arviointikohtetta. Opinnäytetyöllä on ollut kaksi tavoitetta: ensinnäkin selvittää, mitkä konkreettiset ominaisuudet arviointipaikoissa ovat vastaajille merkityksellisiä asuin ympäristön valinnan kannalta ja minkälaisia tavoitteita ja arvoja vastaajilla on niiden arvostuksen takana. Toiseksi tarkoitus on tutkia laddering-menetelmän soveltuvuutta asuin ympäristötutkimukseen.

Tutkimustulokset heijastavat paljolti aikaisempia tutkimuksia asumisviihtyvyydestä. Tulosten perusteella eniten ajatuksia herättäneet konkreettiset ominaisuudet olivat palvelut, liikenneyhteydet ja kulkuväylät, arkkitehtuuri sekä luontoaiheet. Palveluihin liitetyt arvot olivat selvästi monipuolisimmat, ja käytännöllisyyden lisäksi niitä arvostettiin myös rentoutumisen välineinä. Luontoaiheiden arvostus oli suurta, sillä niiden vaikutus kaupungin keskellä koettiin myös rentouttavaksi, rauhoittavaksi ja esteettiseksi. Arkkitehtuurin tiiviys nostettiin esiin yksityisyyttä heikentävänä tekijänä. Arvolähtöisesti tarkasteltuna tärkeimmät myönteiset arvot olivat viihtyisyys, luontoyhteys, rentoutuminen ja käytännöllisyys sekä tärkeimmät kielteiset arvot viihtyisyys, turvallisuus ja yksityisyys.

Asuin ympäristö tutkimuskohteena on hyvin monisäikeinen. Se, että kyseessä oli ensimmäistä kertaa tässä yhteydessä käytettävä menetelmä, asetti myös omat haasteensa. Laddering-menetelmällä voi olla tulevaisuudessa osansa uusien asuinalueiden suunnittelussa, mutta toteutuksen suhteen on vielä kehitettävää, jotta sen käytöstä saadaan selvää lisäarvoa. Kehityskohteita ovat esimerkiksi arviointikohteiden rajaus, vastaajien ohjeistaminen ja laddering-menetelmässä käytettyjen luokittelujen selkeyttäminen ja yhtenäistäminen.

Asiasanat VOCUP, laddering, means-end, asuin ympäristötutkimus, Leppävaara

Susanne Keskifrantti

Relations between consumers' values and attributes of residential environment

Year	2010	Pages	118+55
------	------	-------	--------

People have very high expectations for their potential own dwelling. The purchase of an own dwelling is one of life's major decisions. It is also an expensive investment for both buyer and builder, especially in the metropolitan area. Therefore it is a mutual interest that dwellings and the surrounding environment are planned and designed with a customer-oriented approach already at a planning stage.

The VOCUP project (The Voice of Customers in the Construction and Development Process of Housing) was launched in Sweden in 2007. The project is targeted precisely to obtain a consumer-driven aspect for residential construction in the future. This thesis processes a partial research in Leppävaara (Espoo) during the year 2008. The research was attended by a total of 41 respondents who were people who had considered purchasing or purchased a dwelling in Leppävaara within the last year. They were recruited by telephone and open housing sales.

The research was executed using a semi-structured laddering interview method based on means-end theory. For the first time - in estimating residential environment - the laddering technique was used in combination with a walk-through method (i.e. the respondents were asked to walk a certain path and evaluate four different locations along the way). The thesis had two purposes: firstly to identify the specific attributes of the evaluation locations that are relevant to the respondents while selecting the living environment and to discover connections between attributes and respondents' values and needs. Secondly, the purpose was to study the compatibility of the laddering method for residential environment research.

The results reflect earlier studies on housing comfort. According to the results the most essential concrete attributes were services, traffic connections and thoroughfares, architecture and features of nature. Services were significantly associated with the widest choice of values, and in addition to the practicality they were appreciated also as tools for relaxation. Features of nature were greatly valued because their effect in the middle of the city was considered relaxing, soothing and aesthetic. Compactness of architecture emerged as a weakening factor of privacy. The most significant positive values were cosiness, relation to nature, relaxation and practicality. The most essential negative values were cosiness, safety and privacy.

The residential environment is a multilateral research object. The fact that this was the first time when the laddering technique was used in this context also set its own challenges. The laddering method may have a capacity in the designing of new residential areas, but it requires development to obtain distinct added value compared to other research methods. Diminishing the evaluation locations, improving the instructions for respondents and creating more explicit and analogical hierarchical categories are prospective development objectives.

Key words VOCUP, laddering, means-end, residential development, Leppävaara

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Tutkimuksen tavoitteet	7
3	Projektiorganisaatio	8
4	Hyvän asuinympäristön ominaisuudet asukkaiden näkökulmasta aiemman tutkimuksen mukaan	9
5	Tutkimusmenetelmä	17
5.1	Means-end -teoria	17
5.2	Yleiset haastattelumuodot	18
5.3	Laddering-haastattelumenetelmä	18
5.3.1	Tuoteominaisuuksien selvittäminen ja priorisointi	19
5.3.2	Tärkeimpien ominaisuuksien valinta	20
5.3.3	Laddering-haastattelu	20
5.3.4	Aineiston analyysi	21
6	Tutkimuksen toteutus	21
6.1	Reitti ja arviointipisteet	21
6.2	Rekrytointi	23
6.3	Osallistujien kuvaus	24
6.4	Haastattelujen kulku	25
6.5	Aineiston analyysi	27
6.5.1	Analysoitavien asiapalojen määrittäminen	27
6.5.2	Koodaaminen arvoketjuiksi ja sisällönluokitus	29
6.5.3	Tietojen tallennus ja analysointi MECAnalyst-ohjelman avulla	32
7	Tulokset	34
7.1	Paikka 1: Viaporintori	34
7.1.1	Keskeiset havainnot	34
7.1.2	Myönteiset arviot: MEC-arvokartta	35
7.1.3	Kielteiset arviot: MEC-arvokartta	37
7.1.4	Myönteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset	38
7.1.5	Kielteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset	47
7.2	Paikka 2: Sisäpiha	56
7.2.1	Keskeiset havainnot	56
7.2.2	Myönteiset arviot: MEC-arvokartta	57
7.2.3	Kielteiset arviot: MEC-arvokartta	59
7.2.4	Myönteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset	60
7.2.5	Kielteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset	67
7.3	Paikka 3: Piha- ja puistoalue	72
7.3.1	Keskeiset havainnot	72

7.3.2	Myönteiset arviot: MEC-arvokartta.....	74
7.3.3	Kielteiset arviot: MEC-arvokartta	76
7.3.4	Myönteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset	77
7.3.5	Kielteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset.....	84
7.4	Paikka 4: YIT:n kohde.....	90
7.4.1	Keskeiset havainnot.....	90
7.4.2	Myönteiset arviot: MEC-arvokartta.....	91
7.4.3	Kielteiset arviot: MEC-arvokartta	93
7.4.4	Myönteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset	94
7.4.5	Kielteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset.....	99
8	Johtopäätökset	103
8.1	Ominaisuuslähtöiset johtopäätökset	103
8.2	Arvolähtöiset ja paikkakohtaiset johtopäätökset.....	106
8.3	Rakenteellisia ratkaisuja tärkeiden tavoitteiden saavuttamiseksi.....	108
8.4	Laddering-menetelmän soveltuvuus asuin ympäristötutkimukseen	110
9	Tutkimuksen toteutuksen arviointia	110
9.1	Kävelyreitti	111
9.2	Rekrytointitapa	111
9.3	Puhelinhaastattelut	111
9.4	Analyysiohjelma	112
9.5	Kehitysehdotukset.....	112
	Lähteet	114
	Kuvat, kuvat ja taulukot.....	117
	Liitteet.....	118

1 Johdanto

Ihmisten toiveita asuin ympäristöjen laadulle on tutkittu paljon (Kyttä & Kahila 2006; Strandell 2005) ja niiden perusteella on yleisellä tasolla löydetty useita laatutekijöitä, jotka saavat ihmiset viihtymään asuin ympäristössään. Ongelmana on kuitenkin se, että on puuttunut tietoa siitä, miten laatuominaisuudet yhdistyvät ihmisten arvostuksiin samoin kuin työkalu näiden yhteyksien tutkimukseen. On tarpeen saada selville miten asuin ympäristön sekä fyysiset että psyykkiset ominaisuudet vaikuttavat ihmisten kokemaan asuin ympäristön arvoon. Näin voidaan rakentaa entistä houkuttelevampia asuin alueita ja markkinoida niitä tarkemmin kohde ryhmille.

Taustalla olevien arvostuksien selvittämiseksi on tässä tutkimuksessa käytetty Gutmanin (1982) kehittämää means-end-teoriaan perustuvaa laddering-tutkimusmenetelmää. Teoria perustuu oletukseen, että valinnan taustalla olevia motivaatioita koskevat käsitteet ovat ihmisen mielessä järjestäytyneet luokkiin. Nämä luokat ovat järjestyneet edelleen ominaisuus-seuraus-arvo - ketjuiksi. Usean ketjun rakennelma muodostaa hierarkkisen arvokartan ja kuvaa esimerkiksi tiettyyn päätökseen liittyvää motivaatio- ja kognitiivista rakennetta. Laddering-haastattelumenetelmää on käytetty aikaisemminkin asuin ympäristötutkimuksessa (Coolen 2005; Coolen & Hoekstra 1998; Coolen & van Montfort 2002), mutta nyt ensimmäistä kertaa siihen on liitetty myös kävelyreitti, jonka tutkimukseen osallistujat kiertävät arvioiden eri arviointipisteitä.

Tukholman tekninen korkeakoulu käynnisti vuonna 2007 asukkaiden toiveisiin perustuvan rakentamisen kehitysprojektin (Lundgren 2009). Projekti on nimeltään VOCUP (The Voice of Customers in the Construction and Development Process of Housing), ja nimensä mukaan tavoitteena on tuoda kuluttajan näkökulmaa asuin ympäristön tuotekehitysprosessiin. Tämä opinnäytetyö on osa nyt Suomessa toteutettavaa samantyyppistä VOCUP-tutkimusprojektia, johon osallistuvat Valtion Teknillinen tutkimuskeskus, Teknillinen korkeakoulu sekä Laurea-ammattikorkeakoulu. Hanketta rahoittaa TEKES ja joukko rakennusyhtiöitä.

Suomessa tutkimuksen kohdealueena ovat olleet Espoon Leppävaara ja Vantaan Kartanonkoski. Tämä raportti käsittelee Leppävaarassa toteutettua tutkimusta ja sieltä saatuja tuloksia.

2 Tutkimuksen tavoitteet

Tällä opinnäytetyöllä on kaksi tavoitetta. Ensimmäinen tavoite on tunnistaa, miten asuin ympäristön konkreettiset ominaisuudet yhdistyvät kuluttajien arvoihin ja heille tärkeisiin tavoitteisiin. Se, että voidaan rakentaa asukkaita miellyttäviä asuin ympäristöjä, vaatii syvällisempää tietoa heidän motivaatorakenteistaan. Toisena tavoitteena on means-end-teorian sovel-

taminen kuluttajiin kohdistuvassa asuinympäristötutkimuksessa. Asuinympäristö tuotteena on erittäin haastava monipuolisuutensa vuoksi, joten on kiinnostavaa pohtia myös sitä, kuinka hyvin laddering-menetelmän ja reitin kiertäminen yhdessä soveltuvat työkaluksi asuinympäristötutkimukseen. Perinteisillä menetelmillä - kuten kysely- ja haastattelututkimukset - tehtävillä asumisviihtyvyytutkimuksilla ei saada selville asiakkaiden todellisia preferenssejä. Laddering-menetelmän avulla pyritään pääsemään käsiksi niihin merkitysrakenteisiin, jotka ohjaavat asiakkaan päätöksentekoa.

Laddering-haastattelujen avulla tässä tutkimuksessa selvitetään,

- mitä käsitteitä kuluttaja käyttää arvioidessaan asuinympäristöä, eli mihin fyysisen paikan piirteisiin kuluttaja spontaanisti kiinnittää huomiota joko myönteisessä tai kielteisessä mielessä (esim. tummat seinät)
- miksi nämä ominaisuudet ovat kuluttajalle tärkeitä, eli mitä hänelle itselleen tärkeitä seurauksia kuluttaja olettaa ominaisuuksilla olevan (esim. synkkä tunnelma, välttää oleskelua)
- minkälaiset arvot ja tarpeet selittävät em. ominaisuuksien ja seurauksien kokemista tärkeiksi (esim. turvallisuus, esteettisyys)
- miten ominaisuudet, seuraukset ja arvot ovat yhteydessä toisiinsa.

3 Projektioorganisaatio

VOCUP-projektin toteutusvastuussa ovat olleet Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) ja Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu. Projektipäällikkönä on ollut VTT:n johtava tutkija Pekka Lahti ja päätutkijana tutkija Anne Arvola. Aalto-yliopiston teknillisestä korkeakoulusta projektiin ovat osallistuneet Maanmittaustieteen laitoksen professori Kauko Viitanen sekä tutkijat Saija Toivonen ja Riikka Kyrö. Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelija, tutkimusapulaisena toiminut Mikko Toivola (Toivola 2009) on kirjoittanut opinnäytetyönsä Vantaan Havukosken osatutkimuksesta, joka toimi pilottialueena tutkimuksen alussa. Minä olen pääosin vastuussa Leppävaaran osatutkimuksen aineistonkeruusta ja raportoinnista, jota tämä opinnäytetyö käsittelee. Opinnäytetyöni ohjaajina VTT:llä ovat toimineet tutkijat Anne Arvola ja Aimo Tiilikainen, joka myös osallistuu VOCUP-hankkeen loppuraportin kirjoittamiseen. Laureasta opinnäytetyöni ohjaajana on toiminut yliopettaja Jyrki Suomala.

VOCUP-projektia Suomessa on rahoittanut Teknologian kehittämiskeskus (Tekes) osana teknologiaohjelmaa SARA (Suuntana arvoverkottunut rakentaminen). Tekesin lisäksi päärahoittajia ovat olleet VTT ja Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu. Lisäksi rahoitusta on saatu seuraavilta asuntorakennuttajilta: Espoon kaupunki, NCC Rakennus Oy, Skanska, SATO Asuntosi-

joitus, Vantaan kaupunki, Tampereen kaupunki, YIT ja VVO. Johtoryhmän puheenjohtajana on toiminut Pertti Tamminen (Tampereen kaupunki).

4 Hyvän asuin ympäristön ominaisuudet asukkaiden näkökulmasta aiemman tutkimuksen mukaan

Mitkä ovat asukkaiden mielestä hyvän asuin ympäristön ominaisuuksia? Millä perusteella ihmiset valitsevat asuinalueensa? Erilaisia tutkimuksia elin ympäristön koetusta laadusta ja asuin ympäristöjen viihtyisyydestä on tehty useita niin Suomessa kuin muuallakin maailmalla. Nämä tutkimukset ovat tuottaneet paljon tietoa laatutekijöistä eli asioista, joita asukkaat odottavat laadukkaalta elin ympäristöltä ja kriteereistä, joiden perusteella ihmiset arvioivat asuin ympäristönsä laatua. Tutkimusmenetelminä on käytetty mm. lomakehaastatteluita, teemahaastatteluita (Silvennoinen & Hirvonen 2002), pehmoGIS-työkalua (Kyttä & Kahila 2006) sekä eläytymismenetelmää (Koistinen & Tuorila 2009).

Todelliset asuin ympäristön valintatekijät voivat poiketa asumistoiveista paljonkin. Harvemmin kysymys on yhdestä ainoasta tekijästä, ja rationaalisten tekijöiden lisäksi myös emotionaaliset tekijät vaikuttavat valintaan. Asunto hankitaan erilaisten tekijöiden yhdistelmänä. Valinnassa painavat sekä taloudellinen tilanne ja elämäntilanne yleensä. (Hirvonen, Manninen & Hakaste 2005, 15.) Valintatekijöiden tärkeys on myös asuinpaikasta riippuvaa. Esimerkiksi uudisasuntojen markkinoita koskevan tutkimuksen mukaan liikenneyhteyksien ja hinnan merkitys on korostunut pääkaupunkiseudulla enemmän kuin muualla maassa. Hintataso on muuta maata korkeampi ja tällöin uudisasuntomarkkinoilla joudutaan todennäköisesti tinkimään mm. asunnon koosta. Palvelut taas on arvostettu tärkeämmäksi pääkaupunkiseudun ulkopuolella. (Hirvonen ym. 2005, 19–20.)

Ruotsin alkuperäistutkimus Frösundassa (Lundgren 2009) vertaili laddering-menetelmää (ks. luku 5) käyttäen asunnonostajien ja ei-ostajien välisiä eroja. Lundgrenin tutkimustulosten perusteella esiin nousseita arviointipaikkojen arvostuksen takana olevia arvoja näissä molemmissa ryhmissä olivat ”turvallisuus”, ”hyvinvointi” sekä ”tuntuu hyvältä”. Muita ryhmissä havaittuja arvoja olivat ”sosiaaliset suhteet”, ”vaihtelu ja stimulaatio”, ”rentoutuminen”, ”yksityisyys” ja ”ajansäästö”. Coolen (2005) on tarkastellut laddering-menetelmällä asumista muun muassa ekologiselta kannalta kahdella asuinalueella Hollannissa. Tutkimus selvitti asukkaille tärkeitä ominaisuuksia niin itse asunnon kuin piha-alueenkin osalta. Useimmiten näiden ominaisuuksiin liitettyinä arvoina esiintyivät elämästä nauttiminen, avaruus, toimivuus, yksityisyys, arvokkuus, sosiaaliset kontaktit, tila ja luonto.

Seuraavilla sivuilla käsittelemme Kyttää (2004) mukailleen teemoittain osaa aikaisemmissa, muissa kuin laddering-tutkimuksissa esiin nousseita hyvän elin ympäristön koettuja ominaisuuksia.

Rauhallisuus ja luonnonläheisyys

Useimmissa asuin ympäristön laadun kokemista koskevissa tutkimuksissa (Kyttä & Kahila 2006; Kortteinen, Tuominen & Vaattovaara 2005; Strandell 2005; Silvennoinen & Hirvonen 2002) rauhallisuus on noussut esiin tärkeimpänä tai yhtenä tärkeimmistä asuinalueen laatutekijöistä. Rauhallisuus on siis yksi asuin ympäristöltä eniten toivottuja ominaisuuksia ja rauhallinen alue koetaan laadukkaaksi. Rauhallisuuteen liitetään ainakin yleisimmin sosiaalisten häiriöiden vähäisyys ja meluttomuus. Alueen koettu turvallisuus ja luonnon runsaus kytkeytyvät myös rauhallisuuteen. Näitä ominaisuuksia on pidetty keskeisinä pientaloasumisen haluttavuudelle. (Strandell 2005, 126.) Kauniissa alueissa luonnonläheisyys on ollut yksi merkittäväksi koettu asia (Kyttä 1991, 137–138). Nasarin mukaan luonnonläheisyys on myös yksi viidestä tekijästä, jotka ovat kaupungissa tärkeimpiä estetiikan luoja (Kyttä 2004, 32–33).

Luonnonläheisyyteen liittyy esteettisyyden lisäksi kiinteästi myös elvyttävyyys. Elvyttävät paikat ovat paikkoja, joissa ihmiset kokevat voivansa rentoutua, virkistyä ja palautua työn rasituksesta. Tutkimuksissa ympäri maailmaa on havaittu, että elvyttävistä paikoista noin puolet on luonnon ympäristöjä. On todettu, että passiivinenkin kontakti luontoympäristöön voi parantaa terveyttä. Se, että työpaikan ikkunasta voi katsella vehreitä näkymiä lisää mm. toimistotyöntekijöiden työtyytyväisyyttä ja laskee heidän tuntemaansa stressitasoa sekä sairastuvuutta. (Kyttä, 2004, 48–49.) Turusen ja Zettermanin tutkimus pääkaupunkiseudulla osoitti, että alueen puistot ja viheralueet olivat erittäin pidettyjä. Tuorila päättelee tämän johtuvan siitä, että luonto tarjoaa tiheään asutuksen keskellä omaa tilaa ja vastapainoa arjen kiireeseen. (Tuorila 2009, 30.) Etenkin kerrostaloasukkaat toivovat lisää kasvillisuutta, kuten puita ja kukkaistutuksia. Luonnonläheisyyden lisäksi pihan näköalat ovat tärkeitä etenkin vanhemmille ihmisille, jotka voivat kokea luontoyhteyttä parvekkeeltaan. (Silvennoinen & Hirvonen 2002, 195–197.)

Suomalaisille luonnonläheisyys tarkoittaa muun muassa edellä mainittuja ulkoilumahdollisuuksia tai näkymiä ikkunasta. Luonnonläheisyyden tunne yhdistetään myös tiiviisti metsään. Vehreää ympäristöä ja sen terveellisiä vaikutuksia fyysiselle ja henkiselle terveydelle arvostetaan. Asukkaat ovat valmiita panostamaan rahaa lähiviheralueiden olemassaoloon (Kyttä & Kahila 2006, 44). Toisaalta vaikka elvyttävyyys liitetäänkin usein luonnonläheisyyteen, myös urbaani ympäristö voidaan kokea elvyttävänä (Félonneau 2004, 48–49).

Terveellisyys

Ympäristön tuomat terveysvaikutukset ja asukkaiden kokema elinympäristön laadun kasvu liittyvät laajemmin erilaisiin elämäntapoihin ja fyysisen ja sosiaalisen elinympäristön sekä

terveyden välillä oleviin kytköksiin. Vaikutukset terveyteen voivat olla joko myönteisiä tai kielteisiä. (Kyttä & Kahila 2006, 37–38.)

Yhdyskuntarakenteen yhteys terveyteen ja sen ylläpitämiseen on havaittu useissa tutkimuksissa. Yhdyskunnan rakentaminen voi vaikuttaa paljon arkiliikkumiseen. Kompakti, monenlaisia toimintoja yhdistävä yhdyskuntarakenne edistää arkiliikkumista ja näin ollen terveyttä (McCann & Ewing 2003, 16–21). Arkiliikunnan tärkeys terveyden ylläpidossa on hyvin suuressa osassa. Belgialaisessa tutkimuksessa listattiin mm. jalkakäytävien olemassaolo, turvallisuus niin liikenteen kuin rikollisuuden suhteen, kauppojen läheisyys ja hyvät julkisen liikenteen yhteydet tekijöiksi, jotka kannustavat käyttämään enemmän ja useammin kevyttä liikennettä (de Bourdeaudhuij, Sallis & Saelens 2003, 88–90). Suomalaistutkimuksissa kävely on osoittautunut tärkeimmäksi liikuntamuodoksi ja sitä edesauttavat erityisesti hyvät lähikävelyreitit. Etenkin ikääntyneet kokevat säännöllisen ulkoilun myötä itsensä terveemmäksi. (Kyttä & Kahila 2006, 40.) Fyysisen terveyden lisäksi terveyteen liittyy edellä mainittu elvyttävyyys, jolla on vaikutuksia myös henkiseen hyvinvointiin.

Turvallisuus

Turvallisuus on myös asukkaille tärkeä ominaisuus asuinympäristössä, ja Suomea ylipäätään pidetään turvallisena. Turvallisuuden tunne ei kuitenkaan välttämättä kulje käsi kädessä mitattavissa olevan turvallisuuden kanssa, oikeat vaarat ja asukkaiden kokema pelon määrä eivät vastaa toisiaan. (Kyttä & Kahila 2006, 48.)

Kaupunkisuunnittelussakin turvallisuusnäkökulma on otettava huomioon, koska turvattomuuden tunne rajoittaa ihmisten liikkumista. Johanssonin tutkimuksessa (Kyttä & Kahila 2006, 49) nimenomaan urbaaniin ympäristöön liitettiin eniten turvattomuutta, kun tutkittiin lasten liikkumista ja heidän vanhempiansa pelkoja. Turvattomuuden kokemus liittyi mm. huonoon valaistukseen ja näkyvyyteen sekä humalaisten tapaamispaikkoihin. Valaistuksen lisääminen ja avoimet paikat ovat seikkoja, jotka lisäävät turvallisuuden tunnetta. Turvallisuudesta viestittää myös ympäristön hyvä hoito. (Kyttä 2004, 42–44.)

Silvennoisen ja Hirvosen (2002, 199–200) tutkimustulosten perusteella kerrostaloasumisessa turvallisuutta pidetään vahvuutena. Siihen liittyy muun muassa kontrolli ulkopuolisten sisään-pääsystä. Toisaalta turvallisuuden koetaan madaltuvan maantasaisissa asunnoissa ja asunto-kohtaisissa pihossa. Toinen kerros puolestaan mielletään turvallisiksi, verrattuna alimpaan kerrokseen, johon ulkopuolisilla on helpompi pääsy ja näköyhteys, ja toisaalta ylimpiin kerroksiin, kun ei ole huolta hissien toimivuudesta esim. tulipalon sattuessa, tai ylipäätään tarveta hissille.

Asukkaiden pysyvyys tuo myös turvallisuutta, mikä korostuu vanhempien ihmisten ajattelussa. Naapureilta voi saada turvaa avun ollessa lähellä, mutta toisaalta naapureiden laadusta riippuen he voivat aiheuttaa myös turvattomuuden tunnetta. Lapsille kerrostaloasuminen tuo turvallisuuden tuntua, kun lähellä on aikuisia keiden puoleen voi tarvittaessa kääntyä. Heidän kannaltaan on hyvä myös pihapiiristä löytyvät leikkikaverit, jolloin ei tarvitse lähteä pidemmälle leikkimään. Lasten turvallisuus on toisaalta myös asia, jota ei tulosten mukaan ole huomioitu riittävästi pihasuunnittelussa. (Silvennoinen & Hirvonen 2002, 199–200.)

Tuorilan (2009, 29) tutkimuksessa perheellisten haastateltavien kertomukset osoittivat, että lapsiperheet muuttavat kaupunkien keskustoista pientaloalueille tai maaseudulle päästäkseen turvallisempaan ja lapsille parempaan kasvuympäristöön. Esimerkiksi Helsingin ydinkeskustan kerrostalopainotteista ympäristöä ei pidetä lapsille hyvänä kasvuympäristönä. Pääkaupunkiseudulta poismuuton syynä on mainittu eniten alueella asuvat ihmiset, rauhattomuus ja turvattomuus sekä lapselle huono kasvuympäristö. (Kortteinen ym. 2005, 125) Toisaalta, kun tarkasteltiin kruununhakalaisia perheitä, havaittiin, että urbaanit vanhemmat haluavat lapsilleen urbaanin kasvuympäristön. Urbaaneille vanhemmille kaupungin ympärivuorokautinen elämän ja ihmisvilinän edustivat turvallisinta elinympäristöä. (Tuorila 2009, 28.)

Esteettisyys

Ympäristön estetiikan arviointiin on käytettävissä useita eri tapoja. Maisema-arvioinnissa on käytössä sekä ekologinen, muodollis-esteettinen, psykofyysinen, psykologinen ja fenomenologinen arviointimalli. Tampereella tehdyssä tutkimuksessa käytetty psykologinen malli tutkii arvioijien käsityksiä maisemasta ja sen tarjoamista elämyksistä ja etenkin näiden yhteyksistä. Esteettisyyden lisäksi arvioinnissa voidaan kiinnittää huomiota mm. avoimuuteen, monimutkaisuuteen, kokoon tai stressaavuuteen. Esteettisen laadun mittapuuna ovat maisemien herättämät myönteiset tunteet kuten turvallisuus, piristävyys tai rentouttavuus. (Kytä 1991, 106–107.)

Kaplan ja Kaplan ovat todenneet erääksi ympäristön esteettisyyttä kuvaavaksi tekijäksi sen salaperäisyyden. Mitä enemmän mystisyyttä ympäristö tarjoaa, sitä miellyttävämmäksi se koetaan. Mystisyys ympäristössä on arvioijalle jotain, mikä herättää uteliaisuuden. Kaplanien mukaan mystisyys sisältää päätelmän siitä, että liikkumisen ja tutkimisen avulla on mahdollista oppia ympäristöstä enemmän. (Kytä 1991, 109.)

Vanhoja rakennuksia ja kaupunkiympäristöjä pidetään yleisesti kauniina. Syynä tähän on se, että tällainen ympäristö kertoo eletystä elämästä, ihmisistä ja tapahtumista. Vanhat ympäristöt on tehty käsityönä, ja se koetaan myös viehättävänä, ihmisen mittaisena. (Jalkanen, Kajaste, Kauppinen, Pakkala & Rosengren 1997, 47.) Myös Helsingin kantakaupungissa arvostet-

tiin tunnelmaa ja ajallista kerrostumaa tuovia vanhoja kerrostaloja. Osalle arvostus urbaania kantakaupunkiasumista kohtaan oli osalle tärkeä valintatekijä. (Tuorila 2009, 28.)

Kytän tutkimuksessa tamperelaisten liittämät perustelut rakennuksien kauneuteen liittyivät vanhuuteen, niiden suhteeseen muuhun ympäristöön, jylhyyteen ja hyväkuntoisuuteen. Alueena kauneuteen liittyivät luonnonläheisyys, vanhuus, hyvin hoidettu ulkoasu sekä rauhallisuus. Rumuuteen liittyvät perustelut olivat lähinnä näiden vastakohtia. Koetulla kauneudella ja rumuudella on selvästi tunnevaikutuksia, kuten ihmisläheisyys, rauhallisuus tai masentavuus. Yksinkertaisia rakennuksia pidettiin enemmän rumina kuin kauniina. Kauniiksi arvioidut rakennukset olivat useammin vanhempia ja koristeellisempia. Koristeellisuus toi paikassa tuntua salaperäisyydestä (mystisyydestä) ja kiehtovuudesta, kauneuden elämyksen. Lisäksi niiden hyvä kunto ja hoito toivat vaikutelman tasapainoisuudesta ja sopusointuisuudesta. (Kyttä 1991, 137–138.) Suomalaisen tutkimusten mukaan asukkaat arvostavat rakentamisen ympäristöllistä yhteensopivuutta, ympäristöä kunnioittavaa rakentamista sekä sen hyvää hoitoa (Kyttä & Kahila 2006, 51). Hyvä hoito on yhdistetty ympäristön miellyttävyyteen myös ruotsalaistutkimuksessa (Hagerhall 2000, 86–89).

Arkkitehtuuri ja tilasuunnittelu

Suurin osa suomalaisista haluaisi asua omakotitalossa. Strandellin asukasbarometriin (Strandell 2005) osallistuneista omakotitalossa haluaisi asua 57 % vastaajista, pari- tai rivitalossa 19 % ja kerrostalossa 23 %. Talotyyppi on kuitenkin näistä vastaajista jo 58 %:lla sellainen, missä he haluavatkin asua. 69 % heistä, jotka eivät vielä asu mielessään talotyypissä, haluaisi muuttaa omakotitaloon, 25 % pari- tai rivitaloon, 5 % kerrostaloon ja 2 % muuhun talotyyppiin. Asuinaluetyypeittäin tarkasteltuna suurin suosio on pientalovaltaisella alueella, jolla haluaisi asua 56 % vastaajista. Keskustan ja maaseudun osuus molemmilla on 16 %, ja kerrostalovaltaisen alueen valitsisi 10 %. Edellä mainituista neljästä asuinaluetyypistä kaikkien muiden paitsi pientalovaltaisen alueen osuus asuinaluetoiveena on hieman kasvanut. Tuloksista on havaittavissa, että pientaloalueella asumista toivottaisiin sitä enemmän, mitä uudemalla asuinaluueella vastaajat asuvat. (2005, 88.) Omakotitalo merkitsee useimmiten ihmisille omaa pihaa ja rauhaa ja yksityisyyttä, kun taas kerrostaloasumisen suosio on sen vaivattomuudessa.

Asuinympäristöissä elää ihmisiä, joilla on erilaiset elämänrytmit, ja tämä vaatii suunnittelussa käytännön joustavuutta; huomiota pitää kiinnittää hyvään äänieristykseen, kaikuja vähentäviin istutuksiin ja yksityistilojen ja puolijulkisen tilan sovittamiseen (Nurmi 2007, 18). Toisaalta hyvin suunnitellulla arkkitehtuurilla voidaan tuoda myös vaihtelua asumiseen. Erikorkuiset talot tuovat monimuotoisuutta ja kontrastia ja vaihtelua mittasuhteisiin, ja niillä voidaan jakaa asuinaluetta erilaisiin osiin. Rakennuksia voidaan sijoittaa kehämäisesti, nauhamaisesti tai pistemäisesti. Tilarakenteesta pyritään tekemään yhtenäinen, mutta kuitenkin riittävän

elävä. (Jalkanen ym. 1997, 90–91.) Asuntoryhmien sijoittelussa pyritään tavoittamaan niin toiminnalliset kuin sosiaalisetkin tavoitteet. Rakennusten muodot, pinnat ja värit ovat myös merkittävässä asemassa sen suhteen, miten rakennukset ja niitä ympäröivä tila koetaan; millainen tunnelma alueella on. (Jalkanen ym. 1997, 126–127.)

Kytän ja Kahilan (2006, 132–137) tutkimuksessa Järvenpäässä todettiin, että mitä tiiviimmin rakennetussa ympäristössä asukkaiden koti oli, sitä huonommin heidän itse määrittelemänsä, yksilöllisesti tärkeät laatutekijät toteutuivat. Asukkaiden kokemus oli, että väljä ympäristö toteutti heidän itse määrittelemänsä laatutekijät paremmin kuin tiiviisti rakennettu ympäristö, ja näin ollen he kokivat väljässä ympäristössä hyvinvointinsa, terveytensä ja elämänlaatussa paremmaksi. Väljä ympäristö tuo myös enemmän yksityisyyttä asukkaille. Jarvan (2008, 34) mukaan muuttajat pitävät kaupunkiyhdyskuntia nykyiselläänkin viihtymisen kannalta liian tiiviisti rakennettuina, ja ne jotka vielä viihtyvät, pelkäävät lisärakentamisen pilaavan asuinalueensa.

Puhuttaessa yksityisyydestä kerrostaloasunnoissa ylin kerros on halutuimmin asumiseen, sillä sen koetaan tarjoavan enemmän omaa rauhaa. Ylimpien kerrosten mielletään tuovan myös paremmat näköalat ja puhtaampaa ilmaa. Maan tasalla asuminen ei saa paljoa kannatusta, sillä se tuntuu monista turvattomalta. (Silvennoinen & Hirvonen 2002, 69–70.) Toisen kerroksen suosio selittyy taas sillä, että kulkeminen on suhteellisen helppoa, vaikka talossa ei olisikaan hissiä. Lisäksi asunto ei ole liian matalalla, mikä lisää turvallisuudentunnetta. (2002, 71–72.) Hissi on kuitenkin kerrostaloasunnoissa tärkeä etenkin lapsiperheille ja vanhuksille. Varsinkin pääkaupunkiseudulla on vanhoja hissittömiä taloja, joissa on voitu asua vuosikymmeniä, mutta hissien puute pakottaa vanhuksia muuttamaan. (2002, 72–75). Parveke on tärkeä lisätila kerrostaloasumiseen ulkonäkymillään. Riittävän koon lisäksi merkitystä on myös sijainnilla. Pihan puolelle avautuvat parvekkeet ovat toivotuimpia, mutta kuitenkin niin toteutettuna, että riittävä yksityisyyden saanti on turvattu muihin naapureihin nähden. (2002, 197.)

Talojen pihasuunnittelu on tärkeä osa tilasuunnittelua. Silvennoisen ja Hirvosen (2002, 195–196) tutkimustuloksien perusteella kerrostalopihoilla olisi varsin suuri käyttöpotentiaali. Suurin osa on tyytyväisiä pihaan, mutta käyttöä kartoittaessa on havaittu, että pihoja käyttää vain harvat asukkaat. Mikäli piha olisi viihtyisämpi ja houkuttelevampi, sitä käytettäisiin enemmän. Pihoja pidettiin nykyisin myös liian yksipuolisesti vain lasten leikkeihin suunniteltuna. Pihat ja asunnon läheisyydessä olevat puistot olisivat tärkeitä etenkin ihmisille, joiden on vaikeaa liikkua kauemmas. Strandellin tutkimuksessa ilmeni, että 15 % osallistuneista ei ollut tyytyväisiä oleskelu- ja leikkipaikkoihin pihalla. Eniten kielteisiä mielipiteitä oli kerrostalo- ja keskusta-alueiden asukkailla ja keskustan vanhoilla asuinalueilla. Eniten piha on käytössä pientaloissa ja lapsiperheillä, mutta kerrostaloissa jopa 45 % vastaajista ei käytä pihaa. Käyttöprosentti on ollut laskussa vuosia. (2005, 123.)

Yhteisöllisyys ja yksityisyys

Silvennoisen ja Hirvosen (2002, 133–154) tutkimuksessa päädyttiin siihen, että asukas tarvitsee turvatun yksityisyyden, jotta hänessä herää halu yhteisöllisyyteen. Kyttä tuo esiin, että ”kompaktikaupunki ei ole kontaktikaupunki”. Tiivis asuinrakenne ei riitä edistämään sosiaalisia suhteita, sille tarvetta on myös omaan rauhaan. (Kyttä & Kahila 2006, 46) Tiiviissä ympäristössä olevalla asuinalueella pienillä yksityiskohdilla rakennusratkaisuissa voi olla suuri merkitys. Asuinaluetta ei esimerkiksi välttämättä koeta niin tiiviiksi, mikäli ikkunat on sijoitettu avariin maisemiin (Kyttä 2004, 22). Toisaalta liian väljä asuinrakennekaan ei edistä sosiaalisia suhteita. Kim & Kaplan havaitsivat, että uusurbanistisilla¹ asuinalueilla juuri avoimet pihat kasvattivat yhteisöllisyyden tunnetta, ja saivat identifioitumaan alueeseen, niiden tarjotessa mahdollisuuden sosiaalisiin hetkiin naapurien kanssa. (Kyttä & Kahila 2006, 45.)

Suurissa kaupungeissa on tarkasteltu esimerkiksi kortteliyhteisöllisyyttä. On oletettu, että lähiympäristön suunnitteleminen ja kehittäminen lisää asukkaiden viihtyisyyttä ja että yhteinen tila, kuten piha, tuo mahdollisuuden heidän keskinäiselle kanssakäymiselleen. Kaupunkitaloyhtiössä yhteistä pihaa arvostetaan erityisesti lasten kannalta. Lapset itsessään luovat sosiaalisia yhteyksiä yhtiörajojenkin yli. Tavoitteena on monipuolinen, vaihtoehtoja tarjoava ympäristö, joka määrää ihmistä mahdollisimman vähän, mutta mahdollistaa yhteisöllisten rakenteiden muodostumisen esimerkiksi naapuruston välille. Yhteisöelämästä kiinnostuneet voivat siihen osallistua, kun siihen on edellytykset. Yhteisöllinen elämäntapa voi viehättää itseisarvallisesti myös moderneja kaupunkilaisia, tai toisaalta se voi tuoda samaistumisen tunnetta yhteisöön. (Manninen 2004, 29–30.) Kruununhaassa sosiaalisuus ja aktiivinen elämä olivat tärkeimpiä perheitä yhdistäviä tekijöitä. Elämää vietetään sekä kaupungin sisä- että ulkopuolella. (Tuorila 2009, 28.)

Yksityisyyden ja yhteisöllisyyden tavoittelussa on kuitenkin paljon yksilöllisiä eroja. On havaittu, että kaupungeista haja-asutusalueiden omakotitaloihin muuttaneet asukkaat ovat pitäneet suurta omaa tonttia tärkeänä, koska se antaa enemmän yksityisyyttä, toimintavapauksia ja mahdollisuuksia omiin harrastuksiin. (Manninen 2004, 30–31.)

¹ Uusurbanistinen rakentaminen pyrkii kävelymittakaavan saavuttamiseen kaupunkisuunnittelussa ja työ- ja vapaa-ajan toimintojen sekoittamiseen (Lipsanen 2004).

Palveluiden saavutettavuus ja toiminnallisuus

Toiminnallisuuden toteutumista on arvioitu liikkumiskäyttäytymistä ja saavutettavuutta tutkimalla. Ympäristön ja asunnon toiminnallisuuden sujuvuus kokemus vaihtelee käyttäjistä riippuen. Käytännönläheisyys ja toimivuus kodissa sekä sen ulkopuolella on tärkeää suomalaisille. Kodin sisällä toiminnallisuus näkyy riittävänä tilana, hyvin suunniteltuina säilytysratkaisuina ja esimerkiksi erillisinä työ- ja harrastustiloina. Ympäristön toiminnallisuuteen liittyy fyysisten toimintamahdollisuuksien lisäksi sen tarjoamat mahdollisuudet sosiaalisiin kohtaamiin ja psyykkiseen hyvinvointiin. (Kytä, 2004, 58–59.)

Koistisen ja Tuorilan (2008, 46–48) tutkimuksen mukaan hyvä elinympäristö pitää sisällään paljon erilaisia palveluja. Päivittäistavarapalvelut eivät riitä, vaan niiden lisäksi kaivataan posti-, apteekki- ja pankkipalveluja. Ekologiselta kannalta katsottuna toivottiin, että useimmiten käytetyt palvelut sijaitsisivat mahdollisimman lähellä. Kruunuhakalaisperheitä koskevassa tutkimuksessa yksi perheitä yhdistävä tekijä oli vähäinen autonkäyttö. Auton tarpeettomuus keskustassa nähtiin selvästi etuna (Tuorila 2009, 28). Pääkaupunkiseudun alueella ollaan yleisesti tyytyväisiä liikenneyhteyksiin ja palveluihin (Kortteinen ym. 2005, 127). Yli-päättään keskustassa ja kerrostalossa asumisen hyvinä puolina on nähty mm. peruspalvelujen ja harrastusmahdollisuuksien runsaus sekä vaivattomuus. (Strandell 2005, 32–41; 54–55.)

Elinympäristön toiminnallisuuteen liittyy selvästi myös liikkumisen helppous. Saavutettavuus-tutkimuksissa on selvitetty, että erilaiset asuinalueet mahdollistavat asukkailla tärkeiden toimintojen saavuttamisen vaihtelevasti. Toiset asuinalueet kannustavat liikkumaan autolla ja toiset kävellen tai pyörällä. Yksi keskeisistä suunnittelullisista tavoitteista on kävellen saavutettavuus, vaikka tosiasiaa se ei tarkoitaakaan, että paikkaan käveltäisiin. (Kytä & Kahila 2006, 33.)

Tiiviin yhdyskuntarakenteen oletetaan mahdollistavan joukkoliikenneyhteyksien ylläpidon ja ohjaavan ihmisiä liikkumaan kävellen, pyörällä tai joukkoliikenteen avulla. Asunnon sijainti vaikuttaa siihen, millaisia eri liikkumistapoja ihmisillä on käytettävissään, mutta pelkkä yhdyskuntarakenteen tiiviys ei kuitenkaan suoraan vähennä autoilua (Kytä & Kahila 2006, 35). Maankäytön monipuolisuus ja yhtenäinen ja hyväkuntoinen katuverkosto sen sijaan kannustavat käyttämään kevyttä liikennettä (Cervero 2003, 120–132; Kitamura, Mokhtarian & Laidet 1997, 155–156). Laadukkaan asuinalueen yhdeksi tunnusmerkiksi on nousemassa kävelijäystävällisyys. Päivittäisten palveluiden tulee olla saavutettavissa kävellen tai pyörällä (Talen 2002, 257; 274–276). Välttämättömät toiminnot, kuten työmatkat ja kaupassakäynti, toisaalta hoidetaan ympäristön laadusta välittämättä, mutta laadukas ympäristö puolestaan kannustaa ja tuo mahdollisuuksia myös valinnaisiin (ei välttämättömiin) ja sosiaalisiin toimintoihin, kuten penkillä istuskeluun ja naapurin kanssa jutteluun. (Kytä 2004, 58–59.)

Aikaisempien tutkimusten perusteella on siis saatu selville useita eri laatutekijöitä, jotka vaikuttavat ihmisen asuin ympäristön valintaan. Mutta miksi esimerkiksi rauhallisuus on hänelle tärkeää? Tai mitkä ovat ne konkreettiset ominaisuudet ympäristössä, mitkä tuovat tunteen rauhallisuudesta? Nämä ominaisuudet, niiden seuraukset ja niihin liittyvät arvot, jotka ovat perustana asuin ympäristön valinnassa, ovat eri ihmisillä erilaiset ja eri tavoin yhteydessä toisiinsa, ja näiden rakenteiden selvittämiseksi tässä tutkimuksessa käytämme means-end-teoriaan perustuvaa laddering-menetelmää.

5 Tutkimusmenetelmä

Seuraavassa kuvataan laddering-menetelmän tausta ja periaatteet yleisellä tasolla. Luvussa 5.4 kuvataan tapa, jolla menetelmää on käytetty tässä tutkimuksessa.

5.1 Means-end -teoria

Laddering-haastattelumenetelmä perustuu ns. means-end-teoriaan. Means-end -teorian mukaan ihminen pyrkii tekemään sellaisia käyttäytymisvalintoja, joiden hän olettaa johtavan itselleen tärkeiden asioiden toteutumiseen. Kulutustutkimukseen sovellettuna tämä tarkoittaa, että tuotteen valintapäätöksen ei nähdä perustuvan tuotteen ominaisuuksiin itsessään, vaan niihin odotuksiin, joita kuluttajalla on valintapäätöksen seurauksista. (Olson & Reynolds 2000, 3-4; Gutman 1982, 60.)

Means-end-teorian taustalla on ajatus siitä, että ihminen hahmottaa maailmaa ja selviää suuren tietomäärän käsittelystä luokittelun avulla. Esimerkiksi tuotevalintapäätöstä tietoisesti pohtiessaan ihminen kykenee arvioimaan tuotteiden merkitystä ja käsittelemään suuren määrän informaatiota luokittelemalla tuoteominaisuuksia ja niistä hänelle koituvia seurauksia hierarkkisesti luokkiin. Kunkin ihmisen arvot ohjaavat tätä luokittelua ja antavat asioille kielteisen tai myönteisen merkityksen. Means-end-teorian mukaan tuotevalinnan taustalla olevaa motivaatioita koskevat käsitteet ovat ihmisen mielessä järjestäytyneet luokkiin ja nämä luokat edelleen ominaisuus-seuraus-arvo-ketjuiksi. Usean ketjun rakennelma muodostaa hierarkkisen arvokartan, joka voi kuvata esimerkiksi tiettyyn päätökseen liittyvää motivaatorakennetta tai kognitiivista rakennetta. (Olson & Reynolds 2000, 9–14; Gutman 1982, 60–63.)

Ominaisuudet, seuraukset ja arvot, niiden muodostamat arvoketjut (ladders) sekä arvokartat (hierarchical value maps) ovat means-end-teorian ydinkäsitteitä. Ominaisuuksilla tarkoitetaan niitä tuotteiden ominaisuuksia, joiden avulla valintaa tekevä kuluttaja kuvaa ja vertailee tuotteita. Seurauksilla tarkoitetaan hyötyjä tai haittoja, joita kuluttaja uskoo tuotevalinnasta seuraavan hänelle itselleen. Arvot ovat aineettomia, kuluttajan elämässään tärkeänä pitämiä päämääriä. Arvokartta on kuva, joka esittää ominaisuus-seuraus-arvo -ketjut piirrettyinä muo-

dossa ja eri arvoketjujen yhteydet toisiinsa. MEC-teoriassa ollaan erityisesti kiinnostuneita siitä, miten hierarkiatasoltaan erilaiset käsitteet eli ominaisuudet, seuraukset ja arvot ovat yhteydessä toisiinsa.

5.2 Yleiset haastattelumuodot

Yleisesti tutkimuksissa käytettävät haastattelumuodot on jaettu strukturoituun, puolistrukturoituun, strukturoimattomaan eli avoimeen haastatteluun sekä syvähaastatteluun. Strukturoitu haastattelu, joka tunnetaan myös lomakehaastatteluna, on toimiva, kun haastateltavat edustavat melko yhtenäistä ryhmää ja haastateltavia on useita. Haastattelu on etukäteen jäsenelty, jolloin haastattelijalla on lomakkeella valmiit kysymykset ja ne esitetään kaikille haastateltaville samassa järjestyksessä. Puolistrukturoitu eli teemahaastattelu keskitetään haastattelijan etukäteen teoreettisen viitekehyksen pohjalta rakentamiin teemoihin. Teemat voidaan jakaa pää- ja alateemoihin. Kysymykset suunnitellaan etukäteen, mutta esitysjärjestys ei ole tarkka. Teemahaastattelu sopii aiheisiin, joissa käsitellään tunneherkkiä aiheita ja sellaisia aiheita, joista puhuminen on vierasta. Haastattelija esittää avoimia kysymyksiä, joihin ei ole valmiita vastausvaihtoehtoja. (Kajaanin ammattikorkeakoulu.)

Avoin haastattelu on vapaamuotoinen, tavanomaista keskustelua muistuttava ja tapahtuu ilman, että haastattelija ohjaisi haastateltavaa mihinkään tiettyyn suuntaan. Avoimesta haastattelusta seuraava muoto on syvähaastattelu. Tällöin mennään aivan asioiden ytimeen. Syvähaastattelu vaatii paljon kokemusta ja toimii, kun havainnoidaan haastateltavan suhtautumista, asenteita tai reaktioita johonkin tiettyyn kokonaisuuteen. (Kajaanin ammattikorkeakoulu.)

5.3 Laddering-haastattelumenetelmä

Laddering- eli askellushaastattelu on puolistrukturoitu haastattelumenetelmä. Haastattelua ohjataan kysymyksin, joiden avulla pyritään selvittämään edellä mainittuja ominaisuus - seuraus - arvo -ketjuja ja niistä muodostuvia motivaatorakenteita. Menetelmällä selvitetään miksi tietyt tuute ominaisuudet ovat kuluttajalle tärkeitä, sekä mitä hänelle itselleen tärkeitä seurauksia kuluttaja odottaa tuute ominaisuuksilla olevan ja edelleen minkälaisia elämän arvoja, arvostuksia tai tarpeita näiden odotusten taustalla on. Laddering-menetelmää on sovellettu muun muassa elintarviketeollisuuden tuotetutkimuksissa (Bech-Larsen 1996; Isoniemi ym. 2006; Roininen, Arvola & Lähteenmäki 2005; Zanolli & Naspetti 2002). Esimerkiksi Zanolli ja Naspetti (2002) tutkivat laddering-menetelmää käyttäen kuluttajien syitä ostaa luomuruokaa. Tärkeänä arvona tuloksissa näkyi luomuruoan terveellisyys, mutta luomuruokaan yhdistettiin myös ekologisuus, hyvinvointi ja epäitsekkyys, ja toisaalta hedonismi ja tarve ”saada elämästä mahdollisimman paljon irti”. Roininen, Arvola ja Lähteenmäki toteuttivat vuonna 2004 tutkimuksen koskien kuluttajien käsityksiä lähiruoasta Espoossa ja Mikkelissä. Lähiruokaan

liitettiin terveyttä, hyvinvointia, yhteistä hyvää, luonnon tasapainon ja sen kunnioittamista koskevia arvoja.

Laddering-aineiston keruu etenee käytännössä neljässä vaiheessa seuraavasti:

1) Tuoteominaisuuksien selvittäminen

Selvitetään, mitä käsitteitä kuluttaja käyttää vertaillessaan tuotteita, eli mihin tuotteen piirteisiin kuluttaja spontaanisti kiinnittää huomiota niitä arvioidessaan. Näitä kutsutaan tuoteominaisuuksiksi.

2) Tärkeimpien ominaisuuksien valinta

Määritellään, mitkä ovat kuluttajan tuotevalinnan tai arvioinnin kannalta kaikkein tärkeimmät ominaisuudet.

3) Laddering- eli askellushaastattelu tärkeimpien ominaisuuksien pohjalta

Haastattelu, jossa selvitetään mihin odotettuihin seurauksiin ja arvoihin kuluttaja liittää mainitsemansa tärkeimmät tuoteominaisuudet.

4) Aineiston käsittely ja analyysit

Kirjataan haastattelut ominaisuus-seuraus-arvo-ketjujen muotoon, tehdään sisällön analyysi ja koodataan aineisto sisältöluokkiin. Aineisto tallennetaan koodatussa muodossa MECAnalyst-analyysiohjelmaan, jonka avulla tuotetaan tulokuvat. Ohjelmaan tallennetaan kunkin vastaajan demografiset tiedot, joiden pohjalle arvoketjut tallennetaan ketju ketjulta. Kun kaikki nämä tiedot on tallennettu, ohjelman voi asettaa valittujen demografisten tekijöiden perusteella piirtämään arvokarttoja, jolloin ohjelma laskee automaattisesti ominaisuuksien, seurausten ja arvojen väliset yhteydet. Tarkempi ohjelman käytön kuvaus esitetään Toivolan opinnäytetyössä (2009, 27–30) sekä MECAnalyst-ohjelman käyttöoppaassa (Skymax-DG).

5.3.1 Tuoteominaisuuksien selvittäminen ja priorisointi

Laddering-menetelmän ensimmäisenä tehtävänä on selvittää, mitä luokitteluja kuluttaja käyttää arvioidessaan tuotteita. Tämä, ns. ominaisuuksien selvittäminen (attribute elicitation), tapahtuu tavallisimmin jonkinlaisen vertailutehtävän avulla. Kuluttajaa pyydetään esimerkiksi vertailemaan tutkimuksen kohteena olevia tuotteita ja kertomaan missä suhteessa ne ovat hänen mielestään erilaisia ja missä suhteessa samanlaisia. Jos haastateltava arvioi

tuotteet erilaisiksi niiden terveellisyys suhteen, siitä voidaan päätellä, että terveellisyys on yksi vastaajalle tuotevertailussa keskeinen luokitteluperuste, eli ominaisuus. Vaihtoehtoisesti kuluttajaa pyydetään kertomaan, minkä tuotteen hän mieluiten ostaisi annetuista vaihtoehdoista ja sen jälkeen perustelemaan valintansa. Vastaajille keskeiset tuoteominaisuudet selviävät heidän käyttämistään perusteluista. Esim. jos vastaaja valitsee tuotteen, koska se on sopivan kokoisessa pakkauksessa, pakkauskoko on ilmeisesti hänelle tärkeä tuoteominaisuus. (Arvola 2008a, 4.)

Vertailevan menetelmän sijaan tuoteominaisuuksien selvittämiseen voidaan käyttää ns. direct elicitation menetelmää (Arvola 2008a, 4). Toisin sanoen tuoteominaisuuksia voidaan myös selvittää kysymällä suoraan esim. mitkä tuotteen ominaisuudet ovat hänelle tärkeimpiä valintaperusteita. Tässä tutkimuksessa käyttämämme tapa (ks. luku 6.4) on lähinnä viimeksi mainittua, koska eri asuinalueiden vertailu paikan päällä oli käytännössä mahdoton järjestää.

Ominaisuuksien selvittämisen onnistuminen on tärkeää tulosten kannalta, sillä myöhemmin tehtävät syventävät tutkimushaastattelut perustuvat niihin. Tutkijan luomalla asetelmalla ja antamalla virikkeillä on suuri merkitys sille, mitä ominaisuuksia haastateltavien mieleen nousee. Siksi on tärkeää, että ärsykkeet (tässä tutkimuksessa arviointipaikat) valitaan niin, että ne herättävät tutkimuskysymyksen kannalta relevantteja ajatuksia osallistujissa.

5.3.2 Tärkeimpien ominaisuuksien valinta

Koska haastattelussa on mahdollista käsitellä vain rajattu määrä ominaisuuksia, laddering-menetelmän toinen vaihe on kuluttajalle tärkeimpien ominaisuuksien selvittäminen. Jos ensimmäinen vaihe tuottaa runsaasti ominaisuuksia, on tarpeen valita niistä vain osa. Tähän on useita eri menetelmiä. Kuluttajaa voidaan pyytää esim. valitsemaan mainitsemistaan ominaisuuksista itselleen esim. kolme tärkeintä tai antamaan tärkeysarvio jokaisesta ominaisuudesta. Nämä ominaisuudet toimivat askellushaastattelun pohjana ja haastattelut aloitetaan alkaen tärkeimmästä ominaisuudesta.

5.3.3 Laddering-haastattelu

Kolmas ja keskeisin vaihe menetelmässä on itse haastattelu, jossa pyritään selvittämään ominaisuus-seuraus-arvo-ketjuja ja niistä muodostuvia motivaatorakenteita. Toisin sanoen, selvitetään mitä haastateltavalle itselleen tärkeitä seurauksia hän olettaa tai odottaa tuoteominaisuuksilla olevan ja minkälaisista arvoista tai päämääriä näiden odotusten taustalla on. Haastattelu lähtee aina liikkeelle ominaisuuksien selvitysvaiheessa esille saaduista, vastaajalle tärkeimmistä tuoteominaisuuksista. Haastattelu tapahtuu kysymällä jokaisen vastauksen jälkeen ”miksi xxx on sinulle tärkeä asia” tai muu vastaava kysymys. Kysymyksen muotoa vaih-

dellaan tilanteeseen sopivaksi. Kysymystä toistetaan jokaisesta vastauksesta eteenpäin niin pitkälle, että vastaaja ei enää keksi vastausta tai on päästy lopulliseen arvoon. Sama menettely toistetaan jokaisen vastaajan mainitseman ominaisuuden osalta.

Riippuen siitä, onko vastaajan mainitsema asia konkreettinen vai abstrakti, haastattelukysymykset suunnataan abstraktiotasossa ylös- tai alaspäin. Ominaisuudet ovat konkreettisimpia arvoketjussa ja mitä ylemmäs ketjussa haastattelussa päästään, sitä abstraktimmalle tasolle mennään. Esimerkki 1: Vastaaja on maininnut elintarvikepakkauksen hyväksi puoleksi suuren koon (konkreettinen). Häneltä kysytään, miksi suuri koko on hänelle tärkeä asia. Esimerkki 2: Vastaajan mielestä elintarvikepakkauksen myönteinen ominaisuus on iloinen ulkoasu (abstrakti). Tällöin halutaan tietää konkreettisemmin, mikä pakkauksesta tekee hänen mielestään iloisen näköisen. Sitten edetään jälleen ketjussa ylöspäin. Miksi tuotteen iloinen ulkonäkö on hänelle myönteinen asia? Tämä ketju voisi jatkua esimerkiksi näin: ”Siksi, että lapset syövät tätä tuotetta helpommin (seuraus).” ”Miksi se, että saat lapset helpommin syömään tuotetta, on tärkeää?” ”Lapset voivat hyvin, kun syövät sitä (arvo)”.

5.3.4 Aineiston analyysi

Neljäs vaihe on aineiston analyysi. Sisällön analyysi alkaa aina aineistoon tutustumisella. Tämän jälkeen asiapalat koodataan ominaisuuksiksi, seurauksiksi ja arvoiksi Excel-tiedostoon. Kun kaikki haastattelut ovat arvoketjuina, aineisto analysoidaan ja kehitetään sisältöluokitus ominaisuus-, seuraus- ja arvoluokkien sisälle ja koodataan vastaukset edelleen niiden mukaan. Toisaalta nämä vaiheet eivät etene tiukasti tässä järjestyksessä, vaan osin rinnakkain. Tämän jälkeen vastaajien taustatiedot ja arvoketjut tallennetaan MECAnalyst-ohjelmaan, jonka avulla voidaan piirtää ketjuista hierarkkisia arvokarttoja käyttäjän valitsemien taustatekijöiden mukaan.

6 Tutkimuksen toteutus

Tässä luvussa kuvataan, miten laddering-menetelmää sovellettiin tässä tutkimuksessa. Tutkimus toteutettiin Espoon Leppävaaran kaupunginosassa keväällä ja syksyllä 2008, ja siihen osallistui 41 haastateltavaa. Haastattelut tehtiin puhelimitse syksyn 2008 aikana ja analysoitiin keväällä 2009.

6.1 Reitti ja arviointipisteet

Tutkimuksessa haastateltavat kiersivät etukäteen heille suunnitellun reitin jossa oli neljä arviointipistettä. Reitti suunniteltiin ja kuvattiin kevätkesällä 2008 tutkimusosapuolten yhteistyönä. Leppävaara valikoitui tutkimuskohteeksi, sillä alue on yksi pääkaupunkiseudun kas-

vukeskuksista, jossa sijaitsee paljon uudisrakentamista. Suur-Leppävaaran alueella (Leppävaara, Lintuvaara, Kilo, Sepänkylä, Karakallio, Laaksolahti, Viherlaakso ja Lippajärvi) asui vuoden 2009 alussa lähes 60 000 henkeä (Tietoisku 7/2009). Etelä-Leppävaarassa rakennuskanta on pääosin viimeisen kymmenen vuoden aikana rakennettua. Alue toimii tiiviinä sekä asuin- että palveluympäristönä. Siellä sijaitsee kauppakeskus Sello, joka tarjoaa niin kauppa- ja muita asiointipalveluita sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluita. Liikkeiden ja palveluiden määrä on yhteensä yli 170 (Kauppakeskus Sello). Lisäksi Leppävaarassa toimii muun muassa kaksi korkeakoulua ja Omnia-ammattiopisto. Junaradan pohjoispuolelta löytyvät urheilupuisto, uimahalli ja pururata liikkumiseen Leppävaara on myös liikenteen solmukohta. Turkuun vievän junaradan lisäksi sijainti on Kehä I:n ja Turun moottoritien vieressä.

Kaupunginosasta löytyy monentyylistä rakentamista ja erilaisia ympäristöllisiä ratkaisuja. Reitti ja arvioitavat kohteet pyrittiin valitsemaan siten, että ne edustaisivat ydin-Leppävaaran aluetta (Liite 1). Arviointipisteiksi valittiin siksi erityyppisiä paikkoja, palvelujen ja liikenneyhteyksien läheisyydessä sijaitseva tori, talojen sisäpiha ja puistoalue. Reitillä oli kolme arviointipaikkaa samoina kaikille vastaajille. Neljäs arviointipaikka vaihteli haastateltavien kesken ja osalle arviointipaikkana oli joko Leppävaarankadun ja Rummunlyöjän kadun kulma, SKANSKAN, NCC:n tai YIT:n rakennuskohde, riippuen siitä kenen asiakasrekisteristä vastaaja oli rekrytoitu. Reitin valinnassa tuli huomioida se, että matkan pituus ei olisi niin kohtuuton, että se karsisi mahdollisten osallistujien halukkuutta osallistumiseen. Toisaalta arviointipaikkojen piti kuitenkin olla riittävän monipuolisia ja keskenään erilaisia, jotta tutkimustulokset edustaisivat mielipiteitä Leppävaaran keskustasta.

Leppävaarassa ensimmäinen arviointipaikka oli kauppakeskus Sellon Viaporintorin aukio (Kuva 2). Toinen arviointipaikka oli viereisen Ratsukadun ja Leppävaarankadun väliin jäävä sisäpiha, joka on seitsemänkerroksisten talojen ympäröimä (Kuva 5). Kolmantena arviointipaikkana oli piha- ja puistoalue, jonne pääsee ylitettyään Rummunlyöjän kadun edellisen arviointipaikan jälkeen (Kuva 8). Arkkitehtuurissa on yhdistelty matalaa omakotitalotyyppistä rakentamista ja korkeampaa rakentamista sekä puistomaista ympäristöä. Toisessa ja kolmannessa arviointipaikassa oli yhtenä yksityiskohtana pihojen läpi virtaava Monikonpuro ja siihen liittyvät siltaelementit.

Reitin kolme ensimmäistä arviointipaikkaa sijaitsivat noin puolen kilometrin säteellä toisistaan, joten niiden kiertäminen ajallisesti vei aikaa alle kymmenen minuuttia. Lisäksi vastaajilla kului aikaa lomakkeiden täyttöön. Neljäs arviointipaikka oli siis erilainen haastateltaville. Osalle neljäntenä paikkana oli YIT:n kohde (Kuva 11). Osalle paikkana oli SKANSKA:n Läckitorin vieressä sijaitseva alue. NCC:n asiakkaiden neljäs arviointikohde sijaitsi Leppävaarankadun ja Rummunlyöjän kadun kulmassa. Tässä opinnäytetyössä on esitelty tulokset vain YIT:n (n=26) arviointipaikan osalta, sillä vastaajamäärät jäivät NCC:n (n=11) ja SKANSKA:n (n=4)

kohteessa niin alhaisiksi, ettei niiden perusteella voi tehdä johtopäätöksiä laajemmalla tasolla. YIT:n kohde oli hieman sivummalle jäävä, pellon laidalla oleva kerrostaloalue Palokaivonkujalla. Talot ovat korkeintaan viisikerroksisia ja väriyksessä on käytetty muun muassa keltaista ja punaista valkoisen lisäksi.

6.2 Rekrytointi

Alkuperäisen tutkimussuunnitelman mukaan tavoitteena olisi ollut vertailla neljää erilaista kuluttajaryhmää. Ryhmät oli tarkoitus luokitella sen mukaan, oliko osallistuja jättänyt tarjouksen asunnosta tutkittavalla alueella ja asuivatko he alueella entuudestaan. Suunniteltu ryhmäjako oli sovellettu Lundgrenin (2009) tutkimuksesta, jonka ryhmät olivat ostajat, ei-ostajat sekä Frösundan alueella jo asuvat vastaajat. Osallistujia pyrittiin rekrytoimaan tutkimukseen alueella olevista asunnon myyntinäytöistä. Tavoite oli saada haastateltavia ryhmittäin 10–15 jokaiselta alueelta. Tutkimus aloitettiin ensin Koivukylässä keväällä 2008, mutta siirrettiin kesällä Leppävaaraan rekrytointien epäonnistumisen takia.

Koska tutkimuspaikkana toimi Leppävaara, tutkimuksen kohderyhmäksi valittiin sellaiset aikuiset henkilöt, jotka ovat viimeisen vuoden aikana etsineet asuntoa ydin-Leppävaaran alueelta. Näin siksi, että saataisiin sellaisten ihmisten mielipiteitä, jotka ovat tutustuneet paikkaan, ovat aidosti kiinnostuneita sijoittamaan asuntoon Leppävaarassa ja halukkaita osallistumaan asuinympäristönsä kehittämiseen. Tutkimustulokset ovat näin ollen yleistettävissä sellaisten henkilöiden mielipiteisiin, jotka ovat kiinnostuneita asunnon ostamisesta ydin-Leppävaaran alueelta. Tulokset antavat mahdollisesti viitteitä myös muiden samantyyppisten asuinalueiden kiinnostavuudesta, joiden rakenne ja elementit ovat verrattavissa Leppävaaraan.

Kevätkesän 2008 aikana rekrytoitiin alueen asunonäytöistä vain kolme henkilöä, joten Leppävaarassakaan ei asunonäyttöjen kautta kuitenkaan saatu riittävästi osallistujia. Tästä syystä rekrytointitapaa muutettiin. Syyskuussa 2008 rekrytoinnissa otettiin käyttöön YIT:ltä ja NCC:ltä saadut asiakasrekisterit. Näihin listoihin oli kerätty aakkosjärjestyksessä sellaisten henkilöiden nimet ja osoitteet tai puhelinnumerot, jotka olivat ilmaisseet kiinnostuksensa Leppävaaran alueen uudisasuntoihin². Puhelinnumeroiden selvittämisen jälkeen näitä listoja alettiin käydä läpi henkilö kerrallaan. Periaatteena oli, että jos joku numero ei vastannut,

²Espoon rakennustuotanto vuonna 2007 oli 2200 asuntoa ja vuonna 2008 1624 asuntoa. Vuoden 2009 ennakkotietojen mukaan uusia asuntoja rakennettiin 1159. Näistä noin puolet oli kerrostaloasuntoja. Asunnoista 446 eli 38,5 % sijaitsi Suur-Leppävaarassa (Leppävaara, Lintuvaara, Kilo, Sepänkylä, Karakallio, Laaksolahti, Viherlaakso ja Lippajärvi). (Eetvartti IV/2009.)

siirryttiin seuraavaan. YIT:n ja NCC:n listojen perusteella 60 henkilöä lupautui osallistumaan tutkimukseen. Tutkimukseen halukkaille henkilöille lähetettiin postitse saatekirje, reittiohjeet ja vastauslomakkeet osallistumista varten. Näistä henkilöistä 34 palautti vastauslomakkeet ja osallistui haastatteluun. Mukaan luettuna SKANSKA:n neljä rekrytoitua ja kolme näyttöistä rekrytoitua henkilöä, oli kokonaisvastausprosentti tutkimuksessa noin 53 %. Palkkiona osallistumisesta vastaajat saivat valita itselleen yhden seuraavista tuotteista: kaksi elokuvallippua, Hackmanin keittiöveitsen tai fileerausveitsen ja ruotopinsetit. Palkkiot toimitettiin postitse heti haastattelujen jälkeen.

6.3 Osallistujien kuvaus

Aineisto koostui neljäkymmenen yhden vastaajan haastatteluista (Taulukko 1). Heistä 38 oli tullut tutkimukseen mukaan rakennusliikkeiden asiakasrekisterien kautta ja kolme vastaajaa saatiin asunonäytöiltä. Rakennusliikkeiden rekisterien kautta rekrytoituista 23 henkilöä oli peräisin YIT:n, 11 NCC:n ja neljä SKANSKA:n rekistereistä.

Vastaajien demografiset tiedot		
	kpl	%
<i>Sukupuoli</i>		
mies	10	24,4 %
nainen	31	75,6 %
<i>Ikä</i>		
alle 34	13	31,7 %
34-52	14	34,1 %
yli 52	14	34,1 %
<i>Koulutus</i>		
≥ammattikorkeakoulu	24	58,5 %
<ammattikorkeakoulu	17	41,5 %
<i>Perhetyyppi</i>		
yksin asuva	14	34,1 %
pariskunta	18	43,9 %
lapsiperhe	5	12,2 %
vanhempi pariskunta*	4	9,8 %
<i>Rekrytointilähde</i>		
YIT	23	56,1 %
NCC	11	26,8 %
SKANSKA	4	9,8 %
näytöt	3	7,3 %
Yhteensä	41	100,0 %

* pariskunta, joiden lapset eivät asu enää kotona

Taulukko 1: Vastaajien demografiset tiedot

Vastaajista 31 oli naisia ja kymmenen miehiä. Iältään alle 34-vuotiaita oli 13 vastaajaa ja 34-52-vuotiaita sekä yli 53-vuotiaita molempia 14 vastaajaa. Vähintään ammattikorkeakoulutasoinen koulutus oli 24 vastaajalla ja sitä alempi 17 vastaajalla. Perhetyypiltään vastaajat jakautuivat seuraavasti: yksin asuvia heistä oli 14, pariskuntia 18, lapsiperheitä viisi ja vanhempia pariskuntia neljä.

6.4 Haastattelujen kulku

Rekrytoituille henkilöille lähetettiin postitse saatekirje (Liite 2) ja ohjeet (Liite 3) Leppävaarassa sijaitsevan reitin kiertämisestä. Heillä oli käytössään kartta reitistä sekä kuvat ja lomakkeet arviointipaikoista. Saatekirjeen, ohjeen ja lomakkeet (Liite 4) laati VTT:n tutkija Anne Arvola ja ne olivat samantapaiset kuin Lundgrenin ruotsalaisessa tutkimuksessa. Ominai-

suuksien selvittäminen tässä tutkimuksessa tapahtui niin, että vastaajien tuli listata jokaisen neljän arviointipaikan kohdalla ja sinne kulkevalla reitillä vähintään kolme hyvää ja kolme huonoa asiaa, ja miettiä asiaa siltä kannalta mikä on hänelle (ja perheelle) tärkeää asuinympäristön valinnassa. Tuloksissa tulee ottaa huomioon, että vastaajat arvioivat paikkoja nimenomaan näkemänsä perusteella, ja vain muutamilla vastaajilla oli paikkojen 2-4 taloyhtiöistä muuta kokemusta. Vastaajia pyydettiin merkitsemään numeroilla mainittujen asioiden tärkeysjärjestys. Tärkeysjärjestyksen perusteella voitiin rajata haastattelun perusteeksi otettavien ominaisuuksien määrää ja kohdentaa haastattelu ja analyysit vastaajien tärkeimmiksi kokemiin asioihin. Vastaajille itselleen jäi kaksoiskappaleet reittikuvista.

Varsinainen laddering-haastattelu toteutettiin puhelimitse soittamalla haastatteluun suostumuksensa antaneille, reitin kiertäneille ja lomakkeen palauttaneille henkilöille. Seuraavassa kuvataan haastattelujen kulku käytännössä.

Sekä haastateltavalla että haastattelijalla oli useimmissa tapauksissa haastattelun aikana edessään reittikuvat. Haastateltavalle kerrottiin haastattelun tarkoitus: selvittää syitä siihen, miksi hän henkilökohtaisesti arvostaa juuri niitä asioita, mitä on lomakkeelle merkinnyt ja miksi ne ovat hänelle asuinympäristön valinnan kannalta tärkeitä. Haastateltavia informoitiin myös haastattelun laadusta: haastattelun aikana esitetään toistuvasti samoja kysymyksiä, jotka voivat kuulostaa oudoilta ja jankkaavilta. Tarkoituksena oli varmistaa, että hänen sanomiaan asioita ei tulkita väärin, vaan saataisiin selville, mitä vastausten taustalla on. Samat asiat voivat olla eri ihmisille merkityksellisiä eri mielessä.

Laddering-haastattelussa lähdettiin liikkeelle vastaajan mainitsemasta tuoteominaisuudesta, tässä tapauksessa vastaajan tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa kyselylomakkeelle kirjaimista, kunkin arviointipaikan hyvistä ja huonoista piirteistä. Seurauksia ja arvoja pyrittiin saamaan selville ”miksi tämä on sinulle tärkeä asia?” -tyyppisillä kysymyksillä. Esimerkiksi jos vastaaja oli kirjannut paikan 1. tärkeimmäksi hyväksi puoleksi ”palvelut lähellä”, jatkokysymys oli, että miksi palveluiden läheisyys on hänelle tärkeää. Monien vastaus oli, että näin säästi aikaa (seuraus), minkä pystyi käyttämään esimerkiksi perheen kanssa olemiseen tai harrastuksiin. Kun kysyttiin, että miksi tämä oli tärkeä ja hyvä asia, esiin tuli mm. läheiset perhesuhteet tai tarve rentoutumiseen (arvoja). Vastaavanlainen kysymysketju toistettiin erikseen jokaisen neljän arviointipaikan osalta ja jokaisen niihin liittyen mainitun hyvän ja huonon puolen osalta. Haastattelun aikana käytiin läpi kaikki haastateltavan lomakkeelle mainitsemat piirteet, mutta analysointivaiheessa lähtökohdaksi otettiin vain kolme tärkeimmäksi merkittyä asiaa.

Jos haastateltavan on vaikea keksiä syitä tietyn asian tärkeyteen, kysymyksen voi kääntää myös toisinpäin kysymällä mitä hyötyä tai haittaa hän kokisi siitä, jos hänen mainitsemaansa asiaa ei olisi.

Haastattelut kirjattiin niiden aikana etukäteen tehdyille paperilomakkeille mind map-tyylillä. Yhdellä arkilla oli yksi myönteinen tai kielteinen asia yhdestä arviointipaikasta. Kaikki siitä lähtevät ketjut, mitä haastattelussa tuli esille, piirrettiin paperille, mikäli ne olivat oleellisia ja tärkeitä asuinalueen ominaisuuksia vastaajalle. Haastattelun lopuksi haastateltavalta vielä kysyttiin, mitkä ovat hänelle tärkeimpiä asioita asuinpaikan valinnassa, sillä haluttiin nähdä, täsmäsivätkö ne niihin kommentteihin, mitä arviointipaikoissa oli tullut esiin. Haastattelut nauhoitettiin.

Yhtä haastattelua lukuun ottamatta kaikki haastattelut tehtiin syyskuun ja joulukuun alun 2008 välisenä aikana. Keskimääräinen haastattelu-aika oli noin tunnin, mutta kesto vaihteli 20 minuutista liki puoleentoista tuntiin. Haastattelijoita oli kaikkiaan viisi. Minä tein haastatteluista 22 ja tutkimusavustaja Heidi Eriksson VTT:ltä hoiti haastatteluista kymmenen. Loput haastatteluista jakautuivat seuraavien henkilöiden kesken: Saija Toivonen (TKK) teki viisi haastattelua, tutkija Anne Arvola (VTT) kaksi ja Mikko Toivola (Laurea) kaksi.

6.5 Aineiston analyysi

Aineiston analyysiin käytettiin sisällön analyysiä ja MECAnalyst-ohjelmaa. Sisällön analyysin aluksi tutustuttiin aineistoon. Luettiin läpi haastattelumuistiinpanoja ja pyrittiin muodostamaan käsitys usein toistuvista, ja tutkimuskysymyksen kannalta mielenkiintoisista teemoista. Tämän pohjalta luotiin koodit, joiden avulla haastatteluaineisto jäsennettiin eri sisällöllisiin luokkiin. Osa haastatteluaineistosta koodattiin ja samalla sisältöluokituksia muokattiin tarpeen mukaan. Näin edettiin muutaman kerran kunnes oli löydetty aineistoa riittävän hyvin kuvaava luokittelu.

6.5.1 Analysoitavien asiapalojen määrittäminen

Aluksi haastattelut kirjattiin Microsoft Exceliin arvoketjuiksi eli laddereiksi (Taulukko 2, vasemmanpuoleiset taulukot). Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ensin jokainen haastateltavan vastaus puretaan asiapaloihin. Yksi haastateltavan tuottama ladder sisältää monta asiapalaa. Se on yksi haastateltavan sanoma asia, kuten ”ei autoja” tai ”lasten on hyvä leikkiä”. Asiapaloille annettiin myös alustava hierarkkinen luokka (ks. Taulukko 3).

Paikka 2		Sisäpiha
Ac		Ei autoja
Cf		turvallisempi piha-alue
Cf		lasten hyvä leikkiä

ac3	ei autoja
cf6.6	helpottaa lasten toimintoja
vt17	lasten turvallisuus

Paikka 2	Sisäpiha
Ac	päällysteet oli tekemättä
Aa	Matkan varrella edelleen kesken katu-työt
	hankaloitti kulkua, kun ei tiennyt mistä mennä
Cf	
Cp	aiheutti harmia
Paikka 2	Sisäpiha
Ac	ei liikennevaloja?
Aa	Matkan varrella edelleen kesken katu-työt
Cp	ei tarpeeksi turvallisen tuntuinen
Cp	aiheutti harmia

ac8	kulkuväylät
aa17	keskeneräinen
cf5.1	vaikeuttaa liikkumista
cp8	ärsyttää, harmittaa
vt18	turvallisuus

Taulukko 2: Esimerkkejä arvoketjujen koodaamisesta

Taulukon 2 mukaiset arvoketjut ovat syntyneet käytännössä näin: Esimerkki 1. Haastattelija (H) on lähtenyt liikkeelle vastaajan (V) lomakkeelle kirjaamasta ominaisuudesta (taulukossa tummennettuna) ”Ei autoja”.

H: Mainitsit sisäpihalla tärkeänä asiana sen, että siellä ei ole autoja. Miksi sinulle on tärkeää, että autoja ei ole?

V: Siksi, että piha-alue on siten turvallisempi.

H: Miksi se on mielestäsi hyvä asia?

V: Lapsilla on silloin hyvä leikkiä pihalla.

Esimerkki 2. Haastattelija (H) on lähtenyt liikkeelle vastaajan (V) lomakkeelle kirjaamasta ominaisuudesta ”Matkan varrella edelleen kesken katutyöt”.

H: Miten keskeneräiset katutyöt näkyivät paikassa (alaspäin askellus)?

V: Siellä ei ollut liikennevaloja ja päällysteet olivat tekemättä.

Tässä tapauksessa kummastakin konkreettisesta ominaisuudesta on muodostettu haastattelun aikana kaksi eri arvoketjua.

H: Miksi olisi tärkeää, että tiet olisivat olleet päällystettyjä?

V: Se hankaloitti kulkemista, kun ei tiennyt mistä mennä.

H: Millä tavalla se tässä paikassa vaikutti sinuun?

V: No lähinnä se vain aiheutti harmia, eikä muuta.

H: Mainitsit myös liikennevalojen puuttumisen. Millä tavalla se haittasi sinua?

V: Se paikka ei ollut tarpeeksi turvallisen tuntuinen. Ja samalla tavalla aiheutti harmia kuin ne päällystämättömät tietkin.

Tässä vaiheessa tallennettaessa koodaukset ominaisuuksiksi, seurauksiksi ja arvoiksi eivät vielä ole olleet lopullisia, vaan niitä on muokattu sitä mukaa kun kokonaiskuva sisällöstä on tarkentunut.

6.5.2 Koodaaminen arvoketjuiksi ja sisällönluokitus

Alustavien Excel -kirjaamisen muodossa tapahtuneen aineistoon tutustumisen jälkeen haastattelujen sisältö kirjoitettiin arvoketjujen muotoon (Taulukko 2, oikeanpuoleiset taulukot) ja asiapaloille annettiin ominaisuus-, seuraus- tai arvokoodi. MECanalyst-ohjelmassa arvoketjut voidaan rakentaa joko kolmi- tai kuusitasoisina. Kuusitasoisista luokittelua käytettäessä ominaisuudet jaetaan konkreettisiin ja abstrakteihin ominaisuuksiin. Seuraukset jaetaan toiminnallisiin ja psykologisiin seurauksiin. Kuluttajien kokemat seuraukset voivat olla joko positiivisia tai negatiivisia. Positiivisiin seurauksiin hän pyrkii ja negatiivisia seurauksia välttämään tai minimoimaan. Arvot on jaettu välillisiin ja lopullisiin arvoihin. (Taulukko 3.)

Konkreettinen ominaisuus (concrete attribute, Ac)	Konkreettinen ominaisuus on käsin kosketeltava, fyysinen ominaisuus, jolla on selkeä materiaallinen muoto, jota henkilö voi havainnoida. Esimerkkejä: ikkunat; puut ja kasvit; kaupat ja kirjasto.
Abstrakti ominaisuus (abstract attribute, Aa)	Abstrakti ominaisuus ei ole käsin kosketeltavaa, eikä sitä voi esittää materiamuodossa. Se viestii enemmän hedonisia ja emotionaalisia motiiveja tuotteen hankkimiseen ja käyttöön kuin konkreettinen tuoteominaisuus. Esimerkkejä: elävä tai avara tori, rauhallinen piha, kolkko katu.
Toiminnallinen seuraus (consequence functional, Cf)	Toiminnallinen seuraus on konkreettinen henkilön kokemus hyöty- tai haittaseurauksen tuotteen käytöstä. Toiminnalliset seuraukset ovat usein suoria ja reaalisia seurauksia, jotka tapahtuvat heti ostopäätöksen jälkeen tuotetta kuluttaessa tai pian sen jälkeen. Esimerkkejä: ei häiritsevää liikenteen ääntä, auto on helppo parkkeerata tai lapsia on vaivatonta vahtia asunnon ikkunasta.
Psykologinen seuraus (consequence psychological, Cp)	Psykologinen seuraus kertoo, mitä ihminen tuntee käyttäessään tuotetta. Emotionaalisia, henkilökohtaisia kokemuksia, jotka voivat ilmetä pitkään ostopäätöksen jälkeenkin. Esimerkkejä: tuo vaihtelua, mukavan, ahdistuneen tai tyytymättömän olon.
Välillinen arvo (instrumental value, Vi)	Instrumentaaliset eli välilliset arvot ovat alemman tason tavoitteita, jotka ohjaavat henkilöä saavuttamaan lopulliset arvot. Esimerkkejä: rentoutuminen, aikaa itselle, helppous.
Lopullinen arvo (terminal value, Vt)	Lopulliset arvot ovat henkilölle tärkeitä henkilökohtaisia päämääriä elämässä. Esimerkkejä: olla onnellinen, terve tai tuntee turvallisuutta.

Taulukko 3: Analyysissä ja arvokartoissa käytetty hierarkkinen luokittelu

Tässä tutkimuksessa käytettiin kuusitasoista luokittelua. Myönteisissä arvioissa käytettiin yhteensä 108 eri koodiluokkaa ja kielteisissä arvioissa 114 eri koodiluokkaa (Taulukko 4). Tuloksissa välillisiä ja lopullisia arvoja on käsitelty yhdessä arvoina, sillä käytännössä oli vaikea tehdä näiden arvojen välille eroa. Sisältöluokituksia muokattiin koko koodaamisprosessin ajan. Taulukosta 2 voidaan nähdä, että kaikissa laddereissa ei esiinny kaikki ominaisuus-seuraus-arvoketjun kuusi osaa. Välistä voi puuttua esimerkiksi abstrakti ominaisuus. Kaikki haastatteluketjut eivät myöskään johtaneet arvotasolle asti.

Koodiluokan tyyppi	Myönteiset arviot	Kielteiset arviot
Ac	19	22
Aa	21	23
Cf	21	22
Cp	15	16
Vi	13	14
Vt	19	17
Yhteensä	108	114

Taulukko 4: Käytettyjen koodiluokkien määrä

Luokituksen haasteena oli se, että tutkimusmenetelmän pääpainon ollessa ominaisuuksien, seurausten ja arvojen välisten yhteyksien esilletuomisessa, yhteydet on tuotava esille niin, että tutkimuksen kannalta olennaiset yhteydet tulevat ilmi tuloksista. Liian suuri luokkien määrä tekee arvokarttojen lukemisesta vaikeaa, mutta mitä pienempi luokkien määrä, sitä vähemmän yksityiskohtaista data on.

Osa käytettävistä koodiluokista on tullut selvästi esiin useissa haastatteluissa ja käytetty sel-laisenaan. Esimerkiksi pihan vesiaihe, Monikonpuro, oli mainittu niin usein, että sille on oma koodiluokansa ”vesiaihe”. Toisaalta kun puhuttiin puista, istutuksista ja nurmikosta, niin nämä oli järkevää laittaa koodiluokan ”kasvit” alle. Myös arkkitehtuurin yksityiskohtia mainit-tiin niin monia erilaisia (seinät, katot, ikkunat jne.), että nähtiin parhaaksi sijoittaa ne yhden luokan alle (”arkkitehtuurin yksityiskohdat”), jotta nekin näkyisivät arvokartoissa. Kuitenkaan kaikille yksityiskohdille ei väkisin yritetty löytää ylempää luokkaa, jotta tulokset eivät vääris-tyisi. Arvokarttojen tulostusvaiheessa on vielä yhdistetty joitain koodiluokkia, jotka ovat ol-leet sisällöltään samanlaisia (esim. ”Cp9 miellyttävää” luokan sisälle on yhdistetty yleisiä myönteisiä tuntemuksia sisältään pitävät luokat ”hyvä mieli” ja ”nauttii, kivaa”).

Yksi haaste sisällönluokittelussa on myös se, että haastateltavasta riippuen jokin esiin tullut asia voi olla joko ominaisuus-, seuraus- tai arvotasolla. Tällaisessa tapauksessa pitää haastat-telun perusteella yrittää pystyä säilyttämään kokonaiskuva haastateltavan ajatuksenkulusta, eikä niinkään siitä, missä järjestyksessä asiat on sanottu. Esimerkiksi kauneus ja rauhallisuus olivat sellaisia yksityiskohtia, mitkä mainittiin sekä ominaisuus-, seuraus- että arvotasolla.

Taulukossa 2 nähdään kaksi esimerkkiä siitä, miten arvoketjuja on koodattu. Tummennetut sarakkeet ovat vastaajan lomakkeelle kirjoittamia ominaisuuksia, joista on lähdetty liikkeelle ketjun rakentamiseksi. Liitteissä 5 ja 6 on esitetty käytetyt koodiluokat ja niiden merkitykset.

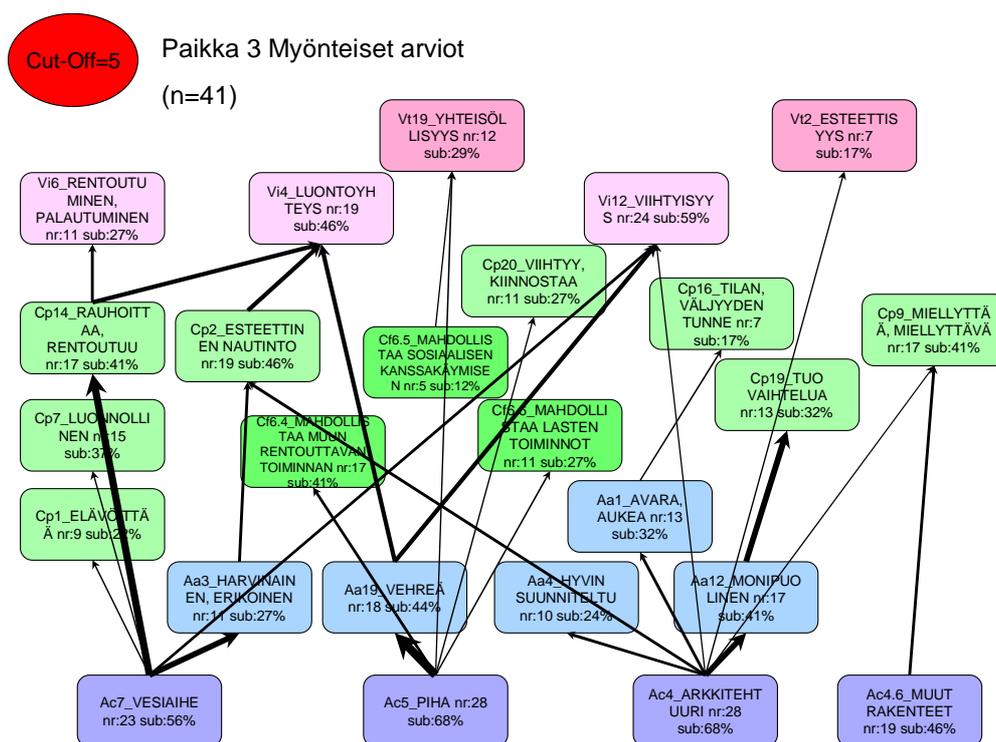
6.5.3 Tietojen tallennus ja analysointi MECanalyst-ohjelman avulla

Seuraavassa vaiheessa haastateltavien taustatiedot ja arvoketjut tallennetaan MECanalyst-ohjelmaan. MECanalyst on työkalu analysoitaessa linkkejä tuotteiden ja kuluttajien välillä ja kerätessä tietoa kuluttajien päämäärarakenteista alkaen heidän päätöksentekoprosessiensa analysoimisesta.

Arvoketjut kirjoitetaan koodiluokkien nimiä käyttämällä ohjelmaan tallentaen ensin taustatiedot haastateltavasta. Taustatietojen perusteella voidaan määritellä ohjelma piirtämään arvokarttoja eri oletuksin, kuten vastaajista, jotka ovat tietynikäisiä naisia. Koodiluokat on merkitty kirjaimin ja numeroin helpottamaan tallennusta ja sisältöluokkien hallintaa. Kirjaimet luokan edessä kertovat, mihin kuudesta eri arvoketjun tasosta se kuuluu, kuten taulukossa 2 ”Ac8 kulkuväylät”, kulkuväylät on konkreettinen ominaisuus.

Lopuksi tietojen tallennuksen jälkeen MECanalyst-ohjelma laskee ja piirtää halutuun asetukseen Power Point-ohjelmaan arvokartan, joka näyttää yhteydet eri luokkien välillä. Ohjelma laskee linkit luokkien välillä ja kokoaa niistä myös implikaatiomatriisin (Liite 7). Implikaatiomatriisi näyttää kuinka usein jokainen luokka on toisiinsa yhteydessä eli kuinka monta kertaa vastaajat ovat yhdistäneet kaksi luokkaa toisiinsa. Ohjelmassa voidaan myös valita, näytetäänkö luokkien väliltä vain suorat vai myös epäsuorat yhteydet. Implikaatiomatriisin numerosarakkeissa pilkun vasemmanpuoleiset luvut kertovat luokkien suorien yhteyksien määrän ja pilkun oikeanpuoleiset luvut epäsuorien yhteyksien määrän. Luokat, joiden yhteyksiä halutaan tarkastella, voidaan lukea taulukon vasemmalta reunalta ja yläreunasta. Suorien ja epäsuorien yhteyksien ero on se, että epäsuorat yhteydet näyttävät myös sellaiset yhteydet, jotka johtavat luokasta 1 luokkaan 3 jonkin kolmannen ominaisuuden välityksellä. Valittaessa epäsuorakin yhteydet mukaan, voidaan saada kattavampi kuva aiheesta. (Toivola 2009, 29) Tässä tutkimuksessa on otettu huomioon myös epäsuorat yhteydet.

Hierarkkinen arvokartta (Kuvio 1) näyttää linkit eri asioiden (koodiluokkien) välillä. Arvokartat voidaan tulostaa siten, että niissä näkyvät vain suorat yhteydet tai myös epäsuorat yhteydet. Arvokarttaa tulostettaessa määritellään analyysin tarkkuustaso, ns. cut-off-luvun avulla. Mikäli cut-off-taso on neljä, se tarkoittaa, että vähintään neljän vastaajan on täytynyt mainita tietty ominaisuus ja siitä seuraava sama seuraus, jotta kyseinen linkki tulostuu karttaan. Toisin sanoen, vaikka neljä henkilöä, jotka ovat maininneet saman konkreettisen ominaisuuden, niin ominaisuus ei näy kartassa, mikäli siitä ei lähde neljää samanlaista linkkiä edelleen seuraavaan samaan ominaisuuteen tai seuraukseen. Ominaisuuden / seurauksen / arvon kohdalla oleva merkintä ”nr” kertoo kuinka monta vastaajaa on maininnut asian ja prosenttiluku sen vieressä ”sub” kertoo prosentuaalisen osuuden kaikista vastaajista. Mitä vahvempi nuoli luokkien välillä on, sitä useampi henkilö on maininnut tietyn yhteyden.

Kuvio 1: Esimerkki arvokartasta

MECanalyst-ohjelmalla voi myös tarvittaessa tulostaa content codes tablen (Liite 8) ja content codes listin (Liite 9). Content codes tablesta nähdään, montako kertaa kukin koodiluokka aiheistossa on mainittu, joten sitä voidaan käyttää hyödyksi, kun suunnitellaan, mitä koodiluokkia halutaan yhdistää. Content codes list puolestaan kertoo sen, millä tavalla koodiluokat on yhdistetty. MECAnalystin toiminnoissa on mahdollisuus myös abstractness- ja centrality-arvojen tulostamiseen (Liite 10). Nämä arvot lasketaan implikaatiomatriisista. Centrality- eli keskeisyysarvo kertoo tietyn koodiluokan keskeisyyden arvokartassa. Koodiluokka on sitä keskeisempi, mitä enemmän sillä on yhteyksiä muihin koodiluokkiin. Arvo kertoo siis kyseisen koodiluokan / asian tärkeydestä. Keskeisyysluvun arvo vaihtelee välillä 0-1. Arvo 1 tarkoittaa, että koodiluokka on yhteydessä kaikkiin muihin koodiluokkiin ja arvo 0, ettei se ole yhteydessä yhteenkään toiseen koodiluokkaan. Abstractness- eli abstraktioarvo kertoo koodiluokan / käsitteen abstraktiotasosta. Konkreettinen ominaisuus on vähiten abstrakti arvo, ja lopullinen arvo abstraktein. Tämäkin arvo vaihtelee välillä 0-1, jossa 1 tarkoittaa abstrakteinta. (Miles & Rowe, 2004, 318–319.)

7 Tulokset

Tässä luvussa käsitellään tulokset Leppävaarassa kolmen ensimmäisen arviointipaikan sekä neljännen YIT:n arviointikohteen osalta. Tulokset on jaettu keskeisten havaintojen jälkeen kahteen eri osaan: ensimmäisessä osassa käsitellään tuloksia means-end-teoriaan pohjautuvan lähestymistavan mukaan ja toisessa osassa käsitellään haastateltavien omia kommentteja teemoittain. Tulososiossa esitetyt esimerkkikuvat arviointipaikoista ovat samoja kuvia, jotka vastaajilla on ollut käytössään heidän kiertäessään arviointireitin.

7.1 Paikka 1: Viaporintori

Kuvassa 1 näkyy ensimmäinen arviointipaikka, Viaporintori.

Kuva 1: Ensimmäinen arviointipaikka, Viaporintori

7.1.1 Keskeiset havainnot

Eniten tässä paikassa myönteisesti kommentoidut ominaisuudet koskivat palveluita (Ac1), liikenneyhteyksiä (Ac2) ja kulkuväyliä (Ac8). Kulkuväylät saivat myös eniten kielteisiä kommentteja. Muut kielteiset arviot liittyivät kasveihin (Ac9), ihmisiin (Ac13), arkkitehtuuriin (Ac4), liikenteeseen (Ac3), torielämään (Ac1.8) sekä ravintoloihin ja kahviloihin (Ac1.6).

Monipuoliset ja lähellä sijaitsevat palvelut koettiin rentoutumisen ja oman ajan, itsen kehittämisen, hyvän ja aktiivisen elämän sekä terveyden ja toimintakykyisyyden mahdollistajana. Monipuolisten kauppojen etuna oli mm. vaihtelumahdollisuus ja edullisuus. Palvelut korostuivat tärkeinä keinoina arjen toimintojen nopeuttajana ja helpottajana, käytännöllisyyden kannalta. Vastaajat arvostivat helppoutta ja sitä, että hyvin saatavilla olevat palvelut eivät edellytä suunnitelmallisuutta asiointiin. He pitivät omaa aikaa tärkeänä, joten arkirutiinit haluttiin hoitaa mahdollisimman joustavasti. Palveluista nousi esiin erityisesti Viaporintorin

kirjasto. Se oli monelle mieluisa ajanviettopaikka ja kirjastopalveluiden käyttö toi myös rahansäästöä. Rentoutuminen ja itsen kehittäminen olivat useimmiten taustalla kirjaston käyttöön.

Liikenneyhteyksien ja selkeiden kulkuväylien arvostuksen takana oli samoja asioita kuin palvelujenkin, käytännöllisyys ja ajan saaminen itselle. Hyvät ja nopeat liikenneyhteydet työpäikälle ja muualle vapauttivat lisääntymään esim. perheelle ja harrastuksille. Kulkuväylät viittaavat mm. rappusiin, hisseihin ja liuskoihin, jotka mahdollistavat liikkumisen niin kävellen, pyörällä kuin rattaidenkin kanssa.

Toisaalta kulkuväylät koettiin huonosti suunnitelluiksi ja sujuvan liikkumisen esteenä. Ne tuntuivat edistävän epäkäytännöllisyyttä ja turvattomuutta. Esimerkiksi liiallinen portaiden määrä ja hissien sijoittelu herättivät negatiivisia mielipiteitä, kuten myös puutteelliset opasteet.

Kolkko arkkitehtuuri, riittämätön kasvillisuus, tapahtumien puute ja liian pieni ravintolavaliokoma olivat ominaisuuksia, jotka vastaajien mukaan vähensivät torin viihtyisyyttä. Yleisilmettä, materiaaleja ja väritystä Viaporintorilla kuvattiin useilla negatiivisilla adjektiiveilla, kuten ankea, kolkko, synkkä, kylmä, betoninen. Kasvien olisi toivottu tuovan aukiolle kaivatua värikkyyttä. Tapahtumien puute ja vähäiset ravintolavaihtoehdot vaikuttavat niin, että tori ei saa eloa ihmisistäkään. Elävyys tuotiin kuitenkin esille myös myönteisissä arvioissa, joten osa vastaajista koki sitä olevan riittävästi.

Ihmisiin liittyvät kielteiset kommentit koskivat lähinnä alkoholisteja ja tupakoitsijoita, joita ei haluttu Viaporintorille sotkemaan, riehumaan ja aiheuttamaan turvattomuutta tai ylipäänsä häiriöitä. Olutkuppiloiden torilla ajateltiin houkuttelevan laitapuolen kulkijoita.

Liikenne nähtiin negatiivisena ominaisuutena sen tuoman melun ja saasteen aiheuttamien terveyshaittojen vuoksi. Liikenteellä tarkoitettiin sekä auto-, juna-, bussi- että muuta liikennettä. Osa vastaajista katsoi melun häiritsevän liikaa olemista kotioiloissakin. Viaporintorilla liikenne tuli esiin erityisesti siellä liikkuvien autojen takia. Tori on autoilta kielletty alue, joten ne aiheuttivat ärtymystä. Käytännössä kevyen liikenteen käyttäjien liikkumisen koettiin vaikeutuvan ja vaarantuvan.

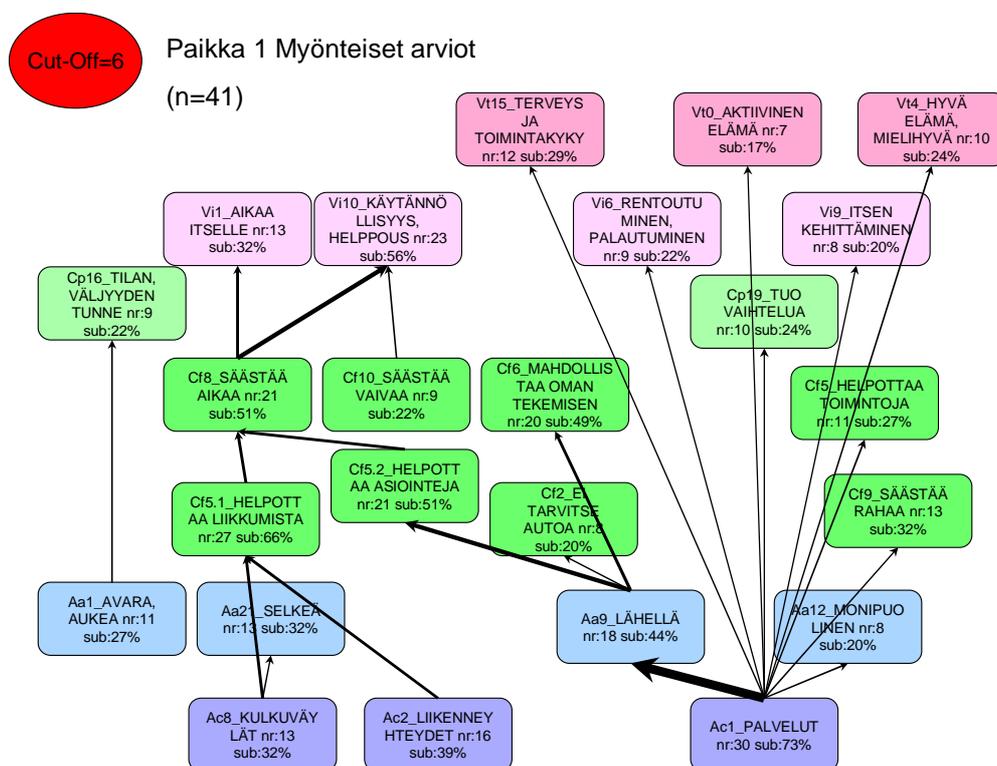
7.1.2 Myönteiset arviot: MEC-arvokartta

Ensimmäisessä arviointipaikassa Viaporintorilla myönteisinä useimmiten esiin tulleet konkreettiset ominaisuusluokat (Ac:t) olivat Palvelut (Ac1), Liikenneyhteydet (Ac2) ja Kulkuväylät (Ac8). Abstrakteista ominaisuusluokista (Aa:t) yleisimmät olivat Lähellä (Aa9), Monipuolinen (Aa12), Selkeä (Aa21) ja Avara (Aa1).

Toiminnalliset seuraukset (Cf:t), joita paikkaan liitettiin, olivat Helpottaa liikkumista (Cf5.1), Säästää aikaa (Cf8), Helpottaa asiointeja (Cf5.2), Säästää vaivaa (Cf10), Ei tarvitse autoa (Cf2), Mahdollistaa oman tekemisen (Cf6), Säästää rahaa (Cf9) ja Helpottaa toimintoja (Cf5). Keskeisimmät paikkaan liitetyt psykologiset seuraukset olivat Tilan/väljyyden tunne (Cp16) ja Tuo vaihtelua (Cp19).

Arvot (Vi:t ja Vt:t), joiden vastaajat kokivat paikan ominaisuuksien ja seurauksien kautta toteutuvan olivat Aikaa itselle (Vi1), Käytännöllisyys/helppous (Vi10), Rentoutuminen (Vi6), Itsen kehittäminen (Vi9), Terveys ja toimintakyky (Vt15), Aktiivinen elämä (Vt0) ja Hyvä elämä/mielihyvä (Vt4).

Kuvion 2 arvokartassa nähdään ensimmäisestä arviointipaikasta mainitut yleisimmät myönteiset ominaisuudet ja niiden yleisimmät yhteydet seurauksiin ja arvoihin.

Kuvio 2: Paikan 1 myönteisten kommenttien arvokartta

Ensimmäinen havainto on, että palvelut nousivat ehdottomasti ensimmäisen arviointipaikan herättämissä kommentteissa keskeisimmäksi konkreettiseksi ominaisuudeksi. Paitsi, ne mainittiin usein, myös niiden asema hierarkkisessa arvokartassa osoittaa palvelujen olevan keskeisin tekijä tätä paikkaa koskevissa myönteisissä arvioissa. Siitä lähtevät laajimmat yhteydet sekä

seurauksiin että arvoihin. Palvelut olivat siis vastaajien mielestä tämän paikan paras ominaisuus.

Toinen havainto koskee seurausten tyyppiä. Ne olivat kaikkien ominaisuuksien kohdalla hyvin konkreettisia ja arjen toimintoja helpottavia, kuten rahan ja ajan säästäminen, vaivannäön välttäminen ja asiointien ja liikkumisen helpottaminen. Ominaisuuksia arvostettiin käytännön syistä.

Kolmas havainto arviointipaikassa on palveluiden erittäin monipuolinen yhteys arvoihin. Sillä on yhteys viiteen eri arvoon: itsen kehittämiseen, rentoutumiseen, terveyteen ja toimintakykyyn, aktiiviseen elämään sekä hyvään elämään / mielihyvään. Palvelut olivat siis tässä paikassa erittäin merkityksellisiä myönteisesti vastaajien arvostuksille.

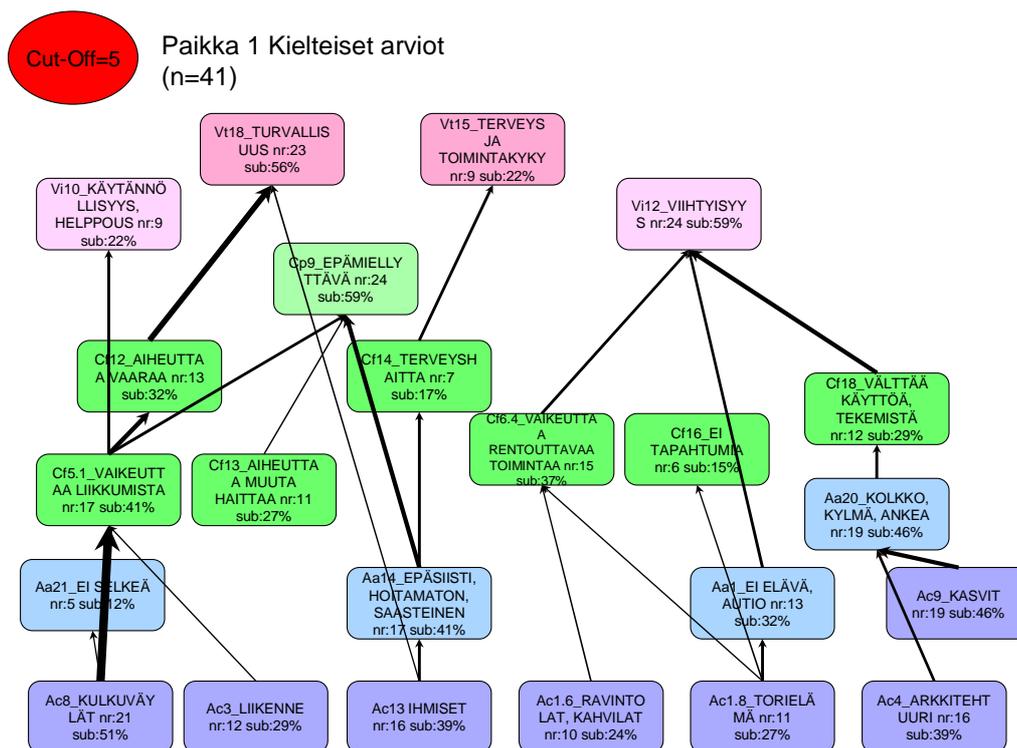
7.1.3 Kielteiset arviot: MEC-arvokartta

Ensimmäisen arviointipaikan keskeisimmät kielteisinä mainitut konkreettiset ominaisuusluokat (Ac:t) olivat Kulkuväylät (Ac8), Kasvit (Ac9), Ihmiset (Ac13), Arkkitehtuuri (Ac4), Liikenne (Ac3), Torielämä (Ac1.8) ja Ravintolat/kahvilat (Ac1.6) ja abstraktit ominaisuusluokat (Aa:t) Kolkko (Aa20), Ei elävä/autio (Aa2), Epäsiisti (Aa14) ja Ei selkeä (Aa21).

Tärkeimmät paikkaan liitetyt toiminnalliset seuraukset (Cf:t) olivat Vaikeuttaa liikkumista (Cf5.1), Aiheuttaa vaaraa (Cf12), Aiheuttaa muuta haittaa (Cf13), Terveyshaitta (Cf14), Vaikeuttaa rentouttavaa toimintaa (Cf6.4), Ei tapahtumia (Cf16) ja Välttää käyttöä/tekemistä (Cf18). Eniten mainittu psykologinen seuraus (Cp:t) oli Epämiellyttävä (Cp9).

Keskeisimmät arvot (Vi:t ja Vt:t), joihin tähän paikkaan liitetyt ominaisuudet ja seuraukset vaikuttivat kielteisesti, olivat Käytännöllisyys/helppous (Vi10), Viihtyisyys (Vi12), Turvallisuus (Vt18) sekä Terveys ja toimintakyky (Vt15).

Kuvion 3 arvokartassa nähdään ensimmäisestä arviointipaikasta mainitut yleisimmät kielteiset ominaisuudet ja niiden yleisimmät yhteydet seurauksiin ja arvoihin.

Kuvio 3: Paikan 1 kielteisten kommenttien arvokartta

Keskeinen havainto ensimmäisessä arviointipaikassa on, että konkreettisten ominaisuusluokkien määrä on suuri. Niitä on seitsemän. Vastaajat kokivat Viaporintorilla olevan siis useita eri puutteita.

Toinen havainto on, että arvoon Viihtyisyys johtavat negatiivisesti useat konkreettiset ominaisuusluokat: Kasvit, Arkkitehtuuri, Torielämä ja Ravintolat/kahvilat. Erityisesti näiden neljän luokan puutteiden seurauksena torilla yli puolet vastaajista ei pystynyt muodostamaan kokemusta viihtyisyydestä.

7.1.4 Myönteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset

Tässä aluvussa on esitetty ensimmäisen arviointipaikan myönteiset tulokset vastaajien kertomin esimerkein. Ne jakautuvat seuraaviin aihealueisiin: ”Palvelut”, ”Liikenneyhteydet”, ”Kevyen liikenteen ratkaisut”, ”Torielämä” sekä ”Torin arkkitehtuuri”. Jokaisen kommentin lopussa suluissa on nähtävissä vastaajan numero, sukupuoli ja ikä.

Palvelut

Palveluista puhuttiin usein yleisellä tasolla. Tarkemmin kysyttäessä henkilö tarkoitti tällöin usein kauppoja, mutta myös apteekkia, terveyspalveluita, ravintoloita ja liikuntapalveluja. Spontaanisti erikseen mainituista palveluista yleisin oli kirjasto ja Sellosalin tarjoamat kulttuuripalvelut.

Palvelujen tärkeimpinä ominaisuuksina mainittiin niiden läheinen sijainti (kävelyetäisyys), niiden monipuolisuus ja se, että erityyppiset palvelut ovat toisiaan lähellä. Kävelyetäisyys koettiin tärkeänä muun muassa siksi, että se miellettiin kätevimmäksi ja ympäristöystävällisimmäksi tavaksi liikkua. Kauppakäynnin ohessa saa myös hyötyliikuntaa. Lähellä olevat palvelut vähentävät suunnittelun tarvetta, kun kauppaan pääsee helposti ja nopeasti koska vain.

Ison ostoskeskuksen yhtenä hyötynä nähtiin myös se, että liikkeiden paljous näkyy myös hinnoissa. Erityisesti mainittiin ruokakauppojen hintakilpailu, joka mahdollistaa asiakkaille edullisemmat ostokset. Eräs vastaaja oli tyytyväinen siihen, että ruokakaupat olivat muista palveluista erillään, koska usein käy vain näissä kaupoissa. Liikkeiden paljous tuo valinnanvaraa ostopäätöksiin. Monipuoliset ja lähellä olevat palvelut nähtiin osaltaan alueen asuntojen arvoakin nostavana seikkana.

Palvelut koettiin tärkeiksi yhtäältä käytännöllisistä syistä (helpottaa asiointeja/toimintoja) ja toisaalta, koska ne mahdollistavat aktiivisen ja hyvän elämän tuomalla vaihtelua ja mahdollisuuksia tehdä kullekin itselle tärkeitä asioita. Palvelut ovat monelle oleellisia rentoutumisen ja palautumisen välineitä, välineitä itsen kehittämiseen (erityisesti kirjasto) tai niiden koettiin tuovan turvallisuutta elämään. Ostoskeskuksen läheisyyden ansiosta säästetty aika asioinnissa tuo lisää vapaa-aikaa. Kun voi olla vapaasti tekemättä yhtään mitään ja suunnittelemta viettää aikaansa, se merkitsi vastaajille rentoutumista ja akkujen latautumista. Vapaa-ajan lisääntyminen vapauttaa aikaa myös perhe-elämälle ja muille sosiaalisille suhteille.

Kirjastoa arvostettiin paljon. Sitä pidettiin tärkeänä itsen kehittämisen ja ajanvieton kannalta. Lukemista harrastavat arvostivat myös sitä, ettei kaikkia kirjoja ja lehtiä ei tarvitse ostaa. Kirjasto katsottiin toimivaksi paikaksi viettää yhteistä aikaa myös jälkikasvun kanssa, ja samalla hyväksi tietojen ja taitojen kehittämisen kannalta. Oli tärkeää, että kauppakeskuksessa tarjolla on muutakin kuin kauppapalveluita. Kirjaston tarjoamien luku- ja lainauspalveluiden lisäksi vastaajat pitivät hyödyllisenä siellä sijaitsevaa yhteispalvelupistettä sekä kirjaston internetyhteyttä.

Kirjaston lisäksi Sellon katsottiin pitävän sisällään muutenkin kattavat kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut, kuten konsertteja ja näyttelyitä. Monipuoliset palvelut ja harrastusmahdollisuu-

det ovat tärkeitä rentoutumisen ja palautumisen välineitä sekä mielihyvän tuojia. Toisaalta monesti palvelujen arvostuksen takana oli myös aktiivisen, toiminnallisen ja virikkeellisen elämän arvostus.

Palveluihin liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”monipuolisuus ja läheisyys”, ”kirjasto” sekä ”muut kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut”.

Monipuolisuus ja läheisyys

- Hyvät palvelut: isot ruokakaupat, pikaruokapaikka, videovuokraamo, apteekki, kirjasto. (214, N35)
- Palvelut lähellä. Hyvät ruokakaupat, kirjasto, kulttuuritarjonta, apteekki, posti ja pankki, kuntosali. Monessa paikassa pystyy käymään samalla kertaa. Helppous, voi lähteä ex-tempore. (270, M31)
- Tärkeät palvelut lähemmäs. Ei ole aikaa juosta ympäri kaupunkia. (208, N24)
- Sellon ympäristöstä löytyy kaikki, esim. vaatetukseen ja asumiseen. Ei tarvi lähteä erikseen Helsinkiin pyörimään. Aina ei vaan jaksaa. (233, M22)
- Monipuoliset palvelut lähellä, pääsee kävellen. En pidä autolla ajamisesta, kun en osaa ajaa kunnolla, enkä julkisten käyttämisestä maksujen ja aikatauluongelmien takia. (259, N32)
- Kaikki palvelut kävelyetäisyydellä. Ympäristö säästyy. Saa itse liikuttua ulkona ja pysyy terveenä. Kulut pysyvät kurissa itsellä ja yhteiskunnalla. (229, N46)
- Ruokakaupat. Isot ja hyvät valikoimat. Saa kerralla kaikki. Edullisempaa kuin pienissä kaupoissa. (270, M31)
- Hyvät palvelut. Erittäin tärkeää! Isot ruokakaupat. Hyvät valikoimat tärkeitä ruoanlaittoharrastuksen vuoksi. Tykkää vaihtelusta. Helppous, spontaanisuus, edullinen hinta. (214, N35)
- Hyvät palvelut. Kaksi markettia kilpailee, edullisemmat hinnat asiakkaille. (217, M64)
- Palvelut lähellä, saa lähes kaiken. Päivittäistavara-kaupat ovat itselle tärkeimmät. Monta kasaa ja kaupat on tarpeeksi tilavia, asiointi on nopeaa. Hyvä tuotevaihtuvuus, ruoat saa tuoreena. (219, N34)
- Paljon liikkeitä, tarkkailen hintoja. Toisesta paikasta voi saada saman tuotteen halvemmalla. Säästää rahaa. Hyvä, että on valinnanvaraa. Välillä haluaa toisenlaista. (223, M42)
- Kätevää, että ruokakaupat on erotettu muista palveluista. Pääsee ilman, että tarvitsee mennä kaikkien kauppojen läpi. Käyn usein vain ruokakaupassa. (224, N32)
- Hyvät palvelut. Palvelujen takia ei tarvitse lähteä erikseen liikkeelle. Ostokset voi hoitaa työmatkan sivussa. Helppous. (266, N50)
- Asioiminen helppoa, kun hyvät palvelut lähellä. Mitä vanhemmaksi tulee sitä enemmän sitä arvostaa. (217, M64)
- Toimivasti ja riittävästi erilaisia palveluja saatavilla, harvoin tarvii lähteä muualle. Toimivuus on tärkeää, koska arvostan omaa aikaa. (224, N32)
- Palvelut käden ulottuvilla, saatavilla apua asiaan kuin asiaan. Luo turvallisuutta. (203, N32)
- Tärkeät palvelut lähemmäs. Ei ole aikaa juosta ympäri kaupunkia. Voi hankkia kaikki tavarat saman katon alta. Helppo hoitaa päivittäiset ruokaostokset. Ei tarvitse suunnitella ruokailuja pitkäksi aikaa. Voi käydä useasti hakemassa vähän. (211, N35)
- Palvelut lähellä. Saa nopeasti ruokaa, kun on nälkä. (233, M22)
- Palvelut lähellä. Monessa paikassa pystyy käymään samalla kertaa. Helppous, voi lähteä ex-tempore. (270, M31)
- Tulossa elokuvateattereita ja Lidl. Tuo alueelle lisäarvoa, vaikuttaa asuntojen hintoihin. (239, N62)
- Palvelut nopeuttaa elämää ja arkea, en ole kiinnostunut harrastamaan shoppailua. Rutiineihin ei mene aikaa niin paljon. Saan aikaa itselle, perheelle ja harrastuksille. (219, N34)
- Kaikki palvelut lähellä. Kun on kiire, voi työmatkalla hoitaa asioita. Ei tarvitse tehdä erillistä reissua. Ajan säästö. Jää enemmän vapaa-aikaa, aikaa kotona olemiseen. Kerkeää avopuolison kanssa viettämään aikaa. Sosiaaliset suhteet. Jää aikaa harrastuksiin. Elämään sisältöä. (211, N35)

- Hyvät liikkeet. Voi hoitaa samalla monet asiat. Jää yhteistä aikaa miehen ja lapsen kanssa. Suhde ei kasva, ellei ole yhteistä aikaa. (241, N35)
- Paljon kauppvoja ja palveluita, kaikki lähellä samassa paikassa. Aika on kortilla, voi käydä samalla kertaa. Säästyneen ajan voi käyttää vaikka television katseluun. Tuntuu ylelliseltä, kun voi olla kotona tekemättä yhtään mitään. (251, N47)
- Palvelujen suuri tiheys. Aikaa säästyy vapaa-ajan viettoon. Voi ladata akkuja ja rauhoittua opiskelu- ja työjutuista (252, M28)
- Sellon hyvät palvelut. Ei tarvitse lähteä viikonloppunakaan kauempaa hakemaan palveluita. Säästän aikaa mukavampaan, esim. kuntoiluun tai lukemiseen, kerään virtaa töihin. (242, M42)
- Kuntosali. Kehitän itseäni. Mielihyvä, työstä palautuminen, rentoutuminen, tasapaino. Pysyy ajan hermolla. (270, M31)
- Paljon liikkeitä, hankin välineitä ja vaatteita. Harrastan kuntosalia ja pyöräilyä, urheiluliikkeet ovat tärkeitä harrastuksille. Saan vastapainoa opettajan kirjalliseen työhön. (223, M42)

Kirjasto

- Arvostan, että kirjasto on lähellä. Lainaen kirjoja ja DVD:itä. Kehittää itseäni. Mielihyvä, rentoutuminen, tasapaino. Pysyy ajan hermolla. (270, M31)
- Käyn viikoittain kirjastossa. Lainaen pienelle lapselle kirjoja. Lapsi saa vaihtelua, kun ei aina tarvitse samoja kirjoja lukea ja tykkää viettää aikaa lastenosaston leikkipaikalla. Haluan opettaa lapselle, että kirjaston oleminen ja lainausmahdollisuus on hieno asia. (263, N32)
- Kirjasto tuo vaihtelua. Käyn usein lapsen kanssa. Saa elämään sisältöä yhdessä tekemisestä ja kehittää lapsen tietotaitoja. (259, N32)
- Helppo pääsy kulttuurin pariin. On aikaa ja tykkään lukea. On vain vähän kavereita. Lukeminen on tärkein harrastus, korvaa ystäviä ja ihmissuhteita. (243, N67)
- Helppo, kun kirjasto on lähellä. Ei tarvitse itse ostaa kaikkia kirjoja. Kaikkea ei tarvitse omistaa, mieluummin yhteisiä palveluita. Ihmisten on helppo ottaa kirjoja, joita ei muuten lukisi. Ekologisuus ja kierrätettävyys. Pitäisi jakaa, eikä aina vain tehdä uutta. Kirjaston käyttö on tärkeää myös siksi, ettei niitä lopetettaisi. (240, N42)
- Luen jonkun verran. Itsensä sivistystä, pysyy ajan hermossa. Iloa ja nautintoa, hyvä tapa kuluttaa aikaa. (229, N46)
- Kirjasto on oleellinen osa kaupunkia. Tuo iloa ja pitää vireänä. Varttuneelle ihmiselle itsensänselvyyttä, että kaikkea ei voi ostaa. Olen käynyt kirjastossa 7-vuotiaasta asti, tuntuu välttämättömyydeltä. (261, N78)
- Upea kirjasto. Tärkeää, että on muutakin kuin kauppapalveluita. Laaja valikoima ja hyvä palvelu, käytän viikoittain. Pääsee pois arkisista asioista, rentoutuu. (224, N32)
- Käytän usein kirjastoa, lainaan kirjoja. Lukeminen on pakoa todellisuudesta, pääsee eroon arjesta. Käyn taide- ja valokuvanäyttelyissä. Suojaa fyysistä ja mielenterveyttä. Tärkeää, kun on työnarkomaanin vikaa. (247, N51)
- Kirjasto. Nopea ja toimiva palvelu. Ei tarvitse ostaa kirjoja ja lehtiä. Säästää rahaa. Lähellä. Lukusali tietojen päivittämistä varten. Opiskelun apuna kuin toinen olohuone. Luen paljon sisustus- ym. lehtiä, pysyy aiheen suhteen ajan hermolla. Sisustaminen kiinnostaa. (266, N50)
- Kirjaston yhteispalvelupisteessä voi ladata matkakortin. Kätevää ja helppoa. (243, N67)
- Kirjastossa Espoon palvelupiste. Voi ladata matkakorttia. Mukavan helppoa. (244, N69)
- Käytän miehen kanssa työtiloja ja langatonta verkkoyhteyttä, koska teemme jatkotutkimusta. Kotona ei välttämättä pysty aina lapsen takia keskittymään. Hyvä, että kodin lähellä on paikka, missä voi tehdä mitä on suunnitellutkin. (263, N32)
- Oma tietokone on joskus pätkinyt, olen käyttänyt kirjaston tietokonetta. (229, N46)

Muut kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut

- Kulttuuritarjonta, esim. näyttelyt. Rentoutuminen, tasapaino. Rahan säästö. (270, M31)
- Sellosalin konsertit. Helppo mennä. Pidän musiikista. (229, N46)
- Hyvät yhteydet kirjastoon ja musiikkisaliin, hyvin tärkeää. Kuinka hankalaa olisi esimerkiksi perheellisen lähteä Helsinkiin. Ajansäästöä. Lähiö, jossa on kulttuuripalveluita ja viihdettä. Rikas kulttuuriympäristö, rikas elämä. (264, M67)
- Tulossa elokuvateattereita. Hyviä nuorille. (239, N62)
- Elokuvateatteri ja Sellosali. Pääsee nauttimaan kulttuuria. (222, N53)

- *Osallistun yhdistystoimintaan kirjastossa vapaa-ajalla. Olen sosiaalinen ihminen, joten erikäisten ja erilaisten ihmisten kanssa tapaaminen ja toimiminen kiinnostaa. Katsontakanta avartuu, on tärkeää kuulla muidenkin mielipiteitä ja ajatuksia. (247, N51)*
- *Hyvät kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut. Kirjasto, Sellosali, lenkkimaastot ja uimahalli, elokuvateatterit ja keilahalli. Enää ei puutu mitään. Viihdyn, kun on paljon aktiviteetteja. (266, N50)*
- *Sellosali. Konsertit, tanssit, opetusta, joista osa eläkeläisille suunnattuja. Nautin tapahtumista. Elämä ei ole yksitoikkoista, ei rutinoitu. Vietän aikaa lastenlasten kanssa. Vaihtelua itselle ja lapsille. Yhdessäolo. (244, N69)*
- *Palvelut lähellä, elokuvateatteri. Vaihtelun mahdollisuus, jos joskus inspiroituisi. (233, M22)*
- *Sellosalin tapahtumat, tanssit ja konsertit, pitää kiinni elämässä. (217, M64)*
- *Aukiolla hyvä palvelut kootusti. Tuo elämää. Ihmisille aktiivista toimintaa, kulttuurielämyksiä (kirjasto, Sellosali, viihdekeskus). Ihmiset harrastavat, eivätkä jää sohvaperunaksi. Mieli virkistyy, parempi arki. (268, N51)*

Liikenneyhteydet

Haastateltavat arvostivat paljon Leppävaaran hyviä liikenneyhteyksiä; julkista liikennettä ja keskeistä sijaintia. Hyvät liikenneyhteydet helpottavat arkea, säästävät aikaa, vaivaa ja mahdollistavat pääsyn itselle tärkeisiin paikkoihin. Liikenneyhteyksiä arvostettiin pääosin käytännöllisistä syistä: liikkuminen eri paikkoihin helpottuu ja nopeutuu, jolloin aikaa säästyy muuhun itselle tärkeään, kuten perheen ja ystävien kanssa olemiseen tai omaan rentoutumiseen. Näin ollen käytännöllisenkin perusteen takana on yleensä ajatus elämän laadun paranemisesta. Tärkein asia monille oli yhteys työpaikkaan, mutta myös yhteydet keskustaan ja harrastuksiin mainittiin usein.

Yksi syy sekä palvelujen läheisyyden että hyvien julkisten yhteyksien koettuun tärkeyteen ilmaistiin sanomalla ”ei tarvitse käyttää autoa”. Tämän kommentin taustalla oli monenlaisia syitä. Yksi niistä oli ekologinen ajattelu. Muita syitä olivat mm. kustannukset tai se ettei pidä autoilusta ostoskeskuksissa, tai että haluaa nimenomaan liikkua kävellen tai pyörällä saadakseen ulkoilla ja liikkua. Auto koettiin myös epäkäytännölliseksi tavaksi liikkua keskustassa, sillä esimerkiksi parkkipaikkoja ei aina ole riittävästi saatavilla. Aina ei käynyt selväksi, miksi auton käytön välttäminen koettiin tärkeäksi.

Liikenteeseen liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”arjen helpottuminen” ja ”ei tarvitse autoa”.

Arjen helpottuminen

- *Liikenneyhteydet: Leppävaara on solmupiste. Ihanteellinen paikka liikenteellisesti sekä julkisten että yksityisliikenteen kannalta. Hyvät yhteydet lyhentävät matkan kestoa, eikä tarvitse käyttää useita liikennevälineitä. Liikkuminen on varmempaa eikä tarvitse huolehtia myöhästelyistä ja ajamatta jääneistä vuoroista. Kun aikaa säästyy, saa aikaa perhe-elämälle. (270, M31)*
- *Asema lähellä, bussipysäkit yms. Pääsee nopeasti liikkeelle, jos on esim. myöhässä koulusta. Pääsee nopeasti asioimaan. Ei ole varaa autoon. (233, M22)*

- *Hyvät kulkuyhteydet joka suuntaan. Junalla, bussilla tai omalla autolla. Pääsee hyvin töihin. Nopeasti. Asioiden jouheva hoito. Pääsee keskustaan asioille, harrastuksiin, teatteriin. Omalla autolla maalle. (276, N55)*
- *Julkinen liikenne on heti kauppakeskuksen vieressä. Pääsee hyvin Helsinkiin viettämään iltaa. Rentoutuu, hoitaa sosiaalista elämää ja suhteiden ylläpitoa. Tärkeää tavata myös työn ulkopuolisia ihmisiä, jotka ajattelevat ehkä asioista eri tavalla. Saa perspektiiviä. (269, N39)*
- *Juna-asema lähellä. Helpottaa elämää, kun joutuu asioimaan usein keskustassa. Oma auto kaupungissa liikkussa olisi vain haitta. (251, N47)*
- *Liikenneyhteydet on tärkeää kaikelle liikkumiselle. Voi heti mennä ja lähteä, jos haluaa. Vapaudentunne. Haluan säästää aikaa, tulee normaaliin vapaa-aikaan lisää aikaa. Nyt ei kerkeä tehdä eikä vaan olla. (203, N32)*
- *Bussi- ja juna-asema on selkeitä ja helppo käyttää. Raiteet ja pysäkit hyvin merkitty, loistavat näyttötaulut bussien lähdöille. Hyvät yhteydet kauppakeskuksesta. Helppo hoitaa sosiaalisia asioita, siteet eivät katkeaisi kiireestä huolimatta. (231, N29)*

Ei tarvitse autoa

- *Kävelymatka palveluihin. Ei tarvitse mennä bussilla tai autolla. Ekologista. Saa liikuntaa ja pitää kuntoa yllä. Terveys. (276, N55)*
- *Hyvä sijainti. Arvostaa lähellä olevia kauppajoja. Ei tarvitse autoa. Ajan harvoin, en halua lähteä autoilemaan ostoskeskuksiin. Säästää ympäristöä. Julkisten käyttö on taloudellisempaa. (266, N50)*
- *Hyvät palvelut. Lähellä. Ei tarvitse autoa. (214, N35)*
- *Hyvät kulkuyhteydet. Haluttiin nimenomaan alueelle, jolla on hyvät julkiset kulkuyhteydet. Ekologista (työskentelee ympäristöalalla). Luonnonvaroja tuhlataan jo tarpeeksi, haluamme minimoida vaikutuksen omalta osaltamme. Keskustassa ei löydä parkkipaikkaa, auto on rasite. (240, N42)*
- *Palvelut ovat käden ulottuvilla, ei tarvitsisi autoa. Nykyään asun syrjässä palveluista. (203, N32)*

Keuyen liikenteen ratkaisut

Kulkuväyliä pidettiin selkeinä, monipuolisina ja hyvin hoidettuina. Kävelijöiden lisäksi on ajateltu myös pyöräilijöitä ja lastenvaunujen kanssa liikkuvia, sillä portaiden lisäksi kompleksista löytyy myös hissejä ja sileitä liuskoja. Pyörille järjestettyjä säilytyspaikkoja kiitettiin. Hyvät kulkuväylät nopeuttavat kulkemista ja auttavat liikkeiden paikantamisessa. Ne tekevät paikan helpommin tavoitettavaksi joka suunnalta. Helpompi liikkuminen tarkoittaa käytännössä ajansäästöä, jolloin saa esim. enemmän aikaa itselle ja perheelle. Liikkuminen helpottuu ja on turvallista myös sen ansiosta, että kulkuväylillä ei ole autoja.

Ikääntyvät vastaajat arvostivat selkeitä ja toimivia kulkuväyliä myös tulevaisuutta ajatellen. Hyvin tavoitettavissa olevat palvelut helpottavat asioimista vanhempana ja / tai liikuntarajoitteisena. Käytännöllisyyden merkitys korostuu, kun kunto huononee iän myötä. Ikääntyville ihmisille tuntui olevan tärkeää se, että asiansa voi hoitaa mahdollisimman pitkälle itse.

Keuyen liikenteen ratkaisuihin liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”selkeät kulkuväylät” ja ”pyörrien säilytys”.

Selkeät kulkuväylät

- Rappujen lisäksi sileä kaista ajokaistan vieressä. Helpottaa pyöräilijöiden ja lastenvaunujen kanssa liikkuvien kulkemista. (244, N69)
- Kulkuväylät avaria. Näkee hyvin torin toiseen päähän. Hahmottaa, missä mikäkin liike sijaitsee. Mukavaa, kun asioita toimittaessa kulkeminen on selkeää. (232, N56)
- Portaiden vieressä hissit, ei tarvitse kiertää lastenvaunujen kanssa. Ajansäästöä. (259, N32)
- Hyvä kohtaamis- ja läpikulkupaikka. Kulkureitti itselle tärkeisiin asioihin. Helppo löytää, helpottaa tapaamisia. Pääsee kulkemaan hissillä ja rappusia pitkin. Nopeuttaa kulkemista. (243, N67)
- Kauppakeskuksen kuja on hyvä ratkaisu. Ajansäästöä, kun sisälle meno ei ole välttämätöntä liikkeussa. (231, N29)
- Tulo torille helppoa joka suunnalta. Korkeammalla tasolla hissi. Tärkeää saavutettavuuden kannalta, että muitakin reittejä kuin pitkät portaat ja jyrkkä mäki. Ei tarvitse kiertää koko korttelia. Suomen ilmastossa ei halua käyttää kiertoa enemmän aikaa kuin pakko. Oma reitti kulkee usein torin kautta. (261, N78)
- Selkeä kävelyreitti asemalta Viaporintorille. Helppo mennä. Jos joutuu etsimään, tuskastuu. (248, N55)
- Kauppakeskuksen kuja oli talvella sula. Kuljin usein jumppaan Elixiaan. Sai kopisteltua lumet pois jaloista, oli heti valmis menemään sisälle jumppaan. (218, N29)
- Kulkuväylät pääosin selkeät. Positiivista, että löytää perille, luo turvallisuutta. (268, N51)
- Kauppakeskuksen kulkureitit oli hyvin löydettävissä. Looginen, kaupunkimainen sijoittelu. Ei tule ylimääräistä kävelyä. Säästää aikaa, kun on mitoitannut tietyn ajan kauppa varten. (223, M42)
- Ei autoja Ratsusolassa, pääsee kävellen. Helppo liikkua lastenvaunujen kanssa Ei tarvi panikoida, että auto ajaa lapsen päälle. (219, N34)
- Ei ajoneuvoliikennettä. Jos olisi lapsia mukana, ei tarvitsisi pelätä onnettomuuksia. Ei tarvi pujotella autojen välissä. (242, M42)
- Yhteys (kulkuväylät) joka suuntaan. Huonosti liikkuvan ei tarvitse kiertää koko kompleksia. Pääsee liikkumaan sujuvasti. Aion asua nykyisessä asunnossa lopun elämän. Helppo liikkua vanhempana, kun pääsee suorinta tietä. (232, N56)
- Hissit ja liuskat. Liikuntarajoitteisten pääsy esim. kirjastoon ja Sellosaliin on hyvä. Mietin tulevaisuutta. Helpottaa liikkumista. Käytännöllistä. (244, N69)
- Palveluihin on helppo kulku. Hissit. Pystyy hoitamaan paljon eri asioita, ei tarvitse mennä moneen paikkaan. Löytää kaikki palvelut. Helppokulkuisuus on tärkeää liikunnallisten ongelmien takia. Muuttuu tärkeämmäksi iän myötä. (253, N59)
- Invaliuskat. Pääsee helpommin kulkemaan, vaikka jalka ei nouse. Sellossa on erinomaisesti hoidettu lumen sulatus. Ulkoportaat eivät ole kuin liukumäki, kun on lunta. Pääsee moneen suuntaan, sisäkautakin pääsee hyvin. (264, M67)

Pyörien säilytys

- Pyörille tilaa. Pyörille löytyy helposti paikka. Liikun pyörällä niin paljon kuin mahdollista. Ekologisuus. Saa liikuntaa. (208, N24)
- Polkupyörien säilytyspaikat näkyvillä paikoilla. Säilytyspaikoissa hyvät lukitusyhteisöt. Ehkäisee ilkeävaltaa. Ei tarvitse niin paljon mieltä mihin aikaan liikkuu. (259, N32)
- Hyvät pyöräpaikat. Ennaltaehkäisee varkauksia. Toimiva järjestelmä, pyörät ovat nätisti paikoillaan. Tykkään pyöräilyä liikuntamuotona. Haluan jättää pyörän paikkaan, mihin sen saa hyvin lukittua. (245, N31)

Torielämä

Torin olemassaoloa arvostettiin, koska avara tori paitsi tuntui esteettisesti miellyttävältä, se tarjoaa mahdollisuuksia tilaisuuksien järjestämiseen ja oleskeluun sekä vastapainoa kauppakeskuksen ahtaudelle ja sisätiloissa oleskelulle. Eräs vastaaja kuvaili aluetta urbaaniksi, sillä tarjolla on muitakin ajanviettomahdollisuuksia, kuin vain kaupat, esimerkiksi kuppilat ja kirjasto. Tällöin aukio ja sen ympäristö ei tunnu lähiömäiseltä, vaan siinä on asutun tuntua.

Kaupunkimaisuuteen kuuluu myös torilla liikkuvat ihmiset sekä palveluiden ja liikenneyhteyksien läheisyys. Kun ihmisiä on aina liikenteessä, se tekee paikasta kiinnostavamman ja elävämmän. Tästä puolestaan koettiin seuraavan viihtyisyyttä, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Viaporin toriaukio nähtiin hyvänä, avarana tilana tapahtumien järjestämiseen. Positiiviset kommentit tähän liittyen koskivat nimenomaan lähinnä tilan potentiaalia siihen, sillä tapahtumien puutteesta tuli kritiikkiä.

- *Urbaania miljöötä. Muutimme Helsingin keskustasta. Tavoitteena oli kaupunkimainen ympäristö, jossa on muitakin palveluja kuin kauppoja. Ei tarvi lähteä kauemmas kirjastoon tai publiin. Tahdoimme muutakin elämää kuin kaupat ja asunnot, ei lähiömeininkiä. (240, N42)*
- *Eloisuus. Ihmiset ja koirat. Kun on paljon ihmisiä, suosittu, niin tuntuu kiinnostavalta ja haluaisi itsekin mennä. Nostaa kynnystä, että joutuisi jonkun hyökkäyksen kohteeksi. (270, M31)*
- *Tiivis kaupunkimainen tunnelma. Paljon ihmisiä, modernit rakennukset, palvelut, kulkuyhteydet. Tuntee, että on jossain yhteisössä mukana, kun on mukana tekemässä toisten ihmisten kanssa. Tunne, että kuuluu johonkin suurempaan kokonaisuuteen. (252, M28)*
- *Enemmän ihmisiä. Turvallista illalla. Viihtyisää. (211, N35)*
- *Ihmiset istuivat terassilla ottamassa aurinkoa. Torikojut ja marjamyjät. Rauhallinen tunnelma. Leppoisa mieli. Ihmiset iloisia. (208, N24)*
- *Aktiivinen paikka, ihmisiä aina liikenteessä. Vartijat hätistelevät pois laitapuolen kulkijat. Turvallisuuden tuntu. (224, N32)*
- *Kauppakeskuksen kujalla oli paljon ihmisiä, eloisaa. Vaikutti niin kivalta, että haluan tulla uudestaankin. (223, M42)*
- *Hyvä kohtauspaikka. Tosin ei välttämätön. Voi sopia tapaamisia. (211, N35)*
- *Katukahviloissa näkee ja voi tarkkailla ihmisiä, viihdyttävää. Kahviloilla kaupunkikuvallinen merkitys, tulee mieleen keskieurooppalaiset katukahvilat. Näkyy elämä. (217, M64)*
- *Kesällä loistava tunnelmallinen alue, jossa voi hengaila. Perjantai-iltana ensin ostoksille, käytiin jäätelöllä ja terassilla. Pystyi rauhoittumaan. (218, N29)*
- *Viaporin toriaukea on mukavan laaja. Voi järjestää tapahtumia: liikuntatilaisuuksia, tanssinopetusta. Arkielämän keskellä pääsee irti arjesta. (265, N54)*
- *Torin sijainti keskellä kauppakeskusta. Pääsee helposti. Mahdollisuuksia, joita voisi hyödyntää enemmän. Käyttäisin toria enemmän. Nyt tori on käytössä vain läpikulkupaikkana, tahdon paikalta enemmän. (239, N62)*
- *Siisti paikka esimerkiksi iltatorikäyttöön. Puhdas. Toisi paikkaan ihmisiä, eloa ja erilaisuutta. Olisi kodikasta ja viihtyisää, toisi turvallisuutta. (247, N51)*

Torin arkkitehtuuri

Avara toriaukio herätti myönteisiä tunteita, muun muassa vapautuneisuutta ja tilantunnetta, viihtyisyyttä. Liikkuminen koettiin miellyttäväksi ja myös käytännössä helpommaksi, kun toriaukio on rakennettu esteettömäksi ja selkeäksi.

Viaporintorin arkkitehtuuria keuhuttiin moderniudesta ja selkeydestä. Vastajat arvostivat sen uutuutta ja käytettyjä materiaaleja. Sitä kuvattiin tyylikkääksi, selkeäksi ja laadukkaaksi. Erityisesti kehuja sai kivi pintamateriaalina. Kiveen yhdistettiin laadukkuuden ja arvokkuuden tunne verrattuna esimerkiksi betoniin. Materiaali oli vastaajien silmään esteettistä ja käytännössä pitkäikäinen, kestävä ja turvallinen. Tori näytti viimeistellyltä ja pitkälle mietityltä. Arkkitehtuurin suunnittelussa arvostettiin myös sitä, että Sellosta ei ollut rakennettu vain yhtä isoa kompleksia, vaan se on moniosainen.

Vastajat arvostivat myös torin suojaisuutta. Suojaisuuden tunne kauppakeskuksen alueella tuli paljolti korkeista rakennuksista, jotka toimivat tuulensuojana ja pienentävät ympäröivien katujen liikenteen meteliä. Tämä lisäsi viihtyisyyttä ja teki alueesta houkuttelevamman oleskeluun. Suojaisuutta ja turvaa kauppakeskuksessa tarjosivat vastaajien mielestä myös muut rakenteelliset ratkaisut, kuten sadekatos ja valaistus. Alueella kulkeminen koettiin miellyttävämmäksi ja turvallisemmaksi.

Torin arkkitehtuuriin liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”avaruus”, ”materiaalit ja tyyli” sekä ”suojaisuus”.

Avaruus

- *Viaporin toriaukea on mukavan laaja. Voi vapaasti hengittää. Pois tavarankeskeltä ahtaista kaupoista. Mukava tunne. (265, N54)*
- *Valoisa, avara tuntu. Tuntuu viihtyisältä. Kaipaam tilaa, olen tottunut tilaan asuessani omakotitalossa. (253, N59)*
- *Selkeää ja avaraa. Ei ahtauden tuntua. Ei ahdistu. (244, N69)*
- *Avara tori, ei seinää vieressä. Tilan tuntua. (239, N62)*
- *Avara toriaukio kirjaston suunnasta katsottuna. Ei esteitä, hyvä huonokulkuisille. Ei täynnä koiria. Liikkuminen helpottuu, nopeuttaa asiointia. Vapauttavaa. Helppo pysähtyä ja jutella. (221, M59)*
- *Selkeää ja avaraa. Ei sokkeloisia taloja. Helpompi löytää perille. (244, N69)*
- *Valoisa, tulee avaruudesta. Materiaalit miellyttää silmää, ei näytä tunkkaiselta. Arvostan tilaa, liika tiiviys ahdistaa. (245, N31)*

Materiaalit ja tyyli

- *Kivilattiapäällyste luonnollinen ja elävä verrattuna betoniin. Kivi on visuaalinen elementti, viehättävää silmille. Laatoitettu vaihtelevasti, ei suoraa riviä. (221, M59)*
- *Graniittipinnoitteet miellyttävät silmää, kaunis ulkonäkö. Ei liukasta, ehkäisee onnettomuuksia. Pitkäikäinen materiaali, uhoaa kestävyyttä, turvallisuudentunnetta. (217, M64)*
- *Hieno kivilaatoitus. Asfalttia ja betonia käytetään halvemmissä paikoissa. Tulee viimeistelytunne paikasta. Tuntuu arvokkaammalta. Katselee mielellään. Materiaali kestää ja pysyy. Pidän kivirakentamisesta. Tulee tuntu, että alue on mietitty pitkälle, että asiat ovat pysyviä. Voi luottaa tulevaisuuteen, pysyy siinä missä onkin. (252, M28)*
- *Kauppakeskusten uusi arkkitehtuuri. Uuden tunnelma. (215, N26)*
- *Rakennusten asettelu ja arkkitehtuuri on selkeälinjaista, miellyttää silmää. Oma asunto on selkeä, haluan samantyylistä tulevastakin. Haluan samaistua asuinalueeseen. (274, M26)*
- *Arkkitehtuurissa on hyvät suhteet, tosin väritöntä. Uusikin voi olla kaunista. Silmä lepää, hyvä olo. (264, M67)*

- *Siisti, huoliteltu ja hyvännäköinen. Valmis ympäristö. Tyylikäs vaikutelma. Ilo silmälle. Hyvän olon tunne. (276, N55)*
- *Rakennusten moderni ulkonäkö. Tummaa pintaa ja katettu. Luo tunnelmaa, että liikkuu nykyaikaisessa ympäristössä. (252, M28)*
- *Tyylikäs ja urbaani näkyvä. Ei työmaita ja -telineitä, kaikki on rakennettu valmiiksi. (213, M51)*
- *Sello koostuu monista osista, ei ole yksi massiivinen järkäle (vrt. Itäkeskuksen linnake). Pääsee monesta suunnasta sisään. Kaikki omia yksiköitä, kätevää käydä vain yhdessä. (231, N29)*

Suojaisuus

- *Suojaisa, ei melua. Rauhallisuus. (253, N59)*
- *Viaporintori on suojaisa, viihtyisä kesällä. ”Aitaus”, ympäröivät rakennukset tekee viihtyisäksi. Ihanaa, kun on pieni tori. Voi istua aurinkoisena päivänä ja pitää taukoa, tuntuu mukavalta. (251, N47)*
- *Sellosalilla piha, suojaisaa. Pääsee salissa järjestettävien tilaisuuksien tauoilla sisäpihalle saamaan happea. Voi kokoontua ryhmiksi tauokeskusteluihin. (247, N51)*
- *Kauppakeskuksen kuja oli miellyttävän tuntuinen, suojassa tuulelta. Kutsuva, ei tuntunut turhalta käytävältä. (223, M42)*
- *Sadekatos liikerakennusten välissä Sellossa. Ei kastu. Kiva mennä kuivin vaattein ostoksille. Märkänä haluaisi mennä kotiin. Naiset eivät tykkää, jos tukka kastuu. (265, N54)*
- *Hyvä valaistus. Alue on kolkko ja betoninen, valaistus vie pois hämärää. Ei ole niin epämiellyttävää, ei tunnu pelottavalta. (263, N32)*

7.1.5 Kielteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset

Tässä alaluvussa on esitetty ensimmäisen arviointipaikan kielteiset tulokset vastaajien kertomin esimerkein. Ne jakautuvat seuraaviin aihealueisiin: ”Kevyen liikenteen ratkaisut”, ”Arkkitehtuuri ja vihreyden puute kolkon tunnelman luoja”, ”Epäsiisteys ja häiriöt”, ”Liikenne”, ”Torielämän puute” sekä ”Muut kielteiset kommentit kohteesta”.

Kevyen liikenteen ratkaisut

Bussi- ja juna-asemalta kulkeminen Selloon ei ollut vastaajien mielestä hyvin suunniteltu. Etenkin kulku bussiaseman läpi nähtiin turvallisuusriskinä suojateistä huolimatta. Bussiaseman puolelta kaivattiin myös muuta sisäänkäyntiä kauppakeskukseen kuin ravintolan (Fennia) läpi kävely.

Kauppakeskuksen portaiden suuri määrä ja hissien sijoittelu eivät miellyttäneet vastaajia. Opasteiden mm. hisseille ja ylipäätään sisäänkäynneille katsottiin olevan huonoja. Etenkin liikuntaesteisille, vanhuksille ja lastenrattaiden kanssa liikkujille nähtiin paikasta toiseen pääsemisen olevan epäkäytännöllistä ja vaivannäön takana, jopa vaarallista. Myös Viaporintorilta alas tuleva liuska tuntui turvattomalta autojen takia.

Kulkuväylien hiekoituksessa nähtiin parantamisen varaa ja laattojen huonosta kiinnityksestä mainittiin. Huonojen opasteiden ja kulkuväylien sekavuuden vuoksi jotkut vastaajat näkivät pyörällä liikkumisen hankalaksi ja ennakoivat yhteentörmäyksiä. Kaikki eivät olleet tyytyväisiä parkkitilajärjestelyihin.

Kevyen liikenteen ratkaisuihin liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”puutteelliset opasteet”, ”huonot ja sekavat kulkuväylät” sekä ”pyörien ja autojen säilytys”.

Puutteelliset opasteet

- *Ei mitään indikaatiota, missä on Sellon pääsisäänkäynti. (269, N39)*
- *Hisseille huonot opasteet. Vaikea liikkua lastenvaunujen kanssa. Jos en tietäisi, mistä löytyvät, joutuisi etsimään, kiertelemään paljon. Harmittaisi. (263, N32)*
- *Opastaulu puuttuu, joka kertoisi pankkien, liikkeiden ym. sijainnit. Palveluita on vaikea löytää, etenkin muualla asuvien, esim. Sellosaliin menijät. Ei tarvitsisi olla mikään perinteinen infotaulu, voisi tehdä jonkun hauskan jutun, esim. vinkkejä mitä kaikkea hauskaa voisi tulla. (253, N59)*
- *Opasteet puutteelliset. Pitää katsoa mistä pääsee pois. Vaikeuksia löytää asema. Aiheuttaa epävarmuutta. (268, N51)*
- *Opasteiden vähyys tai pieni koko. Jalankulkijana olin vähän hukassa. Vieraat löytäisivät paremmin perille. (242, M42)*
- *Sisäänkäynnit vaikea löytää. Opastekyltit pieniä. Sisäänkäynnit piti katsoa tarkkaan torilta, ei tiennyt mennäkö sisä- vai ulkokautta. Tuntui sekavalta, en jaksanut jäädä selvittämään. En meinannut huomata esim. kirjaston ovea. (223, M42)*

Huonot ja sekavat kulkuväylät

- *Suoran kävelyreitit puuttuminen asemalta Alberganesplanadille. Lyhyt matka, iso mutka. Kauppakeskuksen ollessa auki voi pujahtaa sisäkautta. En halua välttämättä kulkea tunnelin ja toimistojen kautta. Turvattomuuden tunne. (224, N32)*
- *Bussiaseman aukion keskusta voisi olla turvallisempi ja helpompi ylittää. Jos menee junalle suoraan, pitää mennä bussiaukion läpi. Vaaratilanteita. (231, N29)*
- *Jalankulku linja-autojen seassa, pitkät suojatiet. Vaaratekijä, epämukavaa. (214, N35)*
- *Bussipysäkiltä asemalla ei ole kulkuyhteyttä Selloon, ainoastaan ravintolaan. Huono, jos on kiire, joutuu kiertämään eri puolelle taloa. Epämukavaa kulkea ravintolan läpi kassien kanssa. Jalankulkijoiden on vaikea päästä liikkumaan. On ajateltu vain autoilijoita. (264, M26)*
- *Kävelytunnelit ja siltakävelykadut puuttuvat. Joutuu liikkumaan portaita ja hissiä käyttäen eri osiin. Liikkuminen Sellon eri osiin voisi sujua joustavammin. Kirjastosta voisi siirtyä kauppakeskuksen toiseen päähän. (231, N29)*
- *Rappuset rajoittavat kulkemista. Lapset ja vanhukset voi kompuroida. (270, M31)*
- *Paljon portaita. Liikkuminen pyörän kanssa on vaikeaa ja vanha äiti ei mielellään liiku portaisissa. (268, N51)*
- *Katutasot liikerakennuksissa ovat eri tasolla. Portaita. Hankaloittaa liikuntaesteisiä. Kompastumisvaara. (265, N54)*
- *Lastenrattaiden kanssa on vaikea päästä Viaporintorille. Ei ramppia. Jos on yksin liikenteessä, ei pääse lapsen kanssa. Jää menemättä. Rajoittaa, turhauttaa. Hissi on kauppakeskuksen sisällä. Joutuu menemään sisälle ja jonottamaan hissiin. Liikkuisin mieluummin ulkoilmassa. (219, N34)*
- *Poistuminen Viaporintorilta liuskaa pitkin ankeaa. Kapea jalkakäytävä edessä ja autotie heti vieressä. Ei turvallista. (231, N29)*
- *Liukkaus märällä ja pakkasella. Kulkupintojen hiekoitus. Sepeli tarttuu kiinni kenkiin ja kulkeutuu sisälle. Lisää pölyä ilmassa. Hengityselimet kärsii. (244, N69)*
- *Osa laatoista kujalla on irti. Vaarallista etenkin huonojalkaiselle. Kompastuu helposti. Kolisee pyörällä ajettaessa. (232, N56)*

- *Jalankulkijat ja pyöräilijät sekaisin. Ei selkeitä merkintöjä, missä kuuluu liikkua. Vaaratilanteita, voi tapahtua törmäyksiä ja vahingoittumisia. (232, N56)*
- *Pyöräilijöiden väylät merkitsemättä. Pitäisi olla joku merkintä kadussa, missä voisi pyöräillä. Voi tulla yhteentörmäys. Nuoret pyöräilijät suihkivat muiden välissä. (242, M42)*
- *Kävelyreitti ok, mutta miten liikkua pyörällä? Ei ole tehty paikkaa pyöräilijälle helpoksi. Ei pääse järkevästi esim. Leppävaaran tunnelista Sellon toiselle puolelle. Ratsusolassa ei saisi ajaa pyörällä. Pyörätelineet ovat sellaisessa paikassa, missä ei saa ajaa pyörällä. Epäloogista. Vaaratilanteita. (224, N32)*
- *Pyörällä on vaikea päästä torille, koska mäki on jyrkkä ja autoja kulkee paljon. Tavaraa on vaikea kuljettaa. Kohta, jossa liikennevalot ovat vihreät sekä jalankulkijoille että autoilijoille, aiheuttaa vaaratilanteita. (253, N59)*

Pyörien ja autojen säilytys

- *Pyörille ei ole suojaisaa sadepaikkaa. Paikkoja on vain muutama. Tunnelissa joitain, saisi olla ylhäällä. Pyörä kastuu. Ammattilaiset hajottavat pyörät tunnelissa. (253, N59)*
- *Liian vähän pyörätelineitä. Ei ole varauduttu riittävästi pahimpaan kauppa-aikaan. Pyöriä on huiskin haiskin ympäriinsä. Pyörää ei saa kunnolla kiinni, jos sitä ei voi kiinnittää telineeseen. Varastetaan helposti. Pyörä kaatuu, ja rikkoutuu helposti, jos vain jalan varassa. (232, N56)*
- *Kaupan pääovien edustalla liian vähän pyörätelineitä. Saisi pyörän paremmin lukkoon, ei varastettaisi. Paljon pyöriä sikin sokin. Oma pyörä voi löytyä kaatuneena kasan alimmaisena. (218, N29)*
- *Ei ollenkaan parkkipaikkoja esim. pesulassa asioiville. Pitkä matka tulla alakerran parkkihallista. Raahasin kerran kissan hiekkapussia. Toimisiko 10 minuutin parkkipaikka? Kääntöpaikalla on pysäköintikielto, mutta siinä on aina autoja. Eikö niitä sakoteta? (218, N29)*

Arkkitehtuuri ja vihreyden puute kolkon tunnelman luoja

Arkkitehtuuriltaan toria pidettiin kolkkona, kylmänä ja kivisenä betonierämaana. Tummiin värien ja kovien materiaalien koettiin luovan synkkää ja tunnelmaa. Myös muotoja pidettiin yksitoikkoina ja yksityiskohtien ja koristeiden puutetta moitittiin. Näistä syistä tori koettiin synkäksi paikaksi, jossa positiivinen tilan avaruus kääntyy negatiiviseksi autiudeksi.

Kolkon arkkitehtuurin kanssa käsi kädessä vastaajat moittivat myös kasvillisuuden vähäisyyttä Viaporin torilla. Ankeana nähty arkkitehtuuri ilman pehmentävää vihreyttä sai ihmisiä pitämään toria vain välttämättömänä läpikulkupaikkana. Viihtyisyys puuttui, joten aukiota ei mielletty houkuttelevaksi paikaksi oleskeluun. Aukiota kuvattiin pahimmillaan vankilamaiseksi ja betonihelvetiksi, jossa ei saanut kosketusta luontoon. Torin tuulisuus vahvasti kielteiseksi koettua tunnelmaa.

Ratsusolan arkkitehtuuri jatkoi Viaporintorilla koettua ankean harmaata linjaa, ja sitä pidettiin masentavana. Nykyisellään sen varrella olevia liikkeitä ei koettu riittävän elävöittäväksi korkeaan solaan.

- *Tori on synkkä ja autio. Betonipeltoa ja kivilaattaa. Koristelu minimaalinen. Ei penkkejä, ei istutuksia, toiminta puuttuu. Inhimillisuus puuttuu. Tilaa ei ole hyödynnetty. Ei houkuttele. Haluaisin lisää toimintaa. Istutuksia ja muuta kaunista lisää. Lapsille lisää aktiviteetteja. Nautin*

- katsella elämää. Tyylikkäätkahvilat puuttuvat. Haluan paikkoja, joissa oleskella ja katsella elämänmenoa. (239, N62)
- Ei viheristutuksia. Aukio on vain läpikulkua varten. Aution oloinen ja laaja. Voisi olla viihtyisämpi läpikulkumaisuudesta huolimatta. (263, N32)
 - Torilta puuttuu vihreys melkein kokonaan. Vihreys toisi torille monimuotoisuutta, ihmisille enemmän näkemistä ja kokemista. Pidän luonnosta. (217, M64)
 - Ei kukkia tai kasvillisuutta, vain kuivia männynkääkkiä. Kylmä ja kolkko. Kukat olisivat silmänilo. Viihtyisyys. (257, N70)
 - Viaporintorilla niukasti istutuksia. Laaja asfalttikenttä on monotoninen. Autio, ei ristinsielua. Asfalttieraama. (240, N42)
 - Vihreys puuttuu. Ei esim. puistoaluetta. Ei tule lähdeksi ulos, vaikuttaa hyvinvointiin. Ei voi mennä kesällä lukemaan tai oleskelemaan luonnossa. Ei rentouttavaa. Kaipaan vihreää, kun olen kasvanut suojelumetsän reunassa. (214, N35)
 - Kukkaistutukset puuttuvat. Ohikulkupaikka. Isot kukkaistutukset näyttäisivät hyvältä. Toisi maalaistunnelmaa. Ihailisin niitä. Viihtyvyys. (248, N55)
 - Tori ei ole oleskelu- vaan läpikulkupaikka. Ei kahviloita, ei kukkaistutuksia, ei penkkejä. Avaraa, ei viihtyisää. (219, N34)
 - Karu alue. Istutukset vähäisiä. Voisi olla vihreämpää, olisi viihtyisää. (276, N55)
 - Vähän viheristutuksia. Pelottava ilmapiiri. (274, M26)
 - Kolkko, paljon tyhjää. Istutukset puuttuvat, kivinen ja kova. Materiaalit eivät ole mieleiset. Ikkävä tunne. Puistomaisuus tärkeää. Oleskelu miellyttävämpää. (244, N69)
 - Kolkkoa. Vain betonia, eikä juurikaan vihreää. Rumaa varsinkin syksyllä. Tuntuu vain ohikulkupaikalta. Aivan kuin ei olisi tarkoitukseen, että kukaan viihtyisi tai jäisi olemaan. Luo turvattomuutta. (263, N32)
 - Kolkko. Betoninen, ei ollut vihreää. Toimii läpikulkupaikkana. Ei vietetä paljon aikaa aukiolla. Synkkä. (222, N53)
 - Asfalttiviidakko, kolkko. Tyhjä, ei istutuksia, penkkejä tai luontoa. Tunne, että haluaa vain kulkea ohi, ei jäädä - tosin ei ole tarvettakaan. Ei viihtyisä. (211, N35)
 - Istutusten ja tilataideteosten vähäisyys. Viihtyisyys. (242, M42)
 - Tori ei ole viihtyisä. Kolkko ja kylmä betoniympäristö. Ei kaunista. (269, N39)
 - Liian massiiviset, korkeat ja tummasävyiset rakennukset ympärillä. En pidä tummista väleistä. Masentavaa. Kaipaa väriä. Värit piristäisivät. Ei tarpeeksi kasvillisuutta. (243, N67)
 - Kolkko tunnelma. Kiviset pinnat. Turvattomuus. (270, M31)
 - Kolkko. Tummaa kiveä. Vettä satoi ja pimeä päivä. En haluaisi asua betonilähiössä (kotoisin Kuusamosta). Kaipaan luontoa. Vapaa-aikana liikutaan ja ulkoillaan. Työelämän stressi purkautuu. (241, N35)
 - Kalsea ja väritön, tumma. Ei suunniteltua, vain suoraa mustaa seinää, kantti x kantti. Tuntuu, että halvemmalla ei enää voi tehdä. Viivoittimella vedettyä suoraa seinää, ei minkäänlaisia syvennyksiä. Vaihtelevuus puuttuu. Ei estetiikkaa, ei elävää, ei viihtyvyyttä, vaikuttaa erittäin paljon ostopäätökseen. (221, M59)
 - Betonisuus, betonihelvetti. Sijoittelu on piirittävä, ei edes vähää tilaa. Luo vankilafiilisen luonnonlapselle. (233, M22)
 - Kalsea. Tummanharmaata isona pintana. Koko maa katettu, pelkkää kiveä. Likaisuus. Synkkä. En viihdy. Avaruus kääntyy tässä paikassa kalseudeksi. Jos toria osattaisi hyödyntää, toisi lämpöä. (203, N32)
 - Vaikutelma kolkko ja kivinen. Ei tarpeeksi istutuksia. Laaja alue, jonka voisi jakaa pienempiin osiin esim. puuristikoilla ja oloryhmillä. Ei houkuttele pysähtymään. (261, M67)
 - Kirjaston ja Sellon tummat massat tuntuvat raskailta. Haluaisin kevyempää, vaaleampaa. En pidä siitä, että tuntee musertuvansa raskaan massan alle. (261, M67)
 - Tori on pimeä paikka. Pimeällä pelottava. Olen tullut vanhemmiten varovaiseksi. Ei tiedä ketä liikkuu. Huolehdiin omasta turvallisuudestani. (251, N47)
 - Hissikuilun katos on mielestäni ruma rakennus. Tumma ja kalsea. Kaipaa vihreyttä esim. köynnöskasveja. Olen kotoisin maalta ja tottunut vihreyteen. (243, N67)
 - Toriaukion hissiportaskuutio rikkoo torimaisen tunnelman. (252, M28)
 - Sellosalin ja kirjaston tummuus. Tummanharmaat seinäpinnat. Pimeä. Tyylikkäästä on tässä paikassa tullut kolkko. En pidä tällaisesta arkkitehtuurista tässä paikassa. Haluan pois, negatiivisesti vaikuttaa. (244, N69)
 - Tuulinen, varsinkin talvella. Avara, pääsee puhaltamaan. Jäätyy. (274, M26)
 - Tori on aina tuulinen. Aina kylmä. Häiritsee yleisötalouksia torilla. Kesäisinkään ei tule vietettyä aikaa torilla. Näkymä ei ole niin kiva. Ei kuitenkaan merkittävä asia itselle, käytän vain läpikulkupaikkana. (261, M67)
 - Toriaukio on tuulinen ja kolkko. Ei istutuksia tai muita yksityiskohtia. Laaja alue. Kukaan ei kulkenut aukiolla. Paleli, tuntui epämiellyttävältä. (223, M42, R4)

- *Ratsusolan näkymä on harmaa ja peltinen. Seinien peltipinnoite kovaa ja ilotonta materiaalia. Rakennettu vain tavaroiden säilytyspaikaksi, ei ihmisille. Tuntuu kuin kävelisi roskakuilussa, ahdas olo. Kiukuttaa kun ei ole yritetty viimeistellä. Pitäisi yrittää kaunistaa ympäristöä. (240, N42)*
- *Kuja linja-autoasemalta Prisman ohi tosi tylsä. Kaipaa katetta ja putiikkeja molemmin puolin. (217, M64)*
- *Ratsusolassa voisi olla enemmän pieniä liikkeitä. Aikamoinen käytävä. Nyt funktiona vain läpikävely. (252, M28)*

Epäsiisteys ja häiriöt

Kauppakeskuksen ja sen ympäristössä liikkuvien ihmisten aiheuttama epäsiisteys tuntui vastaajista epämiellyttävältä ja -esteettiseltä. Myös kanssaeläjien välinpitämättömyys ihmetytti. Etenkin alkoholistien pyöriminen alueella aiheutti turvattuudentunnetta ja sai rajoittamaan liikkumista. Tieto ei-toivotuista ihmisistä saa välttelemään paikkaa ja huonontaa mielikuvaa Leppävaarasta.

Viaporintorin ravintoloiden pelättiin ja tiedettiin keräävän puoleensa humalaisia rähinöitsijöitä ja sotkijoita. Yleisen sotkemisen ja paikkojen rikkomisen lisäksi heistä epäiltiin koituvan meluhaittaa baarien sulkiessa ovensa.

Vastaajat kiinnittivät huomiota myös tupakoitsijoiden epäsiisteiden lisäksi aiheuttamiin terveyshaittoihin. Häiritsevää polttamista tapahtui etenkin sisäänkäyntien välittömässä läheisyydessä.

Epäsiisteiden ja häiriöihin liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”ravintoloiden mukanaan tuomat häiriöt”, ”häiriköivät ja epäsiistit ihmiset” sekä ”roskat, lika ja kuluminen”.

Ravintoloiden mukanaan tuomat häiriöt

- *Olutpaikat ja penkit. Houkuttelevatko laitapuolen kulkijoita? (259, N32)*
- *Baarit, kuppilat. Ymmärtää terassien olemassaolon, mutta suomalainen kulttuuri ärsyttää. Känniäliöt istuu päivän ja lähtee öriseämään. Miksi pitää aina juoda alkoholia? (245, N31)*
- *Yökerho ja oluthuone. Mahdolliset rähinöinnit iltais. Olen nähnyt sivustaseuraajana, mietti nyt väliin menemistä. Olen huolissaan muista, jotka eivät välttämättä pysty puolustautumaan. Vakioporukka on rähinöimässä joka viikonloppu. Rikotaan julkisia paikkoja, esim. bussipysäkkejä. Asuinalue kärsii idiooteista. Herättää vihaa, kun sekoillaan kännissä. Ei rauhaa. (233, M22)*
- *Ravintolat. Karjuvat nuoret. Häiriöäniä yöllä ravintoloiden sulkeutuessa. Häiritsee unta, mutta vain hyvin satunnaisesti. Roskat ja virtsaaminen. Istutukset sotketaan. En haluaisi lähteä kieltolinjalle, mutta en halua asua ihan vieressä. (239, N62)*

Häiriköivät ja epäsiistit ihmiset

- *Yleinen epäsiisteys varsinkin kauppakeskuksen kujalla. Tupakantumppeja, virtsaläiskiiä, verta, pyörii ja lojuu humalassa olevia ihmisiä. Epämiellyttävä kävellä läpi. Pelkoa. (229, N46)*
- *Järjestyksenvalvonnan puute. Alkon takia pyörii epämääräistä sakkia. Känniset ihmiset. Elätään juoppoja työssäkävyyvien ihmisten rahoilla. Likaavat. Epämiellyttävää. Sotkut siivotaan veronmaksajien kukkarosta. Rajoittaa omaa elämää ja liikkumista. Turvattomuus. (266, N50)*
- *Nuoriso. Meluisuus. Uhoavat torilla. Lapset pelkäävät. (270, M31)*
- *Alkoholistit ja häiriökäyttäytyjät. Nuorisojoukot, jotka tupakoivat ja kaljoittelevat Ratsusolassa. En halua jäädä paikkaan, jossa on rauhatonta, vaan valitsen kiertoreitin. Koskaan ei tiedä, mitä tapahtuu. (219, N34)*
- *Asemalla usein pultsareita nukkumassa. Pitäisi lisätä vartiointia. Mielikuva, että Leppävaara on hyvää seutua. Leppävaara saa huonon maineen, voi laskea alueen arvoa. Asuntojen hinnat laskevat. (218, N29)*
- *Tupakoitsijat Prisman ja Citymarketin edessä. Tulee savunkäryä. Tuntuu epämiellyttävältä. (259, N32)*
- *Tupakointi ovien edustoilla. Tosi häiritsevää. Sotkee tumppien lisäksi räkäklimpeillä. Kylteillä ei ole vaikutusta. Savu tulee sisälle. Hirveästi terveyshaittoja. Voisi vähentää nuoren tupakointia, jos joutuisi menemään kauemmaksi. Ei oteta toisia ihmisiä huomioon. (245, N31)*
- *Kuja linja-autoasemalta Prisman ohi tosi tylsä. Kuja lähinnä paikka, missä ihmiset käyvät tupakalla. Roskia. Ärsyttää. Huonontaa hengitysilmaa. (217, M64)*
- *Tupakoitsijat pois kaupan ovien edestä. Ei sovi allergisille. Ei kivaa, kun tulee kaupasta ulos. (248, N55)*

Roskat, lika ja kuluminen

- *Tori. Kaljapulloja ja oksennusta. Epäsiisti. (241, N35)*
- *Epäsiisteys. Roskat. Ei tarpeeksi roskiksia, mutta se ei ole syy heittää kadulle. Onko tarpeeksi valvontaa? Epäsiisteys lisää epäsiisteyttä. Alueesta tulee rauhattomampi. Seuraavaksi graffitija? Turvallisuus. Ristiriitainen alueen muun imagon kanssa. (270, M31)*
- *Epäsiisteys. Ympäristössä on mm. roskaamista ja oksennuksia. Inhottaa. Siivoaminen menee muiden kuin roskaajien maksettavaksi. Ihmisten välinpitämättömyys ihmetyttää. (266, N50)*
- *Lasinsiruja ja roskia. Muutama rikottu kaljapullo. Kiinnitän huomiota pyöräilijänä. Pyörän kumit rikkoutuu. Ärsyttää. Aukio kohtuullisen siisti. (208, N24)*
- *Roskia reitin varrella. Roskakoreja ei näkynyt. Epäviihtyisän näköistä, turhauttavaa. Kerää turhia eläimiä, terveyshaitta. (268, N51)*
- *Likaisuus. Esteettinen merkitys. On yllättävän tärkeää, miltä ympäristö näyttää. Ympäristö on oman kodin jatke. Roskaaminen on kaukana omasta käytöksestä. Tuo mielikuvan, ettei alueesta pidetä huolta. Kertoo minkälaisia ihmisiä alueella liikkuu. Mielellään asuisi alueella, jossa on samantyyppisiä ihmisiä kuin itse. (203, N32)*
- *Siisteyttä ja siivousta enemmän. Tupakantumpit penkkien ympäristössä. Oleskelijoiden jälkeen roskia. Vastenmielistä. (248, N55)*
- *Kuluminen rakennuksilla ja kujilla. Pinnat kuluneita ja epäpuhtaita. Nuorisoa liikkuu niin paljon alueella. Esteettisesti ikävää. (231, N29)*

Liikenne

Liikenne mainittiin kielteisenä kolmesta syystä. Eniten vastaajia häiritsi Viaporintorilla tapahtuva väärinpysäköinti, sillä siellä ei saisi olla autoja. Autot tuntuivat olevan siellä kevyenliikenteen tiellä, ja ihan periaatteestakin ärsyttivät, kun olivat niille kuulumattomilla paikoilla. Aukion viihtyisyys kärsi tästä.

Muut liikenteen haittapuolina nähdyt ominaisuudet olivat saasteet ja melu, jotka molemmat koettiin terveydelle haitallisina. Lisäksi melu häiritsee unta öisin ja vaikeuttaa rentoutumista ja palautumista arjessa.

Liikenteeseen liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”autot torilla” ja ”melu ja pöly”.

Autot torilla

- *Torilla on autoja, vaikka se on jalankulkualue. Pitäisi olla ainoastaan jalankulkijoille. Ärsyttää. (263, N32)*
- *Kävelyalueelle parkkeeratut autot. Huono kulkea. Häiritsee liikkumista. (215, N26)*
- *Pyörällä on vaikea päästä torille. Autoja paljon. Autot ajavat nykyisin torille. Kohta, jossa liikennevalot ovat vihreät sekä autoilijoille että jalankulkijoille aiheuttaa vaaratilanteita. (253, N59)*
- *En pidä siitä, että autoja jätetään parkkiin torille. Ei kuulu kävelytorille. Ei viihtyisä. (239, N62)*

Melu ja pöly

- *Ajoittain on huono hengitysilma. Viikoittainen ongelma. Autot käryttävät Sellon liikennevaloissa. Saasteet kulkeutuvat Viaporintorille. Epämiellyttävää. Miehellä on astma ja allergia. Terveyshaitta. (243, N67)*
- *Melu ja saaste. Kovat desibelit ja taustahäly ovat terveydelle haitallista. Pakko sietää, jos kaupungissa haluaa asua. Vapaa-aikana haluan kuitenkin kauas melusta. (266, N50)*
- *Junaliikenteen ja rakennustyömaan melu häiritsee etenkin lasten unta. (215, N26)*
- *Autot. Meluisuus. Hakeudun paikkoihin, missä ei ole melua. En tykkää melusta, mutta siedän sitä, koska hyvät liikenneyhteydet ovat tärkeämmät. (270, M31)*
- *Liikennettä: Turuntie, Kehä I ja junarata. Meluhaittoja, jatkuvaa hälinää taustalla. Tarvitsen välillä hiljaisuutta vastapainona koululle ja muulle. (233, M22)*

Torielämän puute

Viaporintorin suureksi ongelmaksi koettiin se, että sitä ei hyödynnetä tarpeeksi. Siellä ei esimerkiksi ollut kojuja, jotka olisivat houkutelleet paikalle ihmisiä ja tuoneet mukanaan elämää. Paikalla kyllä todettiin olevan potentiaalia viihtyisäksi toriaukioksi. ”Torin henki” puuttui ja aukio miellettiin ankeaksi ja tylsäksi, myös turvattomaksi. Elämää - eli lisää kauppoja - kaivattiin jonkin verran myös muualle kuin torille.

Kielteiset kommentit ravintoloista ja kahviloista koskivat joko niiden puutetta tai niiden mahdollisesti aiheuttamia häiriöitä. Kahviloiden ja ravintoloiden määrään Viaporintorilla ei oltu tyytyväisiä. Ruokapaikkoja olisi haluttu enemmän ja monipuolisempia, jotta tori voisi toimia ajanvietto- ja ruokailupaikkana. Ruokapaikat toisivat viihtyisyyttä.

Torielämän puutteeseen liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”ei kojuja, tapahtumia, toritunnelmaa” ja ”ravintolat ja kahvilat”.

Ei kojuja, tapahtumia, toritunnelmaa

- Viaporin torilta puuttuu tori. Iso tyhjä aukio. Torilla olisi kiva käydä ostoksilla. Tori-ilmapiiiri tuo kaupunkimaisuutta. Hyvää tilaa ei hyödynnetä. Kesällä toimii jäätelökioski, kahvila ja kukkakauppa. Voisi olla muutakin torimyyntiä. (229, N46)
- Ei kojuja. Ankea, ei torimeininkiä. Ei viihtyisä. (217, M64)
- Ei torikojuja. En käy niin paljon torilla, kuin jos olisi kojuja. Kulkisin mielenkiinnolla läpi. Olsi kiva asioida muuten vaan. Ei ole niin elävää, kun ei ole aktiviteetteja tarpeeksi. Haluaisi asua elävässä paikassa. Tärkeää, että ympärillä tapahtuu ja itse tekee asioita. Ihminen elää, vaikka kivirakenteet vaan on ja pysyy. (252, M28)
- Vaikutelma on kolkko ja kivinen. Voisi olla tori- ja marjamyymiä kesäisin. Pieni elämänpilkahdus. Tekee paikan ihmisen kokoiseksi. (261, M67)
- Ei ole nähtävää, autio. Vain yksi terassi on auki. Paikalla olisi potentiaalia enempään. Haluaisin tapahtumia, esim. torikojuja, ohjelmaa, tekemistä. Tykkään vaihtelusta. Mieltä ylentävää, pysyy vireänä. Parempi elämänlaatu. (214, N35)
- Tori ei ole viihtyisä. Autio ihmisistä. Täynnä autoja. Tyhjänä paikka ei näytä miltään. Tori ei ole tori. Tylsä, ei yhtään houkutteleva. (269, N39)
- Ei toritapahtumia, vain yksi kauppakoju. Voisi mennä kävelyllä piipahtamaan. Aktiviteettia, määränpää kävelylenkille. Siitähän se päivä paranisi. Jos tulisi vieraita, voisi mennä niiden kanssa torille. Haluaisin ostaa torilta esim. kalaa mieluummin kuin Citymarketista. Tuoreus. Tunnelman tavoittelu. (257, N70)
- Kolkko ja ankea. Tyhjyys. (215, N26)
- Liian vähän elämää. Kallis kahvila, jolla huonot aukioloajat. (213, M51)
- Tyhjä, käyttämätön tila. Yksitoikkoinen, en viihdy. Voisi olla torimyyntiä ja katettuja torikahviloita. Voisi istua kahville, eurooppalaista tunnelmaa. (265, N54)
- Iltatoritoimintaa vähän. Autio, eloton, ei niin viihtyisä. Ei kodikasta. Ei turvallista. Tilaa menee vähän hukkaan. (247, N51)
- Toria ei osata hyödyntää. Jos osattaisi, tulisi ihmisiä ja liikettä. En halua ihmisiä omalle pihalle, mutta on mukavaa, että on elämää vähän matkan päässä. Voi valita milloin on ihmisten kanssa, milloin ei. Mahdollisuus sosiaalisuuteen. (203, N32)
- Viaporintorin huono hyödyntäminen. Kiva aukio, iso alue, mutta huonosti hyödynnetty. Kesällä aurinkoinen paikka. Nyt jos lähtee ulos (ulkoilmaan) syömään en mene Selloon. Hyvää tilaa jollekin, missä ihmiset voisivat viettää aikaa, esim. musiikkia, elokuvia kesäiltaisina, iso terassikahvila, pihapelejä, vihreyttä. Viihtyisä paikka, mutta mitään ei ole. (224, N32)
- Puuttuu torin henki, surkea fiilis. Mahdollisuuksia voisi hyödyntää enemmän. Nyt tori on käytössä vain läpikulkupaikkana. Haluaisin lisää kahviloita, torimaisuutta, enemmän elämää. Käyttäisin toria enemmän. (239, N62)
- Kuja linja-autoasemalta Prisman ohi on tosi tylsä. Kaipaa katetta ja putiikkeja molemmin puolin. Toisi kujalle eloa, hyvän mielen. (217, M64)
- Kauppakeskuksen ulkopuolella sijaitsevat yritykset vaikuttavat autioilta. (231, N29)

Ravintolat ja kahvilat

- Lapsiperheille sopivaa ruokapaikkaa ei näkynyt Kotipizzan lisäksi. Pitäisi olla auki viikonloppuisin klo 11. Lapsien ehtoinen ruoka-aika. Pitäisi saada täysipainoista, kotiruoan tapaista, jotta lapsi oppii terveelliset ruokatottumukset jo pienessä. (259, N32)
- Kahvilalla ei ole aurinkoa. Aurinko on tärkeä tekijä istuskelun kannalta. Tekee ulkona istuskelusta mukavaa. Kahvilassa on mukava istuskella, kun se on poissa hälystä. Tuntuu toiselta olohuoneelta. Pitää ulkokahviloista ja ulkona istuskelusta. (253, N59)
- ...jos haluttaisi aukiosta ajanviettopaikka. Voisi olla katukahvila, sembramäntyjä, suihkulähde. Viihtyisyys. (242, M42)
- Tori ei ole oleskelu-, vaan läpikulkupaikka. Ei kahviloita, autio. Käyn vain apteekissa. Olsi kiva, jos olisi ulkoilmaravintoloita. (219, N34)
- Toivoisin eurooppalaistyylisiä kahviloita, ei baareja. Robert's Coffee liian vähän auki. (245, N31)

Muut kielteiset kommentit kohteesta

- *Heikko yleisvalaistus. Portaissa vain sivuvalot. Toi illalla huonosti valoa. Piti keskittyä mihin astuu. Tuo turvattomuutta. (268, N51)*
- *Vähän valaistusta. Tilaa olisi hyvin laittaa. Vaikuttaa viihtyvyyteen. Pelottava ilmapiiri. (274, M26)*
- *Kulku kahden rakennuksen välistä synkkä. Riittämätön valaistus. Kulkeminen illalla on epämiellyttävää. (239, N62)*
- *Liian vähän valaistusta. Keskellä oli pimeää. Pelottava olo. En halua olla siellä. (218, N29)*
- *Betoniset ylätason penkit ovat epämukavia. Olisi kiva istuskella, ottaa aurinkoa, mutta nyt ei tee mieli. Takapuoli jäätyy. Jos penkit olisivat mukavia, voisi hakea drinkin ulos ja nautiskella siitä ulkoilmassa. Nyt joutuu menemään sisälle baariin. (257, N70)*
- *Ei valokatetta. Olisi tätä päivää. Välttämättömiä ilmaston huomioon ottaen. (221, M59)*
- *Ratusolan aukio olisi pitänyt kattaa. Ihmiset eivät kastuisi sateella. (244, N69)*

7.2 Paikka 2: Sisäpiha

Kuvassa 2 näkyy toinen arviointipaikka, sisäpiha.

Kuva 2: Toinen arviointipaikka, sisäpiha

7.2.1 Keskeiset havainnot

Eniten tässä paikassa kommentoitiin myönteisesti vesiaihetta (Ac7), pihaa (Ac5), arkkitehtuuria (Ac4), leikkipaikkoja (Ac11) ja palveluita (Ac1). Kielteisiä kommentteja aiheuttivat eniten vesiaihe, arkkitehtuuri, kulkuväylät (Ac8) ja liikenne (Ac3).

Itse pihaa kehitettiin paljon sen vehreydestä ja viihtyisyydestä. Viihtyisyys rakentui monipuolisista ja vaihtelevista, erikoisemmista pihaelementeistä sekä monipuoliseksi ja moderniksi arvioidusta suunnittelusta. Pihaa arvostettiin sen avaruuden, suojaisuuden ja rauhallisuuden vuoksi. Nämä pihan ominaisuudet olivat haastateltaville tärkeitä, koska ne luovat pienimuotoisia luontoyhteyden, kauneuden ja rentoutumisen kokemuksia sekä tarjoavat paikan sosiaaliselle toiminnalle. Monen vastaajan mielipiteissä tuli esiin se, että tässä paikassa tuntui olevan onnistuneesti yhdistetty rakentamisessa kaupunki- ja luontoelementit. Rakentamista pidettiin tiiviinä, mutta pihaa kuitenkin riittävän avarana, luonnonläheisenä ja viihtyisänä.

Yksi tärkeimmistä arvostuksen syistä oli myös se, että piha tarjoaa lapsille hyvän leikkiympäristön leikkipaikkoineen ja vehreydellään. Näin ollen paikan koettiin luovan kaiken kaikkiaan mahdollisuuksia hyvään elämään. Myös tämän sisäpihan arvioinnissa palvelujen läheisyys oli yksi tärkeimmistä esille nousseista asioista. Muutamat vastaajat kiinnittävät huomiota nimen omaan ekologisuuteen, kun puhuivat lähellä kävelymatkan päässä sijaitsevista palveluista. Paikan sijainnissa arvostettiin myös luonnon, metsän ja lenkkeilymaastojen läheisyyttä.

Pidetystä vesiaiheesta aiheutuneet kielteiset mielipiteet liittyivät sen epäsiisteyteen ja toisaalta turvattomuuteen. Osa vastaajista katsoi Monikonpuron ja sen ympäristön hoitamattomaksi ja keskeneräisen näköiseksi. Viihtyisyys kärsi vastaajien mielestä tästä. Vesiaihe ei vaikuttanut myöskään riittävän turvalliselta, ja tämän takia ei esimerkiksi olisi uskallettu leikkiä lasta päästää pihalle yksinään leikkimään. Aitausta puron ympärillä ei pidetty riittävänä. Puro herätti vastaajissa ristiriitaisia tunteita, sillä tällaisen pihaelementin tuomaa viihtyisyyttä ei kuitenkaan haluttu asettaa lasten turvallisuuden edelle.

Toiseksi kritiikkiä sai toisaalta kuitenkin liian tiiviiksi ja kolkoksi koettu rakentaminen, joka herätti epäilyjä yksityisyyden puutteesta. Talot olivat monen mielestä liian korkeita ja tuntuivat kaatuvan päälle. Ahtaaksi koettu rakentaminen tuntui ahdistavalta, sillä omaa rauhaa ei uskottu olevan tarpeeksi. Siinä missä ympyrään sijoitellut rakennukset ja niiden koko koettiin ulkopuoliselta elämältä suojaavaksi, ne vaikuttivat pihan puolella yksityisyyttä haittaavina. Myös talojen ulkonäkö herätti kielteisyyttä. Niitä kuvattiin liian lähiömäisiksi, betonimaisiksi, viimeistelemättömän näköisiksi, tylsiksi ja laatikkomaisiksi. Osalle vastaajista tuli vaikutelma huonosta laadusta käytettyjen materiaalien vuoksi.

Kulkuväylät ja liikenne olivat kolmanneksi tärkeimpiä kielteisiä ominaisuusluokkia. Kulkuväylien kunto, niiden huono valaistus ja sokkeloisuus olivat syitä, miksi kulkuväylät tuntuivat epämiellyttäviltä. Mm. pimeys aiheutti pelon tunteita ja sokkeloisuus turhautumista, kun perille on vaikea löytää. Liikenne ympäristössä koettiin liialliseksi (autot, junat, bussit) ja stressaavaksi, kun kotonakaan ei välttämättä saisi riittävästi rauhaa.

7.2.2 Myönteiset arviot: MEC-arvokartta

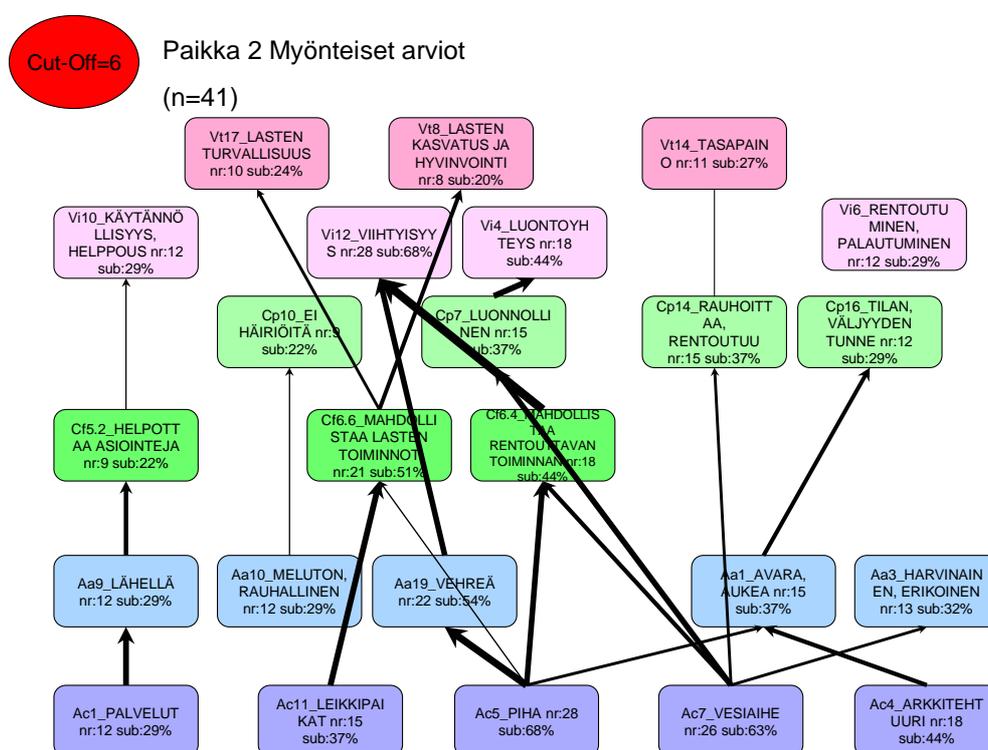
Toisen arviointipaikan tärkeimmät myönteisinä mainitut konkreettiset ominaisuusluokat olivat Vesiaihe (Ac7), Piha (Ac5), Arkkitehtuuri (Ac4), Leikkipaikat (Ac11) ja Palvelut (Ac1) ja abstraktit ominaisuusluokat Vehreä (Aa19), Avara (Aa1), Harvinainen/erikoinen (Aa3), Meluton/rauhallinen (Aa10) sekä Lähellä (Aa9).

Yleisimpinä toiminnallisina seurauksina nousivat esiin Helpottaa asiointeja (Cf5.2), Mahdollistaa lasten toiminnot (Cf6.6) ja Mahdollistaa rentouttavan toiminnan (Cf6.4). Useimmin maini-

tut psykologiset seuraukset olivat Luonnollinen (Cp7), Rauhoittaa/rentoutuu (Cp14), Tilan/väljyyden tunne (Cp16) ja Ei häiriötä (Cp10).

Arvoja, joita edeltävien ominaisuuksien ja seurauksien koettiin edistävän, olivat Käytännöllisyys/helpous (Vi10), Viihtyisyys (Vi12), Luontoyhteys (Vi4), Rentoutuminen (Vi6), Tasapaino (Vt14), Lasten turvallisuus (Vt17) sekä Lasten kasvatusta ja hyvinvointia (Vt8).

Kuvion 4 arvokartassa nähdään toisesta arviointipaikasta mainitut yleisimmät myönteiset ominaisuudet sekä niiden yleisimmät yhteydet seurauksiin ja arvoihin.

Kuvio 4: Paikan 2 myönteisten kommenttien arvokartta

Ensimmäinen keskeinen havainto on, että Piha ja Vesiaihe on mainittu toisen arviointipaikan tärkeimpinä konkreettisina ominaisuuksina. Näillä ominaisuusluokilla on myös monipuolisimmat yhteydet seurauksiin ja arvoihin.

Toiseksi voidaan havaita, että vesiaiheen yhteydet arvoihin ovat kaikkein monipuolisimmat: se on yhteydessä sekä Viihtyisyyteen, Rentoutumiseen, Luontoyhteyteen että Tasapainoon. Tämä luontoelementti piha-alueella oli keskeisenä tekijänä vastaajien myönteisiin mielipiteisiin niiden takana oleviin arvostuksiin.

Kolmas kiinnostava havainto koskee Leikkipaikkoja. Leikkipaikat nousivat konkreettisenä ominaisuusluokkana esiin kaikista selvimmän tässä arviointipaikassa. Arvotasolla leikkipaikkojen katsottiin edistävän Lasten kasvatusta ja hyvinvointia sekä Lasten turvallisuutta.

7.2.3 Kielteiset arviot: MEC-arvokartta

Merkittävimmät toisessa arviointipaikassa negatiivisina koetut konkreettiset ominaisuusluokat olivat Arkkitehtuuri (Ac4), Vesiaihe (Ac7), Muut rakenteet (Ac4.6), Kulkuväylät (Ac8) ja Liikenne (Ac3) sekä abstraktit ominaisuusluokat Epäsiisti (Aa14), Melu (Aa9) ja Huono laatu (Aa7).

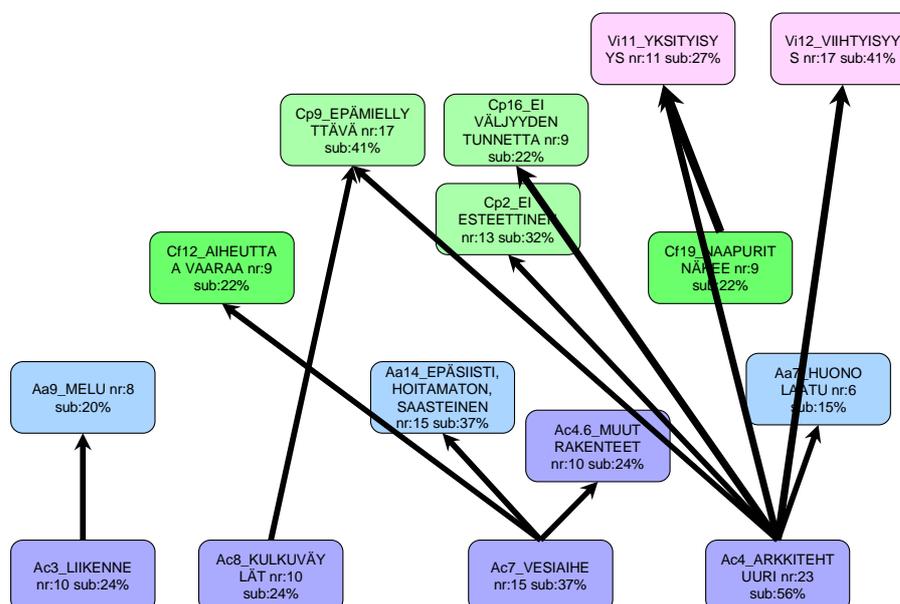
Useimmin ominaisuuksiin liitetyt toiminnalliset seuraukset olivat Aiheuttaa vaaraa (Cf12) ja Naapurit näkee (Cf19). Yleisimmät psykologiset seuraukset olivat Epämiellyttävä (Cp9), Ei esteettinen (Cp2) ja Ei väljyyden tunnetta (Cp16).

Tärkeimmät arvot, johon ominaisuuksilla ja niiden seurauksilla oli kielteinen vaikutus, olivat Viihtyisyys (Vi12) ja Yksityisyys (Vi11).

Kuvion 5 arvokartassa nähdään toisesta arviointipaikasta mainitut yleisimmät kielteiset ominaisuudet sekä niiden yleisimmät yhteydet arvoihin ja seurauksiin.

Paikka 2 Kielteiset arviot
(n=41)

Kuvio 5: Paikan 2 kielteisten kommenttien arvokartta

Keskeisin havainto toisen arviointipaikan kielteisistä konkreettisista ominaisuuksista on, että Arkkitehtuuri oli niistä ainoa, jonka koettiin vaikuttavan arvotasolle asti, heikentävän sekä Viihtyisyyttä että Yksityisyyttä. Tämä johtui lähinnä arkkitehtuurin koetusta tiiviydystä.

Toinen havainto on, että tärkeimpänä konkreettisena ominaisuutena mainittua Vesiaihetta pihalla useat vastaajat pitivät seuraustasolla vaarallisena.

7.2.4 Myönteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset

Tässä aluvussa on esitetty toisen arviointipaikan myönteiset tulokset vastaajien kertomin esimerkein. Ne jakautuvat seuraaviin aihealueisiin: ”Viihtyisä piha”, ”Arkkitehtuuri ja pihasuunnittelu”, ”Lasten leikkipaikat”, ”Yhteisöllisyys”, ”Palvelut lähellä” sekä ”Muut myönteiset kommentit kohteesta”.

Viihtyisä piha

Pihan istutukset lisäävät viihtyisyyttä, tuovat luonnonläheisyyttä ja vehreyden tuntua. Kasvilisuus pehmentää pihan korkeita kerrostaloja ja sen koetaan nostavan alueen arvoa. Riittävä

kasvillisuus tuo myös kaivattua näkösuojaa ja yksityisyyttä kerrostaloasumiseen. Toisaalta erään vastaajan mielestä kasvillisuutta oli sopivan vähän, ja piha sen ansiosta valoisa. Pihan vehreys ja Monikonpuro viehättivät useaa vastaajaa niin paljon, että he tahtoisivat viettää siellä aikaansa muuten vain istuskellen tai rentoutuen.

Tärkein yksittäinen myönteiseksi koettu asia pihalla oli vesielementti. Jopa 26 vastaajaa sanoi jotain myönteistä pihalla sijaitsevasta purosta ja lammikosta. Jo pelkästään veden läsnäolo koettiin viihtyvyyttä ja elävyyttä lisääväksi, rentouttavaksi. Vesiaihetta pidettiin tärkeänä, koska se mahdollistaa pienimuotoisen luontoelämyksen kokemisen, lisää viihtyvyyttä ja siten edesauttaa esimerkiksi työn rasituksista palautumista.

Piha koettiin virikkeelliseksi suurelta osin vesielementin, mutta myös muiden elävien elementtien vuoksi. Monipuolisuus, erikoisuus ja vaihtelevuus - se että pihalla on paljon nähtävää - koettiin tärkeäksi viihtyvyyden- ja esteettisyystekijäksi, jotta pihalla haluaisi ja jaksaisi viettää aikaa.

Korkeiden ympyrän muotoon sijoiteltujen talojen ja keidasmaiseksi kuvatun sisäpihan yhdistelmän tuoma koettu suojaisuus tekee pihan rauhalliseksi ja viihtyisäksi ja myös leikkipaikat turvallisiksi. Monien mielestä sisäpiha oli siisti ja hoidettu. Siisteys oli tärkeää, paitsi esteettisistä syistä myös sen tuoman rauhallisen tunnelman vuoksi. Siisteys on yksi osatekijä siihen, että ”tuntuu, että kaikki on kunnossa” (245, N31).

Viihtyisään pihaan liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”vehreys”, ”vesiaihe”, ”monipuolisuus ja erikoisuus”, ”rauhallisuus ja suojaisuus” sekä ”siisti ja hoidettu”.

Vehreys

- *Kasvillisuutta on sopivassa suhteessa pihan kokoon nähden. Kasvillisuus on osa luontoa, voi seurata kevät ja syysyt. (252, N28)*
- *Kaunis viihtyisä piha. Katson mielellään tällaista näkymää. Ei tunne asuvansa kaupungissa. Tuntuu keitaalta. (224, M32)*
- *Vihreää. Jollain tavalla tärkeää, olen asunut omakotitalossa. Kerrostaloasuminen on kompromissi. Vehreys tuo tietyn elementin etenkin kesällä. Luonto ja ulkoilma ovat tärkeitä. (224, M32)*
- *Kasvillisuus. Tärkeää, että näkee vihreää. Luonto rentouttaa. Mukavaa, ettei ole unohdettu kokonaan kerrostaloalueella. (245, N31)*
- *Luonnonmukaista. Suomalaista perusluontoa, ei ole laitettu, hoidettu liikaa. Luontoa kunnioittava näkemys. Tulee olo, että luontoakin on jätetty. Miellyttävä yhdistelmä urbaania ja luontoa. Rauhoittaa. (240, N42)*
- *Mukavasti huomioitu luonto rakentamisessa omaperäisin ratkaisuin. Puistomaisuus lisää viihtyvyyttä. Ihmiset saavat hyviä hetkiä arkeen ja voivat paremmin. (231, N29)*
- *Viher- ja vesialueet tuo uutta sisältöä ja arvostusta alueelle. Pienikin viheralue on positiivinen asia. Vihreydestä maksaa mieluummin kuin betoniseinästä. (229, M59)*
- *Vihreys peittää turhan tiheään rakennettuja taloja, esteettisesti tärkeää, lisää suojaisuutta. Naapurit eivät näe sisään. (270, M31)*

- *Paljon istutuksia, pehmentää korkeita laatikkomaisia taloja. Esteettistä. Lisää viihtyisyyttä ja parantaa elämänlaatua. Jos istutuksia ei olisi, muistuttaisi slummiä. Ne ovat olennainen osa miljööttä. (232, N56)*
- *Pihan puistomaisuus. Viihtyisä oleskelupaikka kesällä. Voi lukea kirjaa, rentoutuu. (244, N69)*
- *Vehreä ja puistomainen piha. Paljon istutuksia ja puro maisemallisena yksityiskohtana. Tulee tunne, että asuu luonnon keskellä. Maisemalliset arvot ovat välillä tärkeitä. Parempi mieli, kun näkee kauniita asioita. (208, N24)*
- *Luonto jätetty aitona keskelle. Voi viettää aikaa istuskellen. Tuo maaseudun tunteen keskelle kaupunkimaista tilaa. Kotoisia tunteita, mielihyvän tunne. (222, N53)*
- *Vähän kasvillisuutta, ei varjosta. Asunnot saavat valoa. Valoisuus ja aurinko ovat tärkeitä. (257, N70)*

Vesiaihe

- *Vesi lähellä taloja. Näkee vesilintuja ja kasvillisuutta. Vesi tuo elävyyttä. Olisi kiva katsella. (252, N28)*
- *Veden ääni, tasainen kohina. Rauhoittaa, rentouttaa. Vastapainoa työn hektisyydelle ja aika-tauluille. (269, N39)*
- *Joki tuo mukavan vivahteen ympäristöön. Tuntuisi mukavalta katsella parvekkeelta. Luonnonläheisyys. Näkee vuodenaikojen vaihtelut. (259, N32)*
- *Sisäpihan vesi ja veden solina. Harvinaista. Suosikkipiha Leppävaarassa. Tuntuu kuin tulisi toiseen maailmaan. Veden ääni tosi rauhoittavaa ja kivaa. Tulee olo, että luontoakin on jätetty. Rauhoittava olo. (240, N42)*
- *Vesi on tärkeä elementti. Tykkään olla itse veneilijänä vesillä, on kiva myös nähdä vettä. (229, N46)*
- *Vedestä tulee tunnelma ”elämän jatkumisesta”. Rauhoittaa ja poistaa stressiä. Elämän arvot tasaantuvat. (266, N50)*
- *Luonnonpuro käytetty nerokkaasti hyväksi. Ihana paikka karujen talojen keskellä, olin ällistynyt. Kiva katsoa ikkunasta ihanaa keidasta. Ihminen haluaa olla maan kanssa tekemisissä (265, N54)*
- *Vesi lähellä taloja, näkee vesilintuja ja -kasvillisuutta. Tuo elävyyttä. Olisi kivaa katsella. (252, M28)*
- *Pieni puro on hyvin hoidettu, hieno lisä. Puron äänestä tulee tunne, että olisi metsässä. (233, M22)*
- *Vähän kuin luonnontilaan jätetty. Voi istahtaa katsomaan. Pieni ripaus viihtyisyyttä, jää jotain menneestä maailmasta kivitalojen keskelle. (248, N55)*
- *Puron virtaava vesi näkyvässä. Aitous on se juttu. Aito luontoaihe kannattaa hyödyntää. Erikoisen juttu on suuri plussa asuinalueella. (247, N51)*

Monipuolisuus ja erikoisuus

- *Monikonpuro huomioitu hyvin. Arvokas ja harvinainen yksityiskohta nostaa alueen arvoa. (244, N69)*
- *Kaupungissa harvinainen vesielementti on otettu huomioon patoamalla. Kuin toinen maailma, vaikuttaa paljon pihan tunnelmaan henkisesti. Tuntuu eloisalta, pysähdyttää katsomaan. (261, N78)*
- *Monikonpuro ja puurakennelmat. Siisti kun paljon vettä. Ei tavallinen kerrostalon sisäpiha. Lisää selkeästi viihtyisyyttä ja eloisuutta. (263, N32)*
- *Vesiallas odottamaton ja epätavallinen yllätys, esteettistä. (223, M42)*
- *Pihalla on paljon nähtävää. Ei tarvitse lähteä kauas. Lapset voivat leikkiä. Vanhukset eivät jaksa pitkälle, voivat istua penkissä ja katsella ympärilleen (243, N67)*
- *Hieno sisäpiha, voi tarkkailla lintuja. Läheltä löytyy kiinnostavia kohteita, ei tarvitse mennä kauas. Elävät elementit ovat tärkeitä. (217, M64)*
- *Paljon eri elementtejä, suunnittelemattomuuden tunne. Villi fiilis, luonnollinen tunnelma. Vaihtelevuus on positiivista. (214, N35)*

Rauhallisuus ja suojaisuus

- *Sisäpiha. Autojen ja junien melu ei kuulu ja häiritse. Kotona haluaa rauhoittua. (224, M32)*
- *Autoton sisäpiha. Ei melua. Ei ramppaa väkeä. Viihtyisä ja turvallinen etenkin lapsille. (203, M32)*
- *Korkeiden talojen ympäröimä. Autot ei kuulu ja näy ollenkaan. Suojaisa vaikutelma. Voi pysähtyä olemaan ja viettämään aikaa. Tulee positiivinen ja rauhallinen olo. On tärkeää, ettei tarvitse vain oleskella sisätiloissa. (263, N32)*
- *Sisäpiha. Hyvin suojassa autoteiltä. Lapset ei joudu heti liikenteen sekaan. Turvallisuus. (259, N32)*
- *Rauhallinen asuinympäristö. Ei yleistä kulkuväylää pihalla. Ei tule meteliä sisään. Voi rauhoittua kotona riittävästi, turvallinen olo. (259, N32)*
- *Sisäpiha. Paljon kasveja, vihreä alue. Lisää viihtyisyyttä, ei tunnu kylmältä ja kolkolta. Kontrasti vilkkaaseen katuun miellyttää. Hiljaisuus rauhoittaa. (251, N47)*
- *Rauhallinen ja mukava keidas. Blokkaa pois muut, esim. junaradan äänet (240, N42)*
- *Vaikka ollaan keskustassa, yleisvaikutelma on rauhallinen. Helppo liikkua, ei tarvi väistellä autoja ja fillareita. Ei kuulu melua, hyvä olla. (229, N46)*
- *Talot ympäröivät pihaa. Talojen keskellä on avaraa tilaa. Ei tule melua, ei kaiu. Pihapiirissä ei ole ihmisiä, ei hälinää. (253, N59)*
- *Hyvä ja rauhallinen piha. Huligaanit ei eksy niin helposti alueelle kuin esim. betonihelvettiin. Hiljaista illalla. Näyttää alueelta, josta huolehditaan. (233, M22)*
- *Rauhallisuus tulee etenkin vedestä. Tärkeää, että luonnollisuutta on varjeltu. (261, N78)*
- *Sisäpiha on yllättävän rauhallinen ja hiljainen. Viereisen vilkasliikenteisen kadun äänet eivät kuuluneet. Tuli hyvä olo. (223, M42)*

Siisti ja hoidettu

- *Hyvä ja rauhallinen piha. Näyttää alueelta, josta huolehditaan. (233, M22)*
- *Sisäpiha. Yleiskuva siisti. Tuo rauhallisen fiiliksen. Tuntuu, että kaikki on kunnossa. Kasvillisuus on nätisti hoidettu ja leikattu. Miellyttää silmää. (245, N31)*
- *Siisti ympäristö: istutukset kunnossa, ei graffiteja, jalankulkuväylät ehjiä. Kiintokalusteet ja leikkivälineet kohtuuehjiä. Mukavaa ettei tule tikkuja eikä putoa kiipeilytelineen verkon läpi. Turvallinen arki. (242, M42)*

Arkkitehtuuri ja tilasuunnittelu

Myönteisissä kommentteissa tuli esiin melko tiiviin rakentamisen ja luontoelementtien tietty tasapaino ja onnistunut yhdistäminen. Vaikka talot on tiiviisti rakennettu, ne koettiin hyvin sijoitelluiksi ja piha on onnistuttu suunnittelemaan riittävän viihtyisäksi ja avaraksi. Oma rauha asumisessa edistää hyvinvointia. Erityisesti arvostettiin talojen sijoittelua pihaa ympäröiväksi muuriksi. Taloja ei toisaalta pidetty liian korkeina.

Mielenkiintoisesti paikan kaupunkimaista ja urbaania ilmettä arvostettiin joskus jopa samanaikaisesti kun todettiin arkkitehtuurin ja pihan elementtien häivyttävän ikävää kaupunkimaisuuden vaikutelmaa.

Monet arvostivat talojen arkkitehtuuria ja kuvailivat sitä kauniiksi, moderniksi, selkeäksi, monipuoliseksi ja vaihtelevaksi. Väriyty miellytti osaa vastaajista ja arkkitehtuurin yksityiskohtiin, kuten ikkunoiden sijoitteluun kiinnitettiin huomiota. Modernius ja uutuus yhdistettiin

siisteyteen ja hyväkuntoisuuteen. Asuntoja ei tarvitse olla heti remontoimassa, mikä säästää vaivaa, aikaa ja rahaa.

Arkkitehtuuriin ja tilasuunnitteluun liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”luonnon ja kaupunkimaisuuden tasapaino”, ”värit ja materiaalit” sekä ”muuta arkkitehtuuriin liittyvää”.

Luonnon ja kaupunkimaisuuden tasapaino

- *Miellyttävä yhdistelmä urbaania ja luontoa. (240, N42)*
- *Paljon asuntoja, mutta silti viihtyisä. Jätetty luontoa. Tykkään olla lähellä luontoa. Näkee vuodenajat ja luonnon muuttumisen. Luonnossa rauhoittuu. (269, N39)*
- *Avara vaikutelma, kun keskellä paljon tilaa ja tasaista maata. Näkee ympärilleen, ei ole ahdasta. Elämänlaatu paranee. (231, N29)*
- *Sopivasti väljyyttä. Kaikkea ei ole ahtautettu yhteen, on oma rauha. (221, M59)*
- *Isokko piha. Visuaalisesti kiva. Vaikka onkin monta taloa, ne eivät ole nokikkain. Näkymä: ei seinää edessä. Tilan tuntu. Lisää viihtyisyyttä. (203, N32)*
- *Suuri sisäpiha. Talojen välit kohtuullisen suuret. Ei olla kuin purkissa. Omasta ikkunasta ei näy toisen keittiöpöydän yli. (224, N32)*
- *Hyvä sijoittelu, tilan tuntua. Valoisat asunnot ja kaikille aurinkoa. Viihtyy paremmin ja pysyy virkeämpänä, parempi elämänlaatu. (244, N69)*
- *Talot ryhmitelty hyvin, etäisyyttä toisiin. Voi olla parvekkeella vapaasti. (222, N53)*
- *Yhtenäinen, puistomainen korttelipiha. Palattu vanhan Helsingin tyyliin. Kaikilla oma näkymä. Onnistunut, ihana ratkaisu. Kivitaloista on tullut ihmisläheisiä, kun talot on rakennettu ympärään ja yhteinen piha. (261, N78)*
- *Kerrostalot ovat maltillisen korkeita. Eivät ole mitään tornitaloja. Korkeat talot vaikuttaisivat ahdistavasti, lisäisivät epäviihtyisyyttä. (243, N67)*
- *Matala rakennus keskellä korttelia luo intiimimmän suhteen tilaan. (264, M67)*
- *Vaikuttaa onnistuneelta kaupunkikorttelilta. Unohtaa, että on kaupungissa. Tykkään kyllä kaupunkimaisuudesta. Tykkään asua kerrostalossa. On tullut vastareaktio lapsiperheiden omakotitaloasumiseen; paljon tilaa ja kaikki viimeisen päälle. Pienessäkin asunnossa voi asua kätevästi. (263, N32)*
- *Kaunis, viihtyisä ja suuri sisäpiha, ei tunne asuvansa kaupungissa. Kotoisa olo. (224, N32)*

Värit ja materiaalit

- *Arkkitehtonisesti erilaiset talot tuo vaihtelua ja stimuloi. Kivaa löytää uusia erilaisia yksityiskohtia, kun istuskelee. Tunne, että on paneuduttu suunnitteluun. (214, N35)*
- *Julkisivujen materiaali ja värit rauhallinen. Parvekkeet säännöllisiä ja linjassa. Levollista, kun ei ole epämääräisiä ulokkeita (263, N32)*
- *Talojen julkisivut mukavia. Värit ja ikkunat, kaikki eivät ole samanlaisia. Miellyttää silmää. Siisti ja hyvin hoidettu vaikutelma. (259, N32)*
- *Värit oli miellyttävää, näyttää iloisemmalta. (231, N29)*
- *Länsireunan talot kivannäköisiä: lasikaiteiset parvekkeet, ikkunoiden sijoittelu, värit ja alosan kivilaatta. (223, M42)*

Muuta arkkitehtuuriin liittyvää

- *Uudehkoa ja siistiä rakentamista. (231, N29)*
- *Moderneja, uusia asuintaloja. Modernit varustelut ja ratkaisut. Nykyaikaisen näköiset materiaalit, koneet yms. Ei tarvitse tinkiä mistään. Tärkeää että itse tykkää. Asuintalot hyvässä kunnossa, ei tarvitse remontoida, eikä heti tulossa remontteja. Tärkeä kriteeri. (211, N35)*

Lasten leikkipaikat

Vastaajat kehuivat piha-alueen leikkipaikkaa ja pihaa itsessään virikkeellisenä lasten leikeille. Leikkiympäristöä pidettiin muun muassa mukavana ja monipuolisena, minkä katsottiin kannustavan lapsia viettämään aikaa ulkona ja näin edesauttavan näin heidän terveyttään. Talojen ympäröimää piha-aluetta arvostettiin, koska se tuntui tarjoavan suojaisan ja turvallisen paikan aktiviteeteille. Kun leikkipaikka on näin lähellä, se vähentää vanhempien huolta lapsista ja käytännössä helpottaa vahtimista. Vastaajat mielsivät, että virikkeellinen piha tukee lapsen kasvua ja hyvinvointia sekä tuottaa lapselle elämyksiä. Leikkipaikkoja arvostettiin sekä lapsettomien että lapsiperheiden taholta.

- *Leikkipaikat lapsille upeaa, hyvin suunniteltua. Saa virikkeitä ja aktivoi, tasapainoisuutta. (244, N69)*
- *Leikkipaikka hyvin hoidettu. Hyvä lapsiperheelle, pääsee kirmailemaan. Tuttu ja turvallinen ympäristö, lapset voi laskea pihalle. Jos voi luottaa lapsiinsa, ei tarvitse lähteä erikseen pidemmälle. (233, M22)*
- *Lapsille suojaosat leikkipaikat. Sisäpihalla selkeä tietty alue, ei paljon autoja. Voi päästää lapset turvallisesti leikkimään ja pystyy vahtimaan ikkunasta. (208, N24)*
- *Alle kouluikäiset voi olla ulkona. Lapset voisi oppia leikkimään juoksu- ja kotileikkejä. Leikki vahvistaisi lapsia. Lapset joutuvat aikuisten maailmaan liian aikaisin, pitäisi voida ottaa rennosti lapsena. (248, N55)*
- *Lapsille leikkipaikka, pitää lapset pois kadulta. Paikka lasten leikeille ja temmellykselle, voi purkaa energiaa pelaamalla palloa. (222, N53)*
- *Paljon lasten leikkipaikkoja. Lapset on ulkona, tulee liikuntaa. Ellei pienenä opi liikkumaan ei ikinä opi. Voi saada harrastuksia ja elämään sisältöä. (218, N29)*
- *Lasten leikkipaikka on toimiva, erilaisia aktiviteetteja. Tällaisessa ympäristössä täytyy helposti lapsen parin tunnin liikuntatarve/päivä. Luonnonmaata, hiekkaa ja kukkaistutuksia. Tärkeää lapsen kehityksen kannalta. Enemmän virikkeitä, saa elämyksiä aidosta luonnosta. (219, N34)*
- *Paljon vihreää. Lapsilla paremmat leikkimahdollisuudet. Tutustuu uusiin lapsiin. Muodostuu kaveripiirejä päiväkodin ja perhetuttujen lisäksi. (263, N32)*

Yhteisöllisyys

Mahdollisuus sosiaalisiin kontakteihin ja muita yhteisöllisyyteen liittyviä asioita mainittiin syinä mm. viihtyisän pihan, leikkipaikkojen ja hyvien kevyen liikenteen väylien kuin kaupunkimaisuudenkin tärkeänä pitämiseen.

- *Siistit, puoleensa vetävät, selkeästi merkityt jalankulku- ja pyörätiet. Arvostan, että panostetaan myös ympäristöön. Toivoisin, että ihmiset haluaisivat lähteä ulos, eikä vaan pakosti viemään koira. Näkisivät muita ihmisiä. Toisi sosiaalisuutta. (245, N31)*

- *Sisäpiha, kasvillisuus. Voi mennä kavereiden kanssa piknikille. Mitä enemmän puisto-olosuhteita sen parempi (vrt. Espo). Arvostan yhdessäoloa. Voi vaihtaa ilot, surut. Psykkistä auttamista ilman lääkkeitä ja psykiatria. Puistomaisuus kutsuu ihmisiä oleskelemaan ja tutustumaan muihin. Ei tarvitse keskustella, kunhan on samassa paikassa. (245, N31)*
- *Lasten leikkipiha. Lapsen kanssa ulkoillaan 2 x 2 h / päivä. Voi tavata muita vanhempia. Toinen olohuone. Löytyy ihmissuhteita, saa vertailutukea, ideoita omaan elämään. (241, N35)*
- *Kiva keidas talojen keskellä, lapsiperheet voi mennä piknikille. Perheen yhteenkuuluvuutta. (276, N55)*
- *Penkit ja lasten leikkipaikat tarjoaa mahdollisuuden viettää toiminnallista aikaa lasten kanssa, yhdessäoloa. (239, N62)*
- *Väljät piha-alueet; lapsilla tilaa liikkua. Lasten pitää saada liikkua ja ulkoilla. Ikäihmiset tykkää seurata. Eri ikäpolvet voivat toimia yhdessä. Voi nähdä että kehitys kehittyy. (268, N51)*
- *Pihapiiriin perheet keskenään tuttuja, vahditaan ja katsellaan myös muiden lasten perään. Yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta. Lapset hyötyvät kasvatuksellisesti, kun pidetään huolta vähän kavereista. Opitaan kaikkien yhteisiä sääntöjä. (247, N51)*
- *Paljon vihreää, tekee ympäristöstä elävämmän. Luo viihtyisyyttä. Tuntee muiden ihmisten läsnäolon, vaikkei heidän kanssaan sosialisoituisikaan. Tunne siitä, että muutkin elää ja viihtyy samalla tavalla. Ei tule yksinäinen ja eristäytynyt olo, mitä kaupungissa voi tulla. (263, N32)*
- *Monen talon yhteinen puisto. Alue on isompi, kun on yhteinen. Tuntuu hyvältä, että tuollainen alue voi olla yhteinen, yhteisöllisyys (251, N47)*

Palvelut lähellä³

Vastaajat kokivat palvelujen läheisyyden ja hyvien liikenneyhteyksien edesauttavan ekologista toimintaa. Useiden mielestä autoa ei tarvitsisi välttämättä ollenkaan. Kun asuu Sellon lähiympäristössä, ostokset voi käydä hoitamassa kävellen. Pääkaupunkiseudun hyvät julkiset liikenneyhteydet motivoivat monia jättämään auton kotiin myös työmatkoilla, sillä omalla autolla liikkumista ei nähty ruuhkien ja parkkipaikkaongelmien takia edes usein käytännöllisenä.

- *Loistava sijainti aivan Sellon vieressä, asiakkaat tulevat lähistöltä. Välttyy ruuhkilta, saasteelta ja melulta. Ympäristö ei kärsi. (218, N29)*
- *Hyvät liikenneyhteydet, junalla pääsi helposti keskustaan. Työmatkat kulkisin julkisilla, luontoa säästyisi. (218, N29)*
- *Talot ovat lähellä ostoskeskusta. Ei tarvitse etsiä kauppapaikkaa ja mennä autolla. Maailma pelastuu. (265, N54)*
- *Ei tarvitse autoa. Arvostan lähikauppoja (tässä tapauksessa Sello). Auton käyttö rajoittuu huvijeluihin. Vähentää päästöjä ja säästää luontoa (266, N50)*

Muut myönteiset kommentit kohteesta

- *Jalankulkuväylät. Selkeät merkinnät. Siistejä. Kutsui kävelemään. Alueella pyöräminen on mukavaa. (245, N31)*
- *Suojatiet ja liikennevalot, jalkakäytävissä ei ollut korotuksia. Lastenrattaiden kanssa pääsi liikkumaan. Voi vapaa-aikana liikkua ja harrastaa, mennä lapsen kanssa puistoon. Pitää päästä joka paikkaan kävellen kilometrin säteellä. Elinympäristön valinnan kannalta kävely on ykköasioita. (219, N34)*

³ Toisen arviointipaikan kohdalla palvelut ja niiden merkitys tuotiin useimmiten esille täysin samoista syistä kuin ensimmäisessäkin arviointipaikassa. Näin ollen tässä on esitetty vain esimerkit, jotka tulivat esiin vasta toisen arviointipaikan kohdalla. Muut esimerkit, ks. luku 7.1.4, kohta ”Palvelut”.

- *Kulkuväylät hiekkaa, ei asfalttia. Luonnollisuuden tunne, se vaan on. (214, N35)*
- *Pihatiet hiekkateitä. Tuntuu, että ollaan ihmisen mittakaavassa. Hyvä suunnittelu ja herttainen tunnelma. (264, M67)*
- *Luonto lähellä, vihreä ympäristö. Kiva mennä ulos liikkumaan. (229, N46)*
- *Lenkkeilen paljon maastossa. Voi purkaa paineita ja ajattelee kaikkea muuta, kuin työ- ja kouluasioita. Olo helpottuu, stressi lievittyy. (233, M22)*
- *Lenkkimaastot lähellä. Tykkään luonnosta. Vastapainoa työlle ja yhdessäoloa avopuolison kanssa. (211, N35)*
- *Oletan, että kaikkien parvekkeilta on miellyttävä näkymä sisäpihalle. Voi käydä haistelemassa raitista ilmaa, kauniina iltoina voi syödä ja kahvitella. Parveke on tärkeä lisä kaupunkiasumiseen. Parvekkeiden avautuminen avaralle sisäpihalle on hyvä, koska ei haluaisi katsoa vastapäisen talon seinää. (243, N67)*
- *Kodikkaat parvekkeet, kodikas tunnelma. (253, N59)*

7.2.5 Kielteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset

Tässä alaluvussa on esitetty toisen arviointipaikan kielteiset tulokset vastaajien kertomin esimerkein. Ne jakautuvat seuraaviin aihealueisiin: ”Arkkitehtuuri”, ”Aitaamaton vesielementti”, ”Epäsiisteys”, ”Keskeneräisyys”, ”Turvattomat ja sekavat kevyen liikenteen ratkaisut”, ”Liikenteen melu” sekä ”Muut kielteiset kommentit kohteesta”.

Arkkitehtuuri

Talojen koettiin olevan liian tiiviisti sijoitettuja, liian korkeita ja varjostavan pihaa. Tiivis rakentaminen koettiin haitaksi lähinnä yksityisyyden ja viihtyvyyden kannalta. Joku epäili myös liian suuren ihmismäärän voivan aiheuttaa häiriöitä.

Rakennusten väritystä, laatikkomaisia muotoja ja materiaaleja moitittiin rumiksi, yksitoikkoisiksi tai huonolaatuisiksi. Niiden koettiin luovan kolkkoa, ahdasta, epäviihtyisää tunnelmaa, jota kuvattiin negatiivisesti lähiömäiseksi ja slummimaiseksi.

Arkkitehtuuriin liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”tiivis rakentaminen ja yksityisyyden puute” ja ”ruma arkkitehtuuri”.

Tiivis rakentaminen ja yksityisyyden puute

- *Talot liian lähellä toisiaan ja korkeita. Tunne kuin olisi laatikon pohjalla ja sieltä katselisi ylöspäin. Haluaisin kodin alueelta, jolla on matalampia rakennuksia, mutta rahan puolesta joutuu tyytymään muuhun (203, N32)*
- *Tiiviisti rakennetut talot. Rumaa, ei luonnonvaloa. Kaipaen luonnonnäkyviä. (259, N32)*
- *Talot liian tiheässä. Tuntuu ahtaalta ja turvattomalta. Naapurin olohuoneeseen näkee. (241, N35)*
- *Talot liian lähekkäin. Naapurit näkevät sisälle. (215, N26)*
- *Talot rakennettu liian tiheään. Ei tarpeeksi omaa rauhaa. (270, M31)*
- *Talot liian lähellä toisiaan. Täytyy vetää verhot eteen. Ahdistavaa. (232, N56)*
- *Sisäpihan asunnot näköyhteyden päässä toisistaan. Yksityisyyden ja rauhan tarve. (252, N28)*

- *Monta korkea taloa lähemmäksi. Onko vilkas yöelämä? Rasittaisi pidemmän päälle. (251, N47)*
- *Talot liian korkeita, saman kaavan mukaan tehtyjä. Vaikka ympäristö on vihreä, jotain puuttuu. Jotenkin liian kerrostalomainen, lähiömäinen, autio. (229, N46)*
- *Talot ovat liian korkeita. Varjostavat pihaa. Lähiömäinen Itä-Helsingin tunnelma. (266, N50)*
- *Sisäpihalla tuntuu kuin korkeat talot kaatuisi päälle. Slumminoloinen. Ihmisiä on ahdettu paljon pieneen tilaan. (218, N29)*
- *Asunnoista näkymä viereisiin asuntoihin, naapurit voivat tirkistellä. (213, M51)*
- *Kaikki talot korkeita ja tasakorkuisia. Ahtauden tuntu, kuin kuoppa. (214, N35)*
- *Itäreunan talot vaikuttavat liian korkeilta (7 kerrosta), maalaisena ei osaa tykätä. Tuntuvat kauhean massiivisilta. (223, M42)*

Ruma arkkitehtuuri

- *Kaikki talot eivät miellytä omaa silmää. Laatikkomaisuus. En pidä tasaisesta seinästä ja upoteuista parvekkeista. Pinta/kokonaisuus ei ole elävän näköinen. Asunnoissa pienet ikkunat. Haluan esim. lämpimiä värejä, paljon ikkunoita. (224, N32)*
- *Kolossimaista, samaa pintaväriä, ei oivaltavia yksityiskohtia, masentava. Sijoittelu on turhan suoraviivaista. (221, M51)*
- *Sekavan oloinen alue rakentamisen osalta. Huonot parvekeratkaisut, osassa lasitukset osassa ei. Julkisivut eivät ole kauniita. Värit eivät soinnu yhteen. Sekamelska. (266, N50)*
- *Sekava arkkitehtuuri, monen tyylistä, erinäköistä. Tunne, että talot on laitettu riviin katso-matta millainen viereinen on. (208, N24)*
- *Pintamateriaalit näyttävät halvalta. Betonielementtiä, hiukan tiilipintaa, värit yksitoikkoinen. Näyttää kovalta, tylsältä. Kuin Viron Venäjän aikaiset talot. (265, N54)*
- *Viimeisteleättömän näköinen yleisilme. Materiaalit ei niin hyviä. Tulee epäily, onko asunon- tokaan tehty hyvin. Tulee tunne, että on vaan nopeasti rakennettu. Tärkeää, että on tehty huolella. (203, N32)*
- *Sinikaakelinen julkisivu kerrostalossa Ratsukadulla on hirveä ja ruma. En pidä kaakelinnois- ta, enkä sinisestä väristä. Talo näyttää uimahallimaiselta. Halvan näköinen, näyttää aikansa eläneeltä. (240, N42)*
- *Talot massaa, laatikkomaisia. Talot vaikuttavat vuokra-asunnoilta, tunnelma kolkko. Korkeat ja jylhät rivistöt kerrostaloja on vaikeasti lähestyttävää, ei toivota tervetulleeksi. (231, N29)*
- *Betonitalot ilmeettömiä: samankorkuisia, suoraseinäisiä (ulokkeettomia) ja tasakattoisia. Kuin 60-70-luvun ikävät lähiöt, Neuvostoliitto. (229, N46)*
- *Sekava vaikutelma taloista, tyyliä ja arkisuutta sekaisin. Erityylyiset rakennukset vie pohjan pois muiltakin. (268, N51)*
- *Eteläreunan klinkkeripintainen talo; pinnoite on ongelmallinen, joutuu remontoimaan useam- min. Ikkunat väärässä paikassa. Muissa taloissa on erilaiset julkisivut. Vastenmielinen omaan silmään. (223, M42)*
- *Kaikki talot samannäköisiä ja kokoisia. Betonibunkkerifiilis. Olen asunut joskus hintavassa no- peasti rakennetussa talossa, kyprokit varisee jo parin vuoden sisään. Ei ole kiinnitetty huomio- ta suunnitteluun, talot näyttää 10 vuoden päästä vanhanaikaisilta. Haluan, että asuinpaikka on esteettisesti kaunis. (219, N34)*

Aitaamaton vesielementti

Eniten pihalla kritisoitiin vesiaihetta. Puro vaikutti liian huonosti suojatululta ottaen huomioon, että lasten leikkipaikka sijaitsee vieressä.

- *Vesi ja kivet ovat pikkulapsille vaaran paikkoja. Liukasta. Puroa ei ole aidattu kunnolla. (244, N69)*
- *Lammikkoa lasten leikkipaikan vieressä ei ole aidattu. Turvaton lapsille, mutta ristiriitainen asia, sillä maisemallisesti kauniimpi. (208, N24)*
- *Joki lasten leikkipaikalla. Itsellä on 3,5-vuotias lapsi, en uskalla päästää alle kouluikäistä yksin ulos leikkimään. Rakennusratkaisu kummastuttaa ja herättää ristiriitaisia tunteita. Mukavaa, että joki on, mutta pienen lapsen kanssa turvallisuus menee estetiikan edelle. (259, N32)*
- *Vaarallinen vesioja ei aidattu. Pienet lapset voi joutua leikkiessään veden varaan. En välttä- mättä muuttaisi tänne, jos olisi lapsia. (270, M31)*

- *Lasten leikkipaikat liian lähellä jokea. Vaarallinen vesialue, miksi on pitänyt jättää näkyviin? En voisi äitini jättää lasta sinne leikkimään, ei ole turvallinen. (218, N29)*

Epäsiisteys

Pihalla koettu epäsiisteys kohdistui etenkin vesialueen ympäristöön ja sen hoitamattomuuteen. Puroa ympäröivää kasvillisuutta kritisoitiin villiintyneeksi ja puskituneeksi. Tämä koettiin epämiellyttäväksi.

- *Hoitamattoman vaikutelman tuova vesialueen ympäristö, villiintynyttä ryteikköä. En halua oleskella pihalla. (221, M59)*
- *Rikkaruohoja, roskia. Huonosti hoidettu puro. Epäsiisti vaikutelma. Ympäristön kunto pitäisi olla sellainen kuin itse hoitaisi. (257, N70)*
- *Lammikko epäsiisti ja puskitunut. (269, N39)*
- *Rikkaruohoa, hiukan epäsiisti vaikutelma, allergiariski. (276, N55)*

Keskeneräisyys

Tämän paikan kohdalla mainittiin kielteisenä asiana keskeneräisyyden tuntu. Osin vastaajat kokivat sitä pihaelementtien takia, mutta myös arviointipaikkaan johtavalla reitillä olleiden rakennustöiden takia. Keskeneräisyyden tuntua toivat mm. istutusten vähäisyys ja puiden pienuus. Kasvillisuutta kaivattiin näköesteeksi ja yleistä viihtyvyyttä parantamaan.

Rakennustöiden keskeneräisyyttä kommentoivat kaksi alueella asuvaa vastaajaa. He näkivät alueella asumisen osittain raskaaksi jatkuvan melun ja epäsiisteiden vuoksi. Jatkuvan muutoksen takia kotiutuminen koettiin hitaammaksi.

- *Puut eivät ole kasvaneet isoiksi. Ei tunnu ihan kodikkaalta. Tulee keskeneräinen ja väliaikainen vaikutelma. Paikkaan ei osaa juurtua. (263, N32)*
- *Alaston piha. Puut ovat vielä pieniä. Olisivat hyvä näköeste. (264, M67)*
- *Maisemointi ympärivuotiseksi on jäänyt kesken. Puuttuu havupuut, perennat ja ruskan värit. Asuminen on ympärivuotista, joten viihtyvyydenkin tulisi olla. (221, M59)*
- *Joenuoman metalliset rakenteet rumasti, keskeneräisen näköisesti esillä. (253, N59)*
- *Lammikko näytti keskeneräiseltä ja vaikutti tunnelmaan, koska kontrasti muuten laitettuun pihaan oli suuri. Ei sovi omalle perfektionistin luonteelle; tärkeää, että asiat viedään huolella loppuun asti, eikä jätetä kesken. (269, N39)*
- *Vesiallasta pitäisi kehittää, kaipaa väriä, lisää istutuksia. Viihtyisyys. (243, N67)*
- *Rakennustyömaat. Yksi kun valmistuu, toinen alkaa. Viisi vuotta on ollut samaa. Alkaa pikkuhiljaa jo riittää. On raskasta asua rakentamisen keskellä. Meluhaittojen takia ei saa hetken rauhaa, väsyttää. Kaverit eivät voi tulla kylään. Autolle ei paikkaa. Tuntuu, että omassa kodissa on jotain vikaa, miksei minun koti kelpaa. (245, N31)*
- *Roskalavat ja rakennustyömaa Sellosalin vieressä. Olen asunut Leppävaarassa kuusi vuotta. Työmaan epäjärjestys koko ajan alkaa kyllästyttämään. Ei uskalla tottua mihinkään, kun seuraavana päivänä vieressä voi olla jo uusi työmaa. Vaikka ympäristö on muuttunut hyvin, tulee olo, että "asun jo täällä, ei tarvitse enää rakentaa". Hidastaa kotiutumista, kun kaikki muuttuu koko ajan. (240, N42)*

Turvattomat ja sekavat kevyen liikenteen ratkaisut

Osa vastaajista koki tämän arviointipaikan kohdalla liikkumisen epämiellyttäväksi ja turvattomaksi. Kadunylityskohdasta puuttuivat liikennevalot ja tietä ei ollut päällystetty, mikä ilmeisesti johtui keskeneräisistä katutöistä. Kielteisenä kulkuväylien osalta pidettiin myös puutteellisia opastekylttejä. Vastaajien mielestä perille olisi vaikeaa löytää. Kulkuväylien kunto ja hoito huolestuttivat muutamaa vastaajaa.

Valaistuksesta saadut kielteiset kommentit liittyivät lähinnä juuri kulkuväylien riittämättömäksi miellettyyn valaistukseen, mikä madalsi turvallisuudentunnetta. Pihan valaistukseen ei tuntunut riittävältä iltakäyttöön.

- *Ennen sisäpihaa on suojatie, jossa ei ole liikennevaloja. Vaarallisen tuntuinen. (252, N28)*
- *Kadun ylitys. Ei liikennevaloja. Turvattomuus. (232, N56)*
- *Matkan varrella edelleen kesken katutyöt. Päällysteet olivat tekemättä, ei liikennevaloja. Hankaloitti kulkua, kun ei tiennyt mistä mennä. Sekoitti liikennettä. Ei tarpeeksi turvallisen tuntuinen. (217, M64)*
- *Opasteiden puuttuminen. Olen kohtuuhyvä suunnistamaan, mutta en meinannut löytää oikeaan suuntaan. Etsiminen turhauttaa ja luo epävarmuutta. (268, N51)*
- *Katukyltit ja -opasteet piilossa, ei näkynyt ainakaan pimeässä. Ei löydä tavoitteeseen, mihin pitäisi mennä. (242, M42)*
- *Katualue sekava. Huonot opasteet. Talojen osoitteet eivät selviä heti sisäpihalla. Olisi vaikeuksia löytää. (251, N47)*
- *Kulkuväylät huonot, hiekkasuuksilla kuoppia. (215, N26)*
- *Onko talvikunnossapito riittävää? (214, N35)*
- *Valaistus ankea, lampuissa sinertävä väri. Synkkä, pelottava tunnelma. (218, N29)*
- *Huono valaistus, pelotti kulkea hämärässä. Mietin kukahan hyökkää. Pitäisi voida ajatella, ettei ole riskiä liikkua. Piti katsoa tarkkaan mihin astuu (hiekkatietä). (268, N51)*
- *Pimeitä kulkuväyliä pelottaa kulkea yksin. Turvattomuuden tunne. (266, N50)*
- *Valaistus niukka. Tuli olo, että pihalla tarkoitus viettää aikaa vain päivisin. Kaipaan Suomessa valoa ison osan vuodesta. Pihan suojaisuus muuttuu pimeydeksi. Ei tee mieli olla ja ulkoilla iltaisin. Turvaton olo. Ikään kuin lapset leikkisivät vain valoisaan aikaan. (263, N32)*

Liikenteen melu

Vastaajat kokivat paikassa olevan liikaa melua, mikä hankaloittaisi rauhoittumista ja rentoutumista, jos siellä asuisi. Melun lähteiksi nimettiin niin junat, bussit kuin autotkin.

- *Lähellä junarataa ja ajotietä. Junien äänet kuuluvat sisäpihalle, tosin vehreys vaimentaa. Voi häiritä sisälläkin, jos ei ole kunnan eristyksiä. (233, M22)*
- *Liikenteen melu. Ei ole rauhallinen tunnelma. Kotona pitäisi voida rentoutua. (218, N29)*
- *Bussiliikennettä vieressä, lähikatujen vilkas autoliikenne. Ilman- ja melusaasteet. Huono ilma on epäterveellistä. En halua asua melussa. Kovat äänet hermostuttavat. Liikenteen läheisyydessä on enemmän huonoja kuin hyviä puolia. (243, N67)*
- *Junan ääni kuuluu melko voimakkaana pihalle. Vaikuttaa isona häirtäjäpuolena asunnon valintaan, voi olla este asunnon ostolle. (239, N62)*
- *Liikenteen melu oli niin kovaa, että voisi kuulua sisälle taloonkin. Melu aiheuttaa stressiä. (219, N34)*

Muut kielteiset kommentit kohteesta

- *Ei näkynyt vieraspaikkoja. Ystävien kutsuminen kylään on hankalaa, epäkäytännöllistä. (259, N32)*
- *Parkkipaikkojen puute. Ihmiset jättävät autoja sinne tänne. Ovat muitten tiellä ja haittaa liikenteen sujuvuutta. Epämukavaa, stressiä. (214, N35)*
- *Autoille vähän kadunvarsipaikkoja, joutuu ajamaan parkkirallia. Tulee pakokaasuja, aikaa kuluu ja bensaa kuluu. Harmittaa, kun joskus on paljon kantamuksia. Ei ole kivaa vierailijoille. (242, M42)*
- *Aika pieni piha noin monelle talolle. Esim. lasten leikkeihin tarvitsee tilaa. (208, M24)*
- *Sisäpihat pitäisi olla huomattavasti suurempia. Vanhukset voisivat oleskella, olisi juttukavereita. (248, N55)*

7.3 Paikka 3: Piha- ja puistoalue

Kuvassa 3 näkyy kolmas arviointipaikka, piha- ja puistoalue.

Kuva 3: Kolmas arviointipaikka, piha- ja puistoalue

7.3.1 Keskeiset havainnot

Eniten tässä paikassa kommentoitiin myönteisesti piha-aluetta (Ac5, Ac4.6, Ac7) ja arkkitehtuuria (Ac4). Kielteiset mielipiteet koskivat useimmiten vesiaihetta (Ac7), muita rakenteita (Ac4.6), arkkitehtuuria (Ac4), kasveja (Ac9), kulkuväyliä (Ac8), liikennettä (Ac3) ja asuntoja (Ac14).

Vastaajat kokivat piha- ja puistoalueen viihtyisäksi, rentouttavaksi, luontokokemuksia tarjoavaksi ja yhteisöllisyyden mahdollistavaksi. Viihtyisyyden tunne syntyi pihan koetusta vehreydestä, suojaisuudesta, avaruudesta, monipuolisista istutuksista ja muista pihaelementeistä. Erityisesti pihan vesiaihe herätti ihastusta. Vesiaiheen, istutusten ja aluesuunnitteluratkaisujen koettiin elävöittävän ympäristöä. Vastaajat arvostivat sitä, että luontoyhteys ja rentoutumismahdollisuus olisivat asunnon lähellä saavutettavissa. Pihan arveltiin myös tarjoavan hyvän ympäristön lasten toiminnoille, mikä oli tärkeää lasten hyvinvoinnin ja arjen sujumisen kannalta.

Paikka herätti haastateltavissa erilaisia myönteisiä mielleyhtymiä ja tunnelmia. Se toi vastajille mieleen meren, rannan, laiturin, rantabulevardin tai toisaalta olevan ”kuin ulkomailla”. Tunnelma koettiin joko keskieuropalaiseksi, kansallisromanttiseksi tai maalaismaiseksi - tai ainakin 70-luvun kerrostalolähiön vastakohtaksi. (Nämä vastaukset on koodattu mm. luokkaan Cp22 Tietty tunnelma). Alueen kasvillisuus, kasvillisuuden luonnollisuus, monipuoliset, erikoiset pihaelementit kuten puro ja sillat olivat tekijöitä, jotka loivat paikkaan edellä kuvattuja arvioita ja tunnelmia.

Pihan lisäksi arkkitehtuuriin liittyvät kommentit olivat keskeisiä pihan myönteisten arvioiden kannalta. Arkkitehtuuria keuhuttiin sen monipuolisesta ja modernista ilmeestä, uutuudesta, tyylikkyydestä, laadukkuudesta, hyvästä suunnittelusta ja riittävän väljästä rakentamisesta. Näistä syistä rakennussuunnittelun koettiin lisäävän viihtyisyyttä ja esteettistä nautintoa. Positiivisia kokemuksia pihan suojaisuudesta, avaruudesta ja virikkeellisyydestä synnyttivät mm. erikorkuiset talot, pien- ja kerrostalojen yhdistely. Väljä rakentaminen tuotiin tässä arviointipaikassa esiin useammin kuin edellisellä sisäpihalla.

Vesiaiheen ja muiden rakenteiden (siltojen) osalta tärkeimpänä kielteisenä tekijänä nousi esiin se, että suunniteltaessa ei ollut panostettu tarpeeksi turvallisuuteen, eli vastaajat näkivät tässä paikassa saman puutteen kuin toisessakin arviointipaikassa. Toinen vesiaiheeseen liittyvä negatiivinen ominaisuus oli sen epäsiisteys, mikä tuli esille myös kasvillisuuden ja kulkuväylien yhteydessä. Osa vastaajista piti Monikonpuroa haisevana mutavellinä, roskaisena ja keskeneräisenä.

Kielteisissä kommentteissa kasvillisuuden katsottiin olevan myös huonosti hoidettua ja siksi epäesteettistä. Kasvillisuutta kritisoitiin leikkaamattomasta pöheiköstä ja vääränlaisista kasvivalinnoista. Kulkuväylien hoitamattomuus näkyi esim. kuoppaisuutena tiessä ja valaistuksen puutteesta. Niitä pidettiin myös sokkeloisina ja vaikeakulkuisina. Siksi muutamaa vastaajaa mietityttikin, miten hälytysajoneuvot löytävät kiireessä paikalle, tai ylipäätään alueelle saapuvat.

Yksityisyyden katsottiin olevan jälleen huono tiiviin rakentamisen takia. Ylipäätään näköyhteys toisen pihalta tai parvekkeelta ei tuntunut miellyttävältä. Osittain koettiin hyvänä asiana, että tässä arviointipaikassa oli sekä matalaa ja korkeaa rakentamista, mutta matalien talojen katsottiin jäävän korkeiden varjoon, olevan tarjottimelle muiden katseille ja myös turvattomia, kun kuka tahansa voi päästä piha-alueelle.

Liikenne oli kielteisiä mielipiteitä herättänyt aihe tässäkin paikassa. Meluhaitat junista ja Rummunlyöjäkadun autoliikenteestä saattaisivat häiritä asumista alueella ja kova liikenne

oli myös turvallisuusriski. Lisäksi kommentoitiin asuntojen hintaa. Osa vastaajista mielsi paikan hintatasoltaan kalliiksi laatuun nähden.

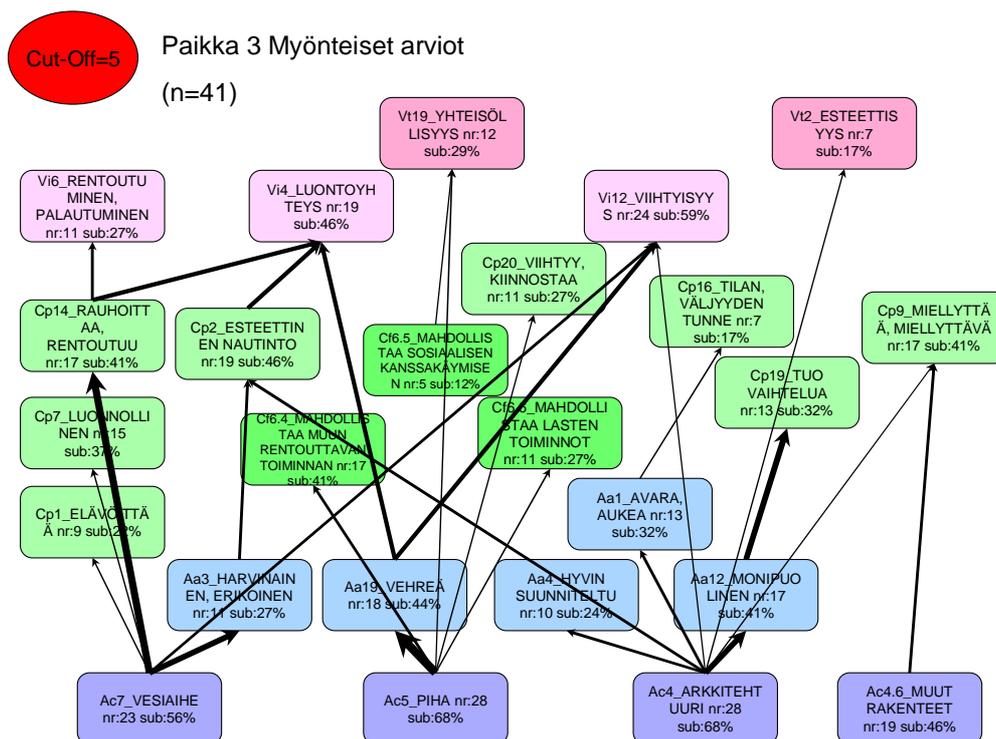
7.3.2 Myönteiset arviot: MEC-arvokartta

Tässä arviointipaikassa yleisimmin mainitut konkreettiset ominaisuusluokat (Ac:t) olivat Vesi-aihe (Ac7), Piha (Ac5), Arkkitehtuuri (Ac4), ja Muut rakenteet (Ac4.6), ja abstraktit ominaisuusluokat (Aa:t) Harvinainen/erikoinen (Aa3), Vehreä (Aa19), Hyvin suunniteltu (Aa4), Avaraa (Aa1) ja Monipuolinen (Aa12).

Keskeiset tähän arviointipaikkaan liitetyt toiminnalliset seuraukset (Cf:t) olivat Mahdollistaa sosiaalisen kanssakäymisen (Cf6.5), Mahdollistaa Rentouttavan toiminnan (Cf6.4) ja Mahdollistaa lasten toiminnot (Cf6.6). Paikkaan liitetyt psykologiset seuraukset olivat puolestaan Elävöittää (Cp1), Luonnollinen (Cp7), Rauhoittaa/rentoutuu (Cp14), Esteettinen nautinto (Cp2), Viihtyy (Cp20), Tuo vaihtelua (Cp19), Tilan/väljyyden tunne (Cp16) ja Miellyttää (Cp9).

Arvot, joita tämän paikan ominaisuuksien ja niiden seurauksien kautta koettiin edistävän, olivat Rentoutuminen (Vi16), Luontoyhteys (Vi4), Yhteisöllisyys (Vt19), Viihtyisyys (Vi12) ja Esteettisyys (Vt2).

Kuvion 6 arvokartassa nähdään kolmannelta arviointipaikasta mainitut yleisimmät myönteiset ominaisuudet sekä niiden yleisimmät yhteydet seurauksiin ja arvoihin.

Kuvio 6: Paikan 3 myönteisten kommenttien arvokartta

Arviointipaikassa 3 on keskeistä huomata, että siinä tutkittavien kommentteissa tulee esille voimakkaasti ja tasapuolisesti kolme konkreettista ominaisuutta eli Vesiaihe, Piha ja Arkkitehtuuri. Kullakin näillä ominaisuuksilla on monipuolisia yhteyksiä seurauksiin, kuitenkin siten että arkkitehtuurilla on kaikkein laajimmat yhteydet seurauksiin ja arvoihin. Pihalla on toiseksi laajimmat yhteydet. Tämä monipuolisuus viittaa näiden ominaisuuksien suhteelliseen tärkeyteen. Toisin sanoen, pihan ja sen yksityiskohtiin sekä arkkitehtuuriin ja sen yksityiskohtiin liittyvät asiat olivat vastaajien mielestä keskeisimmät tämän paikan hyvät ominaisuudet. Vesiaiheen nouseminen esille yksittäisenä konkreettisena ominaisuutena laajempien luokkien (piha ja arkkitehtuuri) rinnalle merkitsee sitä, että pihan konkreettisista ominaisuuksista juuri vesiaihe oli oleellinen myönteisten kommenttien herättäjä (yleisesti pihaan liitetyn vehreyden ja istutusten lisäksi).

Toinen keskeinen havainto ketjuista koskee seurausten tyyppiä. Näiden kolmen ominaisuuden (piha, vesiaihe, arkkitehtuuri) olemassaolosta nähdään seuraavan Viihtymistä, Sosiaalista kanssakäymistä, Lasten toimintoja, Esteettistä nautintoa ja Rauhaa. Seuraukset ovat luonteeltaan pehmeitä, työstä palautumiseen, lapsiin ja ihmisten vuorovaikutukseen liittyviä.

Kolmas keskeinen havainto arviointipaikassa 3 on arkkitehtuurin varsin monipuolinen yhteys arvoihin. Se yhdistyy ketjujen kautta jopa kolmeen arvoon eli Viihtyisyyteen, Esteettisyyteen

ja Luontoyhteyteen. Monipuoliset arvoyhteydet viittaavat ominaisuuden laajaan merkityspohjaan. Toisin sanoen, arkkitehtuurin ratkaisulla on tässä paikassa aivan keskeinen merkitys vastaajien paikkaan liittyville mielikuville ja arvostuksille.

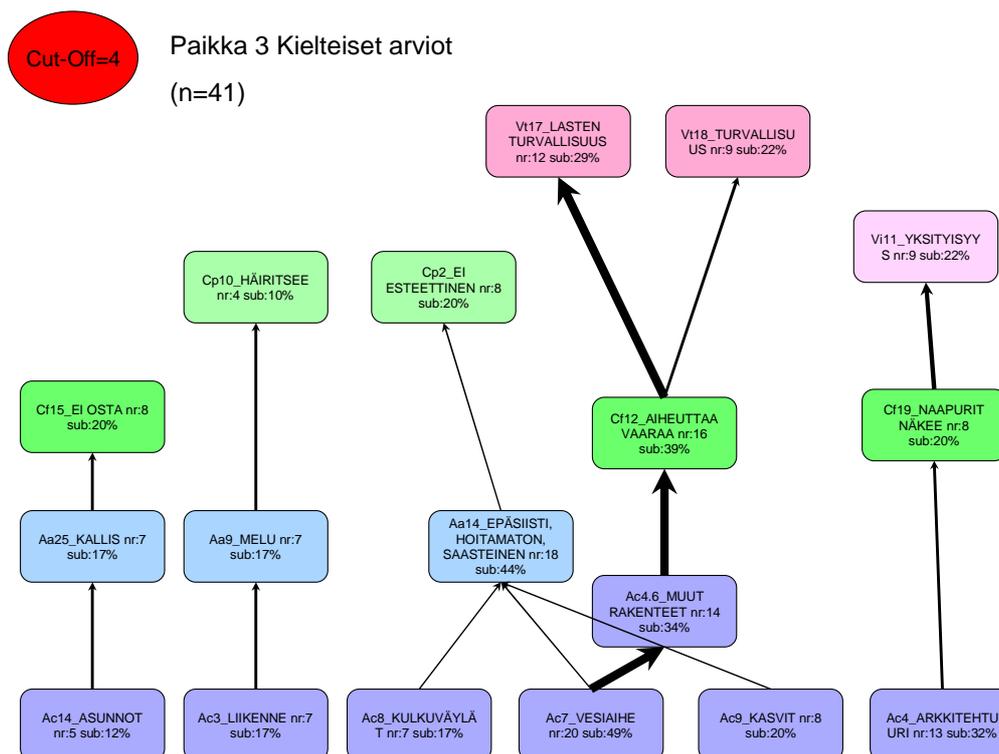
7.3.3 Kielteiset arviot: MEC-arvokartta

Yleisimmät kielteisinä mainitut ominaisuusluokat kolmannessa arviointipaikassa olivat Vesiaihe (Ac7), Muut rakenteet (Ac6), Arkkitehtuuri (Ac4), Kasvit (Ac9), Kulkuväylät (Ac8), Liikenne (Ac3) ja Asunnot (Ac14). Keskeisimmät abstraktit ominaisuusluokat olivat Epäsiisti (Aa14), Kallis (Aa25) ja Melu (Aa9).

Tärkeimmät koetut toiminnalliset seuraukset olivat Aiheuttaa vaaraa (Cf12), Naapurit näkee (Cf19) sekä Ei osta (Cf15). Psykologisia seurauksia puolestaan olivat Ei esteettinen (Cp2) ja Häiritsee (Cp10).

Arvot, joita tämän paikan ominaisuudet heikensivät, olivat Yksityisyys (Vi11), Turvallisuus (Vt18) ja Lasten turvallisuus (Vt17).

Kuvion 7 arvokartassa nähdään kolmannesta arviointipaikasta mainitut yleisimmät kielteiset ominaisuudet sekä niiden yleisimmät yhteydet seurauksiin ja arvoihin.

Kuvio 7: Paikan 3 kielteisten kommenttien arvokartta

Ensimmäinen keskeinen havainto tässä paikassa on, että konkreettisia ominaisuusluokkia, joissa puutteita havaittiin, on useita. Luokkia on yhteensä seitsemän. Useat paikan ominaisuudet herättivät siis vastaajissa negatiivisia mielikuvia.

Toinen havainto on se, että konkreettisista ominaisuusluokista kolme seitsemästä - Vesiaihe, Kulkuväylät ja Kasvit - yhdistettiin abstraktiin ominaisuuteen Epäsiisti. Piha-aluetta pidettiin siis useilta osin epäsiistinä.

Kolmantena voidaan havaita, että tärkeimpänä puutteena arvotasolle asti johtaa tässäkin paikassa vesiaihe, jota lähes kolmasosa vastaajista piti etenkin Lasten turvallisuuden uhkana.

7.3.4 Myönteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset

Tässä aluvussa on esitetty kolmannen arviointipaikan myönteiset tulokset vastaajien kertomin esimerkein. Ne jakautuvat seuraaviin aihealueisiin: ”Viihtyisä puistoalue”, ”Arkkitehtuuri ja tilasuunnittelu”, ”Piha sopii lasten leikeille” sekä ”Muut myönteiset kommentit kohteesta”.

Viihtyisä puistoalue

Luonnon vehreys piha-alueella koettiin erittäin positiivisena ja sen koettiin muodostavan suuren kontrastin lähellä sijaitsevan Sellon koetulle urbaaniudelle ja kolkoudelle. Vastaajat arvostivat kasvillisuuden runsauden lisäksi sitä, että se on sopivan luonnontilaista, ei liian rakennettua. Luonnonläheisyys auttoi heitä myös tuntemaan asuinympäristön kodikkaammaksi ja viihtyisämmäksi. Tällainen ympäristö tuo nostetta ja jaksamista arkeen. Kun luontoa ja rauhallisuutta löytyy omasta pihapiiristä, aina ei tarvitse lähteä kauemmaksi etsimään luontoyhteyttä ja palautumista arjen kiireestä. Sisäpihan suunnittelu koettiin ihmisläheiseksi.

Vesielementti ja samaa teemaa mukaillen tehdyt piharakenteet herättivät vastaajissa ihastusta. Tunnelmaa kuvattiin keidasmaiseksi. Nimenomaan puro toi pihalle rauhoittavaa tunnelmaa, ja houkutteli jäämään sinne pidemmäksikin aikaa. Kaunis ja hoidettu miljöö ja sinne asetellut penkit tarjoavat mahdollisuuden rentoutumiseen kesäpäivänä vaikka kirjaa lukien tai muuten vain istuskellen. Piha miellettiin hyvin suunnitelluksi ja visuaalisesti miellyttäväksi. Sen epätavallisuus ja mielenkiintoiset yksityiskohdat koettiin elävöittäväksi ja alueen arvoa nostavaksi. Piharakenteissa paljon käytetty puumateriaali lisäsi luonnollisuuden ja lämmön tunnelmaa. Materiaali tuntui miellyttävältä ja kodikkaalta.

Moni vastaaja toi esille pihan siisteyden samalla kun kehui pihamiljöön suunnittelua. Vastaajat kokivat siistin ja hoidetun ilmeen tekevän pihan viihtyisämmäksi ja houkuttelevammaksi asuinkohteeksi, koska se antaa hyvän vaikutelman asukkaista.

Tätä piha-aluetta pidettiin arviointipaikoista yleisesti miellyttävimpänä. Paikka herätti positiivisia miellelyhtymiä kesämökistä, merestä, maaseudusta ja ulkomaista. Vastaajat näkivät viihtyisän puiston luovan mahdollisuuksia toisten ihmisten tapaamiseen ja yhteisöllisyyden kokemiseen. Yhteisöllisyyden tunnetta toi myös kylämaisyys ja asukkaiden hyvin hoidetut pihat ja niiden ympäristöt. Tällaisella erikoisella asuinalueella asumisesta pidettiin ylpeyden aiheena.

Viihtyisään puistoalueeseen liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”vehreys ja luonnonläheisyys”, ”puro ja sillat”, ”siisteys” sekä ”idyllisyys ja yhteisöllisyys”.

Vehreys ja luonnonläheisyys⁴

- *Vihreyttä ja luonnontilaa. On kiva tulla kotiin ja kiva olla kotona. Voi piipahtaa pihalle, eikä tarvitse lähteä aina etsimään luontoa muualta. Näkee luontoa asumisen keskelläkin. Rauhoittava vaikutus. Avara vaikutelma. (248, N55)*
- *Vesi, vihreys, avaruus. Paljon samoja asioita kuin edellisessä pihassa. Tuo viihtyisyyttä. Ei tunne asuvansa kaupungin keskustassa. Kotoisuus. (224, N32)*
- *Sillat ja istutukset. Idyllinen alue. Luonnonläheinen. Luonnon rauha. Voi viettää aikaa istuskellen. Tuo maaseudun tunteen keskelle kaupunkimaista tilaa. Kotoisia tunteita. Mielihyvän tunne. (222, N53)*
- *Paljon kasvillisuutta. Vihreää, viihtyisää. Hermot lepää, rentoutuu, voi hyvin. (218, N29)*
- *Jätetty luontoa. Viihtyisä. Tykkään olla lähellä luontoa. Rauhoittuu, näkee vuodenajat ja luonnon muuttumisen. Näkee kuinka elämä menee eteenpäin. (269, N39)*
- *Luonnonkiviä, puro ja sillat keskellä. Ei liian jämpästi laitettua. Luonnontila näyttää hyvältä. Pysähtyy katsomaan. Rauhoittava vaikutus. (248, N55)*
- *Vehreä alue, paljon kasveja. Siistitty, mutta osittain luonnontilassa. Ei tunnu kylmältä ja kolkolta, teolliselta. Rauhoittaa koko ilmapiiriä ja lisää viihtyisyyttä. (251, N47)*
- *Vehreyttä on paljon, omakotimainen vaikutelma. Viihtyisä, lisää tyytyväisyyttä omaan alueeseen. Leppävaaran sielu kehittyy, on kunnia olla leppävaaralainen. (231, N29)*
- *Luonnonläheisyys "kosketeltavissa". Upea paikka, rauhoittavaa. Haluan olla ehdoton luonnonläheisyyden kanssa. (265, N54)*
- *Kasvit, puut ja vesi miellyttävää silmälle ja korvalle. Vaikuttaa positiivisesti mielialaan. Tuntuu, että alue on tehty ihmisiä varten. (252, M28)*
- *Puutarhat ja luonnontila ovat kivasti yhdessä. Monikkojoen uoma ja rakennettua pihapiiriä. Jännä toimiva kontrasti. (268, N51)*
- *Viehättäviä pihapiirejä, kiva käyskennellä. Viihtyminen. (211, N35)*

Puro ja sillat

- *Purot, sillat, sorsat. Ihana miljö. Avaraa, melkein kuin kanava. Olen istunut kesällä syömässä jäätelöä nauttien auringosta. Haluaisin asua. (239, N62)*
- *Paljon yksityiskohtia, kuten sillat, puro. Tekee paikasta ainutlaatuisen; paremman asuinalueen tuntuksen. (274, M26)*
- *Sillat ja vesielementti. Epätyypillinen. Harvinaisuus teki oman säväyksensä. (269, N39)*
- *Puro. Vesi on mukava elementti varsinkin kesällä. (248, N55)*
- *Puro rauhoittaa koko ilmapiiriä. (251, N47)*
- *Suurastaan hieno veden ja vihreyden alue, keidasmainen vaikutelma. Virkistyy ja tuntuu mukavalta. Vesiuoma keskeisenä. (221, M59)*
- *Vesiallas on todella epätavallista, parantaa näkymiä. Tuntuu, että on puiston/luonnon keskellä. En osannut odottaa, teki todella hyvän vaikutelman. (223, M42)*
- *Polulta lähti puolipyöreitä alueita, joissa penkkejä puskienvälissä. Näköala purolle. Vihreyttä ja puistonpenkkejä. Kiva istua puistonpenkille, lepuuttaa hermoja, lueskella, olla vaan ja katsella vettä. (229, N46)*
- *Puro elävöittää maisemaa, tuntuu suorastaan joelta. Kaarimainen silta on hyvin viehättävä, sopii maisemaan hyvin puisena ja yksinkertaisena. (232, N56)*
- *Monipuolisesti nurmikkoa ja penkkejä. Kesäinen oleskelupaikka. Tilaa toiminnoille vaihtelevasti. (214, N35)*

⁴ Valtaosa myönteisistä kommentteista liittyi jollain lailla viihtyisäksi koettuun pihaan. Näitä kommentteja on koodattu eri tavoin riippuen siitä viittasiko vastaaja pihaan yleisesti vai liittyikö mielipide johonkin pihan yksityiskohtaan. Useimmin mainitut yksittäiset asiat pihalla ovat saaneet omat koodiluokkansa. Tässä paikassa tarkempia Ac-luokkia olivat Ac7 Vesiaihe ja Ac6 Muut rakenteet (tässä kuvaa lähinnä piharakenteita kuten siltoja, kaiteita). Tarkempia Ac koodiluokkia, eli tässä vesiaihetta, on käytetty vain silloin kun vastaajan mielipide liittyi nimenomaan vesiaiheeseen. Jos vastaaja kuitenkin kommentoi pihaa kokonaisuutena, se on koodattu luokkaan Ac5 Piha.

- *Japanilaistyylliset sillat ja kauniit valaisinpylväät ovat persoonallisia. Yksityiskohdat miellyttää silmää. Yksi parhaita alueita koko Leppävaarassa. (243, N67)*
- *Hieno ojanvarsimiljö. Terassi ja köysirakennelma. Vesielementti lisää esteettistä mielihyvää. Laadukkaampi leima. Viihtyisämmin toteutettu. (242, M42)*
- *Avara vesimaisema, pienikin vesialue kohottaa ympäristön arvoa. Kaarevat sillat ja lankkulaiturit, narukaiteet ja sopivan erikoiset valaisimet. Visuaalisesti kiehtovat yksityiskohdat, elävää. Suunnitelmallisuus näkyy. (221, M59)*
- *Kivat kaarisillat tuo kansallisromanttista tunnelmaa ja pehmentää kaupunkimiljöötä. Tuntuu hyvältä ja näyttää hyvältä, ympäristöön sopivia. Mukavaa, että on tuotu kaarimuotoja suoraviivaisten talojen sekaan. (247, N51)*
- *Puro. Erikoinen elementti. Tekee paikasta ainutlaatuisen. Sopii paikkaan hyvin. Viihtyisyys, yksilöllisyys. (274, M26)*
- *Talojen pihassa vanha vesipumppu on viehättävä. Hyvää, että vanhoja elementtejä säilytetään. Antaa historiaa talon pihalle. (264, M67)*
- *Puupinnat silloissa. Kodikas luonnonmateriaali tuo väriä ja pehmeyttä. Mukava astua. (270, M31)*
- *Paljon puuta. Luonnonmukainen, lämmön tunne. Haluan olla luonnon ympäröimä. (203, N32)*
- *Puurakenteet kivoja, kaunistaa. Laituriteema miellyttää, miljö rauhoittaa. (217, M64)*
- *Puiset sillat ja tasanteet tuovat viihtyisyyttä. Puu on lämmin istua, tuo mieleen maaseudun. Viihtyvyys, kodikkuus. (257, N70)*
- *Puurakenteet. Lämmin, näyttää hyvältä ja tuntuu hyvältä kävellessä. Puurakentaminen vie ajatuksia maaseudulle ja vaikuttaa positiivisesti mielialaan. (252, M28)*
- *Puun käyttöä runsaasti, hieno keksintö. Puupinnalla mukavampi kävellä kuin betonipinnalla, luonnollisuus. (244, N69)*
- *Hienot sillat ja puulaiturit. Lämmin tunnelma syksylläkin. (223, M42)*

Siisteys

- *Kukkapenkkejä ei ollut levitelty ympäriinsä. Roskikset olivat paikoillaan, ei roskia missään. Ei hiekkaa, kadut siistissä kunnossa. Pihahuolto toimii hyvin. Iso plussa alueelle, haluaa säilyttää samanlaisena. (233, M22)*
- *Siisti. Ei roskia. Laadukas yleisilme. (203, N32)*
- *Pieni puro on hyvin hoidettu. Esteettinen, hieno lisä. (233, M22)*
- *Kasvillisuus on nätisti leikattu ja hoidettu, miellyttää silmää. (245, N31)*
- *Vesielementti lähellä on hoidetun näköinen. (252, M28)*
- *Siisti asuinympäristö. Ei roskia ja rikkaruohoja. Ehjät leikkipaikat. Viihtyisää. Tuntuu, että asuu fiksua porukkaa. (259, N32)*
- *Puut on saatu kasvamaan hyvin. Yleensä ilkeältä tappaa ne jo ennen kasvuvaihetta. Kiva kun on nähty aikaa ja vaivaa, paikka tuntuu rauhallisemmalta. (261, N78)*

Idyllisyys ja yhteisöllisyys

- *Vihreys pehmentää. Lisää tunnelmaa, jota löytyy hienoista 50-luvun kaupunginosista (esim. Meilahti). Kaupunkimaista, mutta luonto on vahvasti läsnä ja onnistuttu yhdistämään. Tuo rauhallisuutta. Rantabulevardin tunnelma. (263, N32)*
- *Puron lorina kuuluu tällä reitillä. Vesi miellyttää, muistuttaa juurista maaseudulla. Olen vanha maalaismamma. Tulee positiivisia ajatuksia ja mielikuvia, kesämökki mieleen. (257, N70)*
- *Idyllinen illuusio merenrannasta. Mielikuvat merestä, mutta turvallinen. Tunne äärettömästä tilasta, voi katsoa pitkälle. Mielikuva purjehtimisesta rentouttaa. Rakastan merta. (253, N59)*
- *Kaunis piha, tunnelmalliset sillat, värit ja vehreys. Fiilis, kuin olisi ulkomailla. Miellyttää silmää, näyttää terveeltä. Tuntuu viihtyisältä. Pysäyttää ja rentouttaa, kannustaa rauhoittumaan. (208, N24)*
- *Kaunis kiva laiturimaisema. Rannalla on viehättävä keskieuropalainen tunnelma. (268, N51)*
- *Puistoalue on isompi, kun on yhteinen. Tuntuu hyvältä, että tuollainen alue voi olla yhteinen. (251, N47)*
- *Asukkaiden asettelemat ruukut, istutukset ja koristeet. Asukkaat ovat ottaneet vähän julkista tilaa haltuun. Näkyy jonkun ajattelevan olennon kädenjälki. Tuli mieleen joku hollantilainen kaupunki. Virkistävää, inhimillistä. Ihmiset rikkovat yksityisen ja julkisen rajaa, tarkkaa kah-*

- tiajakoa. Ei ajatella "minun neliöt, muut neliöt". Tulee fiilis, että täällä asuu miellyttäviä ihmisiä, jotka välittävät siitä miltä näyttää, ja haluavat, että muutkin nauttivat kukkaistutuksista. Tärkeä asia, kun valitsee asuinympäristöä. (240, N42)*
- *Asuinalueen sokkeloisuus tuo tunnelmaa ja omaperäisyyttä. Lisää arvoa omalle asuinalueelle, ei ole massatuotantoa. Ylpeys asua siellä, leppävaaralaisuus. (231, N29)*
 - *Kylämäinen fiilis, ei olla isossa kaupungissa, ei ole lähiömäinen. Ihmiset tuntevat paremmin toisensa, sosiaalisuutta. Erilaiset talot (rivi+kerrostalot) ovat sulassa sovussa, on omia pikku-pihoja. Ihmiset ovat enemmän pihalla ja laittavat pihojaan. Luo yhteisöllisyyttä. Ajetaan yhteisiä asioita ja pidetään huolta enemmän toisistaan, kannetaan vastuuta toisista ihmisistä. (229, N46)*
 - *Arkkitehtuuriin on kiinnitetty huomiota. Talot on sijoitettu ympyränmuotoisesti. Alueella on oma pieni yhteisö. Tuntuu ihan eri maailmalta. Mielikuva yhteisöllisyydestä tulee ympyrämuodosta. Alueen ihmiset voi käyttää puistoa yhteiseen oleskeluun. (219, N34)*
 - *Voi tutustua toisiinsa. Yhteneväisyyden tunnetta. Naapurit voisi välittää toisistaan. Ei unohdu kuolleena asuntoonsa. (222, N53)*

Arkkitehtuuri ja tilasuunnittelu

Paikan arkkitehtuuri ja tilasuunnittelu sai paljon kehuja monipuolisuudesta ja laadukkaasta ilmeestä. Suunnittelu arvioitiin onnistuneeksi ja esteettisesti miellyttäväksi. Taloja pidettiin sopivan matalina, ja korkeudeltaan miellyttävästi vaihtelevilta. Vastaajat arvostivat sitä, että alueella on yhdistetty pien- ja kerrostaloja, erikokoisia taloja sekä hintaluokaltaan eritasoisia taloja. Matalampi rakentaminen miellytti, sillä se tuo ilmavuutta ja tilaa asumiseen. Näin matalat talot kaupungissa tuntuivat ylellisyydeltä. Arkkitehtuuri koettiin inhimilliseksi, kiinnostavaksi ja vaihtelua tuovaksi. Matalan arkkitehtuurin hyvänä puolena nähtiin myös lisävarustuksen tuoma turvallisuus.

Vastaajat kiittivät rakennusten sijoittelua. Eri talojen välillä vaikutti olevan riittävästi etäisyyttä, jotta he voivat nauttia tilasta ja yksityisyydestä. Piha-alueita oli jätetty riittävästi, jotta omaa rauhaa sai, mutta halutessaan on helppo ottaa kontaktia naapuriin kyläyhteisömaisessä pihassa.

Avaruuden ja tilantunteen lisäksi talojen sijoittelu nähtiin hyväksi myös suojaisuuden kannalta. Liikenteen melu ei häirinnyt pihalla oloa eikä pihaa mielletty läpikulkupaikaksi. Ympyränmuotoon rakennetut talot toivat turvallisuudentunnetta ja saivat alueen tuntumaan ”piilopaikalta”.

Arkkitehtuuriset ratkaisut, kuten erikokoiset, hintaluokaltaan eritasoiset talot, materiaaliväri- ja materiaali- sekä pien- ja kerrostalot samalla alueella vaikuttivat monipuolisuuden kokemukseen. Monipuolisuus toi haastateltavien mielestä hyvin vaihtelua alueeseen vaikuttaen esteettisesti ja yleisesti hyvinvointia ja viihtyvyyttä lisäävästi. Monipuolisuus asuntojen tasossa merkitsee myös erilaisuutta asukkaissa, joten täällä asuminen nähtiin hyvänä mahdollisuutena tutustua erilaisiin ihmisiin, suvaitsevuteen.

Arkkitehtuurin ja asuntojen varustelun uutuus ja modernius oli joillekin asia, mikä taloissa miellytti.

Arkkitehtuuriin ja tilasuunnitteluun liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”avaruus”, ”suojaisuus” sekä ”vaihteleva arkkitehtuuri”.

Avaruus

- *Avaruus. Vaikka asutaan lähiössä, on mukavaa, että asunnoissa on tiettyä etäisyyttä. Näkee taivaan. Tuntuu mukavalta. (224, N32)*
- *Monta kerrostaloa lähemmäksi, silti avaraa. Tulee tilantunnetta. (251, N47)*
- *Talot rivitalomaisia, parakkimaista rakentamista. Asuminen on joustavampaa, kun ei ole niin kapeaa. Tulee mieleen Porvoo. Ei niin määrättyä missä asuu ja miten asuu, kun vähän enemmän luontoa ja pihvoja, vapaampaa. Ei monta asuntoa vierivieressä, vaan taloyhtiöitä, joissa vähemmän asuntoja. Tilantunnetta ja yksityisyyttä. (245, N31)*
- *Avaraa ja väljää, talot eivät ole vastakkain. (213, M51)*
- *Kerros- ja paritaloja, kauempana toisistaan. Isompi piha. Idyllinen ja rauhaisa paikka. Naapurit eivät ole heti vieressä, tulee naapureiden kanssa paremmin toimeen. Voi sosialisoida naapureiden kanssa. (233, M22)*
- *Ei niin isoja taloja, ei kiinni toisissaan. Avaruuden tunne, avointa kulkutilaa. Näkee yhdellä silmäyksellä paljon, visuaalisesti kiva. Tarpeeksi etäisyyttä rakennettuihin elementteihin ja toisiin ihmisiin. Tietty kyläyhteisömyyden tunne. Tulee tunne, että on tilaa hengittää; voi itse valita onko yksin. (203, N32)*
- *Matalammat kerrostalot, maisemanäkyvyys parempi. Taivas näkyy, kauniimpaa. Elämänlaatua, jaksaa paremmin. (231, N29)*
- *Oikean korkuisena etelään nousevaa rakentamista. Valo pääsee rakennusten yli mukavasti pitkälle syksyyn, kaunista. Helpompi kulkea, vähentää rikollisuutta ja tuo turvallisuutta. (221, M59)*
- *Rakennukset ovat sopivan korkeita. Kodikasta, ilmavaa. Ei ahdistusta. Esteettistä. (270, M31)*
- *Matalahkoja kerrostaloja (alle 5-kerroksisia). Vähemmän ihmisiä per talo. Rauhallisempaa. Pienet kerrostalot kaupungissa ovat ylellisyyttä. (265, N54)*
- *Mielenkiintoisia matalia taloja, houkuttelivat tutustumaan. Sopivat yhteen ja pehmensivät koko alueen kuvaa. Ei ollutkaan tylsä pellolle rakennettu alue. (268, N51)*
- *Matalat talot, inhimilliset mittasuhteet. Lämpimämpi ihmisen mittainen alue. Ei polkupyörä heti häviä. Naapurit saattaa pitää huolta toisistaan. (242, M42)*

Suojaisuus

- *Suojaisaa, ei läpikulkupaikka. Aurinkoisella säällä voi nauttia maisemista ja olotilasta. Asukkaat voivat olla omassa rauhassa. (239, N62)*
- *Talojen sijoittelu hyvä. Vaikka Sello ja asema ovat lähellä, ei ole kuitenkaan melua. Ei vaikuta pihan olotilaan. (239, N62)*
- *Rajattu rakennuksilla. Onnistunut ratkaisu, rauhoittaa paikkaa, kun ei ole liikennettä. Yhteinen sisäpiha on suojaisa. Lapsilla kivaa leikkiä. Yhteisöllisyyden tunne. (270, M31)*
- *Talot on sijoiteltu ympyränmuotoisesti, sijainti on piilossa. Ei tarvitse katsella autoja ja junia. Tulee turvallinen olo. (219, N34)*
- *Rakennuskanta kasvaa etelän suuntaan, pohjoisessa myös massiivisia rakennuksia. Hyvä rakentamistapa, suojattu tuntu. (221, M59)*
- *Siisti ja rauhallinen asuinympäristö. Hyvin suojassa autoteiltä. Lapset ei joudu leikeissä heti liikenteen sekaan. (259, N32)*

Vaihteleva arkkitehtuuri

- *Vasemmalla olevat matalat rakennukset näyttävät onnistuneilta, rivitaloja. Sulautuivat maanläheiseen ympäristöön. Maanläheinen väri, luonnollisuus. (243, N67)*

- *Pientalot rivissä vesialtaan vieressä. Puuverhoukset ovat kivannäköisiä, ei ylikoreita. Arkkitehtuuri miellyttää. Tuli maaseutu mieleen, tuttuuden tunne. (223, M42)*
- *Laadukas yleisilme, ei voida rakentaa mitään väliin. Säilyy tällaisena laadukkaana. Tärkeää, että pysyy sellaisena kuin päätöksentekohetkellä. Pystytään rakentamaan etäisyydellä, on ollut varaa valita rakennuksen paikka. Kunnolliset materiaalit, kestävyys. Ei tarvitse heti remonttia. On ajateltu pidemmälle, mielihyvä hyvästä ulkonäöstä. (203, N32)*
- *Mukavaa, että on erikorkuisia ja -tyyppisiä taloja. Vaihtelevuus. (224, N32)*
- *Ei pelkkää kerrostaloa, myös rivitaloja. Arvokkaampi alue. Viihtyisämpi. Näkee yhdellä silmäyksellä matalat ja korkeat talot. Mukavampi olo. (218, N29)*
- *Matalat rakennukset viheralueen ja korkeiden kerrostalojen välissä. Kivannäköistä, ei tunnu niin kaupunkimaiselta, tuo kodikkautta. En kuitenkaan itse haluaisi asua näissä paritaloissa, asun mieluummin kerrostalossa (tähän paikkaan liittymättömistä arvosyistä). (263, N32)*
- *Mukavasti erityyppisiä rakennuksia rakennettu kokonaisuudeksi: rivi-, kerros- ja luhtitaloja, punatiiltä ja valkoista betonia. Vaihtelevaa, ei tunnu yksitoikkoiselta. Rakentaminen ei ole samanlaista lähiötyyppiä kuin 70-luvulla. Rakennukset ovat klassisia ja kestää aikaa. Tuntuu, että ne voisivat näyttää hyvältä vielä 10-20 vuodenkin päästä. (259, N32)*
- *Vaihtelevuus talojen julkisivuissa. Erikorkuisia taloja, käytetty eri materiaaleja: tiiltä ja puuta. Iloa silmälle, nautittavaa. Onnellisempia ihmisiä. (265, N54)*
- *Moni-ilmeisiä taloja. Värikkyys, elävää pintaa. Näyttää hauskalta. (247, N51)*
- *Puuverhoukset taloissa tekevät alueesta vaihtelevan. Kaikkea ei ole puristettu samaan muotiin. Hyvä yhdistelmä puu-, betoni- ja tiilitaloja. Miellyttävä vaikutelma monipuolisuudesta. (223, M42)*
- *Hyvin suunniteltua, erikorkuisia ja -näköisiä taloja. Hyvä miljö. Vaihtelua, ei rutinoitu. Asumismukavuus tärkeää etenkin sisällä, kodin tuntu. (244, N69)*
- *Erikorkuisia, myös matalia taloja. Lisää vaihtelua. Kivempaa silmälle, vähentää tylsyyttä. (214, N35)*
- *Monipuolinen arkkitehtuuri. Erilaiset talot on eritelty omiksi alueikseen. Oma ilme, erilaisia yksityiskohtia. Mielenkiintoa alueeseen. Enemmän virikkeitä, värit piristää. Pieniä pihvoja, pääsee haravoimaan ja kuopsuttamaan pihvaa. (208, N24)*
- *Arkkitehtuuriin kiinnitetty huomiota. Talot erikokoisia ja -näköisiä, sijoittelu on porrasmainen. (219, N34)*
- *Erilaisia ja erikokoisia taloja sekaisin. Ei 70-luvun betonilähiötä. Vaihtelevuutta. Viehättää silmää. (239, N62)*
- *Yhdistelmäyhtiöt. Rivi- ja kerrostaloja. Varmaan eritasoisia asuntoja, kalliimpia ja edullisempia. Asumisen monimuotoisuus. Hauska ajatus, että tällaista tehty. Asuu kaiken näköistä porukkaa. Normaaliutta asumiseen. Positiivinen asia. Lapset näkee pienestä pitäen erilaisuutta ja aikuiset myös. Erilaisuuteen tutustuminen tapahtuu luonnostaan arjessa. (224, N32)*
- *Moni-ilmeisiä taloja. Varmaan myös erilaisia asuntoja, ei pelkästään standardikolmioita. Asuu erilaisia ihmisiä (sinkkuja, perheellisiä, vanhoja, nuoria, erimaalaisia). Hyvä, että näkyy taloyhtiössä myös ulospäin, antaa väriä ympäristöön. Yhteisöllisyyttä ja monimuotoisuutta. Asuinalue on arvokkaampi. Kaikille pitää olla sijaa ja mahtua samalle alueelle. Monimuotoisuus tekee rikkouden. (247, N51)*
- *Tyylikkää rakennukset. Hyvin hoidettua, siistiä, selkeää. Uutta rakennuskantaa. Kohtuullisen tavallinen. Pidän uudemmassa rakennuskannasta. (274, M26)*
- *Moderneja, uusia asuintaloja. Modernit varustelut ja ratkaisut, nykyaikaisen näköiset materiaalit, koneet yms. Tärkeää, että itse tykkää. (214, N35)*

Piha sopii lasten leikeille

Pihan sopivuus lapsille ja sen tarjoamat hyvät leikkipaikat oli myös tärkeä syy monen vastaajan myönteisiin arvioihin. Lapsille piha tarjosi vastaajien mielestä monipuolista tekemistä ja ulkona oloa. Lähellä oleva leikkipaikka on helpompi vanhemmillekin ajankäytön ja vahtimisen kannalta ja lapsille turvallisempaa.

- *Leikkivälineet ja puisto. Lapset on huomioitu hyvin. Paljon lapsia, tilaa leikkiä. Rakennelmat, esim. laiturit kiinnostaa lapsia. Ei tarvitse lähteä kauas leikkipuistoon. Vähemmän hankaluuksia ja aikatauluongelmia arjessa. Lapset ovat valvovan silmän alla. Turvallisuus. (224, N32)*

- Koripallokenttä, pöytäryhmä. Lapsille tilaa purkaa energiaa. Eivät kiukuttele vanhemmille. Yhteistä tekemistä muiden kanssa. (222, N53)
- Liikuntaa ja tekemistä ulkona. Lasten on hyvä olla ulkona. Saavat liikuntaa ja elämään sisältöä. (218, N29)
- Hyvät ja vaihtelevat lasten leikkipaikat. Lapset saa käännellä kiviä ja ihmetellä, pysyvät lähitöllä. (265, N54)
- Lasten leikkipaikka on siisti ja houkutteleva. Lapsi viihtyi ja tykkäsi leikkiä. (219, N34)
- Lasten leikkipaikka on toimiva, rajattu alue. Tuntuu, että lapsi ei karkaa, on kuin "apina häkissä". Turvallista. (219, N34)

Muut myönteiset kommentit kohteesta

- Isot parvekkeet. Hyvät näkymät purolle. Hyvät oleskeluun. (239, N62)
- Sisäänvedettyjä ja lasitettuja parvekkeita. Pidentää käyttöikää, saa lisähuoneen kesällä. Oman pihan korvike. Turvallinen pienille lapsille ja lemmikeille. Suojaa tuulelta ja tuiskulta. Vähentää lumitöitä. (247, N51)
- Ratsukadulta talojen välistä avautuu kaunis näkymä. Näkyy myös pitkälle eteenpäin Leppäviihdan sivua. Avaraa, luonnonmukaista luontoa. Käänteinen Ratsusolaan verrattuna. Tuntuu, että voi hengittää vapaammin, voi itse päättää mihin menee ja mitä tekee. Kauneus on tärkeää, koska asuinympäristöään katsoo niin paljon. On miellyttävää, jos on jätetty tilaa jollekin, mitä voi vain katsoa. (240, N42)
- Lenkkeilen paljon maastossa. Voi purkaa paineita, olo helpottuu. Ei ole mielessä stressaavia asioita. (233, M22)
- Hyvät vapaa-ajan palvelut, lenkkimaastot ja uimahalli. Liikun paljon. Olen maalta kotoisin, kaipaan muutakin kuin asfalttia. (266, N50)
- Luonto lähellä, voi harrastaa lintujen ym. tarkkailua, sienestää ja poimia marjoja. Tärkeitä aktiviteetteja, jotka rentouttavat. Oma aika. (217, M64)
- Siisti ja rauhallinen asuinympäristö. Voi lähteä iltaisin ulos, ei rajoita elämää. Rauhallisuudesta tulee turvallinen olo. (259, N32)
- Ei ravintoloita ihan vieressä. Melutonta ja rauhallista, siistiä. (266, N50)

7.3.5 Kielteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset

Tässä aluvussa on esitetty kolmannen arviointipaikan kielteiset tulokset vastaajien kertomin esimerkein. Ne jakautuvat seuraaviin aihealueisiin: ”Puisto, kasvit ja vesiaihe”, ”Arkkitehtuuri”, ”Huonokuntoiset ja sekavat kulkuväylät”, ”Liikenteen melu”, ”Kalliit asunnot” sekä ”Muut kielteiset kommentit kohteesta”.

Puisto, kasvit ja vesiaihe

Vastaajat pitivät puroa yleisesti turvallisuusriskinä, mutta lähinnä lapsille, sillä vieressä on päiväkotia. Varotoimia, kuten kaidetta ei pidetty riittävänä. Puusillat saivat moitteita huonokuntoisuudestaan. Siltojen materiaalia pidettiin myös epäkäytännöllisenä turvallisuuden kannalta.

Toinen vesiaiheessa ja sen ympäristössä harmitusta aiheuttanut seikka oli hoitamattomuus. Veden määrä oli niin vähäinen, että vastaajat eivät nähneet puroa visuaalisena, vaan rumana

ja keskeneräisenä. Myös puron eläimistöstä oltiin huolissaan. Vähäisen vesimäärän lisäksi purrossa oli roskiakin. Epäsiisteys saa aikaan sen, että puron äärellä ei ole niin mukava viettää aikaa.

Vastaajien vaikutelma hoitamattomuudesta syntyi lisäksi rehevöityneestä kasvillisuudesta ja vääristä, yksipuolisista kasvivalinnoista. Toisaalta jokuumaan olisi kaivattu puita näköesteeksi ja poistamaan keskeneräisyyden tunnetta. Pöheikkömäiseksi kasvaneet pensaikot eivät näytä kauniilta ja ne varjostavat asuntoja vaikuttaen mielialaan ja viihtymiseen. Eräs vastaaja näki hoitamattomuudessa yhteisöllisyyden puutetta.

Kasvillisuuteen ja vesiaiheeseen liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”aitaamaton vesielementti ja sillat”, ”epäsiisteys ja hoitamattomuus” sekä ”keskeneräistä ja yksipuolista”.

Aitaamaton vesielementti ja sillat

- *Vesi voi olla vaaratekijä lapsille (päiväkoti vieressä). Hukkumisvaara, mutta toisaalta hyvä, että oppivat olemaan varovaisia. (217, M64)*
- *Kaiteet huonot siltaosuudella, turvallisuusriski lapsille. (215, N26)*
- *Sillan kaiteet eivät ole turvallisia lapsille. Korkeus ja materiaali (köyttä) ovat huonoja. (232, N56)*
- *Lapsia ei voi jättää yksin laiturille, voivat pudota veteen. (253, N59)*
- *Puupinta on kulunut käytössä ja se näkyy. (231, N29)*
- *Puu on materiaalina liukas (sillat). Kaaduin pyörällä pahasti, veneluu murtui. Puu jäätyy yöllä, joten on todella liukas kävellessä. (222, N53)*
- *Puusillat märkinä liukkaita, kaatumisvaara. Vaarallisia talvella, ei käytännöllistä. Vaativat enemmän hoitoa ja hiekoitusta, kuluvat nopeammin. (270, M31)*

Epäsiisteys ja hoitamattomuus

- *Monikonpurossa on liian vähän vettä. Olisi parempi puron eläimistölle ja kasvillisuudelle, jos olisi enemmän. Ei ole visuaalisesti niin nätti. (217, M64)*
- *Joessa ei ole kunnolla vettä. Näyttää rumalta ja keskeneräiseltä, kun rakenteet näkyvät. (253, N59)*
- *Purossa ei tarpeeksi vettä. Ei sorsia tai muita eläimiä. Puiston penkillä istuessa olisi hauska seurata eläimiä. (229, N46)*
- *Monikonpuro näyttää epäsiistiltä. Liejuinen ja seisova vesi, mutavelli vain muhii. Mahdolliset hajuhaitat. En varmasti viihtyisi. En nauttisi maisemista jos ikkunat olisivat purolle. (263, N32)*
- *Monikonpuron pohja on roskainen. Puro on säilytetty jonkin harvinaisen eliölajin takia ja se on ollut kallista. Tuntuu epätarkoituksenmukaiselta, ettei siitä pidetä huolta. (232, N56)*
- *Vesi on likaista ja sinne on lennellyt kaikenlaista. Ei ole niin mukava käydä, ei houkutteleva. (224, N32)*
- *Puron uoma on siivoamaton. Roskia ja rikkaruohoja. Epämiellyttävää, ei voi samaistua. (257, N70)*
- *Hieman epäsiistiä. Roskia. Johtui varmaan päivästä, katsoin liian tarkkaan. (245, N31)*
- *Istutuksista, esim. puista ei ole pidetty huolta, vaan on päästetty rehevöitymään. Huolestuttaa miltä paikka näyttää 10 vuoden, tai jo vuoden päästä. Mietityttää, miten homma toimii: huolehtiiko kaupunki vai asukkaat? Yhteisöllisyyden tunne kärsii. (219, N34)*
- *Pöheikko on epäsiisti. Kasvit villiintyvät ja tulevat jalankulkijoiden päälle. Olisi kivempi katsoa siistittyä. Tulee hyvänolon tunne siitä, että joku on hoitanut. (264, M67)*

- Puut kasvavat helposti liian suureksi ja alkavat varjostaa pihaa ja asuntoja. Tuo varjoisuutta ihmisten mieliin ja muut kasvit kärsivät. Siivouskustannukset kasvavat. (217, M64)
- Liikaa marja-aroniaa. Putoilevista marjoista tulee sotkua ja ylimääräistä siivoamista. (244, N69)

Keskeneräistä ja yksipuolista

- Jokiuomassa ei ole puita. Ne olisivat hyvä näköeste, olisi oma rauha. (264, M67)
- Puut eivät ole vielä kasvaneet. Ei tunnu ihan kodikkaalta. Tulee keskeneräinen ja väliaikainen vaikutelma. Vaikeampi vakiintua ja juurtua paikkaan (263, N32)
- Liian tehdyn näköistä. Ei vanhoja puita. Ei monimuotoisuutta. Monimuotoisuus kuuluu luonnon. Arvostan luonnollisuutta. En tunne olevani luonnon helmassa. (269, N39)

Arkkitehtuuri

Arkkitehtuuriin liittyvistä konkreettisista ominaisuuksista lähtevät kommentit liittyivät tämän paikan kohdalla useimmiten liian tiiviiksi koettuun rakentamiseen. Tiivis rakentaminen koettiin haittana etenkin yksityisyyden kannalta. Lisäksi se saatettiin kokea stressaavana ja pimentävänä. Erityisesti tässä paikassa kiinnitti vastaajien huomiota se, että on mukavaa, kun on erilaisia rakennuksia. Toisaalta koettiin, että korkeiden kerrostalojen keskellä sijaitsevilla pihoilla asukkaat ovat näyteikkunassa muihin nähden. Tämä vaikutti kielteisesti koettuun yksityisyyteen ja avaruuden tunteeseen, minkä koettiin edelleen rajoittavan omasta pihasta nauttimista tai sen käyttöä.

Arkkitehtuuria pidettiin tiiviiden lisäksi myös hieman sekavana esteettisestä näkökulmasta. Osa vastaajista ei löytänyt suunnittelusta yhtenäisyyttä.

Arkkitehtuuriin liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”tiivis rakentaminen ja yksityisyyden puute” ja ”muuta arkkitehtuuriin liittyvää”.

Tiivis rakentaminen ja yksityisyyden puute

- Tiheä asutus. Asutaan sylkkäin. Kasaa paineita. Kun menee kotiin, haluaa olla kotona rauhassa eikä tietää naapurin asioita. Ei tunnu kodilta, tulee hotelliolo. Ihmiset tupakoivat parvekkeella. Ei voi itse kuivata pyykkejä parvekkeella. Tirkistelyfiilis. Ärsyttää. Joutuu laittamaan sälekaihtimet suojaksi. Haluaisin valoa ja ulkoilmaa. (245, N31)
- Talot ovat aika lähekkäin. Alueella ei ole oikein omaa rauhaa. Muut näkevät takapihalle tai parvekkeelle. (231, N29)
- Rivitalojen pihat kerrostalojen ääressä. Kerrostaloista näkee. Rivitalojen pihassa on ihan tarjottimella. Ei halua olla kaikkien kytättävänä. Piha-alue voi jäädä käyttämättä. (229, N46)
- Pienet matalat talot ja pienet pihat. En halua, kokisin itseni vaivautuneeksi. (211, N35)
- Matalat talot ovat turvattomia näin lähellä keskustaa. Ikkunoita ja parvekkeen ovia ei voi pitää auki, kun joku voi kiivetä pihalle. Ei voi elää ”herran kukkarossa” niin kuin maalla, menettää yksityisyyden. (266, N50)
- Talot paikoin liian lähellä toisiaan ja katua. Ohikulkijat näkevät suoraan talon läpi. Yksityisyyden puute. (232, N56)
- Liian tiivistä vastatakseen omakotitaloasumista. Jos perheellistyy, tämä ei ole sellainen unelmapaikka, mihin haluaisi. (245, N31)

Muuta arkkitehtuuriin liittyvää

- Alue voisi olla arkkitehtuuriltaan yhtenäisempi. Liikaa erilaisia rakennuksia. Sekava. Ei esteettistä. (243, N67)
- Sekavaa, harmaata rakentamista luoteiskulmassa. Erilaiset katot sikin sokin joka suuntaan ja väritykset eivät sovi yhteen. Eriparisuus ja symmetrian puute häiritsee. (221, M59, R1)
- Osa taloista varjostaa. Kaipaan aurinkoa. (253, N59)
- Pienet talot matalia ja kerrostalot ympärillä jykeviä ja korkeita; tuntuu kuin talot kaatuisi päälle. (215, N26)
- Korkeat kerrostalot piirittävät matalat rakennukset. Se latistaa avaraa vaikutelmaa. (248, N55)

Huonokuntoiset ja sekavat kulkuväylät

Vaikka kulkuväylien hiekkamateriaali koettiin luonnolliseksi ja terveellisemmäksi kävellä, niin se herätti myös kielteisiä kommentteja. Hiekkatiet mm. menevät asfaltteja nopeammin huonoon kuntoon. Aluetta pidettiin myös liian pimeänä ja huonosti suunniteltuna. Kritiikkiä tuli huonosta valaistuksesta, joka tuo turvattomuutta.

Kulkuväyliin liittyvissä kommentteissa kritisoitiin myös mm. vaikeutta löytää taloihin ja koko alueelle. (Tämä kommentti voi kuitenkin liittyä siihen, että arvioijat saapuivat paikalle kävelen kevyen liikenteen reittiä pitkin.) Vastaaajia huolestutti käytännöllisyyden lisäksi turvallisuusaspekti: jos hätäajoneuvot eivät löydä määränpäättään.

- Hiekkatiellä kuoppia, lätäköitä ja heikko valaistus. Jalat voivat kastua ja inhottaa, jos astuu tyhjän päälle. Ei ole turvallista kulkea. Hoitamattomuutta (murtuneita laattoja), mistä ei tule luotettavaa kuvaa, että halutaan rakentaa pysyvää ja kestävä. (268, N51)
- Kulkuväylät eivät ole asfalttia. Hankaloittaa rullaluistelua, joka on tärkeä harrastus. (274, M26)
- Valaistusta voisi olla enemmän. Yleisvalaistus on hämärä. Houkutteleeko kaljanjuojia ja piikitäjiä? Pelottaisi, ärsyttäisi. (259, N32)
- Talvella saisi olla enemmän valaistusta urheilukentän suunnalla. Naisilla ja lapsilla on turvaton olo. (218, N29)
- Kanavanvarrella oli heikko yleisvalaistus. Pimeällä ja märällä kelillä turvattomuutta. (242, M42)
- Miten alueelle tullaan autolla? Ei ole selkeitä opasteita. Pitää etukäteen selvittää reitti. Työlästä. (251, N47)
- Joihinkin asuntoihin on hankala ohjeistaa tulijoita. Epämukavuus, kun tilaa esim. taksia tai pizzaa. Kuskit hermostuvat ja tavaroita joutuu kuljettamaan pidemmän matkan. (214, N35)
- Kulkuväylä olivat sokkeloisia, kun ei ollut selkeää valtaväylää. Piti suunnistaa polkuja pitkin. Talojen numerointi voisi näkyä ja kulmataloissa voisi olla katukyltit alueen sisälläkin. Miten taksi tai sairausauto löytää perille? (242, M42)
- Vaikea löytää, jos ei tunne aluetta. Tykkään kävellä paljon. Meni monta vuotta, ennen kuin löysin paikan. (229, N46)

Liikenteen melu

Sijaintiin liittyen liikenne ja sen aiheuttamat haitat olivat yksi merkittävin kritiikin kohde. Kritiikkiä sai paikan sijainti lähellä junarataa ja Turuntietä, joiden aiheuttamaa melua ja saasteita pidettiin viihtyisyyttä vähentävinä ja jopa ostoaikomusten esteinä.

- *Junarata lähellä. Meteli kuuluu liian lujaa. Pistää korvaan kun ei ole tottunut. Negatiivinen olo. Yöaikaan ei saisi nukutuksi. Kävivät katsomassa kämppää kesällä, eivät ostaneet melun vuoksi. (263, N32)*
- *Sijainti liian lähellä junarataa. Melua, rumaa. Vilkas Turuntie tuottaa saasteista ilmaa. (243, N67)*
- *Autot ajavat kovaa Rummunlyöjäkadulla. Ei ole turvallista, kun on paljon jalankulkijoita. Äänet häiritsivät, jos asuisi asunnossa, jossa ikkunat tielle päin. (252, M28)*
- *Junaliikenteen melu kuului kovaa talojen välistä, kun ei ole tarpeeksi kasvillisuutta. (221, M59)*

Kalliit asunnot

Vastaajat, jotka puhuivat tämän alueen asuntojen hinnoista, mielsivät hinnat liian korkeiksi. Alueen hinta-laatusuhde mietitytti esimerkiksi pusikkomaisen pihan takia. Kun yleismielikuva piha-alueesta jäi negatiiviseksi epäsiisteyden takia, se sai heidät epäilemään myös itse asuntojen kuntoa. Nykyinen ja tuleva asuntomarkkinatilanne laittaa harkitsemaan myös, onko taloudellisesti kannattavaa ostaa alueelta asuntoa.

- *Todennäköisesti liian kallis. Ei ole varaa ostaa asuntoa täältä. (270, M31)*
- *Kallis alue. En ole tyytyväinen hinta-laatu-suhteeseen. Neliöhinta ei takaa viihtyvyyttä. On huoli siitä, saavatko ihmiset omiaan pois, jos elämäntilanne muuttuu, jos asuntoa ei saa myytyä. (266, N50)*
- *Varmasti kallis. Ei voi odottaa voittoa myynnistä, koska hinnat ovat jo kaksinkertaistuneet alueella 7-10 vuoden aikana, ei voi enää niin nousta. (203, N32)*
- *Piha on pusikkomainen ja näyttää epäsiistiltä. Asunnot ovat kalliita ja niihin panostetaan paljon, asiat pitäisi viedä loppuun asti. Asioiden pitää olla kunnossa taloyhtiössä ja asunnon sisällä. Pitää olla jokin syy siihen, miksi asunto on kallis. Jos ei saa mitään ekstraa, ostaa halvemmalla muualta, jotta saa rahoille vastinetta. (208, N24)*

Muut kielteiset kommentit kohteesta

- *Hankaloittaa vieraiden kyläilyä, kun ei paljon vapaita paikkoja. Olisi ahdistavaa, jos ei voisi halutessaan olla ihmisten kanssa tekemisissä. (252, M28)*
- *Liian vähän parkkipaikkoja. Inhottavaa ja pelottavaa hakea auto iltaisin isosta parkkihallista. Omalla pihalla auto olisi lähellä ja pääsee nopeasti liikenteeseen, ostokset saa helposti sisälle. (208, N24)*
- *Mihin auton jättää parkkipaikkaan kylään tulijat? Helppo pääsy voi olla kriteeri kyläpaikan valintaan. Hankaloittaa ihmissuhteita, kun heitä ei välttämättä voi tavata kotona. (208, N24)*
- *Talvikunnossapidon puute, kun alue on iso ja määrärahat tiukilla. Koira ei pysty ulkoiluttamaan luonnonläheisessä paikassa nopeasti. (214, N35)*
- *Kävelytiellä "ei talvikunnossapitoa"-kyltti. Ihanan näköinen polku, olisi kiva juosta. Voi rajoittaa vanhusten kulkemista, tarvitsisivat apua. Vanhukset eivät liikkuisi. (218, N29)*
- *Nipottava kyltti, joka kieltää koirien ulkoiluttamisen kerrostalon pihalla on tylly ja tympeä. Asukkaat tuntuvat nipottavilta korttelipoliiseilta. Jos katsoisi asuntoa alueelta, vaikuttaisi to-*

- si negatiivisesti. Ärsyttää ihmisten suhtautuminen toisten lemmikkieläimiin. Ei lemmikeistä tarvitse tykätä, mutta ne täytyy hyväksyä urbaanissa miljöössä. Epätasa-arvoista, epäoikeudenmukaista. Kysymys ei ole välttämättä koiran tärkeydestä vaan ihmisen vapaudesta pitää lemmikkiä. (240, N42)*
- *Polkupyöräilykielto ärsyttää. Pyöräilyyn pitäisi pikemminkin kannustaa ympäristöystävällisyyden takia. Pyöristä ei olisi ollut haittaa, kun muutenkaan ei liikkunut yhtään ihmisiä. (217, M64)*
 - *Piha-alueella on iso kontrasti lähellä oleviin rumiin opiskelijakämppeihin, ja puistoon on pääsy kenellä tahansa. Kaunis alue, ei ole mukava ajatus, että se on läpikulkupaikkana kenelle tahansa. Tulisi meluhaittoja ja siisteyshaittoja. (219, N34)*
 - *Koirapuistoa ei ole lähimailla, vaikka koiria on paljon lemmikkeinä. Kiireessä ei aina ehdi käydä kaukana (lähin 1 km:n päässä). Narinaa, kun voi tulla jätöksiä pihapiiriin. (248, N55)*
 - *Piha vaikutti autiolta. Odotin ihmisiä, kun paikassa olisi siihen mukavat puitteet laitureineen. (223, M42)*
 - *Onko piha vain asukkaille? Voi sanoa "hienoa, kun on kaikkien käytettävissä", kun itse ei asu. Jos asuisi, niin ei välttämättä haluaisi kauheasti ohikulkijoita, olisi "meidän piha". (247, N51)*
 - *Pumppuasema on ulkonäöltään varsin ikävä. Näyttää insinöörien tekemältä, ei sovi ympäristöön. (264, M67)*
 - *Urheilukenttä on epäkäytännöllinen, kun koripalloteline on hiekkakentällä. (218, N29)*

7.4 Paikka 4: YIT:n kohde

Kuvassa 4 näkyy neljäs arviointipaikka, jota arvioivat YIT:n kautta rekrytoidut vastaajat.

Kuva 4: YIT:n neljäs arviointipaikka, Palokaivonkuja 6

7.4.1 Keskeiset havainnot

Eniten myönteisiä kommentteja tässä paikassa herättivät talojen arkkitehtuuri (Ac4) ja sijointuminen ympäristöön (Ac12) sekä kulkuväylät (Ac8) ja palvelut (Ac1). Arkkitehtuuri ja ympäristö keräsivät eniten kielteisiäkin arvioita. Liikenne (Ac3) ja parkki- ja pyörätilat (Ac10) koettiin myös negatiivisena.

Erityisesti pidettiin talojen sijainnista lähellä metsää ja peltoa, hieman Sellon vilkkaudesta syrjässä. Sijaintia arvostettiin, koska sen koettiin tarjoavan mahdollisuuksia yksityisyyteen,

rentoutumiseen, liikuntaan ja luontoyhteyden kokemiseen, jotka olivat tärkeitä oman terveyden ja viihtymisen kannalta.

Myös rakennusten arkkitehtuuri sai paljon kehuja. Paikka koettiin avaraksi, esteettisesti miellyttäväksi, eläväksi ja näin ollen viihtyisäksi ja kodikkaaksi. Arkkitehtuuria kuvattiin hyvin suunnitelluksi, sopusointuiseksi, monipuoliseksi, moderniksi, laadukkaan oloiseksi ja eloisaksi. Rakennusten korkeutta pidettiin sopivana. Värien ja muotojen käyttöä kuvattiin monipuoliseksi, pirteäksi, eläväksi ja kauniiksi. Kokonaisuus miellettiin sopusointuiseksi ja hyvin ympäristöönsä sopivaksi.

Arkkitehtuurin ja miellyttävän ympäristön lisäksi palveluiden läheisyys (ks. luku 7.1.3) arkea helpottavana tekijänä oli jälleen tärkeä asia. Kulkuväyliä kiitettiin lähinnä hyvästä kevyenliikenteen suunnittelusta ja siitä seuraavasta turvallisuudesta. Hyvien kulkuväylien koettiin helpottavan liikkumista sekä arjen että harrastusten kannalta.

Vaikka Palokaivonkuja herätti todella myönteisiä mielikuvia arkkitehtuurinsa ja luonnonläheisyytensä ansiosta, vastaajat liittivät niihin myös eniten kielteisiä tuntemuksia. Yksityisyyden puute tuli esille usean vastaajan kommentoissa, koska arkkitehtuuri tuntui heidän mielestä liian tiiviiltä, aiheuttaen näin joutumisen suoraan naapureiden katseiden alle. Liian tiivis rakentaminen aiheutti ärtymystä, kun omaa rauhaa ei koettu olevan tarpeeksi. Rentoutuminen miellettiin tällaisessa ympäristössä vaikeaksi. Toivottiin, että olisi ollut enemmän luontomaisemana. Arkkitehtuuriin liittyvä negatiivinen kommentointi koski myös sen yksitoikkoisuutta. Liiallinen samanlaisuus koettiin tylsän ja osittain halvankin näköiseksi.

Toiseksi eniten kommentoitiin ympäristöä, joka tässä tapauksessa tarkoittaa metsää. Metsään liitettiin turvattomuuden tunteita, sillä se koettiin pimeäksi ja pelottavaksi.

Usea vastaaja mielsi myös Turuntien ja junaliikenteen aiheuttaman melun häiritseväksi ja ärsyttäväksi ja oli huolissaan talojen vieressä kulkevan uuden tien liikenteen lisääntymisestä. Kritiikkiä tuli lisäksi autopaikoituksesta, joka koettiin riittämättömäksi, epäkäytännölliseksi ja epäesteettiseksi. Epäkäytännöllisyyteen liittyivät esim. liian pitkä matka parkkipaikalta asunnolle ja se, ettei autoa saanut suojaan säältä tai ilkvallalta.

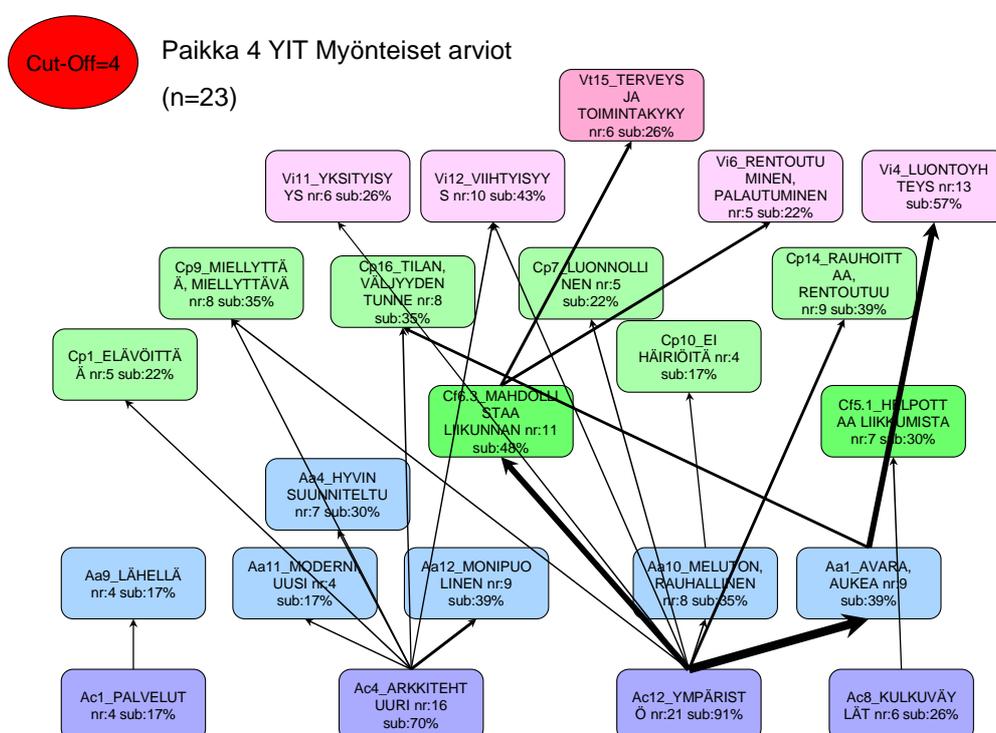
7.4.2 Myönteiset arviot: MEC-arvokartta

YIT:n arviointikohteessa tärkeimpinä myönteisinä konkreettisina ominaisuusluokkina olivat Ympäristö (Ac12), Arkkitehtuuri (Ac4), Kulkuväylät (Ac8) ja Palvelut (Ac1) ja näihin eniten liitetyt abstraktit ominaisuusluokat Avara (Aa1), Meluton/rauhallinen (Aa10), Monipuolinen (Aa12), Hyvin suunniteltu (Aa4), Moderni/uusi (Aa11) ja Lähellä (Aa9).

Keskeisimmät ominaisuuksiin liitetyt toiminnalliset seuraukset olivat Helpottaa liikkumista (Cf5.1) ja Mahdollistaa liikunnan (Cf6.3). Psykologisia seurauksina paikkaan liitettiin eniten seuraukset Rauhoittaa/rentoutuu (Cp14), Tilan/väljyyden tunne (Cp16), Miellyttää/miellyttävä (Cp9), Luonnollinen (Cp7), Elävöittää (Cp1) ja Ei häiriötä (Cp10).

Arvoja, jotka toteutuivat tässä paikassa parhaiten, olivat Luontoyhteys (Vi4), Viihtyisyys (Vi12), Rentoutuminen (Vi6), Yksityisyys (Vi11) sekä Terveys ja toimintakyky (Vt15).

Kuvion 8 arvokartassa nähdään neljännessä arviointipaikasta (YIT) mainitut yleisimmät myönteiset ominaisuudet sekä niiden yleisimmät yhteydet seurauksiin ja arvoihin.

Kuvio 8: Paikan 4 (YIT) myönteisten kommenttien arvokartta

Ensimmäinen keskeinen havainto YIT:n arviointipaikassa Palokaivonkujalla on, että konkreettiset ominaisuusluokat Arkkitehtuuri ja Ympäristö olivat vastaajille ehdottomasti tärkeimmät myönteisiä mielipiteitä herättäneet ominaisuudet. Niillä oli moninaiset yhteydet seurauksiin ja etenkin ympäristöllä arvoihin.

Toisena havaintona arvosalla ympäristön aiheuttamat myönteiset tunnekokemukset liitettiin jopa viiteen eri arvoon: Luontoyhteyteen, Viihtyisyyteen, Terveysteen, Yksityisyyteen ja Ren-

toutumiseen. Ympäristön tarjoamat mahdollisuudet mm. liikuntaan ja rauhalliseen olemiseen olivat ympäristöön liittyvien arvostuksien taustalla.

7.4.3 Kielteiset arviot: MEC-arvokartta

Keskeisimmät YIT:n kohteen kielteisiksi koetut konkreettiset ominaisuusluokat olivat Arkkitehtuuri (Ac4), Ympäristö (Ac12), Liikenne (Ac3) ja Parkki- ja pyörätilat (Ac10), ja abstraktit ominaisuusluokat Pimeä (Aa18) ja Melu (Aa9).

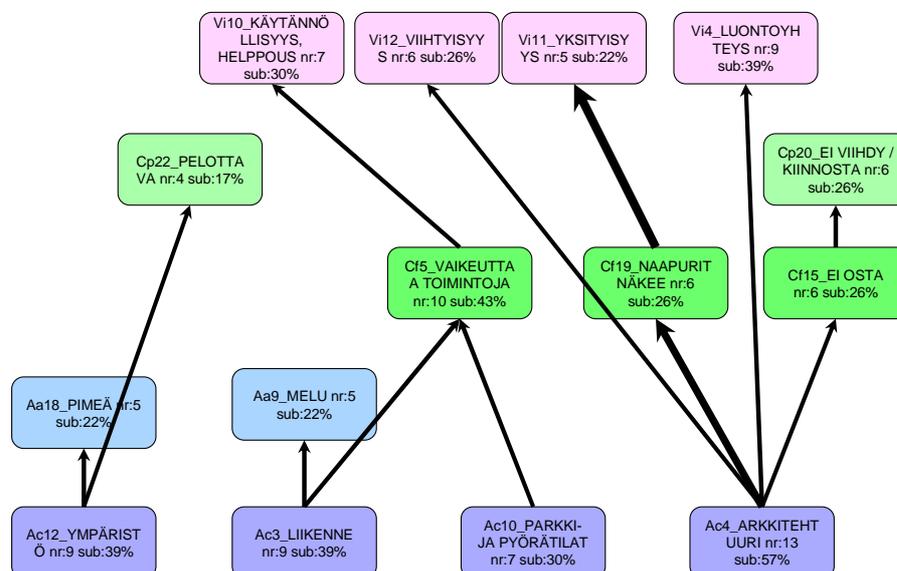
Yleisimmät ominaisuuksiin liittyvät toiminnalliset seuraukset olivat Vaikeuttaa toimintoja (Cf5), Naapurit näkee (Cf19) ja Ei osta (Cf15). Psykologisista seurauksista eniten mainittuja olivat Ei viihdy/kiinnosta (Cp20) ja Pelottava (Cp22).

Tähän arviointikohteeseen liitetyt tärkeimmät arvot, joihin edeltävät ominaisuudet ja seuraukset vaikuttavat kielteisesti, olivat Luontoyhteys (Vi4), Käytännöllisyys/helppous (Vi10), Viihtyisyys (Vi12) ja Yksityisyys (Vi11).

Kuvion 9 arvokartassa nähdään neljännessä arviointipaikasta (YIT) mainitut yleisimmät kielteiset ominaisuudet sekä niiden yleisimmät yhteydet seurauksiin ja arvoihin.

Paikka 4 YIT Kielteiset arviot
(n=23)

Kuvio 9: Paikan 4 (YIT) kielteisten kommenttien arvokartta

Keskeisin havainto tässä paikassa on, että Arkkitehtuuri oli vastaajille selkeästi eniten myös kielteisiä mielipiteitä herättänyt konkreettinen ominaisuusluokka. Tästä ominaisuusluokasta lähtivät monipuolisimmat ketjut seurauksiin ja arvoihin.

Toinen havainto on, että arkkitehtuuri on yhteydessä laajasti arvoihin; se yhdistettiin sekä Luontoyhteyden, Viihtyisyyden että Yksityisyyden puutteeseen. Tässä paikassa on siis huomattavissa, että arkkitehtuuriin liittyvät yksityiskohdat olivat keskeistä vastaajien paikasta luomiin negatiivisiin mielikuviin ja arvostuksiin, joiden toteutumista he kokivat niiden haittaavan.

7.4.4 Myönteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset

Tässä aluvuossa on esitetty YIT:n arviointipaikan myönteiset tulokset vastaajien kertomin esimerkein. Ne jakautuvat seuraaviin aihealueisiin: ”Arkkitehtuuri ja tilasuunnittelu”, ”Metsän ja pellon läheisyys”, ”Kevyen liikenteen ratkaisut” sekä ”Muut myönteiset kommentit kohteesta”.

Arkkitehtuuri ja tilasuunnittelu

Arkkitehtuuri keräsi haastateltavilta kiitosta monipuolisuudellaan ja sopusointuisuudellaan. Positiivisia mielikuvia herättivät väritys, materiaalivalinnat ja erityyyliset ja -korkuiset rakennukset. Kokonaisuus vaikutti viihtyisältä ja hyvin suunnitellulta myös ympäristöön nähden. Esimerkiksi ikkunoiden suuri määrä ja vinot katot mainittiin myönteisinä yksityiskohtina taloissa. Talojen mataluus teki vastaajien mielestä alueesta hengittävämmän ja käytännössäkin tilavamman.

Arkkitehtuuriin ja tilasuunnitteluun liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”värit ja materiaalit” ja ”vaihteleva ja väljä arkkitehtuuri”.

Värit ja materiaalit

- Kerrostaloissa käytetty kauniita värisävyjä, ei näytä synkältä. Pirstävä verrattuna 70-luvun harmaaseen elementtiin. Väri antaa voimaa ja valoisuutta. (248, N55)
- Hyvät pohjat taloissa ja hyvin rakennetut talot. Hyvä, moderni sijoittelu. Talot rakennettu tien kaaren mukaan, talojen välillä on riittävästi etäisyyttä. Yksityisyyttä. (233, M22)
- Oma sisäänkäynti kerrostaloissa. Keskieurooppalainen fiilis. (253, N59)
- Hyvä arkkitehtuuri. Ei ihan tyypillisiä suomalaisia kerrostaloja. Yksi matalampi ja kaksi korkeampaa taloa. Vinot katot ja osittain eri väritys. Rakentaminen on huomioitu maastollisesti. Talot on sijoitettu kaarelle asemakaavaan nähden, nousevat rinteeseen ja päättyvät puistoalueeseen. Miellyttävää ja viihtyisää. (276, N55)
- Kodikas leima vehreässä ympäristössä. Lämmintä punatiiltä, ei pelkkää suoraa betoniseinää. Ei liian ahdasta. Kotona on mukavampi olla, kun on kodikasta. (221, M59)
- Uusia laadukkaan oloisia kerrostaloja, myös rivitaloja. Käytetty kivasti värejä, näyttää iloisemmalta. Eivät ole liian isoja järkäleitä. (231, N29)
- Kauniit talot. Vaikuttivat viihtyisiltä ja kodikkailta. Sopiva korkeus. (251, N47)
- Asuinalue on yhtenäinen arkkitehtuuriltaan. Väritys ja muodot ovat sopusoinnussa, näyttää hyvältä. Tykkään katsella nättiä asuinalueita. Esteettisyys merkitsee paljon. Pirstää, mukava olo. (243, N67)
- Talojen ulkonäkö on onnistunut: pintavärit, pulpettikatot. (223, M42)

Vaihteleva ja väljä arkkitehtuuri

- Sopivan korkuisia pienkerrostaloja ja rivitaloja. Viihtyisän näköisiä. (218, N29)
- Talot ovat matalia, eivät näyttäneet hallitsevilta. Maalaisena en osaa pitää korkeista, vaan pidän niitä vastenmielisinä. Celsiusan matala rivitalo on mukavaa vaihtelua kerrostalojen sekaan, kaikki yhteensopivia ulkonäöllisesti. (223, M42)
- Kerrostalot ovat värikkäitä ja matalahkoja. Näyttävät sopivan pirteiltä. Ei tunnu niin painostavalta. Ei niin kaupunkimainen tunnelma, vaikka siitäkin tykkää. Matalammissa taloissa asuu muutenkin vähemmän ihmisiä. Alue tuntuu rauhallisemmalta. Kodin ympärille ei halua niin paljon ihmisiä. (252, M28)
- Ei liian korkeita taloja, sopeutuvat paremmin luontoon. Vältettiin erittäin tehokas vuokratotaloleima. (242, M42)
- Erilaiset talot on väljästi rakennettu, ei kylki kyljessä kiinni. Ahtaus ei olisi viihtyisää. (239, N62)
- Kauniit, uudet, tyylikkäätsä talot. Paljon ikkunoita. Vaaleaa, mutta myös väriä. Ulkonevat parvekkeet. Monimuotoisuutta, laatikkomaisuus vähenee. Miellyttää omaa silmää. (224, N32)

- *Värikkäät ja ilmeikkäät talot, yhteinen teema. Sointuvat toisiinsa, vaikka ovat erivärisiä. Kainista. Sopeutuvat myös ympäristöön, erottuvat hyvin vihreästä metsätaustasta. Erikorkuiset talot. Oli vaan kivannäköinen rypäs. (247, N51)*
- *Talot moderneja ja tyylikkäitä. Eloisaa, mutta ei räikeää. Monimuotoisuutta. Parvekkeet eivät ole kantti kertaa kantti. Ikkunatilaa on moneen suuntaan. (239, N62)*
- *Rivitaloja kerrostalojen lähellä myös. Erityyppiset asuintalot tuo monipuolisuutta. (252, M28)*
- *Laadukas arkkitehtuuri. Hyvä väritys. Vinoja kattoja ja erkereitä, luonnetta taloille. Erottuu massasta, mukavampi asua vähän erilaisessa paikassa. Arvokkaampi paikan tuntu. (242, M42)*

Metsän ja pellon läheisyys

Talojen sijaintia luonnon läheisyydessä arvostettiin, koska sen koettiin vastaavan hyvin rentoutumiseen, luonnossa liikkumiseen, rauhoittumiseen ja työstä palautumiseen liittyviin tarpeisiin. Nämä puolestaan merkitsivät vastaajille parempaa terveyttä ja viihtymistä asuinalueella. Lähellä oleva luonto ja metsä loivat vastaajien arvostamia mahdollisuuksia ulkoiluun, luontoyhteyden kokemiseen. Luonnonläheisyyden ja paikan rauhallisuuden koettiin tuovan mahdollisuuksia mielen rauhoittumiseen ja virkistäytymiseen. Paikka koettiin rauhalliseksi ja yksityiseksi, koska se sijaitsi hieman syrjässä Leppävaaran keskustasta. Rauhallisuutta ja yksityisyyttä toivat myös viereinen metsä ja pelto sekä pellolta avautuvat aukeat näkymät.

Vastaajat arvostivat luonnonläheisen sijainnin tarjoamia ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksia. Ulkoilu ja luonnossa liikkuminen olivat vastaajille tärkeitä rentoutumisen ja työstä palautumisen keinoja. Lähellä sijaitseva ”palautumispaikka” auttaa työssä jaksamisessa ja ylläpitää muutenkin henkistä ja fyysistä hyvinvointia ja terveyttä.

Luonnon läheisyys koettiin erittäin tärkeäksi rauhoittumisen ja voiman lähteeksi. Luontoyhteyden kokemus syntyi metsän ja pellon läheisyydestä, avarista näkymistä peltojen yli ja niiden tarjoamista mahdollisuuksista luonnon kiertokulun, kasvien ja eläinten seuraamiseen.

Asuinalueena Palokaivokuja miellettiin rauhalliseksi, osittain siitä syystä, että metsä suojaa myös liikenteen melulta. Läpikulkuliikenne ei ollut vastaajille ongelma, koska alue sijaitsee vähän syrjempänä. Ympäristössä ei liiku epätoivottuja ihmisiä, jotka aiheuttaisivat häiriöitä.

Luonto liitettiin myös jatkuvuuden ja historiallisuuden kokemuksiin. Tähän liittyi lapsuuden muistot ja tietynlaista turvaa ja rauhoittavaa oloa tuova ikaikaisuuden tunne esimerkiksi vanhasta metsästä.

Metsän ja pellon läheisyyteen liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”avarat näkymät”, ”viihtyisyys, luontoyhteys ja rauhallisuus” sekä ulkoilumahdollisuudet”.

Avarat näkymät

- Upea, korkea paikka ylhäällä metsän laidassa. Näkee paljon maisemaa. Talot ei auto- tai kävelytien vieressä. Tuntuu luksukselta, voi olla ylhäisessä yksinäisyydessään. (224, N32)
- Ikkunat metsään. Ei näkisi toisten asuntoihin. Parempi yksityisyys. (218, N29)
- Avara maisema, tilantunne. (253, N59)
- Ikkunat pellon puolelle, avaraa. Miellyttää silmää, juuret maalla. (276, N55)
- Rakentamaton pelto. Avaruutta, näkee kauas, nauttii. Avaruus on aina hyvästä. Tärkeää, kun ostaa asuntoa, että olisi kaupan päälle joku luontoelementti. (247, N51)
- Luonto lähellä. En olisi ostanut asuntoa ilman parvekkeelta näkyvää metsää. Sain rauhoittavan näkymän. Enemmän yksityisyyttä. Avarat näkymät, en ole tottunut asumaan toisen vieressä. Saa vapauttavan tunnelman. (232, N56)
- Avara maisema, metsää ja peltoa. Luonnonläheisyys. Varmaan jossain vaiheessa rakennetaan, mutta ei välttämättä huononna. Uskon, että vihreyttä jää tarpeeksi. (239, N62)
- Peltomaisema. Avaruutta ja valoisuutta. Lintuja pesii pellolla, kivaa kuunnella luonnon ääniä. Miellyttävämpää silmälle, kun ei ole parveketta vastassa. Ajaa rauhallisuutta, vaikka onkin kerrostaloalue. Yksi parhaista paikoista kerrostaloasumiseen. (245, N31)
- Hyvät näkymät pellolle tai metsään. Avaraa, näkee kauas. Rauhoittaa. Näkee vuodenajat selvästi. Tykkään metsästä ja isoista puista. Lisää viihtyvyyttä. (251, N47)

Viihtyisyys, luontoyhteys ja rauhallisuus

- Vapauttava tunnelma. Hienoa, että on villiä luontoa, tuo positiivista virettä ja auttaa jaksamaan päivän askareissa. (232, N56)
- Pelto lähellä, luonto lähellä. (222, N53)
- Peltoja ei ole rakennettu. Tilaa viereiselle pellolle. Maisema miellyttää. Suomalainen arkkitehtuuri on onnistunut, tuntuu ihmisläheiseltä. (253, N59)
- Luonto lähellä, saa happea. Metsä ja pelto rauhoittaa. Luonnonläheisyyttä, näkee eläimet ja kasvit niiden omassa ympäristössä. (244, N69)
- Luonto on läsnä. Säteriltä avautuva pelto on kaunista maisemaa. Sopivan pieni metsä, jonne voi tehdä muutaman minuutin pyrähdyksen. (231, N29)
- Valtava pelto, jossa viljellään. Saa olla keskellä luontoa. Ei olla kaupungissa. Positiivista. (229, N46)
- Peltomaisema lähellä. Voi kävellä pellon laidassa. Pääsee pois kauppakeskuksen hälinästä. Enemmän tilaa liikkua, ei törmäile toisiin. (248, N55)
- Pieni metsä vie pois betonibunkkerifiilistä. Tosi tärkeää, että luonto on lähellä. Asunnonostossa kiinnittää paljon huomiota siihen, voi olla jopa ratkaiseva tekijä. (219, N34)
- Maisema Kilon päin kaunista. Isompi luontoalue asuinalueen lähellä tuo toisen aspektin asumiseen kuin kaupunkimaisuus. Miellyttävä paikka, tulee mieleen lapsuus. Tuntee itsensä pieneksi. Vanha 1500-luvun metsä tuo tunteen, että on asuttu aiemminkin. Historiallisuus tärkeää. (240, N42)
- Metsikkö lähellä. Metsä on perinteistä, saa voimaa. Näkee uutta ja vanhaa. Rauhoittava tunne. (248, N55)
- Luonto tuo turvaa, viihtyvyyttä, kotoisuutta, ikaikaisuutta. En halua suomalaisena vieraantua luonnosta niin, ettei erota koivua ja kuusta toisistaan. Muistaa juurensa. (224, N32)
- Metsä talon takana. Vihreää ja vihreää. Mukavaa, että on jätetty luonnotilaiseksi. Tuo rauhallista tunnelmaa. Tiet on kauempana, ei häiritsevää liikennettä. (223, M42)
- Rauhaista ja viihtyisä paikka. Ei kuulu mitään liikennettä. Rauhaa täytyy olla samassa suhteessa kuin hektisyyttäkin, jaksaa paremmin. (233, M22)
- Rauhallinen paikka. Ei kuulu koneiden tai autojen ääniä. Kun ei kuulu ääniä, niin ei ärsyynny. Vaikuttaa tyynilehdolta, ei koskaan tapahdu mitään. (253, N59)
- Rauhallinen. Autot jää alemmas, ei läpikululiikennettä. Sisälle ei kuulu liikenteen ääntä. (276, N55)
- Rauhallinen alue, vähän syrjässä kaikesta. Ei liiku epämääräistä porukkaa. (229, N46)

Ulkoilumahdollisuudet

- *Alue rajoittuu metsään. Viihtyisyyttä ja rauhallisuutta. Pääsisi juoksemaan. Lapset ja vanhemmat voivat ulkoilla. Saa raitista ilmaa ja liikuntaa. Pysytään terveenä. (218, N29)*
- *Ulkoilureitit. Ulkoilen paljon. Ilman ulkoilureittejä olisi huono paikka omalta kannalta. Ulkoilu tuo positiivista nostetta ja auttaa jaksamaan. Lisää terveyttä. (232, N56)*
- *Hyvät ulkoilupuitteet, lenkkeilymaastot. Kunto nousee, ei ole niin usein kipeä. Jaksaa tehdä asioita pidempään, stressi vähenee. En voi elää ilman urheilua. (233, M22)*
- *Hyvät ulkoilumahdollisuudet. Eri reittejä, paljon katseltavaa. Saa vaihtelua ja pääsee pois rutiineista, pysyy motivoituneena. Pääsee pois kaupungin pölyistä. (244, N69)*
- *Erinomaista ulkoilualuetta. Pellon takana ja ympärillä hyvät ulkoilumaastot. Loistava vastapaino kiireelle, helppo tavoittaa kodin viereltä. Tuntuu maalaismaisemalta, viihtyisä asuinympäristö. Rauhoittaa, vastapainoa työelämälle. (231, N29)*
- *Metsä ja luonto lähellä. Kävelen mieluummin metsässä kuin kävelytiellä. Voi irrottautua arjen pyörittämisestä. Hetki omaa aikaa ja omille asioille. Helpottaa stressiä. Koko perhe jaksaa paremmin. (241, N35)*
- *Metsä on hyödyllinen. Pehmeä alusta ja hyvä tuoksu, kivempi kävellä. Ulkoilutan koiraa usein, voi välillä juoksennella vapaana. (240, N42)*

Keveyen liikenteen ratkaisut

Useat vastaajat kommentoivat myönteisesti alueen kulkuväyliä. Esteetön ja turvallinen keveyen liikenteen liikkuminen oli monille vastaajille tärkeää, mm. palveluihin pääsyn, ulkoilun vuoksi ja tarjotessaan lapsille turvallisen ja viihtyisän koulutien. Tästä syystä he arvostivat keveyen liikenteen väylien olemassaoloa, niiden leveyttä, asfaltoituja pintoja ja hyvää valaistusta.

- *Pyörätie lähellä. Itse pyöräilen paljon. Pääsee vaikka minne. (222, N53)*
- *Hyvät keveyenliikenteenväylät. Leveät, hyvin valaistut ja asfaltoidut. (240, N42)*
- *Kävelytiet, etenkin Friisinmäentie. Lenkkeilen ja arvostan, että voin liikkua ja ulkoilla. Ei tarvitse kävellä ajotien sivussa. (245, N31)*
- *Alle 1-vuotiaalla on useita käyntejä neuvolassa. Pienen lapsen kanssa mennään rattailta. Kävelytiet on oltava (ovat) helppoja kulkea. (241, N35)*
- *Reitti pihojen läpi on idyllinen, ei kuitenkaan liian suojainen. Kiva ja turvallinen reitti pienelle koululaiselle. (253, N59)*
- *Kiva reitti kouluun, Selloon ja asemalle. Hiekkatie koulun vierestä on turvallisempi reitti pienille koululaisille. Ympäri vuorokauden käytössä. Turvaa. Mukava kun mutkittelee metsässä, kaupunkilaislapsetkin voi kuvitella olevansa luonnossa. (224, N32)*

Muut myönteiset kommentit kohteesta

- *Palvelut ja juna-asema on kymmenen minuutin päässä. Hyvä matka kävellen. (233, M22)*
- *Maalla, silti lähellä kaikkia palveluita. (229, N46)*
- *Ei ihan ostoskeskuksen vieressä, mutta tarpeeksi lähellä. Nopeuttaa arkea. Saa aikaa itselle, perheelle ja harrastuksille. (219, N34)*
- *Neuvola lähellä. (241, N35)*
- *Isot parvekkeet. Valoisuutta ja aurinkoisuutta. Luo positiivista fiilistä ja saa kesällä ylimääräisen huoneen. Viihtyisämpi asunto. (251, N47)*
- *Parvekkeet tyylikkäitä ja isoja. Lisäolohuone kaupunkiasumisessa. Voi oleskella, tahtoisin itsellenikin. Kaide/jalopuurimat sopii väritykseen, näyttää kivalta. Parvekkeet kiinnittävät huomion positiivisesti ohi kävellessä. (243, N67)*
- *Joitakin kunnollisen kokoisia parvekkeita. Minimi parvekkeen koko on 3x4 metriä. Parvekkeet ovat tärkeitä, koska Suomessa sääoloista johtuen joutuu viettämään aikaa paljon sisällä. Par-*

veke on asunnon jatke ja tekee siitä toimivamman. Ei tarvitse välttämättä lähteä ulos, että saa raitista ilmaa. Voi ottaa aurinkoa, kuivata pyykkiä. (221, M59)

- *Uudet talot. Ei tarvitse olla ihan uusia, mutta suhtkoht tuoreita. En halua remontoida, koska en osaa. En halua käyttää aikaa remontointiin, vaan nauttia vapaa-ajasta. (224, N32)*
- *Kaikki taloissa on kunnossa ja uutta. Ei tarvitse pelätä putkiremonttia. Asumisesta ei tule työstä, ei tarvitse muutella väliaikaisiin asuntoihin. (251, N47)*
- *Koirapuisto. Kun koirat on puistossa, ne eivät sotke hiihtolatuja. (232, N56)*
- *Koirapuisto on lähellä. Koiria ei saa muuten pitää vapaana. Hyvä sijainti koiraihmisille. Metsän vieressä, luonnon keskellä, mutta pääsee helposti kävelyteille. Pienen matkan käveltyään koira pääsee purkamaan energiaa. Voi lähteä kävelylenkille rauhassa. (229, N46)*

7.4.5 Kielteiset arviot: Tarkemmat kuvailevat tulokset

Tässä alaluvussa on esitetty YIT:n arviointipaikan kielteiset tulokset vastaajien kertomin esimerkein. Ne jakautuvat seuraaviin aihealueisiin: ”Arkkitehtuuri”, ”Liikenteen melu”, ”Parkkipaikkojen puute ja puutteet” sekä ”Muut kielteiset kommentit kohteesta”.

Arkkitehtuuri

Tiiviin rakentamisen koettiin haittaavan ennen kaikkea yksityisyyden ja viihtyisyyden kokemuksia. Haastateltavat kokivat tärkeäksi sen, että hektisestä koulu- tai työympäristöstä palaessa saisi mahdollisuuden kohtuulliseen omaan rauhaan ja tilaan. Vastaaajia häiritsi erityisesti talojen sijoittelu liian lähelle toisiaan ja näköyhteys parvekkeilta naapuriin. Ahdas rakentaminen koettiin negatiivisena myös, koska se vähensi valoisuutta ja avaruuden tunnetta, jotka puolestaan vaikuttivat viihtyisyyden kokemiseen.

Arkkitehtuuriin liittyviä kommentteja tuli myös liian neliskulmaisista, ilmeettömistä taloista, ja naapurissa olevista taloista, jotka näyttivät liukuhihnatyöltä. Ilmeettömäksi koettu arkkitehtuuri vaikutti kielteisesti viihtyisyyden, vaihtelun ja esteettisen mielihyvän kokemuksiin. Vastaaaja, joka oli katsonut asuntoa näistä taloista, kritisoi niiden ahtaita pohjaratkaisuja.

Vaikka sijaintia metsän vieressä arvostettiin paljon, taloyhtiön sijainti aivan metsän vieressä koettiin myös synkistäväksi ja pimentäväksi. Etenkin iltaisin siellä liikkuminen tuntui vastaajista turvattomalta ja pelottavalta. Peltomaiseman negatiivisena puolena mainittiin aukean alueen tuulen ja sateen voimakkuutta vahvistava vaikutus.

Arkkitehtuuriin liittyvät vastaajien kommentit on koottu alle seuraaviin aihealueisiin: ”tiivis rakentaminen ja yksityisyyden puute”, ”ruma arkkitehtuuri” sekä ”metsän synkkyys ja varjostavuus”.

Tiivis rakentaminen ja yksityisyyden puute

- *A- ja B-talot liian lähellä toisiaan. Samansuuntaisia, pitäisi olla vähintään 40 metriä välissä. Parvekkeelta näkee suoraan naapuriin sisään. Epäkohteliasta tuijottaa. ”Maalaisen näkökulma”. (223, M42)*
- *Kaupunkimainen. Talot liian tiheään rakennettu. Toisista ikkunoista ei näy luonto vaan vastapäinen talo. Parvekkeet lähekkäin, toiset näkee sisään. Kotona pitäisi saada olla yksin. Kukaan ei häiritse. Yksityisyyttä. (222, N53)*
- *Pihalla vaikeaa löytää omaa rauhaa. Ei ole omia takapihoja ja parvekkeelle muut näkevät. Kävelytie lähellä. Ei näkösuojaa. Ei häiritse minua, mutta miestäni häiritsee. On vaikuttanut ostopäätökseen. (231, N29)*
- *Liian tiivistä rakentamista. Tien varressa talot on ihan vierä vieressä. Pitäisi olla hengitysrajoitustalojen välissä, avaruuden tunne puuttuu. (248, N55)*
- *Talot liian lähellä toisiaan. Naapurin olohuoneeseen näkee omista ikkunoista. Ahdasta. Ei kiva asia. (241, N35)*
- *Osa ensimmäisen kerroksen parvekkeista on maantasaisia. Joku voi kiivetä parvekkeelle. Ovet ja ikkunat täytyy pitää kiinni. Epämukavaa ja turvallisuusriski. En haluaisi asua. Ohikulkijat näkee, kun istuu parvekkeella. Ei omaa rauhaa, yksityisyys kärsii. (243, N67)*
- *Parvekkeella tirkistelyfiilis. Ihmiset tuijottaa, vaikea sopeutua. Vihastuttaa. Joutuu laittamaan sälekaihtimet suojaksi ja olla kopissa, vaikka haluaisi valoisuutta ja ulkoilmaa. Arvostan tosi paljon omaa rauhaa. (245, N31)*
- *Viisikerroksiset talot liian vierekkäin. Aurinko ei paista kunnolla. Vaikuttaa mielialaan, kun muutenkin pimeää. Arvostan luonnonvaloa. Tuntuu kivalta, kun aurinko paistaa. Joutuu tyytymään sähkövaloon, asumiskustannukset nousee. Tiiviys on tyyppillistä Leppävaarassa, tiivis rakentaminen herättää negatiivisia tunteita. Tulee ähky. (243, N67)*

Ruma arkkitehtuuri

- *Talojen ulkonäkö ei ole mieluinen. Ilmeettömiä, taloissa eri kerroskorkeus on ainoa ero. (229, N46)*
- *Pienkerrostalot ja rivitalot eivät ole kovin viihtyisiä. (218, N29)*
- *Tuntuu, että osa taloista oli halvalla ja liukuhihnalla rakennettu. Samannäköisyys, sama pakkaus. Vähän betonibunkkerifiilis. Yleismielikuva Palonkaivonkuja 6:n naapuritaloista. Talot ovat hajanaisesti lätätty, alue ei ole avara. (219, N34)*
- *Talot laatikkomaisia, liian kantti kertaa kantti. Puuttuu silmäniloa ja estetiikkaa (vrt. Wien). Suomeen toivoisi enemmän koristeellisuutta. Viihtyvyyttä. (241, N35, R1)*
- *Laatikkomaiset parvekkeet. Ei vaihtelevuutta. Voisi tehdä monikulmaisempia, hienompaa. Maksaa mielellään enemmän. (221, M59)*
- *Asuntojen pohjat surkeat. Ihme käytävä joka asunnossa, hukkatilaa. 70-lukulaista. Ei käytännöllinen ratkaisu. Ei tarpeeksi tilaa tavaroille. Ahdasta, viihtyisyys kärsii. (224, N32)*

Metsän synkkyys ja varjostavuus

- *Metsän puoli on synkkä ja pelottava. Aurinko ei paista koskaan siltä puolelta. Masentaa. (222, N53)*
- *Talojen takainen kävelytie on varjossa. Pimeää aurinkoisena kesäpäivänäkin, ei viihtyisää. (224, N32)*
- *Metsä on roskainen ja pimeä. Tekee synkän vaikutelman. Pimeä metsä rajoittaa liikkumista, käyn lenkillä vain valoisaan aikaan. Pimeällä voi kompastua ja kaatua tai joku voi käydä kimpupun. Pimeällä liikkuminen pelottaa. (232, N56)*
- *Metsän suuntaan synkkää. Metsä on niin tiivis, ei tule valoa. (253, N59)*
- *Osa asunnoista jää synkkään metsään. Vaikuttaa ostopäätökseen. Jos on tyhjiä asuntoja, kulut nousevat jo talossa asuvilla. Ei ole niin kiinnostava ostokohde. Asukkaat ovat eriarvoisia, kun osan ikkunat ja parvekkeet ovat pimeän puolella. (224, N32)*

Liikenteen melu

Palokaivonkujan syrjäisempi sijainti ja metsän läheisyys eivät joidenkin vastaajien mielestä suojanneet riittävästi liikenteen ääniltä. Sekä junaliikenne, että Turuntien autot toivat alueelle meluhaittoja. Haastateltavat kokivat liikenteen äänien rajoittavan esimerkiksi parvekkeella oloa ja ylipäätään oman kodin lepoa ja rauhaa. Jatkuva melussa olo saa pinnan kireälle ja vaikuttaa hyvinvointiin. Koirapuisto mainittiin myös negatiivisena tekijänä mahdollisten meluhaittojen takia.

- *Juna häiritsee. Ohiajavien autojen äänet kuuluvat myös. Rajoittaa ikkunoiden ja ovien auki pitoa. Ei ole mukavaa istua parvekkeella. (223, M42)*
- *Turuntie humisee. Liikenteen ääntä. Häiritsee nukuttaessa ikkunat auki. Voi häiritä parvekkeella oleskelua ja lepäämistä. (242, M42)*
- *Läpiajoliikenne. Kiloon avattu tie, liikenne lisääntyy. Melua. Jatkuva altistuminen melulle ärsyttäisi. Kotona haluaa olla rauhassa. (247, N51)*
- *Uusi tie, joka käy varmaan tulevaisuudessa yhä vilkkaammaksi. Talon kohdalle rakennetaan bussipysäkit, liikenne on heti vieressä. Rauhattomuus ja melu häiritsee. Ei houkuttele ostamaan. (224, N32)*
- *Junaradan ääni kuuluu selvästi. Rajivostuttava kilinä ja kolke, riippuu tuulen suunnasta. On kuin menisi moottoritie vierestä. Ääni ärsyttää. (229, N46)*
- *Kun kävin, oli auto- ja mopopäristelijöitä ja parvekkeella nuorisoporukkaa. Musa pauhasi. En haluaisi naapuriin sellaista meininkiä, vaan oman rauhan. (245, N31)*
- *Koirapuisto lähellä. Pidän koirista, mutta ei tällä hetkellä vaan kuulu omaan elämään. Kuuluu räksytystä. En halua herätä siihen aamulla tai kuunnella illalla, ärsyttäisi. (245, N31)*

Parkkipaikkojen puute ja puutteet

Kaiken kaikkiaan autopaikoitusta pidettiin riittämättömänä ja hyvin epäkäytännöllisenä. Parkkeeraaminen arvioitiin vaivalloiseksi ja hankalaksi parkkipaikkojen huonon sijainnin vuoksi (ulkona, pitkä matka, väärä paikka). Avopysäköinti miellettiin huonoksi ratkaisuksi myös koska autojen koettiin olevan ”kuin tarjottimella” säänmuutoksille, ilkvallalle ja varkauksille. Ulkopaikoitus talvella liukkaalla pihalla tuottaa myös vaikeuksia liikuntarajoitteisille, mikä aiheutti turvattomuuden tunnetta. Autopaikoitus koettiin parkkitalon/katoksen osalta myös epäesteettiseksi ja halvannäköisesti toteutetuksi.

Eräs vastaaja näki poikkeuksellisesti negatiivisena nimenomaan parkkipaikkojen ja autojen suuren määrän. Tässä tapauksessa oli kysymyksessä henkilö, joka oli muuttanut Leppävaaraan mm. hyvien kulkuyhteyksien takia. Hän näki miehensä kanssa auton olevan rasite sekä ekologisesti ja käytännön toimivuudessa.

- *Autojen pysäköinti. Taloyhtiöllä ei ole tarpeeksi pysäköintitiloja kaavoitettuna. Tiedän, kun katsoin tästä asuntoa. Osa asukkaista jää ilman autopaikkaa ja autoa joutuu siirtämään muutaman tunnin välein kadunvarsipaikoilla. Pysäköinti on koottu autokatoksiin ja avopysäköintiin. Ei näytä hyvältä ja onnistuneelta. Taloyhtiöille ei vuokrata paikkoja kuin kaavoitettu määrä. Tuhlausta, että on paikkoja tyhjän panttina. Espoonkruunun kalliopysäköintitilaan joutuu kävelemään pitkän matkan, joten auton joutuisi jättämään luvattomalle paikalle, kun vie kantamukset kotiin. (223, M42)*

- Autojen katetut ulkopaikat ovat riittämättömät. Haluan tallipaikan. Auto lämpimässä olisi helppo lähteä. Saisi auton suojaan säältä ja ilkivallalta. (244, N69)
- Autopaikat ovat perinteiseen malliin. Talvisin liukasta. Kävelymatka asuntoon ei ole turvallinen, joutuu stressaamaan. Suosin autohalleja talojen alla. Tärkeää, että olisi mahdollisimman hyvä pääsy lähelle asuntoa. (252, M28)
- Pitkä matka parkkiulostalon sisäänkulkuun. Sopiva matka on maksimissaan 100 metriä. Haittaa kulkemista, ajan tuhlausta. Joutuu kantamaan ostokset pidemmän matkan, mitä pidän tärkeänä, etenkin kun alkaa vanheta. (244, N69)
- Parkkitalo ei ole oikeassa paikassa talon vieressä. Toiminnallisuus kärsii ja aikaa kuluu hukkaan. Ilkivalta ja vahingonteko on helpompaa kuin tallissa. Lähi- ja talokohtaiset autotallit puuttuvat. Pysäköinti kadunvarressa tukkii kadun ja pilaa maiseman. Tallit pitäisi olla siellä, missä ihmiset asuu ja liikkuu. Helppous. (221, M59)
- Mihin autot parkkiin? Parkkipaikka kadun vieressä on ahdas, parkkeeraaminen on työlästä ja hankalaa. Ei ole kivaa laittaa autoa parkkiin. (251, N47)
- Voisiko parkkitilat olla maan alla tai monikerroksisessa rakennuksessa? Lapset menevät parkkipaikalle ja kolhivat autoja. Menee rahaa. Lukollisella alueella autot olisi suojassa varkailta. Aamulla kuluisi vähemmän aikaa skrapailuun. (218, N29)
- Ruma parkkitalo. Törkyisen näköinen hökötys siinä ympäristössä. Tuntuu, että yritetään päästä mahdollisimman halvalla. Haluan muita materiaaleja kuin lankaverkkoa, esimerkiksi erilaisia ritiläratkaisuja. (221, M59)
- Paljon parkkipaikkoja ja autoja. Kovaa ja epäesteettistä. Tuntuu, että alue on rakennettu autojen eikä ihmisten ehdoilla. (240, N42)

Muut kielteiset kommentit kohteesta

- Kauppakeskus on automatkan päässä. Ei ollut pientä lähikauppaa tai kioskia. Jos jotain pientä unohtuu, harmittaa. (242, M42)
- Pitkä kävelymatka Selloon. Joutuu menemään ostosten kanssa ylämäkeä. En jaksa kävelymatkaa vanhana. Haluan hoitaa asiat itse niin pitkään kuin pystyn. (244, N69)
- Melko etäällä palveluista. Liian pitkä matka, vaikea kävellä (lievä liikuntavamma). Niin lyhyt matka, että auton käyttäminen harmittaa. Ylimääräistä vaivaa lähtöön: täytyy etsiä parkkipaikkaa ja talvisin putsata lumet. (252, M28)
- Ei kivijalkakauppoja tai kahvilaa tms. Leppävaaran ongelma on, että kaikki palvelut ovat keskittyneet Selloon. Kaikki ihmiset ovat myös Sellossa. Mitä kauemmaksi mennään, sitä enemmän alue muistuttaa perinteistä lähiötä. Ihmiset nukkuvat ja käyvät kodin ulkopuolella vain ulkoiluttamassa koiran. Se kaventaa asumisympäristön elämäntuntoa. (240, N42)
- Sokkeloinen alue. Vaikea autolla löytää ja päästä perille. Jos asuntonäyttöön olisi noin vaikea päästä, jäisi menemättä. Ylä- ja alamäissä talvella liikkuminen olisi vielä hankalampaa, ei olisi nautinto ajaa joka päivä kotiin. Tienvarren kivetyks on kaunis, mutta ei käytännöllinen. Ajoin kiinni ja autosta meni pölykapseli. Paloi käänit. (219, N34)
- Autotie talolle on ahdas, vain yksi auto mahtuu ajamaan. Syntyy ruuhkia, jos useammalla on kuskattavaa samaan aikaan. Hidastaa ja vaikeuttaa elämää kaikin puolin, aikaa menee hukkaan. (251, N47)
- Portaan edusta on hiekkainen. Hiekka kantautuu porraskäytävään, paikat likaantuvat ja kuluvat nopeasti. Alentaa kiinteistön arvoa. Ikävä tulla omaan pihaan, viittaa kiinteistön huonoon hoitoon. Luiskat ovat liukkaita talvella. Sileää betonilaattaa, joten mäki on jäinen, kun vesi valuu sitä pitkin ja vie hiekoituksen pois. Onnettomuusvaara. (232, N56)
- Portaat ovat hankalat liikuntarajoitteisille. Ei koske vielä itseä, mutta mietin tulevaisuutta. Liikkumisen helppous ja vaivattomuus on tärkeää. (244, N69)
- Kaikkia teitä ei ole asfaltoitu. Liejua, koiran kanssa tulee likaa kotiin. Ei miellytä silmää. (229, N46)
- Aukea pelto, joka näyttää, muttei tunnu hyvältä. Tuulee koko pellon läpi, luja viima. Ei voi olla parvekkeella ikkunat auki. Kun sataa, sataa vaakasuoraan. Lisää kylmyyttä, kun lähtee ulos. (233, M22)
- Keskeneräistä aluetta, rakennusjätettä. Ei miellytä silmää. (229, N46)

8 Johtopäätökset

Tällä tutkimuksella oli kaksi tavoitetta. Ensimmäinen tavoite oli selvittää Leppävaarassa, mihin vastaajien arvoihin ja tarpeisiin heidän tärkeinä pitämänsä arviointipaikan ominaisuudet asuinympäristön valinnan kannalta liittyivät. Käytännössä tavoitteena oli tuoda esiin niitä ajatusketjuja, jotka kertovat, mihin vastaajan arvoihin tiettyjen konkreettisten ominaisuuksien arvostus perustuu. Tässä tutkimuksessa arvokartoissa esille nousivat seuraavat arvot: **viihdyisyys, luontoyhteys, käytännöllisyys, rentoutuminen, turvallisuus, yksityisyys, terveys, lasten turvallisuus, aikaa itselle, yhteisöllisyys, esteettisyys, tasapaino, hyvä elämä, itsen kehittäminen, lasten kasvatus ja hyvinvointi, esteettisyys sekä aktiivinen elämä.** Useat konkreettiset ominaisuudet, kuten arkkitehtuuri, kulkuväylät ja vesiaihe, tulivat vastauksissa esiin sekä myönteisissä että kielteisissä kommentteissa, välillä jopa saman vastaajan arvioinneissa. Rakennuttajat ovat siis haastavan tehtävän edessä suunnitellessaan uusia asuinalueita.

8.1 Ominaisuuslähtöiset johtopäätökset

Leppävaaran arviointipaikoista esitetyt arvioinnit liittyivät useimmiten seuraaviin konkreettisiin ominaisuuksiin: palveluihin, helppoon kulkemiseen (liikenneyhteydet ja kulkuväylät), arkkitehtuuriin sekä luontoelementteihin. Tulokset heijastivat hyvin paljon aikaisempien tutkimuksien tuloksia. Tosin, vaikka usein asumiseen liittyvissä tutkimuksissa (esim. Silvennoinen & Hirvonen 2002, 44–45) tärkeimpinä valintatekijöinä nousevat esiin asunnon hinta ja koko, tässä tutkimuksessa vastaajat eivät kiinnittäneet huomiota niihin, vaan arvioivat taloja ja niiden ympäristöä enemmänkin ulkopuolelta. Ainoastaan kolmannen arviointipaikan kohdalla puolenkymmentä ihmistä kommentoi mahdollisia kustannuksia, asuntojen kalleutta.

Palveluiden tärkeys tuli esiin Leppävaarassa erittäin vahvasti. Konkreettisista ominaisuuksista palveluihin liitettiin eniten erilaisia arvoja. Erityisesti Viaporintorilla kommentoitiin palveluita, mutta muissakin arviointipaikoissa palvelujen läheisyys oli usein mainittu. Palveluiden tärkeyden ovat osoittaneet myös Strandellin (2005) ja Hirvosen ym. (2005) ja Koistisen ja Tuorilan (2008) tutkimukset. Hyvien palveluiden seurauksena arjen toimintojen helpottuminen ja näin ollen arvona käytännöllisyyden lisääntyminen oli vastaajille tärkeintä; oma vapaa-aika lisääntyy, kun ostokset ja muut juoksevat asiat on helppo hoitaa esimerkiksi työmatkan sivussa. Säästyntä aikaa käytettiin kotona olemiseen, harrastamiseen ja perheen parissa ajan viettämiseen. Toisaalta erittäin monet vastaajat arvostivat palveluita nimenomaan siksi, että ne toimivat heille muun muassa rentoutumisen, aktiivisen elämän ja itsen kehittämisen välineenä. Leppävaaran suuri kauppakeskus, Sello, joka tarjoaa kauppapalveluiden lisäksi myös muita aktiviteetteja, on hyvin merkittävä vetovoimatekijä vastaajille, jotka tämän alueen asunnoista ovat kiinnostuneita tai jo asuvat alueella.

Helppo kulkeminen niin hyvien liikenneyhteyksien kuin selkeiden kulkuväylienkin kannalta oli toinen vetovoimatekijä. Yleisimpänä liikenneyhteyksien arvostuksen, kuten palvelujenkin, taustalla esiintyi käytännöllisyys. Käytännöllisyyttä kiittävät vastaajat kehuivat sekä julkista liikennettä että liikennejärjestelyjä yleisesti. Arvot käytännöllisyys ja turvallisuus kulkuväylien suhteen saivat osakseen niin myönteistä kuin kielteistä kommentointia etenkin Sellossa. Kielteiset kommentit liittyivät muun muassa huonoihin opasteisiin hisseille ja liikkeisiin sekä huonosti sijoitettuihin kulkureitteihin. Hyvinä koettuja kulkuväyliä ja lähellä sijaitsevia palveluja arvostettiin myös siksi, että kauppamatkoja ei tarvitse tehdä välttämättä autolla. Kävelen saavutettavuutta pidetään laadukkaan asuin ympäristön ominaisuutena (Talen 2002; Tuorila 2009). Kevyen liikenteen kulkuväylien kehittäminen tällaisilla kaupunkialueilla on siksi tärkeää, sillä se luo ympäristössä asuville ihmisille helppouden lisäksi ainakin mahdollisuuden ekologisempaan elämäntapaan ja lisääntyvän arkiliikunnan kautta tuo myönteisiä vaikutuksia terveyteen (vrt. McCann & Ewing 2003). Turvalliset ja käytännölliset kulkuväylät eivät rajoita tekemisiä, vaan houkuttelevat ihmisiä liikkumaan muutenkin kuin pakosta.

Kolmantena ja hyvin ristiriitaisia tunteita herättäneenä konkreettisena ominaisuutena nousi esiin arkkitehtuuri. Vaikka haastattelut sisälsivät kaikilla arviointipaikoilla kommentteja sopivan väljästä rakentamisesta ja hyvästä tilasuunnittelusta, yleismielikuvaksi jäi pääosan vastaajien haastatteluista se, että rakentaminen oli liian tiivistä ja korkeaa kaikissa arviointipaikoissa. Tämän koettiin haittaavan erityisesti yksityisyyden arvon toteutumista. Tulokset olivat siis samansuuntaisia kuin Kytän ja Kahilan (2006) tutkimuksessa Järvenpäässä. Vaikka arvostettiin pihan yksityiskohtia ja oleskelumahdollisuuksia, myönteisten puolien ei katsottu voittavan yksityisyyden puutetta. Toisaalta, tiivistä rakentamista ei välttämättä olisi koettu niin kielteisenä, jos yksityisyys olisi turvattu. Arkkitehtuurin suunnittelussa tulisi nykyistä enemmän huomioida yksityisyydensuojia esimerkiksi asuntojen sijoittelussa, rakenteissa ja materiaalien valinnoissa. Ensimmäisellä arviointipaikalla Viaporintorilla arkkitehtuuriin liittyi eniten kielteinen ominaisuus kolkkous. Toisella arviointipaikalla myönteiset kommentit koskivat avaruutta ja kielteiset kommentit tiivyyttä, mutta niin, että kielteisiä kommentteja oli arkkitehtuuriin liittyen enemmän. Kolmannen arviointipaikan maininnat arkkitehtuurista myönteisinä liittyivät avaruuteen ja monipuolisuuden tuomaan vaihteluun ja esteettisyyteen, kun taas kielteiset kommentit liittyivät yksityisyyden puutteeseen, ja joitain kertoja sekavuuteen, kun rakentamisen ei koettu olevan riittävän yhtenäistä. Miellyttävä vaihteluntunne erikorkuisten talojen ansiosta kääntyi arvosteluksi, kun vastaajat muun muassa pohtivat kuinka matalien talojen asukkaat ovat kuin tarjottimella korkeisiin kerrostaloihin nähden ja kuinka se rajoittaa oman pihan käyttöä. Tiiviin rakentamisen myönteisenä puolena nähtiin yhteisöllisyyden tunne, kun pihapiirissä asukkaat tuntevat toisiaan ja voidaan pitää yhteistä huolta lapsista. Manninen (2004) toi myös esiin kortteliyhteisöllisyyden hyvinä puolina mahdollisuudet sosiaaliseen vuorovaikutukseen sekä pihan sopivuuden lasten leikkeihin. Etenkin toisessa arviointipaikassa tiiviin ympyrän muotoon sijoitellut talot toivat vastaajien mielestä myös rauhal-

lisuutta. Se, että asuinympäristössä on mahdollisuus yhteisöelämään, on siis tärkeää, mutta siihen ei saa joutua pakotetuksi, kuten Silvennoinen ja Hirvonen (2002) ja Kyttä ja Kahilakin (2006) ovat todenneet.

Neljäntenä luontoaiheet ja yleisemmin piha-alueet painottuivat myös tämän tutkimuksen tärkeimpinä tekijöinä asuinympäristössä. Luontoaiheiden olemassaolo pihoilla, muun muassa vesiaihe ja kasvillisuus, koettiin monien myönteisten psykologisten seurausten lähteenä. Ne tuntuivat rauhoittavilta, elävöittävilta, esteettisiltä, luonnollisilta ja viihtyisiltä sekä toivat tilan tunnetta. Rauhaisuus ja rauhoittavuus tulivat useimmiten esiin paikan ominaisuutena tai seurauksena. Erikoinen vesiaihe miellytti yllätyksellisyydellään. YIT:n neljännessä arviointipaikassa luontoaiheet olivat vieressä sijaitseva metsä ja pelto. Arvotasolla luontoaiheet johtivat luontoyhteyden kokemukseen ja rentoutumiseen ja tasapainoon. Luontoaiheiden käyttäminen tilasuunnittelussa tuo pihapiiriin rauhallisuutta ja elvyttävyydellään edesauttaa arjen kiireistä ja stressistä palautumista (vrt. Strandell 2005). Tähän tulokseen on päädytty aiemminkin (mm. Kyttä 2004; Kyttä & Kahila 2006; Tuorila 2009). Etenkin kolmannen arviointipaikan kohdalla mainittiin usein, kuinka paikka tuntui muun muassa keitaalta ja toiselta maailmalta, todella idylliseltä. Suunnittelu vaikutti monen mielestä hyvällä tavalla sellaiselta, että paikassa unohtaa olevansa kaupungissa. Tämä heijastelee asumistutkimuksen perinteisiä tuloksia suomalaisten kaipuusta maaseudulle ja pientaloalueille. Luontoaiheita pidettiin lähestulkoon aina pelkästään myönteisenä asiana, kunhan niitä myös hoidetaan hyvin. Monikonpuuron osalta kritisoiitiin kuitenkin usein sen turvattomuutta lapsille, koska sitä ei vastaajien mielestä ollut aidattu riittävän hyvin.

Suoraa vertailua Lundgrenin (2009) tutkimuksen tuloksiin ei voi tehdä, koska hänellä oli tutkimuksessaan ryhmäjako ja saatavilla ei ole hänen käyttämiensä luokkien luokitteluperusteita. Tuloksista on löydettävissä samankaltaisia teemoja kuin Leppävaarassa. Frösundan ensimmäisessä arviointipaikassa tärkeimpänä ominaisuutena olivat juuri ravintola- ja kauppapalvelut. Palvelut toivat elävyyttä ja mahdollisuuden olla ihmisten keskellä. Lisäksi arvostettiin palveluista seuraavaa käytännöllisyyttä ja ajansäästöä. Paikkaan yhdistettiin myös kaupunki-mainen ilmapiiri, joka toi turvallisuudentunnetta. Muita myönteisiä yhteisiä teemoja tutkimuksen arviointipaikoissa olivat esimerkiksi rakennusten arkkitehtuurin tuoma vaihtelu, avaruudesta ja valoisuudesta johtuva turvallisuuden tunne ja arkkitehtuurin ansiosta parvekkeella olon tuoma yksityisyys. Leikkipaikat olivat tärkeä myönteinen ominaisuus, johon yhdistettiin seurauksena lapsiystävällisyys ja arvoina turvallisuus, ihmisten kanssa oleminen ja kotikulmilla pysyminen. Paikoissa tuli esiin myös suojaisuus liikenteeltä. Arvioinneissa esiintyi myös sisäpihan mahdollistama oleskelu ja rentoutuminen. Kielteiset mielipiteet liittyivät arviointipaikoissa tylsyyteen, autiuteen ja elävyyden puutteeseen, jotka eivät kannusta sosiaaliseen kanssakäymiseen. Arvotasolla heikentyivät sosiaaliset kontaktit, turvallisuus ja hyvinvointi.

8.2 Arvolähtöiset ja paikkakohtaiset johtopäätökset

Kun tarkastellaan Leppävaaran tuloksia arvojen kautta, niin niistä voidaan havaita **viihtyisyyden** olleen tärkein arvoluokka sekä myönteisten että kielteisten arvioiden osalta. Viihtyisyys tuli esiin ”yleis”arvona, puhuttaessa niin arkkitehtuurista kuin piha-alueistakin. Tärkeitä positiivisia arvoluokkia oli jokaisessa neljässä paikassa enemmän kuin negatiivisia arvoluokkia. Selvästi tärkeimmät positiiviset arvoluokat viihtyisyyden jälkeen olivat **luontoyhteys, rentoutuminen** ja **käytännöllisyys**. Luontoyhteys ja rentoutuminen liitettiin usein myönteisesti koettuun piha-alueeseen ja sen kasvillisuuteen sekä pihalla oleskeluun. Käytännöllisyys liittyi eniten helppoon kulkemiseen, mutta myös muiden arkiaskareiden, kuten pyykin kuivaamisen tai mattojen tuulettamisen helppouteen tai vaikeuteen. Negatiivisista arvoista viihtyisyyden lisäksi useimmin mainittiin **turvallisuus** ja **yksityisyys**. Turvallisuus esiintyi arvokartoissa vain kielteisissä arvioissa, paitsi lasten turvallisuus myönteisenä toisessa arviointipaikassa. Turvallisuuden puutetta aiheuttivat esimerkiksi ihmiset, pimeys, epäsiisteys ja huonosti suojattu Monikonpuro. Yksityisyyden puute koettiin yhtenä tärkeimmistä arvoista kaikissa arviointipaikoissa Viaporintoria lukuun ottamatta, eli käytännössä kaikilla asuinalueilla. Rentoutuminen puolestaan oli arvo, joka oli tärkeä kaikissa paikoissa ja näkyi niissä vain myönteisissä arvioissa.

Leppävaarassa erityisesti ensimmäisessä arviointipaikassa Viaporintorilla hyvin toteutuneena arvona nähtiin **käytännöllisyys** (esiintyi myös kielteisissä arvioissa). Käytännöllisyys liittyi erityisesti ominaisuuksiin kulkuväylät ja liikenneyhteydet. Selkeiden kulkuväylien ja monipuolisten liikenneyhteyksien seurauksena koitua asiointien nopeutuminen, vaivannäön vähentyminen ja helpompi liikkuminen johtivat arvon toteutumiseen. Ensimmäisessä arviointipaikassa nousi esiin useampia myönteisiä arvoja, joita muiden paikkojen arvokartoissa ei näkynyt ja jotka eivät erottuneet kielteisissä arvioissa. Nämä arvot olivat **aktiivinen elämä, hyvä elämä, itsen kehittäminen** ja **aikaa itselle** ja ne liittyivät Sellon kauppakeskuksen palvelujen tuomiin toimintamahdollisuuksiin kauppakeskuksessa kuten myös helpomman asioinnin ansiosta oman ajan lisääntymiseen kauppakeskuksen ulkopuolella.

Kielteisinä arvoina ensimmäisessä arviointipaikassa kiinnittyi huomio **terveyteen ja toimintakykyyn, turvallisuuteen** ja **viihtyisyyteen**. Terveiden toteutumista estävänä ominaisuutena olivat etenkin ihmiset ja heidän laatunsa. Käytännössä tämä tarkoitti esimerkiksi ovien edessä tupakoivia ihmisiä. Myös liikenteen saasteet koettiin terveyttä heikentävänä. Turvallisuuden puute liitettiin paikoista eniten Viaporintorille, ja sen aiheuttivat niin ihmiset, kulkuväylät kuin liikennekin. Turvallisuutta heikensivät joko häiriköivät ihmiset tai ihmisten vähyys, kulkuväylien epäloogisuus, pimeys ja ahtaus ja liikenteen osalta erityisesti torilla pyörivät autot jalankulkijoiden seassa. Tuorilan (2009) tutkimuskin totesi kaupunkilaisperheille ihmisvilinän olevan turvallisuutta tuova ominaisuus. Viihtyisyyden puute oli kaikista paikoista eniten vas-

taajien mielestä Viaporintorin ongelma. Tämä johtui esimerkiksi riittämättömästä kahviloiden ja toritapahtumien määrästä, kasvillisuuden puutteesta ja epämiellyttäväksi koetusta arkkitehtuurista.

Ainoastaan toisessa arviointipaikassa ja myönteisinä sisäpihalla tulivat esiin arvot **lasten kasvatus ja hyvinvointi** sekä **tasapaino**. Lasten kasvatus ja hyvinvointi liittyi hyviin ja monipuolisiin leikkipaikkoihin ja pihan muutoinkin tarjoamiin leikkimahdollisuuksiin. Lasten turvallisuus esiintyi myös vain tällä sisäpihalla ja myönteisenä arvona, ja se liittyi nimenomaan leikkipaikkojen ja –ympäristön suojaisuuteen esimerkiksi talojen ympyrämuodon ja helpon vahtimisen vuoksi. Tasapainon tunnetta koettiin rauhoittavan Monikonpuron ansiosta.

Viihtyisyys toteutui sisäpihalla vahvana sekä myönteisenä että kielteisenä arvona. Myönteisenä se liittyi yleisesti piha-alueeseen ja vesiaiheeseen kuten **luontoyhteyden** kokemukseen, ja kielteisenä arvona erityisesti arkkitehtuuriin. Viihtyisyyttä toivat pihan vehreys ja sen tarjoamat mahdollisuudet rentouttavaan ja rauhoittavaan oleskeluun. Arkkitehtuurin viihtyisyyttä vähentävä vaikutus johtui materiaaleista ja sijoittelun ahtaudesta. Samoin näköyhteys naapurisiin alensi viihtyisyyttä. **Yksityisyyden** arvo toteutuikin huonoiten kaikista arviointipaikoista tällä sisäpihalla.

Kolmannessa arviointipaikassa piha- ja puistoalueella tärkeinä myönteisinä arvoina nousivat esiin **yhteisöllisyys** ja **esteettisyys**. Yhteisöllisyys liittyi pihasuunnitteluun, jonka seurauksena koettiin mahdollistavan ihmisten sosiaaliset kohtaamiset ja esteettisyys arkkitehtuuriin. Esteettisyys yhdistettiin monipuoliseen, erikorkuiseen, vaihtelua tuovaan ja riittävän väljään rakentamiseen. Nämä arvot eivät näy myöskään missään kielteisissä. **Turvallisuus** toisaalta on tässä paikassa vain negatiivisena arvona, kuten **lasten turvallisuuskin**, ja ainoana sellaisena Viaporintorin lisäksi. Silvennoisen & Hirvosen (2002) tutkimuksessa koettiin myös, että lasten turvallisuuteen pihalla ei kiinnitetä riittävästi huomiota. Leppävaarassa turvattomuus johtui siitä, että vastaajat epäilivät Monikonpuron suojauksen riittämättömäksi ja näkivät sen vaaraksi lapsille, ja joissain tapauksissa aikuisillekin.

Neljäs arviointipaikka Palokaivonkujalla oli arvojen suhteen mielenkiintoinen, sillä arvokartan yhteensä viidestä myönteisestä ja neljästä kielteisestä arvosta kolme oli yhteisiä: **yksityisyys**, **viihtyisyys** ja **luontoyhteys**. Kaikki nämä arvot olivat myönteisinä yhteydessä ympäristöön, ja viihtyisyys lisäksi arkkitehtuuriin. Kielteisinä kaikki liittyivät arkkitehtuuriin. Ympäristö tuki myös arvoja **terveys** ja **rentoutuminen**. Arvot toteutuivat esimerkiksi ympäristön avaruuden (metsää ja peltoa vieressä), väljemmän ja monipuolisen arkkitehtuurin, rauhallisuuden, luonnollisuuden ja liikuntamahdollisuuksien ansiosta. Palokaivonkuja oli ainoa paikka, jossa yksityisyys nousi esiin myönteisenä arvona.

Palokaivonkujan arkkitehtuuri jakoi mielipiteet, ja vaikutti kielteisesti kolmeen edellä mainittuun arvoon. Tosin kaikkien kolmen arvon kohdalla myönteisten arvioiden vastaajamäärät olivat suuremmat. Suurimmaksi ongelmaksi arvojen saavuttamiseen muodostui tiiviiksi koettu rakentaminen ja näköyhteys naapureihin. Arkkitehtuuria pidettiin myös visuaalisesti sekavana. Lisäksi **käytännöllisyyden** arvo toteutui huonosti tässä paikassa. Tähän oli syynä etenkin huonoksi mielletty parkkipaikkojen sijainti ja siitä aiheutuva ylimääräinen kulkeminen ja tavaroiden kantaminen, kuten myös kadunvarsipaikkojen suojattomuus.

8.3 Rakenteellisia ratkaisuja tärkeiden tavoitteiden saavuttamiseksi

Rakenteellisin ratkaisuin voidaan edesauttaa nykyisiä ja mahdollisia tulevia asukkaita saavuttamaan heille tärkeitä edellä mainittuja päämääriä. Piha-alueilla näihin ratkaisuihin kytetään puuttumaan todennäköisesti vielä asuinalueen valmistumisen jälkeenkin, mutta arkkitehtuurin osalta tuloksia voidaan hyödyntää viimeistään uusien asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa. Näiden neljän arviointipaikan osalta voidaan vetää johtopäätös, että viher- ja pihasuunnittelu muutoinkin tällaisella kaupunkialueella oli onnistunutta, koska sillä oli selvä yhteys tärkeimpiin toteutuneisiin arvoihin rentoutumiseen, luontoyhteyteen ja viihtyisyyteen. Tosin esimerkiksi viihtyisyyteen ja luontoyhteyteen liittyy muitakin tekijöitä kuin pelkkä vehreä piha. On myös otettava huomioon, että nämäkään arvot eivät kaikkien mielestä toteutuneet. Haastattelujen ja omien näkemysten perusteella pohdin keinoja, mitkä auttaisivat osan esille tulleiden päämäärien tavoittamisessa.

Kun tavoitteena on viihtyisyys ja luontoyhteys vaikuttaisi siltä, että runsas kasvillisuus ja riittävä maisemanäkyvyys tuovat asuinympäristöön sellaista pehmentävää vaikutusta, mikä edesauttaa näihin tavoitteisiin pääsemistä. Taloyhtiön pihossa pitäisi siis panostaa istutuksiin ja muihin luontoelementteihin, ja myös niiden hoitoon. Puskittuneesta kasvillisuudesta ei koeta iloa. Lisäksi luonnollisuuden tuntua tuovat esimerkiksi hiekkatiet mustan asfaltin sijaan. Arkkitehtuurin osalta kovin korkeat ja tiiviisti sijoitetut talot voivat hankaloittaa tavoitteiden toteutumista. Pinnoissa kannattaa suosia vaaleampia ja pehmeämpiä värejä tummien ja kovien sijaan etenkin asuinalueella ja tiiviisti rakennetussa ympäristössä. Kun käytetään kovempia materiaaleja ja värejä, vaihtelua ja elävyyttä voi tuoda esimerkiksi rikotulla pinnalla tasisen sijaan. Parvekkeet ovat tärkeä lisätila oleskeluun kesällä, mutta niiltäkin kaivataan enenevässä määrin ympärivuotista käyttömahdollisuutta. Tällöin parvekelasitus on välttämätön ja parvekkeiden tulee olla kooltaan riittävän isoja. Viihtyisyyteen ja arkkitehtuuriin liittyen Leppävaarassa mainittiin myös se, että usea vastaaja toivoi inhimillisempää rakentamista niin, että jätettäisiin maanpäällinen tila ihmisille, ja rakennettaisiin autojen paikoitusalueet maan alle (vrt. Jalkanen ym. 1997, 47).

Haastattelujen perusteella Viaporintori on kehittämisen arvoinen paikka. Torille voisi tuoda lisäkasvillisuutta, penkkejä oleskelua varten ja ehkäpä ulkotaideteoksia piristämään harmaata ilmettä. Vesiaiheen jatkaminen Viaporintorille pienen vesiputouksen tai vastaavan muodossa toisi torille myös elävyyttä. Toriaukion avaruuden negatiivisena käänköpuolena on myös tuulisuus, jota voisi rakenteellisesti hillitä kasvillisuuden lisäksi jonkinlaisilla väliseinillä tai katoa rakentamalla. Toiminnallisesti kehitettävää olisi toritapahtumien järjestämisessä torille, kuin myös terassien olo kesällä. Vastajat toivoivat nimenomaan kahvilaterasseja eikä baariterasseja, jotka voivat lisätä sosiaalista häiriötä.

Viihtyisyyttä niin Viaporintorille kuin muuallekin lisäisi siisteys, jota myös Hagerhallin (2000) tutkimus puolsi. Sitä puolestaan edesauttavat riittävä roskasäiliöiden määrä helposti tavoitettavilla paikoilla. Siisteys edellyttää kuitenkin puhtaana- ja kunnossapitoa, josta kukin on myös omalta osaltaan vastuussa siihen palkatun huoltoliikkeen lisäksi. Riittävä valvonnan määrä voi vaikuttaa myönteisesti myös siisteyteen, kun valvonnalla voidaan karsia sotkua aiheuttavien ihmisten määrää. Siisteys ja näkyvä valvonta toimivat lisäksi keinona kasvattaa turvallisuuden tunnetta. Sosiaalisten häiriöiden mahdollisuus pienenee. Julkisella paikalla turvallisuuden tunne kasvaisi, mikäli paikasta saataisiin elävämpi houkuttelemalla sinne enemmän ihmisiä, tässä tapauksessa esimerkiksi toritapahtumin. Rakenteellisesti turvallisuuden kokemusta voi nostaa hyvällä valaistuksella, mikä on tarpeen etenkin Viaporintorin kaltaisten tummien seinämateriaalien yhteydessä. Turvallisuus oman taloyhtiön pihalla Leppävaaran arviointipaikkojen osalta keskittyi Monikonpuroon ja sen turvallisuuteen lapsille, kun sen aitausta kritisoitiin riittämättömäksi. Tällaisen asian korjaaminen olisi varmastikin käytännössä pienehkö vaiva verraten siihen, että sillä saadaan lisää potentiaalisia ostajia liikkeelle.

Käytännöllisyyteen kohdistunut kritiikki liittyi useimmiten liikkumiseen. Sellossa ja Viaporin torilla puutteina olivat esimerkiksi ahtaat vaikeakulkuiset tai epäselvät kulkuväylät, huonot opasteet liikkeisiin ja hisseille ja huono valaistus. Viaporintorille voisi keskeiselle paikalle pystyttää opastekartan torilla sijaitsevista liikkeistä ja lisätä valaistusta liikkeiden edessä. Lisäksi ulkona torille johtavien portaiden vieressä voisi olla ohjeistus hissille huonokuntoisia ja lastenrattaiden kanssa kulkeville satunnaisille kävijöille, joilla ei näiden sijainnista ole tietoa. Ratusolaan pitäisi myös saada selvempi jako pyöräilijöille ja jalankulkijoille, jotta kulkeminen sujuisi vaivattomasti. Käytännöllisyys vaatii myös riittävän leveät kulkuväylät ja sijainnistaan ja rakenteeltaan sopivan autopaikoituksen; läheltä kotia ja mahdollisimman suojaisan paikan.

Terveyttä edistäviä keinoja haastatteluiden perusteella olisivat ostoskeskuksessa tupakoinnin estäminen sisäänkäyntien luona. Tässäkin auttaisi mahdollisesti lisävalvonta. Samoin paikkojen siistinäpito vähentäisi terveyshaittoja. Ostoskeskuksen sijainti Sellon tavoin asutuksen keskellä tuo edellytyksiä autoilun vähentämiseen, kun palvelut tuodaan kävelymatkan etäi-

syydelle. Tämä vähentää ilmansaasteita. Yleisesti ottaen kulkuväylissä tulee ottaa huomioon tilan riittävyys ja esteettömyys, jottei tapahdu yhteentörmäyksiä tai kompurointeja. Materiaalit eivät saisi olla liukkaita.

Tärkein puute tämän tutkimuksen arviointipaikoissa oli yksityisyyden riittämättömyys. Rakennukset tulisi pyrkiä sijoittamaan niin, että ikkunat eivät ole vastakkain. Ikkunoihin voisi laittaa pinnoitemateriaalia, joka estäisi sisälle näkemistä, mutta ei heikentäisi näkymiä ulos. Parvekkeiden osalta kokolasiset parvekkeet, varsinkin kirkaslasisina, nostavat kynnyistä parvekkeen käyttöön. Parvekkeiden tulisi olla myös riittävän syviä eikä maantasaisia, jotta niiltä voi löytää rauhallisen oleskelunurkan poissa muiden katseiden alta. Tämä lisäisi myös turvallisuuden tunnetta. Riittävän runsas pihakasvillisuus toimii omalta osaltaan suojaisuutta tuovana näköesteenä.

8.4 Laddering-menetelmän soveltuvuus asuin ympäristötutkimukseen

Tutkimuksen toisena tavoitteena oli tarkastella laddering-menetelmän soveltuvuutta asuin ympäristötutkimukseen. Johtoryhmäkokousten perusteella rakennuttajat kokivat tämän tutkimuksen hyödyllisemmäksi anniksi vastaajilta saadut suorat kommentit arvokarttojen ja niiden tulokintojen sijaan, sillä arvokartat eivät tuo esiin heidän tarvitsemiaan konkreettisia tietoja siitä, miten asuinalueita voidaan rakentaa asiakaslähtöisesti. Tästä syystä vastaajien kuvailevat kommentit muodostavat suuren osan tästä opinnäytetyöstä.

Laddering-menetelmän perinteisempi käyttötapa, esimerkiksi elintarvikkeiden arvioinnissa, vaikuttaa paljon yksinkertaisemmalta, kuin arvioinnin kohteen ollessa monisäikeinen asuin ympäristö. Menetelmä vaatii käyttökokemusta niin haastattelujen kuin tulosten analysoinnin osalta ja vastausten luokittelu on haastavaa, sillä ihmiset voivat sanoa asioita hyvin eri tavoin, mutta lopulta kuitenkin tarkoittavat samaa asiaa. Toisaalta näennäisesti samat asiat voivat myös olla eri tasolla merkityksellisiä, osalle vain seurauksena, osalle lopullisena arvona. Tämän tutkimuksen tulokset ovat hyvin samankaltaiset, kuin mitä on tullut esiin aikaisemmissakin asuin ympäristöjä koskevissa tutkimuksissa. Kävelyreitit yhdistäminen laddering-menetelmään oli askel eteenpäin asuin ympäristötutkimuksen saralla. Laddering-menetelmä soveltuu hyvin asuin ympäristötutkimukseen, mutta vaatii resursseja ja ammattitaitoa.

9 Tutkimuksen toteutuksen arviointia

Tutkimuksen suunnittelu ja toteutus koostuivat useista eri osatehtävistä. Tässä luvussa käsitellään reittiin, rekrytointiin, haastatteluihin ja analyysiohjelmaan liittyviä yksityiskohtia vahvuuksien ja heikkouksien osalta. Tulevien tutkimusten varalle on myös muutamia kehitysehdotuksia.

9.1 Kävelyreitti

Tässä tutkimuksessa laddering-haastattelumenetelmän liittäminen kävelyreittiin oli erittäin onnistunut ratkaisu. Pelkkien kuvien perusteella paikan tunnelma ei välittyisi, eikä niistä muodostuisi kokonaiskäsitystä paikasta. Neljä arviointipaikkaa osoittautui kovin laajaksi kokonaisuudeksi niin haastattelujen toteutuksen kuin niiden analysoinninkin osalta. On silti tärkeää, että mikäli laddering-menetelmää käytetään asuin ympäristötutkimuksissa, siihen liitetään tällainen paikan päällä arvioiminen. Näin ihminen pystyy käyttämään kaikkia aistejaan paikan arviointiin, jolloin saadaan todenmukaisempia ja monipuolisempia tuloksia.

9.2 Rekrytointitapa

Se, että vastaajia ei onnistuttu rekrytoimaan alkuperäisen rekrytointisuunnitelman mukaan asunonäytöistä, vei valitettavasti lopulta pohjan ajatukselta analysoida tuloksia ryhmittäin. Rakennuttajien tarjoamat asiakasrekisterit toivat rekrytointeihin uutta tehoa. Ihmiset olivat hyvin kiinnostuneita lähtemään tällaiseen tutkimukseen mukaan, ja se, että heihin otettiin yhteyttä henkilökohtaisesti puhelimitse, eikä esimerkiksi sähköpostitse tai kirjeitse, tuotti hyvän vastausprosentin. Aikaa kului jonkin verran yhteystietojen selvittämiseen, mutta toisaalta sitä säästy siinä, että henkilöt, jotka antoivat jo suostumuksensa lomakkeiden lähettämiseen puhelimesta, olivat varmempia tutkimukseen osallistujia. Näin saatiin jo ensimmäinen kontakti vastaajaan, joten oli helpompi haastattelukierroksella ottaa henkilöön yhteyttä uudelleen.

9.3 Puhelinhaastattelut

Puhelinhaastatteluita tehtiin aluksi niin, että vastaajalle soitettiin (palautuslomakkeeseen oli mahdollista toivoa tarkempaa ajankohtaa) ja kysyttiin onko mahdollista tehdä haastattelu sillä hetkellä. Tämä oli useimmiten ajantuhlausta: yleensä aika ei sopinut ja valmistautuminen oli mennyt hukkaan. Valmistautumiseen kuului henkilön lomakevastauksien läpikäynti ja niiden pohjalta mahdollisten kysymysten suunnittelu. Tästä siirryttiin käytäntöön, että soitettiin etukäteen haastatteluajankohdan sopimiseksi. Näin sekä haastattelijalla että haastateltavalla oli parempi mahdollisuus valmistautumiseen.

Puhelinhaastattelun etuna on, että osapuolet voivat olla haastattelun aikana melkein missä vain. Puhelimessa haastattelun tekee kasvokkain haastattelua vaikeammaksi kuitenkin se, että kun kuulee vain toisen ihmisen äänen, ei pysty muodostamaan kovinkaan kattavaa mielikuvaa hänestä sen perusteella. Kasvokkain haastateltaessa voi tulkita myös ihmisen kehonkieltä, ja näin muokata haastattelutyylä ehkä hänelle paremmin sopivaksi. Kasvokkain haastateltaessa myös hiljaiset hetket ovat luontevampia, kuin haastateltaessa puhelimitse. Minul-

la ei ollut aikaisempaa kokemusta haastattelujen tekemisestä eikä laddering-menetelmästä, joten osin siksi ensimmäiset haastattelut olisivat voineet sujua paremminkin. Kokemuksen myötä haastattelujen tekeminen oli helpompaa. Välillä kuitenkin haastateltavien saaminen puhumaan mielipiteistään oli vaikeaa. Se, että sai vastaajan pukemaan ajatuksensa sanoiksi johdattelematta, oli haastavaa. Arvoketjuja ei välttämättä aina kaikkien kohdalla rakennettua lopullisiin arvoihin saakka. Toisaalta jotkut innostuivat kertomaan ajatuksiaan todella paljon, jolloin aiheesta oli vaara eksyä täysin. Tällöin piti ohjata haastattelu takaisin oikeille raiteille.

Haastattelu-aika oli arvioitu noin tunnin pituiseksi. Melko monien haastattelujen kohdalla vaikutti siltä, että haastateltavat eivät olleet miettineet asioita etukäteen kovin syvällisesti ohjeistuksesta huolimatta. Miettimiseen meni välillä kauan aikaa ja haastattelumenetelmän tyyli kysyä koko ajan samantapaisia kysymyksiä sai jotkut haastateltavat hieman turhautumaan. Näin siitäkkin huolimatta, että ennen haastattelun alkua heille kerrottiin menetelmästä. Toisaalta oli osallistujia, jotka selkeästi olivat pohtineet asioita ja tällöin tunnin aika tuntui riittämättömältä. Osaa ei haitannut haastattelun pitempi kesto, mutta kaikilla ei valitettavasti ollut aikaa joustaa. Tällöin kaikkia lomakevastauksia ei välttämättä ehditty käydä täydellään läpi.

9.4 Analyysiohjelma

MECanalyst-ohjelma on periaatteessa yksinkertainen käyttää, mutta sen toimintavarmuus oli välillä todella heikko. Osa datasta katosi, ja jouduttiin tekemään samat asiat useaan kertaan. Ylimääräistä aikaa meni sen tarkisteluun, että kaikki data varmasti on tallessa. Ohjelma on myös hieman kömpelö. Esimerkiksi, jos haluaa valita yksittäisen konkreettisen ominaisuuden, ja tarkastella siitä eteenpäin lähteviä seurauksia ja arvoja, ohjelma ei pysty tulostamaan koko arvokarttaa niin, että koodilistasta valittaisiin vain tuo konkreettinen ominaisuus ja siihen liittyvät seuraukset ja arvot tulisivat mukana. Kaikki tarkasteltavat ominaisuudet, seuraukset ja arvot joudutaan käymään läpi käsin ja valikoimaan koodilistoista yksittäin.

9.5 Kehitysehdotukset

Aiempaan viitaten, ajatus kävelyreitit ja laddering-haastattelun yhdistämisestä on toimiva, mutta paikkojen määrää pitäisi karsia jopa yhteen. Lisäksi olisi hyvä rajata tarkkaan arvioitava alue, jotta vastaajien huomio pysyy relevanteissa asioissa. Vastauslomakkeidemme ohjeistuksessa pyydettiin arvioimaan arviointipaikkaa lisäksi sinne johtavaa reittiä, mikä hankaloitti hieman vastauksien sijoittamista oikeisiin arviointipisteisiin ja osittain myös aineiston luokittelua. Tulevaisuudessa voisi harkita myös kävelyreitit korvaamista tietokonegrafiikkaa käyttäen. 3D-tekniikka tarjoaisi moniulotteisen simulaation paikasta, ja tällaisella tekniikalla

myös arviointipaikan rajaus olisi samanlainen kaikille arvioijille. 3D-simulaatiota voisi hyödyntää myös esimerkiksi asuntomessuilla siten, että asunnonostajat voisivat näin tutustua mahdollisiin tarjolla oleviin asuntokohteisiin ilman tarvetta mennä paikan päälle.

Paikan arvioitavat konkreettiset ominaisuudet voitaisiin antaa vastaajille valmiina listana, esimerkiksi tämän tutkimuksen perusteella esiin tulleet ominaisuudet. Näistä vastaaja valitsee vähintään kolme tärkeintä ominaisuutta tärkeysjärjestyksessä, tai mikäli ominaisuuksista ei löydy hänen tärkeänä pitämäänsä ominaisuutta, lomakkeelta löytyisi myös tyhjää tilaa omalle / omille valinnoille. Mikäli konkreettiset ominaisuudet annetaan valmiina vaihtoehtoina, tällöin voidaan edetä myös laddering-haastattelussa suoraan ylöspäin konkreettisesta ominaisuudesta lähtien.

Tutkimusmenetelmän kannalta relevanttia olisi myös, että vastaajien ohjeistus paikan arviointiin olisi selvä ja vastaajat todellakin miettivät sitä, miksi arvostavat tiettyjä paikan ominaisuuksia. Omiin silmiin ohjeistus saatekirjeessä ja lomakkeissa vaikutti riittävältä, mutta osa ihmisistä kuitenkin jäi usein toistamaan ”se nyt vaan on kiva” -tyyppisiä lauseita, vaikka haastattelujen aikana ketjuja yrittikin jatkaa kysymällä kysymyksiä erimuotoisina. Tavoite - lopullisiin arvoihin pääseminen - olisi ehkä helpompi saavuttaa ohjeistuksen muokkauksella vieläkin selvemäksi. Tämän voisi tehdä niin, että kun vastauslomakkeet on palautettu, vastaajille lähetettäisiin sähköpostitse ennen haastattelua hieman tietoa haastattelumenetelmästä ja haastatteluun valmistautumisesta.

Rekrytoinnin suhteen suosisin puhelimitse rekrytointia, mikäli näin vain on mahdollista tavoittaa oikeat kohderyhmät. Tällä menetelmällä on helpompi sitouttaa mahdolliset osallistujat mukaan, mutta ajankäytön kannalta tehokkaammin kuin näytöissä kiertäen. Näyttöjen suhteen tarkoituksena oli, että ihmiset heti näytön jälkeen kävisivät kiertämässä arviointireitin. Ihmiset, jotka osallistuvat asuntonäyttöihin, eivät ole varautuneet käyttämään aikaansa tämännäköisiin tutkimuksiin, sillä päällimmäisenä on mielessä asunnon osto. Puhelimitse rekrytoiden heillä oli mahdollisuus päättää itselleen sopiva aika reitin kiertämiseen ja näin ollen pienempi kynnys osallistumiseen.

Leppävaaran osatutkimuksessa haastatteluja alettiin purkaa nauhoituksista suoraan arvoketjuiksi Excel-ohjelmaan, kun taas myöhemmässä Kartanonkosken osatutkimuksessa toimittiin niin, että haastattelut litteroitiin ensin nauhalta Word-dokumenteiksi. Haastattelujen litteroiminen olisi tärkeää siksi, että niitä voidaan analysoida helpommin läpi, ja näin hahmottaa selvemmin, mitkä ovat olleet vastaajan kommenttien taustalla vaikuttavat tekijät, mitä hän todella on tarkoittanut sanomisillaan. Orjallinen kaikkien sanomisten muotoilu arvoketjuiksi tuottaa turhia ketjuja ja niiden käsittely ja poistaminen vie aikaa sekä voi hukata vastaajan alkuperäisen ajatuksen.

Lähteet

Arvola, A. 2008a. Means-end chain theory and laddering interview method. Review by Anne Arvola.

Arvola, A. 2008b. Liite 2. Saatekirje osallistujille.

Arvola, A. 2008c. Liite 3. Ohjeet osallistujille.

Arvola, A. 2008d. Liite 4. Tutkimuslomakkeet (YIT:n osallistujille).

de Bourdeaudhuij, I., Sallis, J.F. & Saelens, B.E. 2003. Environmental Correlates of Physical Activity in a Sample of Belgian Adults. *American Journal of Health Promotion*, Vol. 18, No. 1, 83-92.

Cervero, R. 2003. The Built Environment and Travel: Evidence from the United States. *EJTIR*, no. 2: 119-137.

Coolen, H. 2005. The meaning of dwelling from an ecological perspective. Paper to be presented at the OTB International Conference 'Doing, thinking, feeling home: the mental geography of residential environments', Delft, October 14–15 2005.

Coolen, H. & Hoekstra, J. 2001. Values as determinants of preferences for housing attributes. *Journal of Housing and the Built Environment*, 16, 285–306.

Coolen, H. & van Montfort, X. 1998. Meaning-based Representations of Preferences for Housing Attributes. OTB Research Institute for Housing, Urban and Mobility Studies, Delft University of Technology.

Eetvartti IV/2009. Espoon toimintaympäristökatsaus. Haettu 11.4.2010. <http://www.espoo.fi/binary.asp?path=1;28;11894;37617;73021;74776;121877;121878;121879;121880&field=FileAttachment>

Espoon karttapalvelu. Kaupunginosat. Haettu 2.4.2010. <http://kartat.espoo.fi/>

Félonneau, M-L. 2004. Love and loathing the city: Urbanophilia and urbanophobia, topological identity and perceived incivilities. *Journal of Environmental Psychology*, 24, 43–52.

Gutman, J. 1982. A means-end chain model based on consumer categorization processes. *Journal of Marketing*, 46(2), 60–72.

Hagerhall, C.M. 2000. Clustering predictors of landscape preference in the traditional Swedish cultural landscape: Prospect-refuge, mystery, age and management. *Journal of Environmental Psychology*, 20, 83–90.

Hirvonen, J., Manninen, R., & Hakaste H. 2005. Asuntosuunnittelun ja -rakentamisen tila - Asukas- ja ammattilaiskyselyn valossa. Helsinki: Edita Prima Oy.

Isoniemi, M., Mäkelä, J., Arvola, A., Forsman-Hugg, S., Lampila, P., Paananen, J. ja Roininen, K. 2006. Kuluttajien ja kunnallisten päättäjien näkemyksiä lähi- ja luomuruoosta. Kuluttajatuutkimuskeskuksen julkaisuja 1/2006.

Jalkanen, R., Kajaste, T., Kauppinen, T., Pakkala, P. & Rosengren C. 1997. Yhdyskuntasuunnittelu. Rakennustieto Oy. Tampere: Tammerpaino Oy.

Jarva, A. 2008. Onnea osallistumalla. Artikkelijulkaisussa Eheät yhdyskunnat - taikasanasta elinympäristöksi. Suomen ympäristö 15/2008. Uudenmaan ympäristökeskus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Kajaanin ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Tukimateriaali. Haettu 1.3.2010.
<http://193.167.122.14/Opari/ontTukiKeruuHaastattelu.aspx>

Kauppakeskus Sello. Haettu 14.3.2010. http://www.sello.fi/index_flash.php

Kitamura, R., Mokhtarian, P.L. & Laidet, L. 1997. A micro-analysis of land use and travel in five neighbourhoods in the San Francisco Bay area. *Transportation*, 24, 125–158.

Koistinen, K. & Tuorila H. 2009. Millainen olisi hyvä elinympäristö? : asukkaiden näkemyksiä elinympäristöstä, asumisesta ja palveluista eri elämänvaiheissa. Kuluttajatutkimuskeskuksen julkaisu 9/2008. Helsinki.

Korpela, K. & Kyttä, M. 1991. Ympäristöanalyysi Tampereella. Valtion Teknillinen tutkimuskeskus, Tiedotteita 1235. Espoo VTT Offsetpaino.

Kortteinen M., Tuominen M. & Vaattovaara M. 2005. Asumistoiveet, sosiaalinen epäjärjestys ja kaupunkisuunnittelu pääkaupunkiseudulla. Artikkelijulkaisussa *Yhteiskuntapolitiikka* 70 (2005):2.

Kyttä, M. & Kahila, M. 2006. PehmoGIS - Elinympäristön koetun laadun kartoittajana. Espoo: Otamedia Oy.

Lipsanen, N. 2004. Uusurbanismi. Haettu 14.3.2010.
<http://www.domnik.net/niko/oa/2004/uusurbanismi.shtml>

Lundgren, B. 2008. Customer's perspectives on a residential development using the laddering method. Stockholm: Royal Institute of Technology.

Manninen, R. 2004. Asumismuodot sosiaaliselta, toiminnalliselta ja elämykselliseltä kannalta. Artikkelijulkaisussa *Kaupunkirakentamisen sosiaalisia lähtökohtia Kruunuvuorenrannassa* 2004:16. Helsingin kaupungin suunnitteluvirasto.

McCann, B.A. & Ewing, R. 2003. Measuring the Health Effects of Sprawl. A National Analysis of Physical Activity, Obesity and Chronic Disease. Smart Growth America.

Miles, S. & Rowe, G. 2004. The laddering technique. In G. M. Breakwell (Ed.) *Doing social psychology research*, pp. 305–343. The British Psychological Society and Blackwell Publishing Ltd.

Nurmi, T. 2008. Kaupungissa asumisen nykypäivästä ja asuintalojen arkkitehtuurista. Artikkelijulkaisussa *Eheät yhdyskunnat - taikasanasta elinympäristöksi*. Suomen ympäristö 15/2008. Uudenmaan ympäristökeskus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Olson, J.C. & Reynolds T.J. 2000. *The Means-End Approach to Understanding Consumer Decision Making*. British Library.

Roininen, K., Arvola, A. & Lähteenmäki, L. 2005. Exploring consumers' perceptions of local food with two different qualitative techniques: Laddering and word association. *Food Quality and Preference* 17 (2006), 20–30.

Silvennoinen, H. & Hirvonen J. 2002. *Koti kerrostalossa - Asukkaiden arjen kokemuksia asumisestaan*. Ympäristöministeriö. Helsinki: Edita Prima Oy.

Skymax-DG. MECanalyst - Cognitive consumer mapping software - User guide.

Strandell, A. *Asukasbarometri 2004*. Asukaskysely suomalaisista asuin ympäristöistä. Suomen ympäristö 746. Ympäristöministeriö. Helsinki 2005.

Talen, E. 2002. Pedestrian Access as a Measure of Urban Quality. *Planning, Practice & Research*, Vol. 17, No. 3: 257–278.

Tietoisku 7/2009. Espoon väestörakenne 2008. Haettu 2.4.2010.
<http://www.espoo.eu/binary.asp?path=1;28;11894;37617;73020;73749;114881;114882;112835&field=FileAttachment>

Toivonen, M. 2009. Asuin ympäristön viihtyvyyteen liittyvät preferenssit Laddering-menetelmällä tarkasteltuna. Opinnäytetyö. Laurea-ammattikorkeakoulu.

Tuorila, H. 2009. ”Löydettiin sopiva asunto” - Pääkaupunkiseudun muuttajien kokemukset uudesta asuin ympäristöstä. Kuluttajatutkimuskeskuksen julkaisu 4/2009. Helsinki.

Zanoli, R. & Naspetti, S. 2002. Consumer motivations in the purchase of organic food. A means-end approach. *British Food Journal*. Vol 104. No 8, 2002, pp. 643–653.

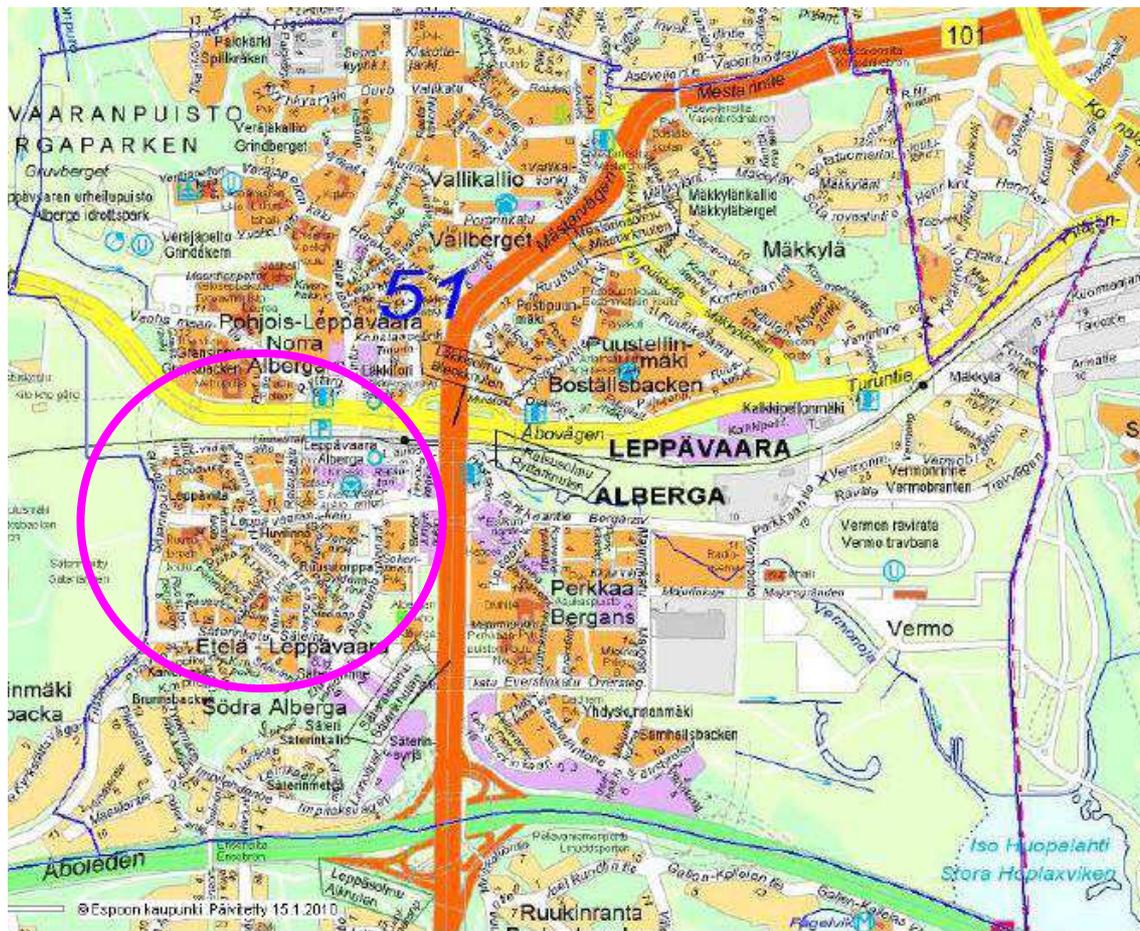
Kuvat, kuviot ja taulukot

Kuva 1: Ensimmäinen arviointipaikka, Viaporintori	34
Kuva 2: Toinen arviointipaikka, sisäpiha	56
Kuva 3: Kolmas arviointipaikka, piha- ja puistoalue	72
Kuva 4: YIT:n neljäs arviointipaikka, Palokaivonkuja 6	90
Kuvio 1: Esimerkki arvokartasta	33
Kuvio 2: Paikan 1 myönteisten kommenttien arvokartta	36
Kuvio 3: Paikan 1 kielteisten kommenttien arvokartta.....	38
Kuvio 4: Paikan 2 myönteisten kommenttien arvokartta	58
Kuvio 5: Paikan 2 kielteisten kommenttien arvokartta.....	60
Kuvio 6: Paikan 3 myönteisten kommenttien arvokartta	75
Kuvio 7: Paikan 3 kielteisten kommenttien arvokartta.....	77
Kuvio 8: Paikan 4 (YIT) myönteisten kommenttien arvokartta.....	92
Kuvio 9: Paikan 4 (YIT) kielteisten kommenttien arvokartta.....	94
Taulukko 1: Vastaaajien demografiset tiedot	25
Taulukko 2: Esimerkkejä arvoketjujen koodaamisesta.....	28
Taulukko 3: Analyysissä ja arvokartoissa käytetty hierarkkinen luokittelu.....	30
Taulukko 4: Käytettyjen koodiluokkien määrä	31

Liitteet

Liite 1 Leppävaaran tutkimusalueen sijoittuminen kartalla	119
Liite 2 Saatekirje osallistujille (Arvola 2008b)	120
Liite 3 Ohjeet osallistujille (Arvola 2008c)	121
Liite 4 Tutkimuslomakkeet (YIT:n osallistujille) (Arvola 2008d)	122
Liite 5 Käytetyt positiiviset koodiluokat ja niiden merkitykset	134
Liite 6 Käytetyt negatiiviset koodiluokat ja niiden merkitykset	148
Liite 7 Ote implikaatiomatriisista (paikka 1, myönteiset arviot)	162
Liite 8 Content codes table (paikka 1, myönteiset arviot)	163
Liite 9 Content codes list (paikka 1, myönteiset arviot)	166
Liite 10 Abstractness- ja centrality-arvot (paikka 1, myönteiset arviot)	172

Liite 1 Leppävaaran tutkimusalueen sijoittuminen kartalla

(Espoon karttapalvelu.)

Liite 2 Saatekirje osallistujille (Arvola 2008b)

Hyvä asuin ympäristötutkimukseen osallistuja,

Kiitos suostumuksestasi osallistua tutkimukseen!

Tutkimuksessa on kaksi vaihetta: 1) kävelyreitit kiertäminen ja kohteiden arviointi paikan päällä, 2) puhelinhaastattelu. Lue tarkemmat ohjeet seuraavalta sivulta.

Palkkio

- Tutkimuksen kumpaankin vaiheeseen osallistuneet saavat palkkioksi valintansa mukaan joko 2 kpl Finnkinon elokuvalippuja, yhden Hackman Gourmet fileerausveitsisarjan (sis. veitsen ja pinsetit) tai Hackman Gourmet kokkiveitsen.

Luottamuksellisuus!

- Henkilötiedot jäävät tutkijan tietoon. Tulokset raportoidaan yhteenvetoina, niin ettei vastaajia voida tunnistaa. Palkkioiden lähettämisen jälkeen henkilötiedot tuhoetaan.

Taustatietoja tutkimuksesta

- Tutkimus tehdään VTT:n (Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen), TKK:n (Teknillisen korkeakoulun), Laurea ammattikorkeakoulun ja KTH:n (Tukholman teknillisen korkeakoulun) yhteistyönä.
- Tutkimuksen rahoittavat pääosin Tekes ja ym. tutkimuslaitokset. Myös YIT, SKANSKA ja NCC ovat mukana tutkimuksen rahoittajina.
- Leppävaara on yksi tutkimuksen kohdealueista.
- Tutkimuksella pyritään selvittämään asuin ympäristön arvostukseen ja valintaan vaikuttavia tekijöitä. Tutkimus ei ole kaupallinen, mutta sen tuloksia voidaan hyödyntää asuinalueiden suunnittelussa.

Osoitelähde: YIT:n asiakasrekisteri

Liite 3 Ohjeet osallistujille (Arvola 2008c)

ASUINYMPÄRISTÖTUTKIMUS - OHJEITA OSALLISTUJILLE

Tutkimuksen ensimmäinen vaihe: kävelyreitti

- Kävele karttaan merkitty reitti lähtöpisteestä pisteeseen 3.ja pysähdy karttaan merkityssä kohdissa kirjaamaan mielipiteesi ja vaikutelmasi alueesta.
- Käy tämän reitin lisäksi arvioimassa myös kohde 4. (Palokaivonkuja 6).
- Lue jokaisessa lomakkeessa olevat ohjeet tarkasti!
- Kirjaa vaikutelmasi jokaisen neljän arvioitavan kohteen lomakkeelle.
- Muista täyttää myös taustatietolomake.
- Kun olet täyttänyt lomakkeet, palauta ne VTT:lle oheisessa palautuskuoressa.

Tutkimuksen toinen vaihe: puhelinhaastattelu

- Toisessa vaiheessa, vastaukset saatuamme, soittamme sinulle ja haastattelemme aiheesta tarkemmin. Haastatteluun on hyvä varata aikaa noin tunti.
- Muista säästää toinen kopio saamistasi kartoista ja kuvista puhelinhaastattelua varten!

PALAUTA TÄMÄ LOMAKENIPPU VTT:lle oheisessa palautuskuoressa.

Nippu sisältää

- neljä täytettyä lomakesivua, yksi kutakin arvioitavaa paikkaa kohden.
- kaksisivuinen taustatietolomakkeen täytettynä. **Muista täyttää yhteystietosi puhelinhaastattelua ja palkkion lähettämistä varten!**

Jätä itsellesi puhelinhaastattelua varten toiset kappaleet kartasta ja arviointipaikkojen kuvista.

Tervetuloa mukaan tutkimukseen!

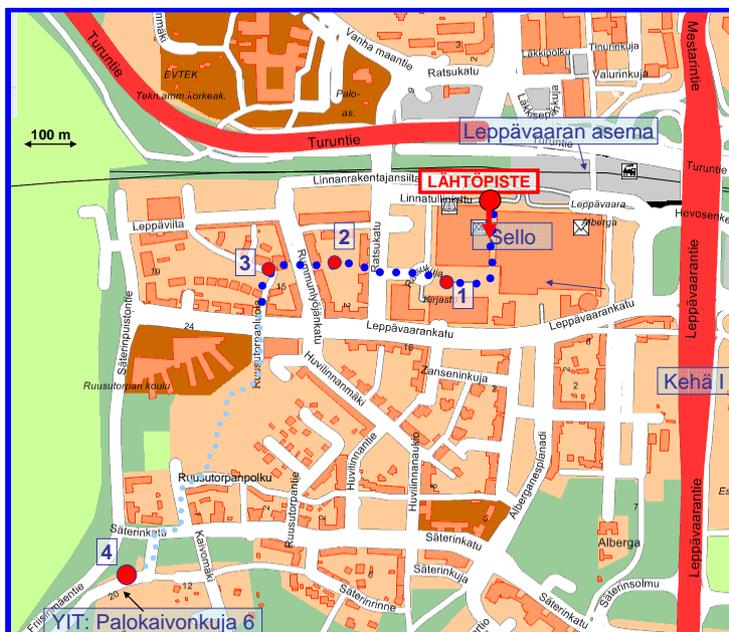
Jos sinulla on kysyttävää, vastaan mielelläni kysymyksiisi.

Ystävällisin terveisin,

Anne Arvola, tutkija
VTT, Kuluttajatutkimus
puh. 020 722 5229 (tai 050 – 346 7114)
sähköposti: anne.arvola@vtt.fi

Liite 4 Tutkimuslomakkeet (YIT:n osallistujille) (Arvola 2008d)

Kävele karttaan merkitty reitti ja pysähdy neljässä karttaan merkityssä kohdassa arvioimaan viiemeksi kävelemääsi reittiosuutta sekä paikkaa, jossa silloin olet.

LÄHTÖPAIKKA: LEPPÄVAARAN ASEMA

Aloita kävely Leppävaaran asemalta. Kävele Sellon kauppakeskuksen kujaa pitkin etelään. Jatka oikealle Citymarketin rakennuksen jälkeen nousevia portaita ylös Viaporin torille, jossa ensimmäinen pysähtymispaikka sijaitsee.

1. arviointipaikka on Viaporin toriaukio.

(kulkusuunta merkitty nuolilla)

Kuvaa vaikutelmiasi tästä paikasta ja viimeksi kävelemältäsi osuudelta. Kirjaa lomakkeelle asuinympäristöä koskevia asioita, jotka koet myönteisinä/hyvinä sekä asioita, jotka koet kielteisinä/huonoina. Ajattele asiaa siltä kannalta, mikä sinulle (ja perheellesi) on asuinympäristön valinnan kannalta tärkeää.

1. arviointipaikka

KIRJAA LOMAKKEELLE (vähintään) KOLME HYVÄÄ JA KOLME HUONOA ASIAA TÄSTÄ PAIKASTA JA VIIMEKSI KÄVELEMÄLTÄSI OSUDELTA. Kirjattuasi hyvät ja huonot asiat, merkitse niiden tärkeysjärjestys (1 = merkittävin hyvä tai huono ominaisuus, 2 = toiseksi merkittävin, 3 = kolmanneksi merkittävin).

TÄRKEYSARVIO		TÄRKEYSARVIO	
HYVÄÄ		HUONOA	

Jatka kävelyä länteen torin läpi alas Ratsukadulle. Ylitä katu ja mene talojen välistä sisäpihalle, jossa 2. arviointipaikka on.

2. arviointipaikka on talojen sisäpiha.

Kuvaa vaikutelmiasi tästä paikasta ja viimeksi kävelmältäsi osuudelta.

Kirjaa lomakkeelle asuinympäristöä koskevia asioita, jotka koet myönteisinä/hyvinä sekä asioita, jotka koet kielteisinä/huonoina.

Ajattele asiaa siltä kannalta, mikä sinulle (ja perheellesi) on asuinympäristön valinnan kannalta tärkeää.

2. arviointipaikka

KIRJAA LOMAKKEELLE KOLME HYVÄÄ JA KOLME HUONOA ASIAA TÄSTÄ PAIKASTA JA VIIMEKSI KÄVELEMÄLTÄSI OSUDELTA. Kirjattuasi hyvät ja huonot asiat, merkitse niiden tärkeysjärjestys (1 = merkittävin hyvä tai huono ominaisuus, 2 = toiseksi merkittävin, 3 = kolmanneksi merkittävin).

TÄRKEYSARVIO		TÄRKEYSARVIO	
HYVÄÄ		HUONOA	

Poistu pihalta talojen välistä länteen Rummunlyöjäkadulle. Ylitä katu ja jatka toiselle sisäpihalle.

3. arviointipaikka on puisto- ja piha-alue Rummunlyöjänkadun länsipuolella.

Kuvaa vaikutelmiasi tästä paikasta ja viimeksi kävelemältäsi osuudelta.

Kirjaa lomakkeelle asuinympäristöä koskevia asioita, jotka koet myönteisinä/hyvinä sekä asioita, jotka koet kielteisinä/huonoina.

Ajattele asiaa siltä kannalta, mikä sinulle (ja perheellesi) on asuinympäristön valinnan kannalta tärkeää.

3. arviointipaikka

KIRJAA LOMAKKEELLE (vähintään) KOLME HYVÄÄ JA KOLME HUONOA ASIAA TÄSTÄ PAIKASTA JA VIIMEKSI KÄVELEMÄLTÄSI OSUDELTA. Kirjattuasi hyvät ja huonot asiat, merkitse niiden tärkeysjärjestys (1 = merkittävin hyvä tai huono ominaisuus, 2 = toiseksi merkittävin, 3 = kolmanneksi merkittävin).

TÄRKEYSARVIO		TÄRKEYSARVIO	
HYVÄÄ		HUONOA	

Huomioi, että neljäs arviointipaikka sijaitsee noin 800m päässä. Voit siirtyä sinne haluamallasi tavalla. Kävelen pääset sinne noin 10 minuutissa.

4. arviointipaikka on Palokaivonkuja 6.

Kuvaa vaikutelmiasi tästä paikasta ja viimeksi kävelmältäsi osuudelta.

Kirjaa lomakkeelle asuinympäristöä koskevia asioita, jotka koet myönteisinä/hyvinä sekä asioita, jotka koet kielteisinä/huonoina.

Ajattele asiaa siltä kannalta, mikä sinulle (ja perheellesi) on asuinympäristön valinnan kannalta tärkeää.

Tie kuvassa on pohjoispäässä Säterin- puistontie ja etelään Friisimäentie.

4. arviointipaikka: Palokaivonkuja 6

KIRJAA LOMAKKEELLE (vähintään) KOLME HYVÄÄ JA KOLME HUONOA ASIAA TÄSTÄ PAIKASTA JA VIIMEKSI KÄVELEMÄLTÄSI OSUDELTA. Kirjattuasi hyvät ja huonot asiat, merkitse niiden tärkeysjärjestys (1 = merkittävin hyvä tai huono ominaisuus, 2 = toiseksi merkittävin, 3 = kolmanneksi merkittävin).

TÄRKEYSARVIO		TÄRKEYSARVIO	
HYVÄÄ		HUONOA	

Täytä lopuksi taustatietolomake ja palauta vastauspaperit VTT:lle oheisessa vastauskuoressa.

TAUSTATIEDOT

Oletteko jättänyt tai jättämässä tarjouksen Leppävaarassa myynnissä olevasta asunnosta? (Rastita oikea vaihtoehto.)

_____	Kyllä. Olemme jo ostaneet asunnon Leppävaarasta (tai jättäneet tarjouksen tällä alueella myytävästä asunnosta.)
_____	Kyllä. Olemme tehneet varauksen rakenteilla olevasta asunnosta.
_____	Ehkä. Harkitsemme vielä asunnon ostamista Leppävaarasta.
_____	Ei. Olemme luopuneet aikeista ostaa asunto Leppävaarasta.

Asutteko Leppävaaran alueella jo ennestään? _____ en _____ kyllä (Etelä- ja Pohjois-Leppävaara, Perkkää, Mäkkylä, Vallikallio, Puustellinmäki).

Kuinka kaukana Leppävaaran asemalta nykyinen asuntonne suurin piirtein sijaitsee
_____ alle 6 km, _____ 6 – 10 km, _____ 11 – 20 km, _____ yli 20 km

Ikä: _____ vuotta

Perhetyyppi

•	Yksin asuva
•	Yksinhuoltaja
•	Pariskunta, ei lapsia
•	Lapsiperhe, nuorin lapsista 0 – 7 v.
•	Lapsiperhe, nuorin lapsista 8 – 15 v.
•	Lapsiperhe, nuorin lapsista 16v tai vanhempi.
•	Pariskunta, ei kotona asuvia lapsia

Asukkaiden lukumäärä. Taloudessamme on yhteensä _____ henkilöä, joista _____ kpl kotona asuvia lapsia.

Koulutus. Mikä seuraavista vaihtoehtoista kuvaa parhaiten omaa ja (mahdollisen) puolisoni koulutusta?

Minä	Puolisoni	
•	•	Vähemmän kuin kansa- tai peruskoulu
•	•	Kansakoulu tai peruskoulun ala-aste (luokat 1 - 6)
•	•	Peruskoulun yläaste (luokat 7 - 9 tai 10)
•	•	Keskiasteen koulutus (ammattillinen perustutkinto tai lukio)
•	•	Keskiasteen jälkeinen koulutus, joka ei ole korkeakoulutusta (esim. erikoisammattitutkinnot)
•	•	Ammatillinen opistoaste
•	•	Ammattikorkeakoulututkinto (tai alempi korkeakoulututkinto)
•	•	Ylempi korkeakoulututkinto (maisteri, dipl.ins.)
•	•	Lisensiaatin tai tohtorin tutkinto

TIEDOT PUHELINHAASTATTELUA JA PALKKION LÄHETTÄMISTÄ VARTEN

(nämä tiedot tuhoetaan sen jälkeen kun haastattelu on tehty)

1. Nimi ja osoite

2. Puhelinnumero _____

3. Sopivimmat ajankohdat puhelinhaastattelulle

4. Valitse palkkiosi seuraavista:

_____ 2 kpl Finnkinon elokuvalippuja,

_____ Hackman Gourmet fileerausveitsen + ruotopinsetit

_____ Hackman Gourmet kokkiveitsi

Liite 5 Käytetyt positiiviset koodiluokat ja niiden merkitykset

POSITIIVISET KOODILUOKAT

AC - KONKREETTINEN OMINAISUUS Mitä (suhteellisen) konkreettista asiaa positiiviset kommentit koskevat? (Sinisellä fontilla luokat, jotka on yhdistetty pääluokkaan.)

1 PALVELUT 1.1 Kulttuuripalvelut 1.2 Koulut ja päiväkodit 1.5 Kaupat 1.7 Terveyspalvelut 1.9 Vapaa-ajanpalvelut	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun on puhuttu palveluista yleisesti ▪ upea kirjasto, Sello, konsertit, elokuvateatteri, taidenäyttelyt, ▪ päiväkotit lähellä ▪ ruokakaupat, vaatekaupat, urheiluliikkeit ▪ lääkäri, apteekki, Diacor, neuvola lähellä ▪ kuntosalit, uimahallit, liikuntatilaisuudet, tanssinopetus, keilahalli
1.6 RAVINTOLAT JA KAHVILAT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ baarit, kahvilat, katukahvilat ja ruokapaikat; esim. Kotipizza, Robert's Coffee, pikaruokapaikat
1.8 TORIELÄMÄ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ torieloon liittyvät, esim. torimyyjät, torikojut, toritapahtumat, "kojut, terasit, ihmiset"
2 LIIKENNEYHTEYDET 2.1 Junat, bussit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hyvin toimivat julkiset liikenneyhteydet; bussit ja junat ovat lähellä ▪ Turuntie, Kehä I lähellä, hyvät kulkuyhteydet autolla
3 EI AUTOJA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ei autoja, ei liikennettä, vähän ajoneuvoliikennettä
4 ARKKITEHTUURIIN LIITTYVÄ 4.1 Materiaalit ja värit 4.2 Rakennukset ja niiden yksityiskohdat 4.3 Talojen korkeus, koko 4.4 Talojen sijoittelu (sisäpiha) 4.5 Talot ympäristöön nähden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun on puhuttu arkkitehtuurista yleensä; esim. virikkeellinen arkkitehtuuri, yhtenäinen arkkitehtuuri ▪ rakennusten ja rakenteiden materiaalit ja värit; esim. graniittipinnoitteet; käytetty paljon puuta; värikkäät seinät; lämpöä tuova seinämateriaali; lämmintä punatiiltä; luonnollinen ja elävä kivilaatatapäälyste ▪ kun on puhuttu talojen muodoista, seinistä, ikkunoista, katoista tai muusta yksityiskohdasta; esim. ikkunoiden sijoittelu; pulpettikatot ▪ kun on puhuttu talojen koosta; esim. erikokoiset talot; pienet talot ja kerrostalot yhdessä; myös rivitaloasutusta; sopivan korkuisia kerrostaloja; oikean korkuisena etelään nousevaa rakentamista ▪ kun talojen sijoittelua on pidetty onnistuneena, esim. talot ovat sopivalla etäisyydellä toisistaan; talot rajaavat selkeän sisäpihan; Sello koostuu monesta rakennuksesta, ei massiivista; talot eivät ole vastakkain; talot on ryhmitelty hyvin ▪ talojen sijainti suhteessa ympäristöön; esim. talot korkealla mäessä; talot ovat sopuinnussa ympäristöön; upea paikka ylhäällä metsän laidassa; rakennuksia ei ole rakennettu autotien viereen
4.6 MUUT RAKENTEET	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun on puhuttu pienemmistä rakenteista

<p>4.6a Valot 4.6b Katokset 6 Torirakenteet / Piharakenteet</p>	<p>arkkitehtuuriin ja pihasuunnitteluun liittyen; esim. sillat; laiturit; penkit; pöytäryhmä; koripallokori ja -kenttä; tunnelmalliset sillat; jyrkät kaiteet veden vierellä; sopivan erikoisin valaisimin toteutettu piha-alue</p>
<p>4.7 PARVEKKEET</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ parvekkeen olemassaoloon, kokoon, sijaintiin ja muihin yksityiskohtiin liittyvät kommentit; esim. on parveke; riittävän iso parveke; joitain kunnollisen kokoisia parvekkeita; lasikaiteiset parvekkeet; sisäänvedettyjä ja lasitettuja parvekkeita
<p>5 PIHA 5.1 Pihan koko</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun on puhuttu pihasta ja pihaluonnosta yleisesti tai asuntojen omista pihoista / jos kommentit liittyvät istutusten, vesielementtien kokonaisuuteen; esim. avara ja visuaalisesti kiva piha; puistomainen piha; rauhallinen ja hiljainen piha; yhtenäinen ja avara piha-alue ▪ pihan kokoon liittyen; esim. iso piha tuo avaruutta; enemmän virkistysaluetta pihalla
<p>7 VESIAIHE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Monikonpuroon liittyvät kommentit ja yleisesti kommentit vesiaiheeseen kokonaisuutena; esim. vesi, puro, ”puro ja sillat”
<p>8 KULKUVÄYLÄT</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kulkuväyliin liittyvät kommentit, kun liittyy kulkemisen helppouteen; esim. kävelytiet ja -kadut; invaliukset; Ratusola; Leppävaaran raitti; leveät kevyenliikenteenväylät; kauppakeskuksen kujan talvella sula; kulkuväylät joka suuntaan
<p>9 KASVIT</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kasvillisuuden määrään ja laatuun liittyvät kommentit; esim. kasvit; puut; pihastutukset; nurmikkoa; paljon puita pihalla; paljon kasvillisuutta; istutettu puita kadun keskelle
<p>10 PARKKI- JA PYÖRÄTILAT</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ parkki- ja pyörätilojen määrään ja sijaintiin liittyvät kommentit; esim. autoille ja pyörille on hyvät säilytystilat; parkkihalli lähellä; Viaporintorilla hyvin tilaa pyörille; Ruusutorpan pysäköintihalli lähellä
<p>11 LEIKKIPAIKAT</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ leikkipaikkojen määrään ja laatuun liittyvät kommentit; esim. paljon lasten leikkipaikkoja; hyvät leikkipaikat; monipuoliset leikkipaikat; leikkitelinet
<p>12 YMPÄRISTÖ 12.1 Näkymät 12.2 Lenkkeilymaastot 12.3 Metsää, luontoa 12.4 Koirapuisto</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pihan ulkopuoliseen ympäristöön liittyvät kommentit; esim. miellyttävä ympäristö; siisti ympäristö; ei ravintoloita ihan vieressä ▪ avoimet näkymät metsään; kauniit näkymät; on näkymiä, ei seinää edessä; urbaanit näkymät ▪ ulkoilumaastot; lenkkimaastot lähellä; erinomaista ulkoilualuetta ▪ pihan ulkopuolisen luonnon monipuolisuus; luonto lähellä; alue rajoittuu met-

	<p>sään; pieni metsä ja luontopala lähellä; pelto Palokaivonkujan vieressä; Säterinmetsä; vallihaudat Ruusutorpanpuistossa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kun on koirapuisto, koirat eivät sotke hiihtolatuja
<p>13 IHMISET 13.1 Ei / vähän ihmisiä 13.2 Paljon ihmisiä 13.3 Ihmisten laatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ihmisten määrään liittyvät kommentit; esim. matalissa taloissa asuu vähemmän ihmisiä; alueella liikkuu paljon ihmisiä; aktiivinen paikka tuntuu turvalliselta; paljon kävelijöitä alueella ▪ ihmisten laatuun liittyvät kommentit; esim. naapurit tai alueella liikkuvat ihmiset toivotunlaisia; ei puliukkoja ja rupusakkia; tuttuja ihmisiä; erilaisia ihmisiä; omantyyppisiä asukkaita, kun on hyväkuntoiset talot; vartijat hätistelevät pois laitapuolen kulkijat
14 ASUNNOT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asuntojen laatuun ja ominaisuuksiin liittyvät kommentit; esim. erilaisia asuntoja, tuo vaihtelua; uusissa asunnoissa uutta tekniikkaa
16 TORIAUKIO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ toriaukioon liittyvät kommentit; esim. avara ja esteetön toriaukio; tori sopisi il-tatorikäyttöön; suojaisa Sellosalin piha
17 ASEMA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asemaan liittyvät kommentit; esim. asema on toimiva (selkeä); raiteet ja pysäkit; näyttötaulut hyvin merkitty

AA - ABSTRAKTI OMINAISUUS *Adjektiivi, jolla konkreettista ominaisuutta tai kohdetta kuvaan, tai pelkkä kohdetta kuvaava sana.*

1 AVARA, AUKEA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kommentit liittyen avaruuteen tilan tai näkymien suhteen; esim. avaruuden tunne, kun talot eivät ole kiinni toisissaan; talot ei kylki kyljessä; avarat kulkuväylät, jotka helpottavat liikkumista; torilla ilmavaa ja avaraa; avarat näkymät
2 ELÄVÄ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ elävä paikka esim. ihmisten tai kasvillisuuden tai puron ansiosta
3 HARVINAINEN, ERIKOINEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ominaisuuden erikoisuuteen liittyvät kommentit; esim. ei massatuotantoa; hienoa, ei tavallista; kiehtovia yksityiskohtia; odottamaton ja epätavallinen ve-siallas; erottuu massasta; japanilaistyylliset sillat persoonalliset
4 HYVIN SUUNNITELTU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kommentit liittyen hyvään suunnitteluun; esim. mietitty, yhtenäinen suunnittelu; suunnitelmallisuus näkyy; Monikonpuro otettu hyvin huomioon suunnittelussa; näyttää onnistuneelta
<p>6 KAUNIS, TYYLIKÄS 6 Kaunis, hyvä 11.1 Tyylikäs</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ myönteiset ulkonäköön liittyvät adjektiivit; esim. hienon näköinen kirjasto; kaunis ulkoilualue; tyylikkää rakennukset; väritys ei räikeää, tuntuu tyylikkäämmältä
7 LAADUKAS, KESTÄVÄ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kommentit liittyen laadukkaaseen ulkonäköön, materiaaleihin ja ympäristön

	<p>laatuun; esim. laadukkaan tai arvokkaan näköistä; kestävä materiaali; laadukas yleisilme; Leppävaara arvostettu alue</p>
8 LÄMMIN	<ul style="list-style-type: none"> alueen tunnelmaan ja arkkitehtuurin materiaaleihin liittyvät kuvailut; esim. lämmin tunnelmaltaan; lämpöä tuova seinämateriaali (lämmin tunnelma); lämmin tunne luonnonmukaisuudesta; lämmin tunnelma syksylläkin, kun on hienot sillat ja puulaiturit
9 LÄHELLÄ	<ul style="list-style-type: none"> kommentit liittyen palveluiden läheisyyteen; esim. palvelut ovat lähellä ja käden ulottuvilla; lyhyt matka Selloon
10 MELUTON, RAUHALLINEN 10 Hiljainen 13 Rauhallinen	<ul style="list-style-type: none"> hiljaisuutta ja rauhallisuutta kuvailevat kommentit; esim. hiljainen; meluton; idyllinen ja rauhaista paikka; rauhallinen tunnelma torilla; idyllinen piha-alue; yleisvaikutelma on rauhallinen
11 MODERNI, UUSI	<ul style="list-style-type: none"> arkkitehtuurin uutuuteen ja moderniuuteen liittyvät kommentit; esim. uutta arkkitehtuuria; nykyaikainen rakennustapa; modernit näkymät
12 MONIPUOLINEN	<ul style="list-style-type: none"> arkkitehtuurin ja pihan monipuolisuuteen liittyvät kommentit; esim. vaihteleva arkkitehtuuri; virikkeellinen arkkitehtuuri; erilaisia yksityiskohtia arkkitehtuurissa; pihalla paljon eri elementtejä palvelujen ja kauppojen monipuolisuus ja monipuoliset valikoimat
14 SIISTI, HOIDETTU, SAASTEETON 5 Hyväkuntoinen 14 Siisti, puhdas	<ul style="list-style-type: none"> hyvään kunnossapitoon liittyvät kommentit; esim. hyvin hoidettu, pidetty huolta; pesulaite pitää paikat puhtaana puhtauteen ja siisteyteen liittyvät kommentit; esim. ei saasteita; ei roskia; raitis ilma sijainnin ansiosta
15 SUOJAISA	<ul style="list-style-type: none"> arkkitehtuuriin tuomaan suojaisuuteen liittyvät kommentit; esim. rakentamista vasta tulee suojattu tuntu; lasitetut parvekkeet suojaa tuulelta ja tuiskulta suojaisuus leikkipaikoilla, suojaisuus autoilta, ei tuulista; esim. lasten leikkipaikat ovat suojaisia; kuja on suojassa tuulelta; pihan keskeltä ei näe kuin talot; autot eivät näy eivätkä kuulu; lisää suojaisuutta, kun on vihreää
16 URBAANI	<ul style="list-style-type: none"> positiiviseen kaupunkimaisuuteen liittyvät kommentit; esim. urbaania elämää, ei lähiömeininkiä; on muutakin palveluja kuin vain kauppoja; jotain pieniä putiikkeja, tulee kaupunkimainen ostoskatufileis; hyvä kaupunkimainen tunnelma
17 VALMIS	<ul style="list-style-type: none"> arkkitehtuuri ja ympäristö näyttävät valmiilta; esim. valmiiksi rakennettu, viimeistellyn näköistä
18 VALOISA	<ul style="list-style-type: none"> avaruuden ja arkkitehtuurin tuoma valoisuus; esim. aurinko pääsee talojen väliltä; valo pääsee rakennusten yli pitkälle syksyyn

19 VEHREÄ	<ul style="list-style-type: none"> luonnon vehreyteen liittyvät kuvailut; esim. vehreä; maaseutumainen; keidasmainen; puistomainen; luontomainen; vihreä piha
20 VIIHTYISÄ / KODIKAS	<ul style="list-style-type: none"> arkkitehtuuri, piha tai ympäristö kuvattu ominaisuutena yleisesti viihtyisäksi tai kodikkaaksi; esim. viihtyisä piha; kodikkaan oloinen piha; kodikas publi
21 SELKEÄ	<ul style="list-style-type: none"> kulkuväyliin liittyvä selkeys; esim. selkeät opasteet; kulkureitit sijoiteltu loogisesti; selkeää, kaikelle oma paikkansa; selkeää siisteyden ansiosta arkkitehtuurin selkeys
23 HYVÄ SIJAINTI	<ul style="list-style-type: none"> hyvä ja keskeinen sijainti tai pääsy; esim. Sellon keskeinen sijainti; hyvä kohtaamispaikka
24 KAUPUNKI+LUONTO	<ul style="list-style-type: none"> toteutus on hyvä yhdistelmä kaupunkia ja luontoa; esim. miellyttävä yhdistelmä urbaania ja luontoa; onnistunut kaupunkikortteli, unohtaa olevansa kaupungissa; kaupunkimaista, mutta luonto vahvasti läsnä

CF - TOIMINNALLINEN SEURAUUS *Asian / ominaisuuden positiivinen käytännön seuraus itselle.*

1 ARVO NOUSEE	<ul style="list-style-type: none"> asunnon tai alueen arvonnousu; esim. kun on myös rivitaloja, ei pelkkää kerrostaloasutusta; pienikin vesialue kohottaa ympäristön arvoa; siisti ympäristö lisää asunnon myyntiarvoa; laadukkaasta arkkitehtuurista arvokkaampi paikan tuntu
2 EI TARVITSE AUTOA	<ul style="list-style-type: none"> auto ei ole välttämätön, kun asuu alueella; esim. kun palvelut ja liikenneyhteydet ovat lähellä; kun pyrkii välttämään auton käyttöä
3 ELÄVÖITTÄÄ	<ul style="list-style-type: none"> kun elävöittää konkreettisesti; esim. kasvit kasvavat paremmin puron ansiosta
4 EI TARVITSE SUUNNITELLA	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelun tarpeettomuus; esim. voi mennä ex-tempore; ei tarvitse suunnitella ruokailua pitkäksi aikaa; voi heti mennä ja lähteä jos haluaa; junat kulkevat usein, ei tarvitse suunnitella lähtöä
5 HELPOTTAA TOIMINTOJA	<ul style="list-style-type: none"> kun ominaisuus helpottaa käytännön toimintoja; esim. pyörälle löytyy helposti paikka, kun on hyvät pyörätelineet; lapsia on helpompi vahtia, kun leikkipaikka pihassa; voi käydä kirjastossa tekemässä työtutuja, kun kotona ei pysty keskittymään
5.1 HELPOTTAA LIKKUMISTA 6.1 Mahdollistaa liikkumisen pyörällä tai kävellen	<ul style="list-style-type: none"> kun helpottaa liikkumista paikasta toiseen tai helpottaa pyöräilyn harrastamista tai kävellen liikkumista; esim. hissit helpottavat kärryjen kanssa liikkumista; liikkuu pyörällä niin paljon kuin mahdollista; lyhyet matkat tai keskeinen sijainti mahdollistavat kävellen liikkumisen; pyörällä on helppo liikkua

<p>5.2 HELPOTTAA ASIOINTEJA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun palveluiden määrä ja läheisyys tai selkeät kulkuyhteydet tai jokin muu ominaisuus helpottaa asiointia; esim. ei tarvitse jonottaa; voi asioida monessa paikassa samalla kertaa; tärkeät palvelut lähekkäin, ei ole aikaa juosta ympäri kaupunkia; voi hankkia kaikki tavarat saman katon alta; voi käydä useasti hakemassa vähän; ei tarvitse koko ajan matkustaa palveluiden perässä; kiireessä voi työmatkalla hoitaa asioita, ei tarvitse tehdä erillistä reissua; nopeuttaa asiointia kun ei tarvitse puikkelehtia; palvelut saatavilla, en halua käyttää aikaa niiden etsimiseen; helppo hakea puuttuva sipuli
<p>6 MAHDOLLISTAA OMAN TEKEMISEN</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun ominaisuus helpottaa jotain vastajalle tärkeää vapaa-ajan harrastusta tai muuta tekemistä (ei liikuntaharrastus); esim. piholla pääsee haravoimaan ja kuopsuttamaan; voi tarkkailla lintuja; vapaa-ajanviettoa; harrastaa lukemista; voi sienestää ja poimia marjoja; kirjasto on opiskelujen apuna kuin toinen olohuone
<p>6.3 MAHDOLLISTAA LIIKUNNAN 6.2 Mahdollistaa lenkkeilyä 6.3 Mahdollistaa kuntoilun</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun ominaisuus mahdollistaa tai helpottaa liikuntaharrastusta, mukaan luettuna koiran ulkoiluttamisen; esim. mahtuu kulkemaan rullaluistellen kevyenliikenteenväylällä; mahdollistaa lenkkeilyä tai luonnossa liikkumisen; ulkoilureiteistä hyötyä, sillä ulkoilee paljon; voi hankkia Intersportista välineet kuntoiluun varten ▪ saa liikuntaa; esim. kun palvelut lähellä; lapset saavat liikuntaa, kun ulkona on hyvät leikkipaikat
<p>6.4 MAHDOLLISTAA RENTOUTTAVAN TOIMINNAN</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun ominaisuus edesauttaa rentouttavaa olemista ja tekemistä; esim. mahdollistaa oleilun; voi katsella ihmisiä; mahdollistaa vapaa-ajan vieton; pihalla voi mennä piknikille; pihalle mahtuu useampi toiminto samaan aikaan, lapset voivat leikkiä ja aikuiset lukea; voi hengaila, käydä kesällä jäätelöllä ja terassilla; parvekkeilla voi syödä ja kahvitella
<p>6.5 MAHDOLLISTAA SOSIAALISEN KANSSAKÄYMIEN</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun ominaisuus edesauttaa sosiaalisia suhteita ja ihmisten kanssa olemista; esim. helppo sopia tapaamisia; tutustuu erilaisiin ihmisiin; vieraat löytää helposti perille; yhteisen tekemisen kautta voi tutustua muihin asukkaisiin; kauppakeskuksessa tavataan ystäviä; voi socialisoitua naapureiden kanssa
<p>6.6 MAHDOLLISTAA LASTEN TOIMINNOT</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun ominaisuus edesauttaa lasten tekemistä ja leikkejä tai lasten kanssa yhdessä tekemisen; esim. lapset voi leikkiä; lapset voi lukea kirjoja; voi mennä lasten kanssa puistoon; lapset voi päästää leikkimään, kun ei ole autoja; lapset ja van-

	hemmat voivat ulkoilla; lapsille tilaa purkaa energiaa; lapset pääsevät kirmailemaan; lapsi tykkää viettää aikaa kirjaston lastenosastolla
7 OMAISUUS SUOJASSA	<ul style="list-style-type: none"> omaisuus, kuten auto tai pyörä suojassa ilkeillä, varkaudelta; esim. kun auton saa parkkitaloon; kun pyörän saa hyvin lukittua
8 SÄÄSTÄÄ AIKAA	<ul style="list-style-type: none"> ajansäästö; esim. nopeuttaa työmatkoja tai asiointeja; tärkeät palvelut lähellä säästävät aikaa; ei tarvitse jonottaa ruuhkissa; säästää aikaa, kun ei tule ylimääräistä kävelyä
9 SÄÄSTÄÄ RAHAA	<ul style="list-style-type: none"> rahan säästö ja edullisuus; esim. ei tarvitse ostaa kirjoja; ei tarvitse remontoida, remontti olisi iso kustannus; ruoka-kauppojen edulliset hinnat; kun on useita kauppoja, toisesta paikasta voi saada saman tuotteen halvemmalla
10 SÄÄSTÄÄ VAIVAA	<ul style="list-style-type: none"> vaivannäön välttäminen; esim. ei tarvitse remontoida, remontti aiheuttaisi päänsärkyä; ei ole pakko tehdä itse ruokaa; ei tarvitse lähteä kauemmas leikkipuistoon; ei tarvitse miettiä auton parkkeerausta, kun kulkee julkisilla
12 VÄLTÄÄ VAARATILANTEITA	<ul style="list-style-type: none"> välttää onnettomuusriskiä / ennaltaehkäisee väkivaltaa; esim. kun on paikat siistissä kunnossa
13 VÄLTÄÄ MUUTA HAITTAA 11 Vähentää saasteita, on ympäristölle parempi	<ul style="list-style-type: none"> kun on ollut kyse seurauksista, jotka on mainittu yksittäisesti; esim. katokset kauppakeskuksessa auttavat välttämään kastumista; puro johtaa vettä pois tieltä; lumet eivät tule lasitetulle parvekkeelle hyväksi ympäristölle; esim. kun ei tarvitse käyttää autoa kauppamatkalla
14 MAKSUHALU	<ul style="list-style-type: none"> ominaisuus lisää maksuhalua asunnosta; esim. vastaaja on halukas maksamaan enemmän jostain asiasta; ei olisi ostanut asuntoa, jos asiaa X ei olisi ollut siinä; tykkää asuintalosta ja haluaa ostaa
15 MAHDOLLISTAA TAPAHTUMAT	<ul style="list-style-type: none"> toriin liittyen; esim. torilla on tapahtumia; tori mahdollistaa tapahtumat
16 LISÄTILA	<ul style="list-style-type: none"> parvekkeeseen liittyen; esim. parveke on kuin lisähuone; parveke on asunnon jatke; parvekkeesta saa lisähuoneen kesällä

CP - PSYKOLOGINEN SEURAUUS *Positiivinen tunneseuraus, jonka ominaisuus / asia herättää, miten itse kokee asian.*

1 ELÄVÖITTÄÄ	<ul style="list-style-type: none"> kun arkkitehtuurilla, ihmisillä tai luonnolla on elävöittävä vaikutus; esim. näyttää terveeltä, vesielementillä on elävöittävä vaikutus; elävöityttää veden eri muodoissa; ihmiset elävöittävät kauppakeskusta / Viaporintoria; arkkitehtuuri on eloisaa, mutta ei räikeää; leikkivät lapset elävöittävät
---------------------	---

<p>2 ESTEETTINEN NAUTINTO</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun kauneus on seurausta ominaisuudesta; esim. esteettistä nautintoa, autot pysäköintitaloissa poissa rumentamasta ympäristöä; miellyttää silmää, tykkää visuaalisesti; parvekkeen näkymät viehättää esteettisyydellään; kivannäköistä, ei ylikoreaa
<p>4 INHIMILLINEN SUUNNITTELU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun suunnittelu tuntuu inhimilliseltä, ihmisten ehdoilla rakennetulta; esim. tehty ihmisiä varten, inhimillinen mitta-kaava; luo intiimimmän suhteen tilaan; kaunis näkymä- kauneus on poikkeus asioissa, kun kaikki maailmassa on suunniteltu funktionaalisuuden ehdoilla
<p>6 KUVASTAA ALUEEN IHMISIÄ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alueen ulkonäkö kertoo siellä liikkuvista ihmisistä; esim. siisteys kertoo, minkälaisia ihmisiä alueella asuu tai liikkuu
<p>7 LUONNOLLINEN 5 Korvaa vihreyttä</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ luonnollinen tunnelma mm. kasvillisuudesta ja arkkitehtuurista; myös materiaaleista; esim. ei kaupunkimainen tunnelma; puu luonnontuotteena; luonnollisuuden tunne; tuntuu maalaismaiselta ▪ aukeat paikat korvaavat vihreyttä
<p>9 MIELLYTTÄÄ / MIELLYTTÄVÄ 8 Nauttii / Kivaa 3 Hyvä mieli 24 Ylellisyyden tuntu 25 Ylpeys</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ yleisesti positiiviset kokemukset ja olotilat ominaisuuksien seurauksina; esim. miellyttävä kulkea hiekkapohjalla; positiivisesti yllättynyt jostain; suunnitteluratkaisu tuntuu mukavalta; nauttii olemisesta ▪ tuntuu ylelliseltä; esim. eksoottista saada peltonäkymät Leppävaarassa ▪ ylpeyden tunne; esim. ylpeys omasta asuinalueestaan, kun ei ole massatuotantoa
<p>10 EI HÄIRIÖITÄ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ häiriötön oleminen; esim. kun autoja tai ihmisiä on vähän; kun ei ole rupusakkia häiriköimässä; ei häiritsevää liikennettä
<p>11 OMA RAUHA, YKSITYISYYS</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ yksityisyyden tunne seurauksena; esim. kun on suojassa katseilta; naapurit eivät näe; ei näköyhteyttä muihin asuntoihin
<p>12 OMAN TUNTU 21 Tottumus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tuntuu omalta; esim. saa sellaista kun itse haluaa; tuntuu, että ”asuu oikeassa paikassa”; samantyyppisiä asukkaista kuin itse; melkein kuin oma piha; oman tuntuinen koti, kun sisustaa ▪ on tottunut johonkin; esim. asunut lapsena maalla; näin on aikaisemmassakin asunnossa; on kotoisin maalta ja tottunut hiljaisuuteen; tuttuuden tunne talojen puuverhouksista; tulee lapsuus mieleen metsän läheisyydestä
<p>13 PIRISTÄÄ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ virkistävä tai piristävä seuraus jostain ominaisuudesta; esim. saa energiaa; piristää; arkkitehtuurin värit piristävät / tulee pirteä olo; aurinko antaa voimaa; pyörällä ajaessa raitis ilma herättää matkalla töihin
<p>14 RAUHOITTAÄ, RENTOUTUU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun seurauksena rentoutunut ja rauhalli-

<p>14 Rauhoittaa, rauhallinen 15 Rentoutuu</p>	<p>nen olo; esim. luonnollisuus luo levollisuutta; rauhallinen mieli; miljöo rauhoittaa; vehreys tuo rauhallista tunnelmaa; rauhoittaa olla veden äärellä; rentouttaa, kun voi purkaa paineita lenkkeillen</p>
<p>16 TILAN, VÄLJYYDEN TUNNE 18 Vapauden tunne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ arkkitehtuurin ja kulkuväylien väljyydestä seuraava tilan tunne; esim. väljyyden ja avaruuden tunne; avaruudesta tulee tunne, että on tilaa hengittää; tarpeeksi etäisyyttä rakennettuihin elementteihin; vapauttavaa, kun naapurit eivät asu ihan vieressä
<p>19 VAIHTELUA, TUO VAIHTELUA 17 Valinnan mahdollisuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vaihtelun ja valinnan mahdollisuus seurauksena mm. monipuolisesta arkkitehtuurista, palveluiden valikoimasta, kulkuväylien monipuolisuudesta; esim. vaihtelevuus positiivista; värit tuovat virikkeitä; ei rutinoidu, kun on eläkeläisille suunnattuja tapahtumia; on vaihtoehtoja palveluissa; mukavaa kun on monia erilaisia reittejä
<p>20 VIIHTYY, KIINNOSTAA 20 Saa viihtymään, kodikkuus 23 Kutsuva, kiinnostava 30 Haluaa asua</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ominaisuuden seurauksena viihtyisyyttä tai kodikkuuden tunne, ympäristö / arkkitehtuuri tuntuu viihtyisältä / kodikkaalta ▪ mielenkiintoa herättävät ominaisuudet; esim. parvekkeet herättävät tyylikkyydellään kiinnostusta; arkkitehtuuri lisää mielenkiintoa alueeseen; houkutteleva lasten leikkipaikka; kauppakeskuksen kujan kutsuva, kun on paljon ihmisiä; ihana piha pysähdyttää katsomaan ▪ halu asumisesta; esim. haluaa asua tällaisessa ympäristössä, on tyytyväinen hankkimaansa asuntoon
<p>22 TIETTY TUNNELMA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tietynlainen tunnelma paikassa (tulivat esiin lähinnä 3.:ssa arviointipaikassa); esim. merellinen tunnelma; fiilis kuin olisi ulkomailla; pehmeyttä, samanlainen tunnelma kuin Tapiolassa; kansallisromanttinen tunnelma; laiturimainen fiilis; rantabulevardin tunnelma, tunnelmaa 50-luvun kaupunginosista; keskieurooppalainen tunnelma

VI - VÄLINEELLINEN ARVO / TAVOITE *Tavoite, joka olisi tärkeää, ja jonka saavuttamista positiiviset ominaisuudet ja seuraukset edesauttavat.*

<p>1 AIKAA ITSELLE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tavoitteena lisääntyvän oman ajan saaminen; esim. enemmän vapaa-aikaa; omaa aikaa; aikaa olemiseen; hyvät liikenneyhteydet tuovat lisää vapaa-aikaa omaan aikaan; saa aikaa omille asioille kun pääsee kävelemään metsään
<p>3 KUNNON YLLÄPITO, KOHOTTAMINEN</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tavoitteena olla hyväkuntoinen; esim. hyötyliikuntaa; kuntoilua; kohottaa kuntoa lenkkeilemällä; valaistuille reiteille

	pääsee liikkumaan päivittäin; kunto nousee lenkkeillessä; yrittää laihtuttaa
4 LUONTOYHTEYS 4.1 Ulkona oleminen	<ul style="list-style-type: none"> kun luonto ja luonnon läheisyys itsessään on tärkeää, luontoyhteyden kokeminen tärkeää; esim. luonnossa oleminen ja tarkkailu; pääsee kävelemään metsässä; näkee vuodenaikojen kierron; saa olla ulkona; näkee paremmin taivaan; rakastaa merta; haluan olla luonnon ympäröimä; elävät elementit tärkeitä; tosi tärkeää, että luonto lähellä; tuntuu, että on puiston keskellä; arvostaa, että voi liikkua ja ulkoilla
6 RENTOUTUMINEN / PALAUTUMINEN / VASTAPAINOA ARJELLE / TYÖLLE	<ul style="list-style-type: none"> tavoitteena rentoutuminen, palautuminen arjesta ja työstä; esim. auttaa jakamaan opettajana koulussa hektisyyttä; voi olla kotona oma itsensä, ei tarvitse ajatella muita; kaunis piha pysäyttää ja rentouttaa, kannustaa rauhoittumaan; lenkkimaastoista vastapainoa työlle; lukeminen rentouttaa ja pääsee pois arkisista asioista
7 SPONTAANIUS	<ul style="list-style-type: none"> kun tavoitteena on elämä, jota tarvitsee suunnitella mahdollisimman vähän; esim. mahdollisuus tehdä mitä haluaa milloin haluaa helposti ja välittömästi; ei tarvitse suunnitella ruokailuja pitkäksi aikaa; voi lähteä ex-tempore, kun palvelut ovat lähellä eikä tarvitse autoa
7.1 VIRIKKEELLISYYS 7.2 Erilaisuuden rikkaus	<ul style="list-style-type: none"> virikkeellisyys etenkin lapsille monipuolisista leikkimahdollisuuksista; esim. luonnosta virikkeitä; lapsi ei tylsisty, kun leikkipaikalla paljon aktiviteetteja; virikkeellinen ympäristö tärkeää; luonnosta saa virikkeitä ja elämyksiä virikkeellisyys erilaisuuden rikkaudesta; esim. monimuotoisuus ja erilaisuus tekevät rikkauden, kun erilaisia ihmisiä asuu samassa talossa
8 RAHAN SÄÄSTÖ	<ul style="list-style-type: none"> kun rahan säästö on tavoitteena; esim. voi laittaa rahaa säästöön, kun säästää julkisilla kulkiessa
9 ITSEN KEHITTÄMINEN	<ul style="list-style-type: none"> tavoitteena tiedon saaminen, näkökulman avartaminen ja kehittyminen; esim. saa lisää tietoa; oppii; viisastuu, saa perspektiiviä; sivistää itseään kirjastossa; näkee muutakin maailmaa, avartaa näkemystä; katsontakanta avartuu, on tärkeää kuulla muidenkin mielipiteitä
10 KÄYTÄNNÖLLISYYS, HELPPOUS 5 Mukavuus, helppous 10 Toimivuus, käytännöllisyys	<ul style="list-style-type: none"> kun tavoitteena helppous ja käytännöllisyys jokapäiväisessä elämässä ja asumisessa; esim. helppoa, kun lenkkimaastot kodin lähellä; ei tarvitse kävellä junalta pitkästi kotiin; helppous kun pysäköintitila lähellä; arjen parempi toiminta; vanhukset voi istua pihalla, ei tarvitse lähteä mihinkään; leikkipaikat tuovat käytännöllisyyttä, kun tulee omia lapsia; toimivuus

	tärkeää, koska arvostaa omaa aikaa; joustavampaa ja vapaampaa asumista parakkimaisesti rakennetulla alueella
11 YKSITYISYYS	<ul style="list-style-type: none"> kun päämääränä on yksityisyyden tavoittelu; esim. kun on tarpeeksi etäisyyttä toisiin taloihin; yksityisyyttä korkeamman sijainnin ansiosta; ei halua katsoa muita, eikä halua, että muut katsoo itseä
12 VIIHTYISYYS 2 Kodikkuus	<ul style="list-style-type: none"> kun viihtyisyys ja kodikkuus ovat tavoitteena; esim. iso piha lisää viihtyisyyttä; tuo viihtyisyyttä kun autottomalla pihalla ei rämpää väkeä; veden kimallus ja linnunlaulu ovat osa asumisviihtyvyyttä; idyllinen alue tuo maaseudun kaupunkiin, kotoisuuden tunteen
13 JÄRJESTYS / SIISTEYS	<ul style="list-style-type: none"> kun siisteys ja järjestys on tavoitteena; esim. arvostaa puhtautta ja siisteyttä, luonteenpiirteinä ja kasvatuksessa opittua; siisti henkilö, joten odottaa sitä myös ympäristöltä; asiat pitää olla järjestyksessä
14 RAUHALLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> kun tavoitteena on rauhallisuus ja levollisuus; esim. kokee levollisuuden tunteen veden äärellä; metsässä rauhallisuuden tunne

VT - LOPULLINEN ARVO / PÄÄMÄÄRÄ, jonka toteutumista positiiviset asiat edesauttavat. Voidaan kirjata vaikka ei sanottaisi suoraan, jos selvästi käy ilmi, että asia on haastatellulle tärkeä.

0 AKTIIVINEN ELÄMÄ	<ul style="list-style-type: none"> kun tavoitteena aktiivinen, täysipainoinen elämäntapa; esim. pysyy elämässä kiinni; ei tule jäätyä sohvan pohjalle; pysyy ajan hermolla; jää aikaa harrastuksiin ja saa elämään sisältöä; tietyt asiat ovat tärkeitä aktiviteetteja
1 EKOLOGISUUS	<ul style="list-style-type: none"> kun tavoitteena ympäristön säästäminen; esim. ympäristöasiat tärkeitä; tavoitteena on mahdollisimman pieni ekologinen jalanjälki; luontoa säästyy, kun voi kulkea julkisilla; huoli tulevaisuudesta, huolehtii kestävästä kehityksestä; ekologista, kun ei tarvitse liikkua autolla; kirjojen kierrätettävyys; lähikaupassa käyminen säästää ympäristöä, kun voi mennä kävellen
2 ESTEETTISYYS	<ul style="list-style-type: none"> kauneus arvona tärkeää; esim. kauniit maisemalliset arvot ovat tärkeitä; vesiaiheeseen esteettisyys; esteettisesti tärkeää, että on vihreää; arkkitehtuurin esteettisyys
4 HYVÄ ELÄMÄ, HYVINVOINTI 3 Mielihyvä (hedonismi) 9 Mukava elämä	<ul style="list-style-type: none"> tavoitteena hyvä elämänlaatu; esim. parempi arki, kun on piristävää toimintaa; parempi elämänlaatu; hyvä olo; hyvinvointia kun pääsee liikkumaan ja harrastamaan; positiivista virettä villistä luonnosta;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ itsen palkitseminen, pyrkimys mielihyvään ja mielihyvä tärkeää; esim. itsen viihdyttäminen ja itsen palkitseminen; jos ei jaksa itse tehdä ruokaa voi mennä syömään pikaruokapaikkoihin; ei voi elää ilman urheilua, hyvä mieli kun näkee tulokset; mielihyvän tunne, kun saa olla idyllisessä paikassa ▪ helppo elämä tavoitteena; esim. ei tarvitse tinkiä mistään; tärkeää ettei tarvitse remontoida; mukavuudenhalu, haluaa muutakin elämään
14 TASAPAINO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tavoitteena henkinen tasapaino; esim. ”vapaalla ihanaa, kun kuulee omat ajatuksensa”; vähemmän mielenterveysongelmia / stressittömyys; luonto tuo psyykkistä hyvää
15 TERVEYS JA TOIMINTAKYKY 15 Terveys 16 Toimintakyky	<ul style="list-style-type: none"> ▪ fyysinen terveys esim. liikunnasta, terveellisestä ruuasta; esim. ulkoilu lisää terveyttä; terveys paranee, kun pääsee pois kaupungin pölyistä; harrastukset suojaavat fyysistä ja mielenterveyttä ▪ tavoitteena toimintakyvyn ylläpito töissä, ikääntyessä; esim. auttaa jaksamaan töissä; mitä vanhemmaksi tulee, sitä enemmän arvostaa läheisiä palveluja; helpompi liikkua tulevaisuudessa iäkäämpänä, kun pääsee suorinta tietä; kerää virtaa töihin kuntoilemalla
5 OMANLAINEN ELÄMÄ 6 Itsen ilmaisu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun on tärkeää, että voi itse valita miten elää, itseohjautuva elämä, jokin asia on elämäntapa; esim. vapaa-ajalla liikkuminen kävellen ja pyöräillen on elämäntapa; vastareaktio lapsiperheiden oksumiseen, pienessäkin asunnossa voi asua kätevästi ▪ kun itselle tärkeiden asioiden, oman mielen mukaisten juttujen tekeminen tärkeää, kun voi samaistua johonkin; esim. vesielementti on tärkeä, koska tykkää itse veneilijänä olla vesillä; haluaa samaistua asuinalueeseen
7 JATKUVUUS / PERINTEET	<ul style="list-style-type: none"> ▪ perinteet, pysyvyys, historiallisuus ja ikaikaisuus tärkeää; elämänkierto ja menneet, tulevat ja nykyiset sukupolvet; esim. ominaisuus antaa historian talon pihalle; veden virtauksen stabiliteetista jatkuvuuden tuntua; tuntuu, että alueella on asuttu ennenkin, tekee itsen osaksi paikkaa ja ihmisyyhteisöä myös historiallisesti; jatkuvuuden tunnetta, kun näkee vuodenaikojen kierron ja luonnon muuttumisen
8 LASTEN HYVINVOINTI, KASVATUS 8.1 Lasten kasvatus	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun tavoitteena on lasten hyvinvointi ja terveys fyysisesti ja henkisesti; esim. saa harrastuksia ja sisältöä elämään / nopeampi motorinen kehitys; vastustuskyky kasvaa kun leikkii ulkona; lapset eivät

	<p>joudu aikuisten maailmaan liian aikaisin lasten kasvatukselliset tavoitteet; esim. halu opettaa jotain lapsille; siirtää omia arvojaan lapsille; lapset oppivat ulkoillessa arvostamaan luontoa, eivät vieraannu siitä; lapset hyötyvät kasvatuksellisesti, kun opitaan leikkipaikalla yhteisiä sääntöjä</p>
11 STIMULAATIO / VAIHTELU	<ul style="list-style-type: none"> tavoitteena vaihtelu, stimulaatio; arkkitehtonisesti erilaiset talot stimuloivat
10 SOSIAALISET SUHTEET 10.1 Perhesuhteet	<ul style="list-style-type: none"> kun tavoitteena ovat hyvät ihmissuhteet ja yhdessäolo ystävien ja perheen kanssa; esim. leikkipihalta löytyy toisia vanhempia ja ihmissuhteita; arvostaa yhdessäoloa ihmisten kanssa; sosiaalinen elämä ja suhteiden ylläpito; kerkeää viettää aviopuolison kanssa aikaa, läheiset sosiaaliset suhteet; yhteistä aikaa miehen ja lapsen kanssa - suhde ei kasva jollei ole yhteistä aikaa; yhdessäolo lastenlasten kanssa
12 SUVAITSEVAISUUS	<ul style="list-style-type: none"> erilaisuuden hyväksyminen tärkeää; esim. kaikille pitää olla sijaa ja mahtua samalle alueelle
13 TALOUDELLINEN TURVALLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> kun vaurastuminen ja taloudellinen hyöty on tärkeää; esim. asunnon saisi kaupattua edelleen; uusilla asunnoilla parempi jälleenmyyntiarvo
17 LASTEN TURVALLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> päämäärä, joka seuraa esim. lasten suojaisista leikkipaikoista; turvaa lapsille, kun on autoton sisäpiha; lapset voi laskea pihalle tuttuun ja turvalliseen ympäristöön
18 TURVALLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> turvallisuus ja turvallisuuden tunne tärkeää; esim. ”helpottaa tietää, että lääkkeet on helposti ja nopeasti saatavilla, jos jotain sattuu”; turvallisuuden tunne kun ei tarvitse olla pyörällä (auto)liikenteen seassa; turvallista, kun on hyvä valaistus alueella
19 YHTEISÖLLISYYS	<ul style="list-style-type: none"> asuinaluetta ja naapureita koskeva yhteisöllisyyden tavoite; esim. ihmiset tuntisivat kotipaikkansa; Leppävaaran sielu kehittyisi, on kunnia olla leppävaaralainen ja asua siellä; löytää oman paikkansa yhteisössä; pihassa on tiettyä kyläyhteisömäisyyttä; asukkaat ovat ottaneet julkista tilaa haltuun istutuksin ja koristein, yhteisöllisyyden tunnetta; naapurit pitävät huolta toisistaan; yhteenkuuluvuuden tunnetta, kun ollaan samassa paikassa; leikkialueilla katsotaan omien ja muiden lapsien perään; antaa väriä ympäristöön, kun taloyhtiöissä asuu erilaisia ihmisiä; tuntee muiden ihmisten läsnäolon; eri ikäpolvet voivat toimia pihalla yhdessä
20 TÄRKEÄ ASIA	<ul style="list-style-type: none"> käytetty, jos ei käy ilmi missä mielessä tärkeä tavoite

21 YHTEISKUNNAN ETU	▪ tavoitteena, että yhteiskunta hyötyy, ei vastaa henkilökohtaisesti; esim. säästää rahaa
22 VAPAUS	▪ vapaus ja rajoituksettomuus tärkeää; esim. rauhoittava vapaudentunne, voi itse päättää minne menee ja mitä tekee

Liite 6 Käytetyt negatiiviset koodiluokat ja niiden merkitykset

NEGATIIVISET KOODILUOKAT

AC - KONKREETTINEN OMINAISUUS Mitä (suhteellisen) konkreettista asiaa negatiiviset kommentit koskevat? (Sinisellä fontilla luokat, jotka on yhdistetty pääluokkaan.)

1 PALVELUT 1.5 Kaupat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kommentit liittyen palveluiden puutteisiin ja etäisyyteen; esim. Ratsusolassa ei tarpeeksi putiikkeja; ei katukauppoja; ei kivijalkakauppoja; palvelut kaukana
1.2 KOULUT, PÄIVÄKODIT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ koulun sijainti kovan liikenteen lähellä; kouluun menevät lapset liikenteen seassa
1.6 RAVINTOLAT, KAHVILAT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ravintoloiden ja baarien vähäisyyteen ja niiden puutteisiin liittyvät kommentit; esim. ei tarpeeksi kahviloita; vain yksi terassi auki; kesäisin ei ole montaa paikkaa, missä kahvin voi juoda pihalla; ei tyylikkää kahviloita
1.8 TORIELÄMÄ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ torin tapahtumien, myyjien ja kojujen puute; esim. toria ei osata hyödyntää; ei kojuja torilla; Viaporintorilta puuttuu tori
2 LIIKENNEYHTEYDET 2.1 Junat, bussit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ julkisen liikenteen puutteet; esim. lähiliikenne Selloon; meneekö Palokaivonkujalta mitään bussia asemalle?
3 LIIKENNE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kommentit autojen paljoudesta ja väärästä sijainnista, liikenteen läheisyydestä; esim. on autoja; vilkas liikenne; autoja torilla tai pihalla; junarata lähellä; liikenne liian lähellä; kova liikenne Sellon puoleisilla teillä; kävelyalueelle parkkeeratut autot
4 ARKKITEHTUURIIN LIITTYVÄ 4.1 Materiaalit, värit 4.2 Rakennukset ja niiden yksityiskohdat 4.3 Talojen korkeus ja koko 4.4 Tiivis rakentaminen 4.5 Talot ympäristöön nähden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ negatiiviset kommentit materiaaleista ja väreistä; esim. Viaporinakuilla tummanharmaata liian isona pintana; eteläreunan talon klinkkeripinta ▪ rakennusten ja niiden yksityiskohtien puutteet; esim. liian vähän ikkunoita; suoraa seinää; viivoittimella vedetyt suorat seinät; ei syvennyksiä; talot laatikkomaisia ja tylsiä; isot ikkunat; paljon ikkunoita; liian pienet ikkunat; ilmeettömät katot; ruma hissikuilun katos; luhitaloja ja umpinaisia ikkunattomia tiloja ▪ talojen liian suuret korkeuserot; esim. rakennukset liian massiivisia ja korkeita; kerrostaloista näkee rivitalojen pihoille ▪ kommentit liian tiiviistä rakentamisesta; esim. liian tiiviisti ja tiheään rakennettua; talot liian lähekkäin ▪ suhteessa ympäristöön; esim. osa asunnoista jää synkkään metsään
4.6 MUUT RAKENTEET 6 Tori- ja piharakenteet 4.6a Valot	<ul style="list-style-type: none"> ▪ arkkitehtuurin pienempien rakenteiden ja piha- ja torirakenteiden puute ja puutteet; esim. aidat; penkit; huonot matontamppaustelineet; vesipumppu; sillat; siltojen puumateriaali liukas; ros-

	<p>kakatokset; jäteastiat; ei grillikatosta; ei istumapaikkoja</p> <ul style="list-style-type: none"> puutteellinen valaistus; esim. talvella saisi olla enemmän valaistusta urheilukentän suunnalla; ojanvarren heikko yleisvalaistus; niukka valaistus sisäpihalla
4.7 PARVEKKEET	<ul style="list-style-type: none"> parvekkeiden kokoon, sijaintiin ja yksityiskohtiin liittyvät puutteet; esim. riittämättömän kokoiset parvekkeet; lasittamattomat parvekkeet; laatikkomaiset parvekkeet; osa parvekkeista maan tasalla; parvekkeet jäävät pimeään puolelle; kaikki parvekkeet ei sisäpihan puolella
5 PIHA 5.1 Pihan koko	<ul style="list-style-type: none"> yleisesti pihaa ja pihaluontoa koskevat negatiiviset kommentit; esim. pusikkoomainen piha, epäsiisti piha kokoon liittyen; esim. sisäpiha pieni niin monelle talolle; liian pieni piha; iso alue, riittävätkö määrärahat kunnossapitoon
7 VESIAIHE	<ul style="list-style-type: none"> Monikonpuroon ja yleisesti vesiaiheeseen liittyvät negatiiviset kommentit; esim. jokivarsi voi puskittua; purossa ei tarpeeksi vettä; roskainen puro; vesiallasta ei ole tehty loppuun asti; lammikkoa leikkipaikan vieressä ei ole aidattu
8 KULKUVÄYLÄT JA PIHAMATERIAALIT	<ul style="list-style-type: none"> kulkuväylien puutteeseen, kokoon ja selkeyteen ja opasteiden selkeyteen liittyvät puutteet, jotka hankaloittavat liikumista; esim. pihan asfaltointi tai sen puute; ramppi puuttuu; ei sisään- tai uloskäyntiä pysäkin puolella; huonot opasteet; osa laatoista kujalla irti; hissit ja portaat; ei liikennevaloja; epäselvät kaistanvaihdot; jalankulku linja-autojen seassa; hiekkatiet; katuosoite eri puolella kuin sisäänkäynti; sokkeloinen alue; kevyen liikenteen alimitoitettu suunnittelu; sisäänkäyntien opasteet liian pienet
9 KASVIT	<ul style="list-style-type: none"> kasvillisuuden puutteeseen ja puutteisiin liittyvät negatiiviset kommentit; esim. liian vähän puita, istutuksia, kukkia; rikkaruohoja pihalla; hoitamattomat istutukset; ei kasveja; vihreys puuttuu; puut kasvavat helposti liian suureksi; istutuksista ei ole pidetty huolta
10 PARKKI- JA PYÖRÄTILAT	<ul style="list-style-type: none"> parkki- ja pyöräpaikkojen määrään ja sijaintiin liittyvät puutteet; esim. taloyhtiölle ei vuokrata ko. parkkipaikkoja kuin rajallinen määrä; liian vähän parkkipaikkoja; parkkihalleista inhottavaa hakea auto; kaupan ovien edustalla liian vähän pyörätelineitä; polkupyöräpaikat väärissä paikoissa; parkkipaikkojen sijainti kadunvarressa
11 LEIKKIPAIKAT	<ul style="list-style-type: none"> leikkipaikkojen puute ja puutteet; esim. lasten leikkipaikat liian lähellä jokea; sotkuinen hiekkalaatikko; lapsilla liian vähän leikkipaikkoja talojen pihossa

<p>12 YMPÄRISTÖ 12.1 Näkymät 12.3 Metsää, luontoa 12.4 Koirapuistot</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ puutteet pihan ulkopuolisessa ympäristössä; esim. rakennustyömaa; kaupungin hoitamaton puistoalue ▪ huonot näkymät, ei näkymiä; näkymä rajoittuu sisäpihalle ▪ rumentavia kaatuneita puunrunkoja; ei luontoa; liian vähän luontoa ja puistoja ▪ koirapuisto lähellä voi aiheuttaa meteliä, ei halua herätä räksytykseen; koirapuisto ei tarpeeksi lähellä
<p>13 IHMISET 13.1 Ei / vähän ihmisiä 13.2 Paljon ihmisiä 13.3 Ihmisten laatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ihmisten vähäiseen määrään liittyvät kommentit; esim. ei ihmisiä, vaikka pihalla olisi hyvät puitteet oleskeluun; pihalla ei ole juuri koskaan ihmisiä; ei ristinsielua torilla ▪ ihmisten laatuun liittyvät kommentit; esim. alkoholistit ja häiriökäyttäytyjät; kaupungin vuokratalot - ongelma-alueet?; epäilyt, että olutpaikat houkuttelevat tulevaisuudessa laitapuolen kuljijoita; tupakoitsijat Citymarketin edessä; onko pihalla liikaa lapsia; asemalla nukuvat pultsarit
<p>14 ASUNNOT</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asunnon ominaisuuksiin liittyvät kommentit; esim. kalliit asunnot; ei kattoterrassihuoneistoja
<p>16 TORIAUKEA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Viaporin toriaukioon liittyneet kommentit; esim. toriaukea kuvattiin likaiseksi; tuuliseksi; autioksi
<p>17 ASEMA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asemaan liittyvät kommentit; esim. siellä nukkuu pultsareita; asema on roskainen
<p>18 EI TARPEEKSI VALVONTAA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun ei ole tarpeeksi järjestyksenvalvontaa, pyörii epämääräistä sakkia
<p>19 KIELTOKYLIT</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ polkupyöräilykielto, koiranulkoilutuskielto

AA - ABSTRAKTI OMINAISUUS *Adjektiivi, jolla konkreettista ominaisuutta tai kohdetta kuvaan, tai pelkkä kohdetta kuvaava sana.*

<p>0 AHDAS</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pihojen ja kulkuväylien ahtaus; esim. ahtaat jalkakäytävät; liian pieni piha lasten leikeille; ahdasta, kun parvekkeet vastakkain; ahtaat pyörätilat; ahtaat sisäpihat; ahtaat parvekkeet
<p>1 AUTIO, EI ELÄVÄ 1 Autio 2 Ei elävä</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asukkaat ja taloyhtiö eivät hyödynnä pihaa tai piha / tori on autio ihmisistä; aukea alue negatiivisena; esim. tyhjä käyttämätön tila; ei nähtävää; hiljainen, eloton; liian rauhallinen; ei elämää ▪ myös arkkitehtuurista; esim. tasaisuus ja laatikkomaisuus ei ole elävää
<p>3 TYLSÄ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ yksitoikkoisuuteen ja ikävän näköiseen ulkonäköön viittaavat kuvailut; esim. tavallinen piha, ei herätä tunteita; uusi paikka, mutta näyttää tylsältä; Ratsusola on tylsä; tyhjä tila on tylsää
<p>4 HUONO SUUNNITTELU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ huonoa tai epäloogista suunnittelua kos-

	kevat kommentit; esim. sisäänkäynnit huonoissa paikoissa; huonosti suunnitellut kevyenliikenteenväylät; liikkuminen ei joustavaa; torilla ei jaottelua, ryhmitelyä; ei yhtenäisyyttä arkkitehtuurissa
6 RUMA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lähinnä arkkitehtuuria määrittävät adjektiivit, ei mielletä visuaaliseksi; esim. ruma parkkitalo, ruma rakennus, ruma väritys
7 HUONO LAATU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rakentamisen jälki tai käytetyt materiaalit huonoja, halvannäköistä; esim. kyprokit varisevat jo parin vuoden sisällä, joutuu korjauttamaan; näyttää halvalta; viimeistelemättömästä yleisilmeestä tulee epäily, että asunnot ovat huonolaatuisia; osa taloista halvalla ja liukuhihnalla rakennettu
9 MELU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liikenteestä ja ihmisistä johtuvat äänihaitat; esim. ei rauhallista liikenteen takia; melua lapsista; melua naapureista; Turuntien liikenteen äänet; junaradan melu
10 KAUKANA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ palveluiden etäisyydestä; esim. palvelut kaukana; kauppakeskus automatkan päässä (Palokaivonkuja)
11 VANHAA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vanhanaikainen rakentaminen; esim. Galleria näyttää vanhalta, voisi vaikka räjäyttää; ei uutuudentunnetta
12 SEKAVA, VISUAALISESTI RAUHATON	<ul style="list-style-type: none"> ▪ visuaalisesti sekavan näköisiin ominaisuuksiin liittyvät kommentit; esim. sekava; liikaa erilaisuutta; liikaa vaihtelua; yksityiskohtia, ei symmetriaa; eriparista rakentamista; erilaisia kattoja sikin sokin joka suuntaan
13 RAUHATON	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ml. sosiaalisesti rauhaton; rauhatonta, kun tiheä asutus; kun liikenne vieressä; ihmisistä aiheutuva rauhattomuus; alkoholitit ja häiriökäyttäytyjät
14 EPÄSIISTI, HOITAMATON, SAASTEINEN (HUONOKUNTOINEN) 5 Huonokuntoinen, huonosti hoidettu 5.1 Ei talvikunnossapitoa 14 Epäsiisti, likainen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ likaa mm. ilmansaasteista ja roskista; esim. pakokaasu likaa ikkunat pölyä; saasteita; roskia; lasinsirut, jokivarsi puskittuu; hiekkaiset kulkuväylät; liejuinen ja seisova puro ▪ huonosti hoidettu (yleensä rakennuksiin ja vesiaiheeseen liittyen); materiaalien kuluminen; piha on hoitamaton (likainen vesi ja roskat); puistoalueesta ei pidetä huolta ▪ hiekkateillä ei riittävästi talvikunnossapitoa?; kävelytiellä ”ei talvikunnossapitoa”-kyltti
15 EI SUOJAISA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ei suojaa säältä ja melulta; esim. tuulinen; luja viima pelloilta; tuulitunneli; ei ole suojaa liikenteen melulta, kun ei ole riittävästi kasvillisuutta ▪ myös esim. lasittamattomalla parvekkeella ei ole turvallista kissalle ja vesi tulee sisään

16 KAUPUNKIMAINEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ negatiivisella tavalla kaupunkimainen ilmapiiri tai arkkitehtuuri; esim. betonibunkkeri; asfalttiviidakko; ostoskeskushelvetti; tulee lähiötunnelma, kun on niin tiivistä rakentamista; korkeista taloista kaupunkimainen ilme; kaupunkimaista, kun on liian tiheään rakennettua; liian kerrostalomainen ja lähiömäinen alue
17 KESKENERÄINEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun talojen tai ympäristön rakentaminen tai viimeistely kesken; esim. katutyöt kesken; kulkuväyliä ei asfaltoitu; kasvit vielä pieniä; maisemointi ympärivuotiseksi on jäänyt kesken
18 PIMEÄ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun ei ollut riittävästi valaistusta tai luonnonvaloa; esim. hämärä, näkee huonosti; ei luonnonvaloa; kahvilalla ei aurinkoa; Palokaivonkujalla metsän puoli synkkä; ei valoisuutta
20 KOLKKO, KYLMÄ, ANKEA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ arkkitehtuuria ja ilmapiiriä kolkoksi kuvanneet adjektiivit (erityisesti Viaporintorilla); esim. kolkko; karu; ei viihtyisä; ei kodikas; ei vehreä; ei lämmin; ankea; iloton (materiaali); väritön; raskas; synkkä; synkkää ja kalsea kun on pelkkää kiiveä
21 EI SELKEÄ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kulkuväyliin liittyvä sekavuus; esim. sekava, vaikeasti ymmärrettävä; reittiä, sisäänkäyntiä vaikea löytää tai hahmottaa; huonot opasteet; epäselvät kaistojenvaihdot; asuntoihin tulijoita hankala opastaa; sokkeloiset kulkuväylät
23 HUONO SIJAINTI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alueen, parkkipaikkojen ja parvekkeiden sijainnin kritiikkiä; esim. pihaa vaikea löytää, Palokaivonkuja reuna-aluetta Sellosta tultaessa; parkkipaikkojen huono sijainti; parvekkeet ahtaalla sisäpihalla; ikkunat tai parvekkeet kadulla alttiina saasteille
25 KALLIS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asuntojen hintaan liittyen; esim. huono hinta-laatusuhde, kalliit asunnot, mutta pusikkomainen piha; hintataso asunnoilla korkea ▪ myös kallis kahvila
26 EI KAUPUNKIMAINEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ paikka ei tunnu kaupunkimaiselta; esim. kun ei ole kunnan toria, ei ole tori-ilmapiiriäkään, mikä toisi kaupunkimaisuutta; kun katukaupat puuttuu; kaupunkimaisuus puuttuu, keskellä ei mitään
27 SULJETTU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pihoille ei pääse muut kuin asukkaat, muut eivät voi käyttää puistoa
28 AVOIN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ulkopuoliset pääsevät pihoille; pohdintaa siitä pääsevätkö

CF - TOIMINNALLINEN SEURAUUS *Asian / ominaisuuden negatiivinen käytännön seuraus itselle.*

1 ARVO LASKEE	<ul style="list-style-type: none"> asuntojen ja alueen arvonlasku; esim. Leppävaaran alueen ja asuntojen arvo laskee, kun on pultsareita asemalla; puskitoiminen laskee alueen arvoa
2 TARVITSEE AUTOA	<ul style="list-style-type: none"> kun palvelut kauempana, on tarvetta autolle (Palokaivonkuja)
3 EI ELÄVÖITÄ	<ul style="list-style-type: none"> purossa vähän vettä, joten siellä ei ole eläimiä
5 VAIKEUTTAA TOIMINTOJA	<ul style="list-style-type: none"> käytännön toimintojen rajoittuminen tai vaikeutuminen; esim. kun pimeys tekee paikasta turvattoman illalla ja rajoittaa kulkemisia; tavaraa on vaikea kuljettaa; parvekettä ei voi käyttää ympärivuotisesti; auton joutuu jättämään kauas kun tuo kantamuksia kotiin; lapsia hankala valvoa asunnon ikkunasta; vaikea löytää asuntojen osoitteita; parkkeeraaminen hankalaa; ikkunoita ei voi pitää öisin auki
5.1 VAIKEUTTAA LIIKKUMISTA 6.1 Vaikeuttaa pyöräilyä / kävelyä	<ul style="list-style-type: none"> liikkuminen hankaloituu kulkuväylien huonon suunnittelun ja opasteiden vähyden takia; esim. joutuu puikkelehtimaan autojen välistä; ihmiset jättävät autoja sinne tänne, muitten tiellä; vaikea päästä autolla perille; Sellon ympäristössä vaikea liikkua pyörällä; ei löydä minne mennä, kun on niin huonot opasteet; liikkuminen vaikeaa, kun on paljon portaita
5.2 VAIKEUTTAA ASIOINTEJA	<ul style="list-style-type: none"> ei meinannut huonon valaistuksen takia huomata liikettä
6 VAIKEUTTAA OMAA TEKEMISTÄ	<ul style="list-style-type: none"> vaikeuttaa jotain omaa harrastusta tai itselle tärkeän asian tekemistä; esim. vaikea sisustaa ja koristaa lasittamatonta parvekettä
6.3 VAIKEUTTAA LIIKUNTAA 6.2 Vaikeuttaa lenkkeilyä 6.3 Vaikeuttaa kuntoilua	<ul style="list-style-type: none"> hankaloittaa liikkumista, mukaan lukien koiran ulkoiluttamista; esim. asfalttomat tiet vaikeuttavat rullaluistelu-harrastusta
6.4 VAIKEUTTAA RENTOUTTAVAA TOIMINTAA	<ul style="list-style-type: none"> vaikeuttaa tai estää rentouttavan oleskelun; esim. puiston penkillä istuskelua; lintujen tai ihmisten katselu; lukeminen; putiikeissa pyöriminen; torikahviloiden puute tekee torista läpikulkupaikan, ei houkuttele oleskelemaan; ei vietä aikaa parvekkeella; ei voi mennä lueskelemaan ja oleskelemaan, kun ei ole puistoaluetta; ei paikkoja, joissa oleskella ja seurata elämänmenoa
6.5 VAIKEUTTAA SOSIAALISTA TOIMINTAA	<ul style="list-style-type: none"> sosiaaliset suhteet vaikeutuvat tai estyvät; esim. ei tule tavatuksi ystäviä; vierasparkkipaikkojen puutteen vuoksi vaikea kutsua vieraita kylään; ihmiset tuntisivat paremmin toisena jos pihaa osattaisiin hyödyntää; pihojen pitäisi olla suurempia, jotta vanhukset voisivat oleilla

	siellä ja löytää juttukavereita
6.6 VAIKEUTTAA LASTEN TOIMINTAA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vaikeuttaa lasten toimintoja tai lasten kanssa tekemistä; esim. lapset eivät voi leikkiä epäsiisteyden takia; lapset eivät voi leikkiä iltaisin pimeällä pihalla; puuhiin ei voi mennä lasten kanssa
7 OMAISUUS VAARASSA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ huoli omasta omaisuudesta; pyörä / auto voidaan varastaa; voi rikkoutua; pyörää ei saa kunnolla kiinni, voidaan viedä / kaatua; omalla pihalla auto olisi paremmin turvassa; auto olisi säältä suojassa autotallissa
8 AIKAA TUHLAUTUU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ajanhukkaa huonon liikennesuunnittelun takia, epäselvien kulkuväylien takia; esim. joutuu jonottamaan ruuhkassa huonon liikennesuunnittelun vuoksi; aikaa kuluu paikkojen etsimiseen, kun opasteet ovat huonot
9 RAHAN MENOA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun ominaisuudesta seuraa taloudellista haittaa; esim. pohdintaa, tuoko hienon pihan ja istutusten hoito asukkaille lisää kustannuksia; pusikkomainen piha> jos ei saa mitään ekstraa ostaa halvemmalla muualta, ei heitä rahaa hukkaan
10 VAATII VAIVANNÄKÖÄ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ominaisuuden aiheuttama vaivannäön tarve; esim. ravintoloiden puute - ”luonne on sellainen, ettei välttämättä halua itse tehdä ruokaa”; joutuu kiertämään pidempää reittiä; liian kallis > joutuu hankkimaan rahaa; paikan löytäminen vaatii vaivaa, jos sitä ei tiedä; putoilevat marjat aiheuttaa lisää siivoustarvetta; pakokaasujen takia pitää jynssätä ikkunoita; autoja joutuu siirtämään parin tunnin välein kadunvarressa
12 AIHEUTTAA VAARAA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ominaisuuksista koituvia mahdollisia onnettomuuksia ja vaaratilanteita; esim. koiran tassut verillä lasinsiruista; hätäapu ei löydä ajoissa perille; rähinöinnit yökerhoissa; kulkuväylien ahtaus > vaarallinen umpikuja; hakaneulaposket töniivät toisiaan odotustiloissa; kattamattoman käytävän kongeista tippuu talvella lunta ja jäätä ihmisten päälle; peruuttavat autot torilla; aitaamaton vesiaihe aiheuttaa vaaraa
13 AIHEUTTAA MUUTA HAITTAA 11 Huono ympäristölle	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ominaisuuksista aiheutuvia yksittäisiä mainittuja seurauksia; esim. jäätyy ja palelee; kastuu kun ei ole sadekatosta; roskat keräävät eläimiä; jää istumaan terassille työkavereiden kanssa ja kotityöt jää tekemättä; juopot eivät käytä vessoja; pinnat vioittuvat sepelistä; vaatteet likaantuvat, jos törmäilee pyörällä; ei voi kuivata pyykkejä parvekkeella; rakennustyömaan pölyn takia oman pihan kukat eivät kasva; muut kasvit kärsivät liian suurista puista

	<ul style="list-style-type: none"> huono ympäristölle; esim. saastuttaa; energiaa menee hukkaan; voi ajaa vahingossa istutusten päältä, kun ei ole selkeitä opasteita
14 TERVEYSHAITTA	<ul style="list-style-type: none"> saasteista aiheutuvat terveyshaitat; esim. aiheuttaa allergiaa; tupakoinnin terveyshaitat; pakokaasu on terveyshaitta; huono hengitysilma
15 EI OSTA 9.1 Ei varaa ostaa asuntoa 15 Ei ostohalua	<ul style="list-style-type: none"> ei osta asuntoa hinnan tai epätydyttävän arkkitehtuurin takia; esim. talot kalliita, ei pysty ostamaan; ei haluaisi ostaa asuntoa X:n vuoksi alueelta; maksaisi mielellään enemmän jos olisi hienompaa ja vaihtelevampaa rakentamista ei ole kiinnostunut ostamaan jostain muusta syystä; esim. jos katsoisi asuntoa alueelta, nipottava kyltti pihalla vaikuttaisi tosi negatiivisesti; on vaikuttanut ostopäätökseen se, ettei pihalla ole omaa rauhaa
16 EI TAPAHTUMIA	<ul style="list-style-type: none"> Viaporin tapahtumien puute / jokin asia vaikeuttaa tapahtumien järjestämistä
18 VÄLTÄÄ KÄYTTÖÄ, TEKEMISTÄ	<ul style="list-style-type: none"> ei ole kiinnostunut käyttämään jotain paikkaa tai olemaan siellä; esim. ei halua jäädä olemaan; käyttää / haluaisi käyttää toria, jos X olisi kunnossa; ei kulje paikasta, koska siellä on pultsareita; ei lähde ulos torille; käyttää vain läpikulupaikkana; välttää pyörällä kulkemista Ratusolassa; ei käytä pihaa, kun on kokenut sen ”talon omaisuudeksi”; voi jättää käyttämättä, kun ei halua olla pihalla kaikkien käytettävänä; torilla kesällä niin tuulista, että jättää käyttämättä; tulee tunne, että pakko mennä nopeasti ohi
19 NAAPURIT NÄKEE	<ul style="list-style-type: none"> liian tiiviin rakentamisen seurauksena; esim. ohikulkijat näkevät, kun parvekkeet ovat vastakkain; liian vähän kasvillisuutta suojaamassa; naapurit tirkistelevät, kun asunnoista on näkymä viereisiin asuntoihin; parvekkeelta näkee suoraan naapuriin sisään; rivitalojen pihalla on ihan tarjottimella

CP - PSYKOLOGINEN SEURAUUS *Negatiivinen tunneseuraus, jonka ominaisuus / asia herättää, miten itse kokee asian.*

2 EI ESTEETTINEN	<ul style="list-style-type: none"> kun seurauksena on epäesteettinen tunne; esim. ei ole kaunista; on vastenmielisen näköistä; ei visuaalisesti nätti; vastenmielinen omaan silmään; epäesteettistä, kun roskakatos näkyy suoraan ikkunasta; puuttuu silmäniloa ja estetiikkaa
4 EI INHIMILLINEN SUUNNITTELU	<ul style="list-style-type: none"> kun arkkitehtuurin ja etenkin liikenteen suunnittelussa on ajateltu vain funktionalismia, ei inhimillisyyttä; esim. on ajateltu vain autoja / kaupankäyntiä; ihmis-

	<p>ten rakentamaa aluetta, tilaa vaan liikenteelle ja taloille; ei ihmisen ehdoilla rakennettua; iso tie tarkoitettu vain autojen hurjasteluun; ei ymmärrä miksi autoille rakennetaan taloja eikä laiteta maan alle; epäinhimillinen mittakaava Sellosalin synkässä seinässä</p>
6 KUVASTAA ALUEEN IHMISIÄ	<ul style="list-style-type: none"> ihmisten laatu seurauksena; esim. epäily, että puskituminen houkuttaa epämääräistä porukkaa; likaisuus kertoo minkälaisia ihmisiä liikkuu
7 EI LUONNOLLINEN 5 Korvaisi vihreyttä / pihaa	<ul style="list-style-type: none"> kun luontoelementit ovat liian rakennetun oloisia; esim. säntillisyyden ja tehdyn näköisyys vie luonnollisuuden myös: (jos olisi kattoterassi) ei tarvitsisi ajaa mökille, olisi oman pihan tuntua
9 EPÄMIELLYTTÄVÄ 8 Turhauttaa, kärsii, harmittaa 3 Huono tunnelma, tunne	<ul style="list-style-type: none"> yleiset epämiellyttävät, negatiiviset ominaisuuksien aiheuttamat tuntemukset; esim. ärsyttää; herättää vihaa; tyyppäännyttää; pettymys; paha mieli; ottaa päähän; tuntuu epämiellyttävältä, kun on kylmää; epämukavaa istua parvekkeella melun takia; junaradan kilinä ja kolke raivostuttaa; tuntuu ikävältä tulle epäsiistiin pihaan; metsän roskaisuus ärsyttää; ruma rakennus ärsyttää ohimennossa; känäjäliöiden käytös on vastenmielistä tietty negatiivinen tunnelma; esim. tyhjyyden tunne; epämääräinen tunnelma; epämiellyttävä tunne; ei luotettavaa mielikuvaa huolimattomuudesta
10 HÄIRITSEE	<ul style="list-style-type: none"> kun asia aiheuttaa häiriötä, ml. sosiaalista; esim. tupakanpoltto häiritsee / melu aiheuttaa häiriötä lasten uneen; junaliikenteen melu kuuluu kovaa
11 EI YKSITYISYYTTÄ	<ul style="list-style-type: none"> seurauksena ei yksityisyyttä; esim. kasvit eivät tuo suojaa, koska ovat vielä pieniä; naapurit näkevät, koska rakentaminen on tiivistä
12 EI OMAN TUNTUA / EI TOTTUNUT 21 Ei tottunut	<ul style="list-style-type: none"> ei tunnu omalta eli ei samaistu tai ei ole tottunut johonkin, koska on esim. asunut ikänsä maalla; maalta kotoisin, joten kaipaa vihreyttä; ei itse tee tietyllä tavalla, esim. roskaa; maalaisena ei osaa tykätä korkeista taloista
13 VÄSYTTÄÄ, MASENTAA	<ul style="list-style-type: none"> negatiivista ja väsynyttä mielialaa jonkin ominaisuuden seurauksena; esim. rakentamisen tiiviys ja synkät värit ahdistavat ja masentavat; väsyttää jos ei voi olla ulkona; väsynyt meluhaittoihin; masentaa, kun on pimeää
14 EI RAUHOITU / RENTOUDE 14 Ei rauhallinen 15 Ei rentoudu / stressaa	<ul style="list-style-type: none"> seurauksena vaikeuttaa lepäämistä ja aiheuttaa stressiä; esim. melu aiheuttaa stressiä; liikenne tuntuu ahdistavalta
16 EI VÄLJYYDEN TUNNETTA 18 Ei vapauden tunnetta	<ul style="list-style-type: none"> tiiviistä rakentamisesta johtuva tilan puutteen tunne; esim. tuntuu kuin kävelisi roskakuilussa; tuntee musertuvansa

	raskaiden massojen alle; talot liian korkeita, tuntuu kuin katselisi laatikon pohjalta ylöspäin; tuntee olevansa labyrintissa ja talot kaatuu päälle; vankilafiilis
19 YKSITOIKKOISTA 17 Ei valinnan mahdollisuutta	<ul style="list-style-type: none"> ei vaihtelun mahdollisuutta ja monimuotoisuutta; esim. kaipaa väriä ja muotoja; ei monimuotoisuutta (luonnossa); saman kaavan mukaan tehtyä; ilmeetöntä (arkkitehtuuri)
20 EI VIIHDY / KIINNOSTA 20 Ei viihdy 23 Ei kiinnosta	<ul style="list-style-type: none"> seurauksena ei viihdy paikassa; viihtyisi jos asia olisi kunnossa; esim. ihmiset eivät halua asua; ei ole houkutteleva; karkottaa ihmisiä
22 PELOTTAVA	<ul style="list-style-type: none"> pelottava tunne ihmisistä ja pimeydestä; esim. parkkihallit ovat pimeällä pelottavia; pimeä metsä Palokaivonkujalla pelottava; pelottaa kulkea hämärässä; lapset pelkäävät päihtynyttä nuorisoa
26 TUNTUU RISTIRIITAISELTA	<ul style="list-style-type: none"> kun jokin asia tuntuu epäloogiselta; esim. ristiriitainen alueen muun imagon kanssa; sekavan tuntuinen; tuntuu hukkaan heitetyltä, jos ei alueesta huolehdi ta talvellakin; toria ei osata hyödyntää, tuntuu kuin se olisi alun perin johonkin muuhun käyttöön; tuhlausta, kun on tyhjiä autopaikkoja tyhjän panttina, kun niitä vuokrataan taloyhtiöille vain kaavoitettu määrä
27 EPÄINHIMILLISYYS, PIITTAAMATTOMUUS	<ul style="list-style-type: none"> piittaamattomuus, esim. ihmisten roskaamisesta tuleva tunne; Ruusuparkin ulkonäöstä tulee tunne epäinhimillisyydestä ja ihmisen piittaamattomuudesta ympäristöä kohtaan

VI - VÄLINEELLINEN ARVO / TAVOITE *Tavoite, joka olisi tärkeää, mutta jonka saavuttamista negatiiviset ominaisuudet ja seuraukset haittaavat tai estävät.*

1 AIKAA ITSELLE	<ul style="list-style-type: none"> ajan käyttäminen itsen huolehtimiseen ja itselle tärkeille asioille; esim. jäisi itselle enemmän aikaa; voisi käyttää aikansa paremmin
3 KUNNON YLLÄPITO, KOHOTTAMINEN	<ul style="list-style-type: none"> vaikeaa pitää kuntoaan yllä; esim. harrastaa pyöräilyä liikuntamuotona; saa kuntoilua pyöräillessä, pysyy hyvässä kunnossa; estyy kun huonot kulkujärjestelyt
4 LUONTOYHTEYS 4.1 Ulkona oleminen	<ul style="list-style-type: none"> luonnossa oleminen ja yhteyden kokeminen siihen hankaloituu tai ei onnistu; esim. voisi kuunnella linnunlaulua; kaipaa luonnonnäkyä; puistojen puute > ei saa luontoyhteyttä; ei tunne olevansa luonnon keskuudessa; ei saisi ulkoilmaa, jos joutuisi kulkemaan autolla; ei voi olla ulkona kylmyyden ja viiman takia
6 RENTOUTUMINEN / PALAUTUMINEN / VASTAPAINOA ARJELLE / TYÖLLE	<ul style="list-style-type: none"> esim. voisi rentoutua ja pysyä vireänä / työelämän stressi purkautuisi; vaihtelu olisi mieltä ylentävää; liikenteen melun

	takia kotona ei voi rentoutua
7 SPONTAANIUS	<ul style="list-style-type: none"> halu elää elämää suunnittelematta; esim. voisi spontaanisti ja vaivattomasti osallistua toritapahtumiin, kun sijaitsee lähellä, jos tapahtumia olisi; haluaa minimoida kodin ja vapaa-ajan suunnitelmallisuuden
7.2 MONIPUOLISUUS, ERILAISUUDEN RIKKAUS	<ul style="list-style-type: none"> erilaisuuden rikkaus kärsii, kun korkea hintataso rajaa ostajaehdokkaiden diversiteettiä
8 RAHAN SÄÄSTÖ	<ul style="list-style-type: none"> rahoille pitää saada vastinetta
9 ITSEN KEHITTÄMINEN	<ul style="list-style-type: none"> pitäisi saada omaa aikaa ja ajateltavaa aikuisten kanssa
10 KÄYTÄNNÖLLISYYS, HELPPOUS 5 Mukavuus, helppous 10 Toimivuus, käytännöllisyys	<ul style="list-style-type: none"> arjen toiminnallisuuden vaikeutuminen; esim. omalla pihalla auto olisi lähellä ja helposti saatavissa; toiminnallisuus kärsii kun parkkitalo on väärässä paikassa; huonot tamppausvälineet arjen toimivuuden kannalta hankalaa; tienvarren kivetyksessä ei käytännöllisyyttä, ajoi kiinni
11 YKSITYISYYS	<ul style="list-style-type: none"> talojen koon ja sijoittelun vuoksi yksityisyyden tarve ei toteudu; esim. matalat talot ja pienet pihat > kokisi itsensä vaivautuneeksi; ikävää, että ikkunasta ei näy luonto vaan vastapäinen talo; oma rauha olisi tärkeää; yksityisyys kärsii, kun parvekkeet ovat maan tasalla; yksityisyyden menetyksessä ei käytännöllisyyttä, ajoi kiinni
12 VIIHTYISYYS 2 Tunnelmallisuus, kodikkuus	<ul style="list-style-type: none"> viihtyisyyden arvo ei toteudu; esim. ei kasveja, jotka toisivat viihtyisyyttä; melu vähentää viihtyisyyttä; torilla ei viihtyisyyttä, kun ei kasveja eikä elämää; olisi tärkeää, tunnelman tavoittelu, esim. toritunnelma; ei pysty kotiutumaan koko ajan päällä olevien rakennustöiden takia; hidastaa kotitutumista, kun kaikki muuttuu koko ajan; asunto ei tunnu kodilta vaan hotellilta, kun asutaan sylkkäin
13 JÄRJESTYS / SIISTEYS	<ul style="list-style-type: none"> toisten roskaaminen aiheuttaa kiukkua; esim. roskaaminen kaukana omasta käytöksestä; jokaisen kuuluu siivota omat roskansa
14 RAUHALLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> tavoitteena rauhallisuus; esim. haluaa olla hiljaisuudessa, kurjaa että on melua; kaipuu rauhaan ja hiljaisuuteen, mutta tiheä asutus ei anna mahdollisuutta siihen; riittämätön kasvillisuus - ei rauhallisuutta; seesteisyys puuttuu, kun talot liian lähellä toisiaan
15 RAJOITTA ELÄMÄÄ	<ul style="list-style-type: none"> rajoitukset liikkumisen ja elämisen suhteen, niin että kaikkea mitä haluaisi tehdä, ei voi tehdä vapaasti; esim. metsässä voi käydä lenkillä vain valoisan aikana; rajoittaa elämää, kun joutuu pitämään verhoja ikkunoiden edessä; kanniset ihmiset aiheuttaa pelkoa ja rajoittaa omaa

	liikkumista; rajoittaa liikkumista, kun lastenvaunujen kanssa ei pääse Viaporintorille; talvikunnossapidon puute rajoittaa vanhusten kulkemista
--	---

VT - LOPULLINEN ARVO / PÄÄMÄÄRÄ, jonka toteutumista negatiiviset asiat haittaavat.
Voidaan kirjata vaikka ei sanottaisi suoraan, jos selvästi käy ilmi, että asia on haastatellulle tärkeä.

0 AKTIIVINEN ELÄMÄ	<ul style="list-style-type: none"> olisi tärkeää, että ympärillä tapahtuu ja itse tekee asioita
1 EKOLOGISUUS	<ul style="list-style-type: none"> ympäristöystävällisyyteen liittyvät tavoitteet; esim. pyöräilyyn pitäisi kannustaa ympäristöystävällisyyden takia; roskat uhkaavat luonnon diversiteettiä; puron roskaisuus pilaa elinoloja
2 ESTEETTISYYS	<ul style="list-style-type: none"> esteettisyys tärkeä arvo; esim. kokisi mielihyvää laadukkaasta ja hyvästä ulkonäöstä; pitäisi yrittää kaunistaa ympäristöä
4 HYVÄ ELÄMÄ, HYVINVOINTI 3 Mielihyvä (hedonismi) 9 Mukava elämä	<ul style="list-style-type: none"> hyvään elämänlaatuun liittyvät tavoitteet; esim. parempi elämänlaatu; värit vaikuttavat olotilaan negatiivisesti; parempi elämänlaatu, jos olisi tapahtumia; raskasta asua rakentamisen keskellä; huonontaa elämänlaatua, jos talossa on vilkas yöelämä; tarvitsee luonnonvaloa voidakseen hyvin; mielihyvän tunne, jos olisi siistiä
5 OMANLAINEN ELÄMÄ 6 Itsen ilmaisu	<ul style="list-style-type: none"> esim. haluaisi ympäristön olevan oman kodin jatke; haluaisi että näyttää itseltä; ei pysty samaistumaan alueen muihin ihmisiin
7 JATKUVUUS / PERINTEET	<ul style="list-style-type: none"> esim. pysyvyyden tunne seurauksena siitä, että tuntisi naapurit, kaikki ei ole vain menossa jonnekin; paikkaan ei osaa juurtua, kun se tuntuu keskeneräiseltä
8 LASTEN HYVINVOINTI JA KASVATUS 8 Lasten hyvinvointi 8.1 Lasten kasvatus	<ul style="list-style-type: none"> esim. ympäristön (leikki)mahdollisuudet olisivat tärkeää lapsen kehittymiselle ja osa kasvuprosessia; nuoret ottaa mallia tupakoinnissa; känniäaliöt näyttävät huonoa esimerkkiä Sellossa pyöriville lapsille ja nuorille
10 SOSIAALISET SUHTEET 10.1 Perhesuhteet	<ul style="list-style-type: none"> ihmissuhteet ja perhesuhteet kärsivät; esim. jos toria osattaisiin hyödyntää, olisi mahdollisuus sosiaalisiin suhteisiin; ei näe kavereita niin paljon kuin haluaisi, koska heidän on vaikea tulla kylään; aiheuttaa kitkaa parisuhteeseen, kun toinen ei hoida omaa osuuttaan kotitöistä; kun on vaikea tulla kylään, hankaloittaa ihmissuhteita
12 SUVAITSEVAISUUS	<ul style="list-style-type: none"> urbaanissa miljöössä pitää hyväksyä muiden ihmisten tapa elää ja tehdä
13 TALOUDELLINEN TURVALLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> ei saa taloudellista hyötyä tai kokee taloudellista tappiota; esim. asunnon myynnistä ei voi enää odottaa saavansa

	<p>voittoa nykyisen hintakehityksen takia / huoli siitä, saako asunnon myytyä eteenpäin tarpeen tullen elämäntilanteen muuttuessa; kuluminen alentaa kiinteistön arvoa, ei hyvä sijoitus; tappiota, jos ilkivalta ja vahingonteko vahingoittavat omaisuutta</p>
14 TASAPAINO	<ul style="list-style-type: none"> henkinen tasapaino vaikeaa saavuttaa; esim. ”pysyisi järki päässä”; ei mielenrauhaa melun takia; tarvitsisi hiljaisuudessa oloakin, jotta pysyy tasapainossa
15 TERVEYS JA TOIMINTAKYKY 15 Terveys 16 Toimintakyky	<ul style="list-style-type: none"> terveyden tavoittelua haittaavat tekijät; esim. liikenteen saasteet, pakokaasut, pöly huono hengitysilma, tupakointi, tupakansavu vaikuttavat negatiivisesti terveyteen; roskat keräävät turhaan eläimiä, voi olla haitallista terveydelle toimintakykyisyyden heikkeneminen vanhuuden, huonokuntoisuuden tms. vuoksi; esim. kotona pitäisi olla hyvä olla, jotta jaksaisi paremmin kaikilla elämän osaluilla; jos nukkuu huonosti, jaksaa huonommin töissä; Selloon pitkä matka, haluaisi hoitaa asiansa itse niin pitkään kuin pystyy; pitkä matka parkkiluolaston sisäänkulkun on tärkeä negatiivinen tekijä, kun vanhenee ja joutuisi kantamaan ostoksia pidemmän matkan
17 LASTEN TURVALLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> lasten turvallisuus ei toteudu; esim. vesiaiheen turvallisuus huoletti, kun on lapsia tulossa; lasinsirut vaarallisia, jos pikkulapset kompastelevat; turvallisuus, kun isossa risteyksessä ei ole liikennevaloja; lasten turvallisuus heikkenee, kun piholla on väärinpysäköintiä
18 TURVALLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> turvallisuutta tai sen tunnetta ei ole; esim. ei turvallista riittämättömän valaistuksen takia; puumateriaali on liukas, eikä turvallinen; vaarallista, kun kaikki liikkuvat Ratussolassa sekaisin; turvattomuuden tunne, jos joutuu kulkemaan tunnelin ja toimistojen kautta; kadun ylitys ilman liikennevaloja vaarallista huonokuntoisille; liukkaat betoniliuskat aiheuttavat onnettomuusvaaran; matalat talot keskustassa ei tunnu turvalliselta
19 YHTEISÖLLISYYS	<ul style="list-style-type: none"> yhteisöllisyyden puute; esim. Viaporintori toimii vain läpikulkupaikkana, sieltä puuttuu yhteisöllisyys; yhteisöllisyyden tunne kärsii, kun pihan istutuksista ei ole huolehdittu
21 YHTEISKUNNAN HAITTA	<ul style="list-style-type: none"> haittaa yhteiskunnalle ja kauppiaille; esim. asiakkaita ei käy ja tulos laskee; veronmaksajille tulee lasku, kun ihmiset eivät siivoa jälkiään; julkisia paikkoja (esim. bussipysäkkejä) rikotaan; liian suuri vähän käytetty liittymä tuhlaa verorahoja

22 VAPAUS	<ul style="list-style-type: none">▪ vapaus valita oma tapansa elää ja tehdä; esim. ei lemmikin tärkeys, vaan ihmisen vapaus pitää lemmikkiä
------------------	---

Liite 8 Content codes table (paikka 1, myönteiset arviot)

Code = MECAnalyst-ohjelman antama juokseva numerointi koodiluokille

Synonym= koodiluokan nimi

Type= koodiluokan tyyppi

Freq= koodiluokan frekvenssi eli havaintojen lukumäärä

Leppäv_P1+_yhd 31.3.2009

Code	Synonym	Type	Freq
100	Aa1_AVARA, AUKEA	Aa	19
170	Aa10_MELUTON, RAUHALLINEN	Aa	5
59	Aa11_MODERNI, UUSI	Aa	7
5	Aa12_MONIPUOLINEN	Aa	12
171	Aa14_SIISTI, HOIDETTU, SAASTEETON	Aa	20
108	Aa15_SUOJAISA	Aa	4
41	Aa16_URBAANI	Aa	7
176	Aa17_VALMIS	Aa	3
168	Aa18_VALOISA	Aa	2
101	Aa2_ELÄVÄ	Aa	5
67	Aa20_VIIHTYISÄ, KODIKAS	Aa	6
111	Aa21_SELKEÄ	Aa	18
113	Aa23_HYVÄ SIJAINTI	Aa	7
102	Aa3_HARVINAINEN, ERIKOINEN	Aa	1
103	Aa4_HYVIN SUUNNITELTU	Aa	2
177	Aa6_KAUNIS, TYYLIKÄS	Aa	5
105	Aa7_LAADUKAS, KESTÄVÄ	Aa	4
65	Aa8_LÄMMIN	Aa	2
2	Aa9_LÄHELLÄ	Aa	47
54	Ac1.6_RAVINTOLAT, KAHVILAT	Ac	5
18	Ac1.8_TORIELÄMÄ	Ac	1
1	Ac1_PALVELUT	Ac	109
27	Ac10_PARKKI- JA PYÖRÄTILAT	Ac	10
33	Ac12_YMPÄRISTÖ	Ac	6
169	Ac13.1_IHMISTEN MÄÄRÄ	Ac	10
39	Ac13.3_IHMISTEN LAATU	Ac	4
166	Ac17_ASEMA	Ac	2
10	Ac2_LIIKENNEYHTEYDET	Ac	29
77	Ac3_EI AUTOJA	Ac	4
79	Ac4.1_MATERIAALIT, VÄRIT	Ac	8
75	Ac4.6_MUUT RAKENTEET	Ac	4
78	Ac4_ARKKITEHTUURI	Ac	12
167	Ac6_TORIRAKENTEET	Ac	1
90	Ac8_KULKUVÄYLÄT	Ac	23
91	Ac9_KASVIT	Ac	1
114	Cf1_ARVO NOUSEE	Cf	1
57	Cf10_SÄÄSTÄÄ VAIVAA	Cf	9
122	Cf12_VÄLTÄÄ VAARATILANTEITA	Cf	3
123	Cf13_VÄLTÄÄ MUUTA HAITTAA	Cf	8
125	Cf15_MAHDOLLISTAA TAPAHTUMAT	Cf	3
9	Cf2_EI TARVITSE AUTOA	Cf	11
11	Cf4_EI TARVITSE SUUNNITELLA	Cf	3
61	Cf5.1_HELPOTTAA LIIKKUMISTA	Cf	41

3	Cf5.2_HELPOTTAA ASIOINTEJA	Cf	28
7	Cf5_HELPOTTAA TOIMINTOJA	Cf	13
117	Cf6.3_MAHDOLLISTAA LIIKUNNAN	Cf	9
68	Cf6.4_MAHDOLLISTAA RENTOUTTAVAN TOIMINNAN	Cf	9
118	Cf6.5_MAHDOLLISTAA SOSIAALISEN KANSSAKÄYMISEN	Cf	8
119	Cf6.6_MAHDOLLISTAA LASTEN TOIMINNOT	Cf	7
45	Cf6_MAHDOLLISTAA OMAN TEKEMISEN	Cf	34
120	Cf7_OMAISUUS SUOJASSA	Cf	2
13	Cf8_SÄÄSTÄÄ AIKAA	Cf	33
49	Cf9_SÄÄSTÄÄ RAHAA	Cf	16
14	Vi1_AIKAA ITSELLE	Ci	16
174	Vi10_KÄYTÄNNÖLLISYYS, HELPPOUS	Ci	37
146	Vi11_YKSITYISYYS	Ci	1
147	Vi12_VIIHTYISYYS	Ci	14
148	Vi13_JÄRJESTYS, SIISTEYS	Ci	2
66	Vi2_KODIKKUUS	Ci	3
29	Vi3_KUNNON YLLÄPITO, KOHOTTAMINEN	Ci	3
31	Vi4_LUONTOYHTEYS	Ci	1
51	Vi6_RENTOUTUMINEN, PALAUTUMINEN	Ci	12
178	Vi7.1_VIRIKKEELLISYYS	Ci	1
17	Vi7_SPONTAANIUS	Ci	5
144	Vi9_ITSEN KEHITTÄMINEN	Ci	8
126	Cp1_ELÄVÖITTÄÄ	Vp	5
135	Cp12_OMAN TUNTU	Vp	7
30	Cp13_PIRISTÄÄ	Vp	2
172	Cp14_RAUHOITTAA, RENTOUTUU	Vp	8
137	Cp16_TILAN, VÄLJYYDEN TUNNE	Vp	11
138	Cp17_VALINNANMAHDOLLISUUS	Vp	2
46	Cp19_TUO VAIHTELUA	Vp	11
127	Cp2_ESTEETTINEN NAUTINTO	Vp	9
173	Cp20_VIIHTYY, KIINNOSTAA	Vp	4
141	Cp22_TIETTY TUNNELMA	Vp	1
129	Cp5_KORVAA VIHREYTTÄ	Vp	1
53	Cp9_MIELLYTTÄÄ, MIELLYTTÄVÄ	Vp	15
64	Vt0_AKTIIVINEN ELÄMÄ	Vt	8
32	Vt1_EKOLOGISUUS	Vt	7
155	Vt10_SOSIAALISET SUHTEET	Vt	11
158	Vt12_SUVAITSEVAISUUS	Vt	2
159	Vt13_TALOUELLINEN TURVALLISUUS	Vt	1
26	Vt14_TASAPAINO	Vt	4
160	Vt15_TERVEYS	Vt	7
161	Vt16_TOIMINTAKYKY	Vt	8
162	Vt17_LASTEN TURVALLISUUS	Vt	3
4	Vt18_TURVALLISUUS	Vt	17
74	Vt19_YHTEISÖLLISYYS	Vt	2
149	Vt2_ESTEETTISYYS	Vt	4
163	Vt20_TÄRKEÄ ASIA	Vt	4
164	Vt21_YHTEISKUNNAN ETU	Vt	1
58	Vt3_MIELIHYVÄ	Vt	5
150	Vt4_HYVÄ ELÄMÄ, HYVINVOINTI	Vt	5

151	Vt5_OMANLAINEN ELÄMÄ	Vt	3
73	Vt7_JATKUVUUS	Vt	2
175	Vt8_LASTEN HYVINVOINTI JA KASVATUS	Vt	2
50	Vt8_LASTEN HYVINVOINTI	Vt	2

Liite 9 Content codes list (paikka 1, myönteiset arviot)

Esim. Koodiluokkaa "Ac1_Palvelut" käytettiin, kun vastaajat puhuivat yleisesti palveluista. Tähän koodiluokkaan yhdistettiin luokat "Ac1.1_Kulttuuripalvelut", "Ac1.5_Kaupat", "Ac1.7_Terveyspalvelut" sekä "Ac1.8_Vapaa-ajanpalvelut". Palveluiden jälkeinen luku (37-109) kertoo, että koko luokassa on yhdistämisten jälkeen yhteensä 109 chunksia eli asiapalaa. Näistä asiapaloista 37 koskee koodiluokkaa "Ac1_Palvelut". 50 asiapalaa 109 asiapalasta tulee luokasta "Ac1.1_Kulttuuripalvelut" jne. Tässä tutkimuksessa tallensimme ajan säästämiseksi MECanalyst-ohjelmaan vain koodiluokat, emmekä vastaajien tarkalleen sanomia asiapaloja. Mikäli myös tarkat asiapalat olisi tallennettu, ne näkyisivät jokaisen koodiluokan alapuolella ja oikeanpuoleisin luku kertoisi tietyn asiapalan frekvenssin. Koodiluokan jälkeinen oikeanpuoleinen luku kertoo siis koodiluokan asiapalojen kokonaismäärän koodiluokkien yhdistämisen jälkeen ja vasemmanpuoleinen luku tällä nimenomaisella koodilla koodattujen asiapalojen kokonaismäärän.

31.3.2009

* Project: LEPPÄV_P1+_yhd *

* Synonym type: Attribute (Concrete) *

Ac1.6_RAVINTOLAT, KAHVILAT (5 - 5)	(5)
Ac1.8_TORIELÄMÄ (1 - 1)	(1)
Ac1_PALVELUT (37 - 109)	(37)
Ac1.1_KULTTUURIPALVELUT (50 - 50)	(50)
Ac1.5_KAUPAT (17 - 17)	(17)
Ac1.7_TERVEYSPALVELUT (3 - 3)	(3)
Ac1.9_VAPAA (2 - 2)	(2)
Ac10_PARKKI (10 - 10)	(10)
Ac12_YMPÄRISTÖ (4 - 6)	(4)
Ac12.1_NÄKYMÄT (1 - 1)	(1)
Ac12.2_LENKKEILYMAASTOT (1 - 1)	(1)
Ac13.1_IHMISTEN MÄÄRÄ (0 - 10)	(10)
Ac13.2_PALJON IHMISIÄ (10 - 10)	(10)
Ac13.3_IHMISTEN LAATU (4 - 4)	(4)
Ac17_ASEMA (2 - 2)	(2)
Ac2_LIIKENNEYHTEYDET (12 - 29)	(12)
Ac2.1_JUNAT, BUSSIT (17 - 17)	(17)
Ac3_EI AUTOJA (4 - 4)	(4)
Ac4.1_MATERIAALIT, VÄRIT (8 - 8)	(8)
Ac4.6_MUUT RAKENTEET (0 - 4)	(4)

Ac4.6a_VALOT (2 - 2)	(2)
Ac4.6b_KATOKSET (2 - 2)	(2)
Ac4_ARKKITEHTUURI (3 - 12)	(3)
Ac4.2_RAKENNUKSET JA NIIDEN YKSITYISKOHDAT (7 - 7)	(7)
Ac4.4_TALOJEN SIJOITTELU (2 - 2)	(2)
Ac6_TORIRAKENTEET (1 - 1)	(1)
Ac8_KULKUVÄYLÄT (23 - 23)	(23)
Ac9_KASVIT (1 - 1)	(1)

* Project: LEPPÄV_P1+_yhd	*
* Synonym type: Attribute (Abstract)	*

Aa1_AVARA, AUKEA (19 - 19)	(19)
Aa10_MELUTON, RAUHALLINEN (0 - 5)	
Aa10_HILJAINEN (2 - 2)	(2)
Aa13_RAUHALLINEN (3 - 3)	(3)
Aa11_MODERNI, UUSI (7 - 7)	(7)
Aa12_MONIPUOLINEN (12 - 12)	(12)
Aa14_SIISTI, HOIDETTU, SAASTEETON (0 - 20)	
Aa14_SIISTI, PUHDAS (18 - 18)	(18)
Aa5_HYVÄKUNTOINEN (2 - 2)	(2)
Aa15_SUOJAISA (4 - 4)	(4)
Aa16_URBAANI (7 - 7)	(7)
Aa17_VALMIS (3 - 3)	(3)
Aa18_VALOISA (2 - 2)	(2)
Aa2_ELÄVÄ (5 - 5)	(5)
Aa20_VIIHTYISÄ, KODIKAS (6 - 6)	(6)
Aa21_SELKEÄ (18 - 18)	(18)
Aa23_HYVÄ SIJAINTI (7 - 7)	(7)
Aa3_HARVINAINEN, ERIKOINEN (1 - 1)	(1)
Aa4_HYVIN SUUNNITELTU (2 - 2)	(2)
Aa6_KAUNIS, TYYLIKÄS (0 - 5)	

Aa11.1_TYYLIKÄS (2 - 2)	(2)
Aa6_KAUNIS, HYVÄ (3 - 3)	(3)
Aa7_LAADUKAS, KESTÄVÄ (4 - 4)	(4)
Aa8_LÄMMIN (2 - 2)	(2)
Aa9_LÄHELLÄ (47 - 47)	(47)

* Project: LEPPÄV_P1+_yhd	*
* Synonym type: Consequence (Functional)	*

Cf1_ARVO NOUSEE (1 - 1)	(1)
Cf10_SÄÄSTÄÄ VAIVAA (9 - 9)	(9)
Cf12_VÄLTÄÄ VAARATILANTEITA (3 - 3)	(3)
Cf13_VÄLTÄÄ MUUTA HAITTAA (5 - 8)	(5)
Cf11_VÄHENTÄÄ SAASTEITA (3 - 3)	(3)
Cf15_MAHDOLLISTAA TAPAHTUMAT (3 - 3)	(3)
Cf2_EI TARVITSE AUTOA (11 - 11)	(11)
Cf4_EI TARVITSE SUUNNITELLA (3 - 3)	(3)
Cf5.1_HELPOTTAA LIIKKUMISTA (33 - 41)	(33)
Cf6.1_MAHDOLLISTAA LIIKKUMISEN PYÖRÄLLÄ TAI KÄVELLEN (8 - 8)	(8)
Cf5.2_HELPOTTAA ASIOINTEJA (28 - 28)	(28)
Cf5_HELPOTTAA TOIMINNOJA (13 - 13)	(13)
Cf6.3_MAHDOLLISTAA LIIKUNNAN (8 - 9)	(8)
Cf6.2_MAHDOLLISTAA LENKKEILYN (1 - 1)	(1)
Cf6.4_MAHDOLLISTAA RENTOUTTAVAN TOIMINNAN (9 - 9)	(9)
Cf6.5_MAHDOLLISTAA SOSIAALISEN KANSSAKÄYMISEN (8 - 8)	(8)
Cf6.6_MAHDOLLISTAA LASTEN TOIMINNOT (7 - 7)	(7)
Cf6_MAHDOLLISTAA OMAN TEKEMISEN (34 - 34)	(34)
Cf7_OMAISUUS SUOJASSA (2 - 2)	(2)
Cf8_SÄÄSTÄÄ AIKAA (33 - 33)	(33)
Cf9_SÄÄSTÄÄ RAHAA (16 - 16)	(16)

* Project: LEPPÄV_P1+_yhd *
 * Synonym type: Consequence (Psychological) *

Cp1_ELÄVÖITTÄÄ (5 - 5)	(5)
Cp12_OMAN TUNTU (4 - 7)	(4)
Cp21_TOTTUMUS (3 - 3)	(3)
Cp13_PIRISTÄÄ (2 - 2)	(2)
Cp14_RAUHOITTAÄ, RENTOUTUU (0 - 8)	(6)
Cp14_RAUHOITTAÄ, RAUHALLINEN (6 - 8)	(6)
Cp15_RENTOUUTUU (2 - 2)	(2)
Cp16_TILAN, VÄLJYYDEN TUNNE (8 - 11)	(8)
Cp18_VAPAUDEN TUNNE (3 - 3)	(3)
Cp17_VALINNANMAHDOLLISUUS (2 - 2)	(2)
Cp19_TUO VAIHTELUA (11 - 11)	(11)
Cp2_ESTEETTINEN NAUTINTO (9 - 9)	(9)
Cp20_VIIHTYY, KIINNOSTAA (0 - 4)	(2)
Cp20_SAA VIIHTYMÄÄN, KODIKKUUS (2 - 2)	(2)
Cp23_KUTSUVA, KIINNOSTAVA (2 - 2)	(2)
Cp22_TIETTY TUNNELMA (1 - 1)	(1)
Cp5_KORVAA VIHREYTTÄ (1 - 1)	(1)
Cp9_MIELLYTTÄÄ, MIELLYTTÄVÄ (8 - 15)	(8)
Cp24_YLELLISYYDEN TUNTU (1 - 1)	(1)
Cp3_HYVÄ MIELI (3 - 3)	(3)
Cp8_NAUTTII, KIVAA (3 - 3)	(3)

* Project: LEPPÄV_P1+_yhd *
 * Synonym type: Value (Instrumental) *

Vi1_AIKAA ITSELLE (16 - 16)	(16)
Vi10_KÄYTÄNNÖLLISYYS, HELPPOUS (0 - 37)	(17)
Vi10_TOIMIVUUS, KÄYTÄNNÖLLISYYS (17 - 17)	(17)
Vi5_MUKAVUUS, HELPPOUS (20 - 20)	(20)
Vi11_YKSITYISYYS (1 - 1)	

Vi12_VIIHTYISYYS (14 - 14)	(1)
Vi13_JÄRJESTYS, SIISTEYS (2 - 2)	(14)
Vi2_KODIKKUUS (3 - 3)	(2)
Vi3_KUNNON YLLÄPITO, KOHOTTAMINEN (3 - 3)	(3)
Vi4_LUONTOYHTEYS (1 - 1)	(3)
Vi6_RENTOUTUMINEN, PALAUTUMINEN (12 - 12)	(1)
Vi7.1_VIRIKKEELLISYYS (1 - 1)	(12)
Vi7_SPONTAANIUS (5 - 5)	(1)
Vi9_ITSEN KEHITTÄMINEN (8 - 8)	(5)
	(8)

* Project: LEPPÄV_P1+_yhd	*
* Synonym type: Value (Terminal)	*

Vt0_AKTIIVINEN ELÄMÄ (8 - 8)	(8)
Vt1_EKOLOGISUUS (7 - 7)	(7)
Vt10_SOSIAALISET SUHTEET (5 - 11)	(5)
Vt10.1_PERHESUHTEET (6 - 6)	(6)
Vt12_SUVAITSEVAISUUS (2 - 2)	(2)
Vt13_TALOUELLINEN TURVALLISUUS (1 - 1)	(1)
Vt14_TASAPAINO (4 - 4)	(4)
Vt15_TERVEYS (7 - 7)	(7)
Vt16_TOIMINTAKYKY (8 - 8)	(8)
Vt17_LASTEN TURVALLISUUS (3 - 3)	(3)
Vt18_TURVALLISUUS (17 - 17)	(17)
Vt19_YHTEISÖLLISYYS (2 - 2)	(2)
Vt2_ESTEETTISYYS (4 - 4)	(4)
Vt20_TÄRKEÄ ASIA (4 - 4)	(4)
Vt21_YHTEISKUNNAN ETU (1 - 1)	(1)
Vt3_MIELIHYVÄ (5 - 5)	(5)
Vt4_HYVÄ ELÄMÄ, HYVINVOINTI (5 - 5)	(5)

Vt5_OMANLAINEN ELÄMÄ (1 - 3)	(1)
Vt6_ITSEN ILMAISU (2 - 2)	(2)
Vt7_JATKUVUUS (2 - 2)	(2)
Vt8_LASTEN HYVINVOINTI JA KASVATUS (0 - 2)	(2)
Vt8.1_LASTEN KASVATUS (2 - 2)	(2)
Vt8_LASTEN HYVINVOINTI (2 - 2)	(2)

Liite 10 Abstractness- ja centrality-arvot (paikka 1, myönteiset arvot)

Abstraktioarvo lasketaan implikaatiomatriisista seuraavasti:

ko. koodiluokan sarakesumma / (ko. koodiluokan sarakesumma + rivisumma)

Keskeisyysarvo lasketaan implikaatiomatriisista seuraavasti:

(ko. koodiluokan rivisumma + sarakesumma) / kaikkien matriisin solujen summa

Content Codes	Abstractness	Centrality
Aa17_VALMIS	0	0
Aa18_VALOISA	0	0
Aa23_HYVÄ SIJAINTI	0	0,01
Aa3_HARVINAINEN, ERIKOINEN	0	0
Ac1.6_RAVINTOLAT, KAHVILAT	0	0
Ac1.8_TORIELÄMÄ	0	0
Ac1_PALVELUT	0	0,06
Ac10_PARKKI- JA PYÖRÄTILAT	0	0,01
Ac12_YMPÄRISTÖ	0	0,01
Ac13.3_IHMISTEN LAATU	0	0
Ac17_ASEMA	0	0
Ac2_LIIKENNEYHTEYDET	0	0,02
Ac3_EI AUTOJA	0	0
Ac4.1_MATERIAALIT, VÄRIT	0	0,01
Ac4.6_MUUT RAKENTEET	0	0
Ac4_ARKKITEHTUURI	0	0,01
Ac6_TORIRAKENTEET	0	0
Ac8_KULKUVÄYLÄT	0	0,02
Ac9_KASVIT	0	0
Cf1_ARVO NOUSEE	0	0
Vi11_YKSITYISYYS	0	0
Vi4_LUONTOYHTEYS	0	0
Vi7.1_VIRIKKEELLISYYS	0	0
Cp22_TIETTY TUNNELMA	0	0
Cp5_KORVAA VIHREYTTÄ	0	0
Vt13_TALOUDELLINEN TURVALLISUUS	0	0
Vt21_YHTEISKUNNAN ETU	0	0
Aa1_AVARA, AUKEA	0,25	0,02
Ac13.1_IHMISTEN MÄÄRÄ	0,29	0,01
Aa15_SUOJAISA	0,33	0,01
Aa9_LÄHELLÄ	0,33	0,05
Aa10_MELUTON, RAUHALLINEN	0,37	0,01
Aa14_SIISTI, HOIDETTU, SAASTEETON	0,38	0,02
Aa7_LAADUKAS, KESTÄVÄ	0,43	0,01
Aa2_ELÄVÄ	0,44	0,01
Aa20_VIIHTYISÄ, KODIKAS	0,44	0,01
Aa6_KAUNIS, TYYLIKÄS	0,44	0,01
Aa12_MONIPUOLINEN	0,47	0,01
Aa16_URBAANI	0,5	0,01
Aa21_SELKEÄ	0,5	0,03
Aa4_HYVIN SUUNNITELTU	0,5	0
Aa8_LÄMMIN	0,5	0
Cf12_VÄLTÄÄ VAARATILANTEITA	0,5	0,01
Cf15_MAHDOLLISTAA TAPAHTUMAT	0,5	0,01
Cf4_EI TARVITSE SUUNNITELLA	0,5	0,01

Cf6.5_MAHDOLLISTAA SOSIAALISEN KANSSAKÄYMISEN	0,5	0,01
Cf6_MAHDOLLISTAA OMAN TEKEMISEN	0,5	0,04
Cf7_OMAISUUS SUOJASSA	0,5	0
Cf5.2_HELPOTTAA ASIOINTEJA	0,52	0,04
Cf10_SÄÄSTÄÄ VAIVAA	0,53	0,01
Cf13_VÄLTÄÄ MUUTA HAITTAA	0,53	0,01
Cf6.3_MAHDOLLISTAA LIIKUNNAN	0,53	0,01
Cf6.4_MAHDOLLISTAA RENTOUTTAVAN TOIMINNAN	0,53	0,01
Cp19_TUO VAIHTELUA	0,53	0,02
Cp12_OMAN TUNTU	0,54	0,01
Cp9_MIELLYTTÄÄ, MIELLYTTÄVÄ	0,54	0,02
Cf5.1_HELPOTTAA LIIKKUMISTA	0,55	0,06
Cf6.6_MAHDOLLISTAA LASTEN TOIMINNOT	0,55	0,01
Cf2_EI TARVITSE AUTOA	0,56	0,02
Cp14_RAHOITTA, RENTOUTUU	0,57	0,01
Aa11_MODERNI, UUSI	0,58	0,01
Cf8_SÄÄSTÄÄ AIKAA	0,58	0,04
Cf5_HELPOTTAA TOIMINTOJA	0,6	0,02
Vi3_KUNNON YLLÄPITO, KOHOTTAMINEN	0,6	0
Cp1_ELÄVÖITTÄÄ	0,62	0,01
Vi1_AIKAA ITSELLE	0,64	0,02
Cp16_TILAN, VÄLJYYDEN TUNNE	0,65	0,01
Vi13_JÄRJESTYS, SIISTEYS	0,67	0
Vi9_ITSEN KEHITTÄMINEN	0,67	0,01
Cp13_PIRISTÄÄ	0,67	0
Cp17_VALINNANMAHDOLLISUUS	0,67	0
Vi6_RENTOUTUMINEN, PALAUTUMINEN	0,69	0,01
Vi2_KODIKKUUS	0,75	0
Cp2_ESTEETTINEN NAUTINTO	0,75	0,01
Vt15_TERVEYS	0,75	0,01
Cp20_VIIHTYY, KIINNOSTAA	0,8	0
Vi12_VIIHTYISYYS	0,86	0,01
Cf9_SÄÄSTÄÄ RAHAA	0,88	0,01
Vi10_KÄYTÄNNÖLLISYYS, HELPPOUS	0,89	0,03
Vi7_SPONTAANIUS	1	0
Vt0_AKTIIVINEN ELÄMÄ	1	0,01
Vt1_EKOLOGISUUS	1	0,01
Vt10_SOSIAALISET SUHTEET	1	0,01
Vt12_SUVAITSEVAISUUS	1	0
Vt14_TASAPAINO	1	0
Vt16_TOIMINTAKYKY	1	0,01
Vt17_LASTEN TURVALLISUUS	1	0
Vt18_TURVALLISUUS	1	0,01
Vt19_YHTEISÖLLISYYS	1	0
Vt2_ESTEETTISYYS	1	0
Vt20_TÄRKEÄ ASIA	1	0
Vt3_MIELIHYVÄ	1	0
Vt4_HYVÄ ELÄMÄ, HYVINVOINTI	1	0
Vt5_OMANLAINEN ELÄMÄ	1	0
Vt7_JATKUVUUS	1	0
Vt8_LASTEN HYVINVOINTI JA KASVATUS	1	0
Vt8_LASTEN HYVINVOINTI	1	0